

КРИСТИНЕ НЕСТАМИЖЕР

МАРТАРИТКО, МОЯ КВІТКО

Крістіне Нестлінгер
Маргаритко, моя квітко
Переклад з німецької
Ольги Сидор

Маргарита Закмаєр

Розділ 1

*у якому немає ще й натяку на події, а тільки описуються
п'ять Рюкзаків, причому з погляду сусідів*

Маргариті Марії Закмаєр було чотирнадцять років, вона мала сірі, як дунайська рінь, очі, волосся кольору спанієля, малесенький дитячий носик, на зріст була 160 сантиметрів і важила 64 кілограми 300 грамів. Важко сказати, чи була вона товстою, бо це, зрештою, як і багато чого іншого в житті, – річ відносна. На уроці фізкультури, поряд зі сухою, як тріска, Евеліною та пласкою, як дошка, Сабіною, Маргарита почувалася неймовірно тлустою, грубшою за бочку з гусячим смальцем. Удома ж, біля тата, мами, Гансика й Меді, вона здавалася собі доволі стрункою та зграбною особою. Адже на тлі татового черева, маминих стегон, Гансикових грудей і пампу-льок Меді Маргаритин жирок, рівномірно розподілений по всьому тілі, був просто дрібничкою! А цветльська бабуся (її називали так, бо вона мешкала в містечку Цветлі), в чій особі гармонійно поєднувалися татове черево, мамині стегна, Гансикові груди та щоки Меді, навіть стверджувала, що Маргарита справляє фатальне враження замореної дитини голодних повоєнних років, і її слід добряче відгодувати.

3

Нікому на світі не хочеться бути товстим, і Маргарита теж не була винятком. Тому вона страшенно любила їздити до бабусі у Цветль або сидіти вдома, не дуже любила школу і дуже ненавиділа спортзал. Упродовж багатьох років двічі на тиждень, у ті дні, коли в розкладі стояла «фізкультура», Маргариті зовсім-зовсім не хотілося вставати вранці з ліжка. Десять контрольних з англійської були їй приємніші за одну годину спортзалу! І от торік, коли вчителька фізкультури пішла в декрет, для Маргарити настали кращі часи, бо на заміну прислали наївну й милосердну особу, котра охоче вірила всім поясненням. Але і

Маргарита діяла дуже хитро. Вона збагнула, що не випадає одного разу відпрошуватися з фізкультури через нежить, наступного – через біль у шлунку, потому – через хворе горло, а далі – через «критичні дні». Мудріше «розвинути» як слід одну хворобу, а саме «критичні дні». Болі, розлади, затримки, навіть легеньке запалення яєчників, яке тривало чотири тижні, – чого тільки не вигадувала Маргарита, щоб отримати звільнення. Звісно, все це можливо тільки тоді, коли вдома тебе прикриває мама. З мамою в Маргарити було все гаразд. Маргаритина мама без вагань писала по дві ввічливі записки на тиждень і навіть не почервоніла, коли на батьківських зборах фізкультурниці заговорила з нею про складні та неприємні «жіночі» проблеми Маргарити.

Удома, розповідаючи про батьківські збори, мама виправдовувалася: «Зрештою, кому ж, як не нам, знати, як то воно буває! У нас, грубасиків, комплекс неповноцінності! Хіба ж ми винні? Добра була б з мене мати, якби я не захищала свою доню!» І, зітхаючи, натягала на свої стегна довгий светр. Це була її давня звичка. Сто разів на день вона обсмикувала з боків светр. Тому вздовж швів светри Маргаритиної мами були на добрі п'ять пальців довші, ніж над животом і задком.

«Це вона ховає сало!» – підсміювався тато. Він свого черева не приховував, а поважно ніс його над штанами, й острівці живота гордо визирали з-поміж гудзиків сорочки. Тато Маргарити натомість мав іншу звичку. У нього були ошатні чорні блискучі вуса, а звичка полягала в тому, що він постійно їх підкручував.

Маргаритиному братові Гансику було 12 років, і він також мав свою звичку. Він почувався добре тільки тоді, коли тримав вказівний палець лівої руки у правій ніздрі. Жодна найзавзяті-ша вчителька молодших класів не змогла відвчити його від цього. Втім, Гансик навіть і не длубався в носі по-справжньому, бо ж ніколи нічого звідти не видобував. То було радше так, наче він просто хотів заткати собі одну ніздрю.

У Меді не було особливих звичок. Хіба би вважати звичкою нудження, марудження, скигління та вередування, але то були радше риси характеру. Можливо, Меді була ще замала для справжніх звичок. Їй було тільки шість років.

Сама Маргарита мала декілька звичок. Любила жувати своє волосся кольору спанієля. Деколи, особливо під час нудних уроків, плела з гривки маленькі кіски. Вона полюбляла тягнути себе за пальці, аж доки не хруснуть суглоби. Чухала свій живіт, хоча він їй і не свербів, а крім того, розмальовувала ліву руку кульковою ручкою так, що та виглядала, наче гіпсова пов'язка. А ще Маргарита часто принохувалася: коли вона когось уважно слухала, то, сама цього не помічаючи, посмикувала своїм малесеньким дитинячим носиком, ніби вловлювала якийсь підозрілий і дуже непристойний запах.

У будинку, де жила Маргарита, до неї та її родини ставилися не вельми приязно. Їх не називали «сім'я Закмаєрів» чи «Зак-маєри*», а говорили: «Заки-Рюк-заки». Це вигадав Конні, син сусідів. Конні був неймовірно худий, і грубаси веселили його більше, ніж будь-який найсмійшніший анекдот.

Щонеділі, о дев'ятій ранку, Конні чатував біля вікна, що виходило на автостоянку, знаючи, що рівно о дев'ятій Рюкзакі вирушають до цветльської бабусі.

Тільки-но Маргарита, Гансик, Меді, мама і тато виходили з брами, він гукав своїх батьків, махаючи їм руками: «Швидше, швидше, бо прогавите Рюкзаків!» Батьки негайно прибігали, і вони – вже всі втрюх, – хихочучи, спостерігали, як Маргарита, Гансик і Меді залазять у маленьку машину, а тато і мама впихаються на передні сидіння, а міні-авто при цьому осідає й осідає, – і запевняли одне одного, пирскаючи зі сміху, що це-таки диво-машина: всередині вдвічі більша, ніж іззовні!

Кожної неділі тато Конні кричав: «Закладаюся, що сьогодні Рюкзачиха не пролізе у двері!» А мама Конні вигукувала: «Вона застрягла! Вона застрягла! За цей тиждень її гепи стала ще ширша!» І всі троє дуже засмучувалися, коли маленьке блакитне авто таки виїжджало за ворота.

Згадавши про зайву вагу та різні маленькі звички Заків-Рюкзаків, варто сказати ще й про те, що всі вони ставились одне до одного зі зворушливою ніжністю, і навіть вічне нуджен-ня-марудження Меді зносили без особливих нарікань. А ще -про те, що тато називався Егон і працював у конторі макаронної фабрики, а маму звали Елізабет, і вона не працювала, якщо не вважати працею «хатнє господарство».

Ага, а ще Гансик колекціонував пташине пір'я. Він назбирав уже три величезні альбоми з пір'їнами всіляких курей, голубів, фазанів, папуг тощо.

Меді вже півтора місяці ходила до школи. І дуже не любила її. А ще вона мала одне велике нездійсненне бажання. Уже кілька років вона мріяла про чорного котика. Маргарита читала романи з життя аристократів, але потайки, бо соромилася цього.

А мама надзвичайно любила куховарити. «Кулінарія – моє гобі», – примовляла вона. Часом вона пекла торт із трьох різних коржів і перемашувала їх двома різними кремами, прикрашала марципа нами та консервованими вишеньками. Пекла просто так, без жодного приводу. Тато кожного такого разу лякався, коли бачив торт, бо думав, що забув про чийсь день народження або ще гірше – про річницю весілля. Та мама заспокоювала його: «Мені просто страшенно захотілося спекти торт», – пояснювала вона. І тоді всі Закмаєри накидалися на солодке, наче три дні перед тим нічого не їли.

Гадаю, це все, що треба знати про Маргариту і її родину. Тепер історія може починатися по-справжньому.

Розділ 2,

у якому в Маргаритиної мамі з'являється декілька дивних звичок, а Маргариті доводиться спантеличено подивитися правді в очі

Важко визначити, коли і де історія починається по-справжньому. Завжди до кожної історії належить іще щось важливе, що було раніше. Можливо, важливим є солоденький погляд, яким свого часу зиркала у візочок маленької Маргарити тітонька Емма. Можливо, важливим є навіть погляд, яким іще раніше зазірав до візочка Маргаритиної мами дядько Август. Напевно, взагалі важливо все! Та колись же треба з чогось почати. Тож почнімо з понеділкового ранку. З ранку того понеділка, напередодні якого зустрічалися випускники маминого класу. П'ятнадцять років після закінчення школи.

Коли того понеділка Маргарита прийшла до кухні снідати, перед мамою не було звичних тостів, масла, кави, шинки та сиру. На столі стояло велике горнятко чаю, і мама сумовито дивилась у нього, так наче на його дні лежала маленька мертва золота рибка, яку вона дуже любила.

Маргарита намастила собі маслом і медом три булочки, заколотила півлітровий кухоль какао. Тато стояв за плитою і вибивав на пательню яйця. Яєчню зі салом на сніданок він смажив собі завжди сам, бо стверджував, що мама не вміє: «На жаль, їй ніколи не вдаються по-справжньому хрумкі шкварки. Це єдине, що в неї не виходить!»

Гансик і Меді ще хлюпались у лазничці. Чути було, як вони голосно сперечаються за найкраще місце біля умивальника. А найкращим було місце з боку ванни, бо, вмиваючись і чистячи зуби, тут можна було зручно вмотитися на її краєчку.

Тато поглянув на горнятко чаю, яке стояло перед мамою, і спитав: «Ти що, мамо, зіпсувала собі шлунок?» Але у відповідь мама сказала тільки: «Гм-м».

Якби то був полудень чи вечір, чи неділя, то тато розпитав би маму, чому вона не сказала нічого, крім «гм-м». Але, на жаль, зранку цілком звичайного робочого дня у тата не було на це часу. Він швидко проковтнув свою яєчню, витер рушником масні губи, натягнув піджак, гукнув: «Па-па, до вечора», – і вибіг із квартири.

«Гм-м», – пробурмотіла йому навздогін мама.

Маргарита теж не мала часу по-справжньому здивуватися небагатослівному гмиканню мами. Вона відігнала Меді та Ганси-ка від умивальника. їй іще треба було зібрати портфель, і в неї навіть не залишилося часу підлити свою квітку. Зазвичай вона робила це кожного ранку. Та цього разу Маргарита так запізнювалася, що вибігла

з квартири з розв'язаними шнурівками та скуйовдженим волоссям. За нормальних обставин воно в неї було зав'язане у два мавпячі хвостики над вухами. Так, як сьогодні, Маргарита ще ніколи не запізнювалась. А сталося це тому, що напередодні вони з Гансиком, татом і Меді були у цветльської бабусі без мами. Саме мама завжди нагадувала татові, коли треба було їхати додому. Оскільки ж учора вона була на зустрічі однокласників, то тата не було кому підганяти. Він засидівся у бабусі та дядька Еміля аж до десятої години вечора, балакаючи з дядьком Емілем про життя. Коли вони приїхали додому, було вже за північ. Щоправда, в машині Маргарита заснула, але хіба ж це сон – на дорозі з ямами і вибоїнами, та ще коли на задньому сидінні постійно скиглить і марудить Меді!

Маргарита побігла на трамвайну зупинку. Вона не любила бігати. Не тому, що була для цього затовста, ні, аж такою грубою вона все-таки не була. А бігати не любила через свої груди. Коли вона бігла, вони хитались і здригалися з кожним кроком, Маргариті це було неприємно, бо вона їх відчувала, помічала, що вони в неї є. А на думку Маргарити, тіло мало бути непомітне. Мама порадила їй носити бюстгальтер. Але проблема полягала в тому, що для таких, як Маргарита, бюстгальтерів не існувало! Всі бюстгальтери сконструйовані жахливо тупо: є маленькі з малесенькими чашечками, а є великі з великими чашечками. Є навіть чашечки завбільшки з м'яч. Але завжди за принципом: що ширше, то глибше. Для Маргаритиних грудей, широких, але доволі плоских, неможливо було підібрати нічого. Маргариті швидко набридло ходити за руку з мамою з магазину в магазин і приміряти білизну, червоніючи під співчутливими поглядами тітоньок-продавчинь. Ліпше вже потерпати від здригання грудей. І Маргарита намагалася бігати якомога менше.

На трамвайній зупинці Маргарита помітила, що один її підколінок одягнутий навиворіт. Підколінки були в зелено-синю смужку. І хоча з внутрішнього боку вони були такі самі, там, де один колір переходив в інший, стирчали розтріпані нитки, і це виглядало негарно. Крім того, Маргарита раптом збагнула, що запізнюється ще більше, ніж думала, бо трамвай, який під'їхав, був майже порожній. А порожніми трамваї ставали тільки за кілька хвилин перед восьмою, коли всі діти вже поїхали до школи.

Запізнюватися для Маргарити було майже так само жахливо, як стрибати у спортзалі. Бо коли запізнюєшся, у класі всі вже сидять тихо і зацікавлено розглядають тебе. Маргарита ж не любила, коли її розглядають! А надто тоді, коли на ній підколінок навиворіт.

Однак проблему підколінка принаймні можна було вирішити. Маргарита скинула лівий черевик, стягнула підколінок і вивернула його. Саме в той момент, коли вона з цим упоралася, трамвай зупинився, й у найближчі до неї двері вскочив захеканий Флоріан Кальб. З переляку Маргарита випустила підколінок із рук. Вона сиділа з піднятою догори головою ногою і дивилася на Флоріана Кальба. Флоріан Кальб учився з Маргариток) в одному класі. Доволі високий і симпатичний, він часто бував дещо підлим. Що ж до повних людей, то тут його погляди були приблизно такі самі, як і у Конні, сусідського хлопчика: він теж вважав їх кумеднішими за найсмішніший анекдот.

Двері вагону зачинилися, трамвай рушив. Флоріан Кальб відхекався, а потім зареготав, як скажена гієна, вказуючи рукою на голу рожеву круглу ногу Маргарити.

– На маєш! – вимовив він крізь сміх. – Вона вдягається у трамвіку! Оце клас! Прихопила з собою свої лахи, сіла у трамвік і вдягається на ходу! Це, я розумію, економія часу!

Маргарита зашарілася. Вона підняла підколінок. Тепер на ньому були чорні брудні плями.

– Та ні, Флоріане, – запротестувала вона і поспіхом натягла підколінок. – Я його просто переодягала, бо він був навиворіт.

Маргарита запхала ногу в черевик. Вона замовкла, бо трамвай голосно заскреготів на повороті, а Флоріан знову розреготався, тож усе одно нічого би не почув.

За поворотом, на останній зупинці перед школою, підсіли Уші Маєр і Уші Коль. Флоріан негайно поділився з ними чудовою новиною:

– Маргарита вдягається у трамваї: я застукав її, коли вона сиділа без шкарпеток, із розщепнутою блискавкою на спідниці й саме зашпилювала блузку.

Маргарита знову запротестувала:

– Він бреше, Уші, Уші, він бреше! – звернулася вона до обох Уші. Та Флоріан Кальб вказав на Маргаритині черевики:

– А от гляньте, шнурівки в неї досі не зав'язані! Маргаритині шнурівки і справді були ще розв'язані, – для Уші й Уші це був достатній доказ, що Флоріан Кальб говорить правду. Тож вони теж почали сміятися з Маргарити. Якщо бути точним, то Флоріан і обидві Уші сміялися тому, що вони у принципі любили сміятися. Та і що за дорога до школи без сміху?! І якщо є нагода посміятися, то не треба бути надто вибагливим, адже зранку в трамваї не так багато веселого. Якщо чекати, поки трапиться щось справді кумедне, то ніколи не вдасться пореготати!

Трамвай зупинився біля воріт школи. Уші глипнула на годинник і сказала до Уші: «Боже, рівно п'ять по восьмій». А Уші сказала до Уші: «А перший урок як на зло – математика! Наш математик і так завжди такий прикрий!» Флоріан тільки знуджено пересмикнув плечима. Він спізнився часто.

Маргарита опинилася перед страшною дилемою. З одного боку, їй хотілося зайти до класу разом із обома Уші та Флоріаном. Тоді однокласники не будуть так витріщатися на неї, бо їм доведеться розподілити свою увагу між чотирма особами. Крім того, на неї припаде тільки чверть гніву математика. Та з іншого боку, Маргарита не хотіла стояти й відхекуватися поряд із трьома особами, котрі щойно так підло з неї насміхалися. Цю проблему Маргарита вирішила для себе так: на сходах, піднімаючись на третій поверх, і в довгому порожньому коридорі вона трималася від Флоріана й Уші на відстані п'яти кроків. Але коли Флоріан узявся за клямку, Маргарита пришвидшила крок і наздогнала всіх перед тим, як друга Уші зайшла до класу.

Вчитель математики поглянув дуже грізно.

– Ну, панове, – спитав він, – проспали? Чи знову відносили хворого голуба до ветеринара? (Версію з хворим голубом уже колись експлуатував Флоріан Кальб).

Флоріан обурився:

– Це безпідставне звинувачення. Я вам зараз усе поясню. Річ у тому, що зламався трамвай, а саме – дрти. Точніше я не можу пояснити, бо з фізики ми ще не вчили, як функціонує трамвай. Словом, трамвай стояв десять хвилин.

І як доказ, що він говорить правду, Флоріан звернув увагу вчителя на те, що запізнилася навіть Маргарита Закмаєр, а вона, мовляв,

завжди пунктуальніша за телефонну службу часу.

Цей аргумент справив на математика враження.

– Це правда, Маргарито? – спитав він.

Тріумфальна думка майнула в Маргаритиному мозку: ось вона – мить помсти за ідіотські насмішки! І за цю брехню! Скажу правду – і йому кінець! Але поки тріумфальна думка намагалась утвердитись у Маргаритиній голові, її уста вже промовляли:

– Так, пане вчителю, поламався трамвай!

Учитель математики кивнув і дозволив чотирьом спізнюхам сісти. Маргарита прокрокувала до своєї парти, сіла, витягла з портфеля підручник, зошит і подумала: «Я не помстилася Фло-ріанові, бо тоді був би великий скандал, і всі дивилися би на мене, а я цього не люблю!»

Проте, гострячи стержень циркуля до підшви черевика, Маргарита сказала собі: «Це не зовсім правда! Якщо чесно, мені абсолютно не хочеться мститися Флоріанові. Бо ж помсту породжує гнів. А коли він із мене насміхається, я зовсім не гніваюся – мені робиться сумно!»

Здивована цим відкриттям, Маргарита поклала циркуль на парту, взяла кулькову ручку і написала на промокатці велике ЧОМУ? На лівій руці вона теж написала ЧОМУ? Але відразу стерла слиною.

Після уроків Маргарита не поїхала додому трамваєм. Вона пішла пішки, разом зі Сабіною. Сабіна була чимось на кшталт Маргаритиної подруги. Та це була несправжня подруга. Часто -і Маргарита не мала жодного поняття чому – Сабіна раптом не хотіла її знати, майже не розмовляла з нею, шукала собі когось іншого, щоб іти разом додому, віддавала комусь іншому свій сніданок, просила когось іншого дати списати домашні завдання і комусь іншому розповідала про події попереднього дня. А тоді, приблизно через два тижні, вона знову віддавала свою канапку Маргариті, просила Маргариту дати списати, розповідала стільки, що Маргариті аж вуха в'яли від її балаканини, і зовсім не дивилася на ту дівчину, котрій віддавала перевагу протягом двох попередніх тижнів. Сабіна міняла подруг, як дехто міняє картини в рамці. То Маргарита була в рамці, то обидві Уші, тоді приходила черга Каті, потім – Софі й урешті знову Маргарити. І сьогодні був перший день, коли в рамку знову вставили Маргариту. Сабіна відпровадила Маргариту до самих воріт її будинку і ще добрі

півгодини тріскотіла перед брамою, розповідаючи про двоюрідного брата, котрий освідчився їй у коханні. Чи це буде інцест, якщо вона погодиться на його пропозицію, питала вона Маргариту.

Маргарита не мала жодних ідей щодо любовних стосунків між двоюрідними братами і сестрами. Точніше, щодо любовних стосунків між двоюрідними родичами в реальному житті. Інша річ – романи про аристократів: там такі ситуації траплялися часто! І здебільшого то не був інцест. Там треба було тільки з'ясувати, чи прихильність, яку героїня відчуває до кузена – «справжня любов» чи «голос крові». Та Маргариті не хотілося давати Сабі-ні поради, керуючись мудрістю, почерпнутою з романів про аристократів. Окрім того, в неї ну дуже вже бурчало в животі, й вона мріяла про макарони з шинкою та салатом із помідорів. У понеділок в родині Закмаєрів на обід зазвичай були макарони з шинкою. Потайки Маргаритин шлунок сподівався ще й на те, що мамі знову захотілося щось спекти. Можливо, тістечка з кремом або трубочки. Загалом, домашні тістечка з кремом і трубочки – це найкраще, що можна собі уявити! Нещасний той, кого доля змушує купувати їх у цукерні! Він не має поняття, що таке «справжні» тістечка з кремом і «справжні» трубочки! Та сподівання Маргаритино шлунка були марні. На обід мама приготувала цвітну капусту з маслом і сухарями. Уся хата просмерділася цвітною капустою. Меді та Гансик теж обурювалися з приводу цвітної капусти і вимагали на десерт хліба зі смальцем. Меді не могла заспокоїтися:

– Ну чому, чому ти зварила цвітну капусту? – питала вона разів сто.
– Сьогодні ж понеділок – день макаронів із шинкою!

Мама відповіла черговим «гм-м» і намастила їй скибку хліба смальцем. До речі, мама не їла цвітної капусти. Вона знову дивилась у свій сумний чай, укинувши в нього дві маленькі таблеточки. Маргарита була переконана, що на зустрічі випускників мама зіпсувала собі шлунок. Тож дівчина не здивувалась і подумала, що це таблетки від шлунку. Однак її вразило, що мама постійно жує жуйку:

– Ти диви, а я завжди думала, що ти не любиш жуйок, що тебе просто тіпає від них.

Маргарита пішла в дитячу кімнату і почала робити домашні завдання з математики. За нею ввійшов Гансик, присів на край письмового стола і сказав:

– А знаєш, що мама робить у спальні?

– Напевно, прилягла собі трохи, – сказала Маргарита, – у неї щось зі шлунком.

Гансик похитав головою:

– Прилягти прилягла, – сказав він, – але на підлогу. І робить вправи. Вона відтискається!

Маргарита злякалася так, що циркуль, яким вона саме збиралася розділити кут навпіл, випав їй із рук. Гансик схопив Маргариту за плече:

– Що це все має означати? – Він безпорадно, навіть трішки перелякано, подивився на сестру. – Вона нічого не каже, крім «гм-м», сьорбає чай із таблетками, жує жуйку і відтискається! Може, вона здуріла?

– Ану запитаймо її! – запропонувала Маргарита, відриваючи задок від крісла.

– Я вже питав. Щойно!

– І що вона сказала?

– Вона сказала «гм-м»! Що ж іще?! Маргарита опустила задок на стілець.

– Почекаймо, поки прийде тато, він усе з'ясує!

Гансик пішов до свого двоповерхового ліжка, виліз по драбині нагору, завалився на матрац, так що той голосно зарипів, заткав праву ніздрю вказівним пальцем лівої руки, заплющив очі й задрімав. Пообідній сон – це для Гансика завжди було святе!

Маргарита поділила ще сім кутів і накреслила ще три трикутники разом із їхніми бісектрисами, причому, на жаль, тільки в одному трикутнику всі три бісектриси акуратно перетнулися в одній точці. Тоді вона висунула нижню шухляду свого стола і витягла звідти роман із серії «Захоплені історії з життя аристократів». Вона розгорнула книжку на закладеному місці й замаскувала її промокаткою. Щоби мама, закінчивши зарядку і зайшовши до дитячої кімнати, не побачила цього аристократичного читва. Звичайно, ніхто не забороняв Маргариті читати 64-сторінкові романчики. Та певні речі батьки і забороняти не мусять: коли тато і мама роками сміються з тітоньки Емми, яка читає оте дрантя про «кров-любов», то не наважишся визнати за собою такий гандж. Маргарита відсунула вбік закладку і почала читати:

«Тінь глибокого смутку затьмарила правильні риси Астрід фон Гоендоес, коли граф Бодо фон Ессельфінг покинув її з гомеричним реготом. Раптом серце, нестямно калатаючи, підказало їй: він негідник, одначе я належу йому до кінця! Я кохаю його!»

Маргарита в розпачі прикрила сторінку промокаткою. У розпачі, бо раптом зрозуміла, що, намагаючись уявити графа Ессель-фінга, вимальовує його собі точнісінько таким, як Флоріан Кальб, ну хіба що тільки трохи старшим.

Маргарита підскочила, навіть досить рвучко, що взагалі було їй невластиво, й підійшла до настінного дзеркала, яке висіло між вікнами. Це вона робила вкрай рідко. Вона не мала звички дивитися на себе в дзеркало. Маргарита уважно розглянула свої ясні очі, маленький носик, кучері кольору спанієля й дійшла висновку, що її обличчя справді доволі правильне і має щось таке, як «риси». І воно теж нечувано затьмарене смутком. Логічний висновок із усього цього був один: її серце «до кінця» належало Флоріанові Кальбу! Вона кохала його! Замість гніву на нього – смуток. А його подібність із портретом Бодо фон Ессельфінга! А обличчя, затьмарене смутком! «Зі мною все зрозуміло. Ясно-яснісінько, як білий день!» – зітхнула вона.

Маргаритине обличчя затьмарилося ще більше. Нещасним голосом вона пробурмотіла кудись у дзеркало: «Прокляття! Ну, начувайтесь!» Так часто казала цвельська бабуся, і то був найбільший вияв обурення, відомий Маргариті, адже вона була ніжна і доволі лагідна дівчинка.

Розділ 3

у якому тато недостатньо серйозно сприймає мамині нові звички, Маргарита зустрічається з Флоріаном Кальбом не зовсім так, як би їй хотілось, а Меді розповідає новину, та їй ніхто не вірить

Дивна поведінка Маргаритиної мами не змінилась і тоді, коли з роботи повернувся тато. Мама сказала «гм-м» замість «добрий вечір, коханий» і на питання, чи добре вона провела день, теж пробурмотіла тільки «гм-м».

Тато розгублено смикав себе за вуса, скручуючи з них справжні знаки питання.

– І так весь день, – поскаржилася Меді. – Вона навіть не пограла зі мною в гру. А я ж написала всі слова і порахувала всі кульки!

Меді пішла до школи тільки кілька тижнів тому і вважала, що з неї цілком досить і того, що їй там доводиться сидіти тихо чотири години на день. Те, що їй тепер іще й удома треба писати слова на зразок «мама-мімі» й рахувати червоні та сині кульки, було вже занадто! Тому мама уклала з Меді угоду: за кожен виконаний вправу з письма та математики вони грали в якусь гру. Дотепер мама завжди виконувала цю домовленість.

Тато перекрутив свої знаки питання в іншому напрямку, взяв Меді на коліна, смачно поцілував її в маківку і гукнув: «їсти!»

Мама накрила у вітальні на стіл, принесла каструлю зі свинячим гуляшем і миску з макаронами, чотири склянки, пляшку пива, пляшку апельсинового соку і... горняк чаю. Тато задоволено понюхав гуляш і макарони, наклав собі повну тарілку і занепокоєно глянув на маму:

– Ну, як твій шлунок? Уже все в порядку?

Потрактуювши мамине «гм-м» як згоду, він настроїв макарони і гуляш на виделку, відтранспортував цю складну конструкцію до рота, вивантажив її там і почав жувати. Над його вусами відбилося неймовірно здивування. Прокотнувши, тато промовив:

– Мамо, макарони недосолені, а гуляш переперчений! Такого в родині Закмаєрів ще не траплялося.

– У чому річ, мамо? – спитав тато. Цієї миті заверещала Меді:

– Пече, пече! – репетувала вона, махаючи рукою перед відкритим ротом. А тоді з відразою виплюнула шматок м'яса на тарілку. Маргарита і Гансик теж скривились.

У такій ситуації мама вже не змогла відбутися самим лише «гм-м»:

– Мені дуже шкода, але я не могла покуштувати, бо нічого не їм! – виправдовувалася вона.

– Ну, мамо, – тато скрутив із вусів знаки оклику. – Хіба дрібка підливки вбила би твій зіпсутий шлунок!

Мама витягла з рота жуйку. Скрутила з неї кульку завбільшки мало не з м'ячик для пінг-понгу.

– Мій шлунок зовсім не зіпсутий, – сказала вона. – І чого ти постійно торочиш про зіпсутий шлунок? Я на дієті!

– Боже, Боже, – тато, поколупавшись у гуляші, скуштував іще один шматочок м'яса. На чолі в нього виступив піт. Він узяв склянку з пивом

і, роблячи ковток за ковтком, пропихав м'ясо до шлунка.

– Ну, і скільки вона буде тривати цього разу? – відхекуючись, запитав він.

– Доки я не влізу у спідницю 40-го розміру, – сказала мама, її голос звучав дуже рішуче.

Маргарита ще добре пам'ятала останню мамину дієту, хоча відтоді минуло вже майже два роки. То був жахливий тиждень.

– А зараз який у тебе розмір? – стурбовано поцікавився Гансик і, знову не почувши нічого, крім «ГМ-М», висловив припущення:

– Шістдесятий?

Мама кинула в його бік обурений погляд. Маргарита примружила око:

– Вгорі сорок восьмий, внизу п'ятдесят четвертий. Вгадала? У черговому маминому гмиканні вчувались і згода, і сум водночас.

– А для мене ти і так симпатюлька, – сказав тато і скрутив зі своїх вусів веселі шістки. Мама не витримала:

– Для тебе, для тебе! – закричала вона. – Так, ніби тільки в тобі розходиться! Я хочу схуднути! Я! Сама для себе! А не для тебе!

– Ну, мамо... – почав тато. Мама не дала йому продовжити. Вона вдарила долонею кульку з жуйки так, що та перетворилася на млинець:

– І припини мене постійно називати мамою! – вигукнула вона. – Мене це дратує! Я не твоя мама! Я твоя жінка, і звати мене Елізабет!

Меді заскиглила:

– Елізабет, я голодна. Я не можу їсти цей гуляш. Він пече, Елізабет!

Маргарита встала й пішла до дитячої кімнати. Вона звикла до мирного родинного життя і була геть спантеличена. Мама ніколи так не кричала на тата. Навіть під час попередніх дієт. Тоді вона була просто небагатослівна і трішки знервована. Кілька разів плакала – від сорому та каяття. Бо після двадцяти чотирьох годин нестерпного посту голод таки перемагав, і вона з'їдала все, що було в холодильнику.

Згодом, коли Маргарита стояла в лазничці й чистила зуби, до неї зайшов тато. На ньому вже була смугаста піжама. Він присів на краєчок ванни. У нього був такий погляд, ніби він шукав співчуття.

– Максимум за тиждень вона здасться, – пробурмотіла Маргарита і виплюнула білу піну зі зеленими крапочками.

– В усьому винна ця дурнувата зустріч випускників, – сказав тато. – Мама щойно зізналася. – Тато стурбовано похитав головою. – Вона

каже, що була там найтовстіша. І ще там була одна така Марі-Луїза, колишня мамина подруга. Вона теж раніше була повна, а тепер схудла. І вона розповіла мамі, що з нею все було точнісінько, як із мамою, і що вона тепер мамі...

Маргарита вже майже не слухала тата, а думала: «Він і справді досить часто каже «мама». І це таки кумедно! Своїй мамі він каже «бабуся». Своїй жінці він каже «мама».

Випльовуючи спінену пасту, Маргарита захихотіла, продовжуючи цей ряд: «Властиво, тоді мені він мав би казати «люба жінко», а не «люба доню!»»

– Добре тобі сміятись, – образився тато. Маргарита перестала хихотіти. Вона згадала, що кому-кому, а їй зовсім і не «добре сміятися», бо в неї нещасливе кохання і вона затьмарена смутком. Вона виплюнула залишки білої піни, прополоскала рот, прийнялася до відображення свого кирпатого носика в дзеркалі і промовила тоном театральної акторки:

– Це було би чудово! Та бачить Бог – це не так!

– У тебе теж проблеми? – тато спитав це таким тоном, що було зрозуміло: він робить це суто з батьківського обов'язку. Це прозвучало так: «На Бога! Дві проблеми на одну сім'ю – це вже занадто!»

~ Ти отримала погану оцінку? Чи, може, навіть дві? – поцікавився тато.

Маргарита потягла себе за пальці так, що хруснули суглоби. Як це типово! Дорослі завжди думають лише про оцінки! Маргарита взяла в рот пасмо волосся і почала його жувати.

– З оцінками все добре, – пробурмотіла вона. – Але я закохалася!

Тато залишив у спокої свої вуса і поклав руки на обтягнені смугастою піжамою коліна.

– Правда? ~ запитав він, і його круглі очка зацікавлено заблищали.

– Але в мене нещасливе кохання, – сказала Маргарита. Вона випустила з рота волосся і, посмикуючи носиком, чекала, що відповідь на це тато. Однак той сидів на краєчку ванни, тримаючись за коліна, і мовчав. Маргарита пошкодувала, що розповіла йому про свою нещасливу любов. Певно, однокласники таки мали рацію! З батьками неможливо говорити про такі проблеми! Правду каже Сабіна: старих такі речі не цікавлять. Їх хвилюють лише власні справи!

Маргарита зітхнула і подумала: «А я завжди вважала, що мої батьки інакші!»

Тут тато нарешті відпустив свої смугасті коліна, потер долоні, так ніби змерз, і поцікавився:

– Ну і що? Ти йому вже не подобаєшся?

Маргарита сказала:

– А я йому ніколи не подобалась!

– А взагалі, хто це такий? Я його знаю?

Певно, що тато знав Флоріана Кальба. Маргарита ходила з ним у садок. Але вона похитала головою.

™ Ні, ти його не знаєш! – сказала вона.

Маргарита збрехала з кількох причин. По-перше, вона згадала, що тато завжди називав Флоріана Кальба «поганим хлопцем». По-друге, вона помітила, з якими зусиллями тато бореться з посмішкою. Кінчики його вусів підозріло тремтіли. По-третє, тато нічим не міг їй допомогти! А по-четверте, все так складно, що говорити про це було все одно практично неможливо.

– Та я пожартувала, – сказала Маргарита. – Нема в мене ніякого нещасливого кохання!

– Ну, і слава Богу, – пробурмотів тато і позіхнув. З його смугастого круглого черева долинули глухі звуки та розпачливе бурчання.

– Там зовсім порожньо, – вибачливо сказав він, устав і почимчикував до кухні.

Маргарита лягла спати. Над нею хропів Гансик, із протилежного кутка кімнати, де було ліжечко Меді, теж долинало задоволене сопіння. Маргарита спробувала заснути. Вона була змучена, та раптом і в неї у животі забурчало, так само як перед тим у тата. Витримати це було неможливо! Тож вона знову встала.

Тато був іще в кухні. Він сидів за столом і відрізав собі скибки від великого шматка копченого сала. Маргарита підсіла до тата.

– Іж, доню, їж, – пробурмотів тато з повним ротом. – Коли шлунок порожній, то і на душі незатишно! – Тато підкладав Маргариті скибку за скибкою. Маргарита наминала.

– Раніше в мене часто бувало нещасливе кохання, – сказав тато.

– Я ж сказала, що в мене немає ніякого нещасливого кохання, це був тільки жарт! – незадоволено промимрила Маргарита.

– Ну і що, – тато обтер рукавом піжами масне підборіддя. – Я ж просто хотів розповісти про мої нещасливі кохання. Але, якщо тобі це не цікаво...

Маргарита не хотіла, щоб у тата склалося таке враження. Тому вона поцікавилася:

– Ну, і що було з твоїми нещасливими коханнями?

– Всі вони були жахливі! – Тато опустил вуса на підборіддя. – Просто жахливі!

– Чому?

Тато відригнув і знизав плечима.

– А воно завжди буває так із нещасливими коханнями. Ну от! Маргарита встала. Якщо цей добродій не має нічого додати до обговорюваної теми, то краще піти спати.

Наступного дня Габрієла святкувала день народження. Габрі-ела була однокласницею Маргарити, а її уродини та вечірки славилися на всю школу. Всі – навіть діти з інших класів – аж пищали, так хотіли отримати запрошення. Маргариту запрошували кожного року. Та не через те, що вона аж так дуже товаришувала з Габрієлою, а на вимогу Габрієлиної мами, бо Габрієлин батько працював на макаронній фабриці разом із Маргарити-ним татом, а Габрієлина мама трохи приятелювала з Маргарити-ною мамою. Крім того, Габрієлина мама вважала Маргариту надзвичайно милою, просто чудовою дитиною. «Чому би тобі не заприятелювати з Маргаритою? – щодня пиляла Габрієлина мама доньку. – Маргарита, без сумніву, мала би на тебе кращий вплив, ніж ті жахливі типи, з якими ти водишся!»

Друзів, котрих Габрієла вибирала собі сама, аж ніяк не можна було назвати «жахливими», але «типами» вони все-таки були. Один, худенький бліденький хлопчик, мав на правій щоці метелика, витатуйованого в натуральну величину. В іншого був гладко виголений череп. В однієї дівчини зачіска виглядала, як перука з вусів. Певно, ця дівуля щодня виливала собі на голову неймовірну кількість лаку для волосся. А ще у Габрієли був один знайомий, котрий уже два роки не вилазив із гіпсу: то рука в гіпсі, то нога в гіпсі, то ребра в гіпсі. Цього року на ньому був гіпсовий комір. Два тижні тому гіпсовий хлопчик упав із мопеда. І, як розповідали, через неправильну конструкцію захисного шолома зламав собі шийний хребець.

Вусата Голова та Метеликова Щока теж були на вечірці. А ще – дві дівчини, подібні як дві краплі води одна на одну, а також на Ніну Гаген*. Цього разу тут був і Флоріан Кальб. Його Габріела запросила теж із примусу: з ним товаришував її брат.

* Ніна Гаген (Nina Hagen) – німецька панк-рок-співачка (нар. 1955 р.).

Маргарита вдягнула нову індійську сукенку з чистого шовку, яку їй подарувала на день народження мама. Небесно-блакитна, з гаптованими золотом вставками, вона сягала кісточок і була така широка, що їй спокійно можна було би носити під час вагітності. «Суперелегантно», – запевнила Маргариту Габріелина мама, закотивши на знак визнання очі. Маргарита радше воліла би мати на собі обладунки Вусатої Голови, та вона ставилася до себе достатньо об'єктивно, щоби визнати: на жаль, її фігура не створена для цього. Вусата Голова була вбрана в тісні, наче панчохи, латексові штани ніжно-рожевого кольору, зверху мала футболку до колін із жовто-брунатно-зеленим візерунком, а ще зверху – бузкову безрукавку до талії з велетенським Мікі Маусом на спині. Тип із метеликом на щоці був повністю запакований у чорну шкіру, а одна з двох Нін Гаген – у леопардове трико.

Габріелина мама часто говорила Маргаритиній мамі: «Коли ці типи приходять до нас до хати, я дістаю шлункові кольки! Але що робити? Хіба ми тепер маємо хоч якийсь вплив на своїх дітей?»

У Маргарити ті «типи» не викликали ніяких шлункових кольок. Вони їй подобалися. Габріелині друзі мали одну незрівнянну перевагу: вони ні до кого не чіплялися! Самі курили, як шевці, та нікого не змушували до цигарки. Самі пили, та не підпихали нікому склянку під ніс. І їм було по цимбалах, худий ти чи грубий.

Для Маргарити така поведінка була не зовсім звичною. На вечірках Сабіни, наприклад, усі курили, а хто не хотів, того відразу ж обзивали «малятком-немовлятком». А на забавах в Отті Горнека всі пили, як дурні. Хлопці літрами проносили спиртне в суворий безалкогольний дім Горнеків, змішували колу з горілкою, а апельсиновий сік – із джином, і коли Маргарита наполягала, щоби їй дали тільки колу чи

тільки сік, то її називали «правильною малявкою» і «гладкою занудою».

Танцювати Маргарита наважувалася теж лише на Габрієли-них вечірках. Найкраще в неї це виходило з голомозим. «Фантастично, в тебе справді танцює кожен міліметр тіла!» – хвалив її він. На інших забавах Маргариті не раз доводилося чути за спиною шепіт: «Дивидиви! Коли вона танцює, під нею прогинається паркет і тремтить підлога!»

А ще з тими типами можна було непогано поспілкуватися, тільки треба було звикнути до того, що вони розмовляли трохи інакше: повільніше, вставляючи купу англійських слів, і майже без інтонацій.

Габрієла теж була цілком нормальна. Маргариті набагато більше хотілося товаришувати з нею, ніж зі зрадливою Сабіною. І якби Габрієліна мама безперервно не вихваляла Маргариту і не ставила її доньці за приклад, це навіть було би реально.

. Флоріан Кальб не дуже вписувався в Габрієліну тусівку. Якось він навіть заявив, що вони смердять і що, можливо, в них воші. «І вдягаються так, що просто атас!» Флоріан Кальб лише тому домагався, щоби його запросили, бо на вечірку мала прийти кузина Габрієлі Доріс. Він її обожнював. Але, здається, Доріс Флоріана не обожнювала зовсім, бо Маргарита почула, як вона спитала Габрієлу: «А чого це той огидний Флоріан Кальб знову тут?»

Маргарита багато танцювала з голомозим. З Гіпсовою Шиєю в неї була детальна розмова про дитячі притулки та прийомних батьків; щодо цього гіпсовий міг поділитися власним досвідом. З однією з Нін Гаген вона посперечалася про те, чи всі батьки ні до чого, чи тільки деякі, а Габрієлі в кухні вона допомогла намастити неймовірну кількість бутербродів. Поміж тим Маргарита спостерігала за Флоріаном Кальбом, який бігав за Доріс. При цьому вона помітила, що свої спроби наблизитися до дівчини Флоріан супроводжував споживанням алкоголю. Відбувалося це так: спочатку Флоріан наливав собі у склянку віскі, десь так на два пальці, кидав туди кубик льоду, зі склянкою в руці підходив до Доріс і щось їй говорив, калатаючи льодом у склянці. Доріс йому щось коротко відповідала й відверталася до хлопця, котрого всі називали Джонні. У нього на підборідді та на щічках був дуже милий золотавий пушок. Залишившись на самоті, Флоріан щось бурмотів собі під ніс, піднімав склянку і випивав віскі

одним ковтком. Упродовж кількох годин Маргарита спостерігала за цим процесом разів із вісім. Вона не мала поняття, скільки ковтків віскі потрібно, щоби напитися так, як Отті Горнек на своїй останній забаві, проте почала хвилюватися за Флоріана і поділилася своєю тривогою з Габріелою. Та страшенно розсердилась. «А звідки взагалі в нього віскі? – обурилася вона. – Це ж пляшка мого батька! Я ж її замкнула на ключ!» Габріела забрала у Флоріана пляшку, але та вже була напівпорожня. «От ідіот! – сказала вона Маргариті. Можеш не сумніватися: завтра старі скажуть, що віскі вижерли мої друзі!»

О десятій прийшла Габріелина мама й оголосила, що свято закінчене. Усі почали розходитися. Маргарита ще трохи залишилась і допомогла позносити на кухню склянки і тарілки, позбирати використані серветки і випорожнити попільнички. Габріела вийшла відпровадити однокласницю до брами. Раптом вони почули якийсь звук. Доволі дивний, моторошний звук. Хтось хрипів.

– Страх та й годі, – сказала Габріела й міцно схопила Маргариту за руку.

– Як наша поламана велосипедна помпа, – сказала Маргарита і рушила у бік того страшного хрипіння. Воно долинало з боку сходів, які вели до підвалу. Там лежав Флоріан Кальб і спав. Габріела та Маргарита витягли його по сходах нагору. їм довелося добряче потрусити хлопця, щоби він хоч трохи пробуркався.

~ Швидко виведи його звідси геть! – благала Габріела. -Якщо моя мама побачить його в такому стані, то ніколи не дозволить мені влаштувати вечірки!

– Але ж ти не винна в цьому, – заперечила Маргарита.

– Я завжди в усьому винна, – сказала Габріела, схопила Флоріана і почала штовхати в напрямку до воріт. – Свіже повітря піде йому на користь, – запевнила вона, випхала Флоріана та Маргариту з будинку і зачинила за ними браму.

Свіже повітря справді збадьорило Флоріана, він навіть зміг іти. Щоправда, не по прямій і не зигзагом, а по колу. Як цирковий кінь. Якби Маргарита не наvertsала його вперто і наполегливо на правильну дорогу, він би ще кілька годин кружляв довкола вишні в Габріелиному саду. Проте дівчина мужньо підтримувала Флоріана. Вона вела його попід руку й підштовхувала вперед. Щоправда, Флоріана постійно тягнуло кружляти, він то йшов прямо, то знову завертав назад, але

потроху їм якось вдавалося просуватись уперед. Найнеприємніше було те, що від Флоріана тхнуло чимось кислим. І то не був запах алкоголю.

Тричі Флоріан падав Маргариті на шию. Втім, важко було визначити, чи це знак прихильності, чи йому просто потрібна була опора.

На розі перед своїм будинком Флоріан раптом не захотів іти далі. Він гепнувся на землю і пробурмотів: «Шлюс, Параню».

Найбільше Маргариті хотілося просто взяти й утекти. Зрештою, ще ж не минула й одинадцята, і в місті було повно людей. Вони сердито поглядали на них із Флоріаном. «Треба викликати поліцію! ~ чула Маргарита – Надавати ляпасів!» І навіть: «За Гітлера такого не було!» Та в Маргаритиному серці перемогла любов! Як там казала графиня Гоенлое на тринадцятій сторінці? «Радість і смуток, мій коханий, розділю я з тобою. Тобі не доведеться вже самотужки битися зі злими силами».

Маргарита підняла Флоріана, потрясла ним і, зібравши всю волю в кулак, дотягла його до дверей дому. Флоріан скрутився перед брамою калачиком і знову зібрався заснути. Маргарита полізла в кишеню його куртки, та ключа там не знайшла. їй не залишалося нічого, як натиснути на гудзик дзвінка, над яким було написано «Кальб». У переговорному пристрої пролунав рипучий голос.

– Хто там?

Маргарита наблизилася до дверей і промовила:

– Тут Флоріан. Відчиніть, будь ласка, мені здається, в нього немає ключа!

– Флоріане! ~ прорипів голос. – Чому ти сам не говориш?

– Йому недобре! – пояснила Маргарита, і з переговорного пристрою пролунало:

– Вже йду!

Маргарита вважала, що виконала свій обов'язок. Вона вже хотіла йти. Але Флоріан обхопив обома руками її ноги і застогнав: «Не йди, не йди!»

Тож Маргарита зачекала, доки не відчинилася брама. Чоловік, котрий вийшов із неї, був високий, немолодий і дуже схожий на Флоріана. Він присів навпочіпки.

– Що значить «йому недобре»? – здивувався він. – Та він п'яний як чіп і з ніг до голови оббльований. Фу, як смердить! Чоловік підвівся і

ще раз натиснув на кнопку дзвінка.

– Гедвіго, ~ гукнув він. – Спускайся! Допоможи мені занести нагору п'яну дитину!

Наступного дня Флоріан не прийшов до школи. «У нього ангіна», – повідомив староста класу. Габріела підморгнула Маргариті. Маргарита не відповіла на підморгування. Коли вона згадувала, як закінчився вчорашній вечір, їй зовсім не хотілося веселитися. В усьому іншому теж було мало радості. Приємним був хіба що урок фізкультури, під час якого Маргарита замріяно сиділа на ящику. Вона мріяла про Флоріана. Мріяла, що відтепер він ніколи не буде її висміювати і глузувати з неї! Вона ж допомогла йому в тяжку годину. Без неї він лежав би зараз у рові, або його забрала би поліція.

Коли Маргарита, голодна, як лев, прийшла до хати, мами вдома не було. Тільки заспаний Гансик сидів у дитячій кімнаті.

– Вона в тої Марі-Луїзи! – доповів він і заткав ніздрю. -Ти маєш розігріти собі гороховий суп і зробити бутерброд із сиром!

Маргарита з'їла суп зимним, причому з каструлі, щоби потім не мити тарілку.

– А де Меді? – гукнула вона в напрямку дитячої кімнати. Гансик пояснив, що мама взяла Меді зі собою, бо він відмовився

її пильнувати.

– Я їй не нянька! – додав він.

~ Але ж ти завжди пильнуєш Меді, коли мамі треба кудись іти! – здивувалася Маргарита. Зазвичай Меді та Гансик жили дружно.

– Але не тоді, коли вона йде до цієї Марі-Луїзи! – закричав Гансик. – Бо це вона в усьому винна. Це вона збила маму з пантелику. І тато теж так каже!

– З якого пантелику?

Гансик підійшов до дверей кухні:

– Вона підбила її на голодування! І взагалі, це гупо, що в мамі є подруга!

– Це ж її право! – сказала Маргарита.

Гансик, тепер уже не заспаний, затряс головою, не витягаючи з носа пальця.

– Ні! Це гупо. Вона постійно дзвонить до неї. Вчора вона висіла на телефоні тридцять сім хвилин! А сьогодні вдень -тринадцять із половиною! А коли я розмовляю тільки одну хвилину, вона відразу

каже, що то коштує грошей. І нову вагу собі купила. І тато теж каже, що ця Марі-Луїза – оферма!

– Ти ж її зовсім не знаєш! – зауважила Маргарита.

– А ти що, знаєш? – закричав Гансик.

– Ні.

– А бачиш! – тріумфально вигукнув Гансик і витяг палець із носа.

Мама повернулася близько шостої години. Меді була незвично весела і щебетала без упину про якогось Сепі та про якогось Пепі, причому потроху з'ясовувалося, що Пепі був маленьким хлопчиком, а Сепі – великим котярою. І обидва були членами сім'ї Марі-Луїзи.

На вечерю були сир, ковбаса і – цього разу для всіх – чай. Мама жувала жуйку і не їла нічого. Та «гм-м» вона вже не казала. Вона розмовляла нормально і здавалася веселою.

Після вечері Гансик почав сортувати свою колекцію пір'їн, розклавши їх на великому столі у вітальні, тато пив пиво і дивився телевизор, а Маргарита телевизор слухала, бо в'язала вовняну шапочку. Меді сиділа під столом і накручувала бігуді на біляве пластмасове волосся ляльки Аманди. Мама була в кухні, де прасувала гору чоловічих сорочок.

Меді, як завжди, трохи марудила, цього разу через те, що бігуді не хотіли триматися на Амандиному волоссі.

~ Меді, мишко, марудь тихіше, – попросив тато. – Бо я нічого не чую!

Меді почала марудити тихіше, та раптом голосно й чітко сказала:

– А мама з наступного понеділка буде прибиральницею!

– Чия мама? – запитав Гансик.

– Наша, – сказала Меді. Маргарита і Гансик засміялися.

– Правда! – закричала Меді. – Я знаю! Вона буде прибиральницею у придворного радника!

Маргарита і Гансик засміялися ще голосніше.

– Цс-с-с, діти! – шикнув тато. Маргарита, хихочучи, штурхнула тата:

– Ти чув, що каже Меді? Вона каже, що мама буде прибиральницею в радника!

Тато теж засміявся. Ні татові, ні Маргариті, ні Гансикові навіть не спало на думку піти до мами і спитати, чи Меді каже правду. Прибиральниця у радника! Повний абсурд.

Розділ 4,

у якому два візочки напакуються харчами вщерть, сивий пан з люлькою не на жарт виводить із рівноваги тата і децю змінюються Маргаритині уявлення про справжню любов

Флоріан не ходив до школи весь тиждень, і Маргарита вже подумувала, чи не зателефонувати йому додому. Вона дуже хвилювалася за нього і розповіла мамі, як він напився, а мама сказала, що в нього за просто могло бути алкогольне отруєння, а це иже зовсім не жарти.

Крім того, мама вважала, що цілком нормально, ба навіть гречно, довідатися про самопочуття хворого однокласника. Разів із десяти на день Маргарита підходила до телефону, знімала слухавку, та потім усе-таки клала її назад.

До суботи вдома все було мирно. Мама навіть почала трохи їсти. Сухарики, моркву та кружальця огірків. У лазничці вона повісила табличку, куди щоранку записувала свою вагу. Згідно з цими записами, мамина вага почала зменшуватися. За перший тиждень мама скинула два кілограми і триста грамів. Щоправда, по ній цього не було видно, адже неозброєним оком практично по помітно, важить людина 90,3 кілограма чи 88 кілограмів.

Непорозуміння в родині Закмаєрів почались у суботу зранку. Щосуботи тато з мамою вирушали до великого супермаркету на околиці міста. Цього разу Маргарита поїхала з ними: її клас відпустили з двох уроків креслення, бо в кабінеті був ремонт, і вона повернулася зі школи вже о десятій ранку.

Суботня поїздка в магазин, яка зазвичай була кульмінацією зазмаєрівського родинного життя, цього разу склалася не так весело, як завжди. Проходячи повз гори продуктів, мама без жодного ентузіазму попихала перед собою візочок і бурчала: «Жах! Стільки жертя нараз! Та від цього кому хоч може стати погано», – й тільки-но тато брався за якусь пачку, коробку чи консерву, морщила чоло: «А що, нам це справді потрібно?»

Тато рознервувався і сказав, що мама псує йому процес витрачання грошей, і її поведінка свідчить про те, що та проклята манія схуднення – не тільки її особиста справа, як вона стверджує, а негативно позначається на всій сім'ї. «О'кей, – спокійно промовила мама, – тоді я піду в кав'ярню почитаю газету, а ви робіть собі свої закупи, скільки хочете. Зайдете за мною, коли скінчите».

Не встиг тато запротестувати, як мама вже зникла між стінами сирів і барикадами рибних консервів.

– Ну то ходімо, дитино, – вигукнув тато і з лютою рішучістю покотив візок, кидаючи в нього харчі. Та так багато, як ніколи! Навіть макарони, хоча, працюючи прокурисом макаронної фабрики, він міг вагонами брати на роботі макарони задурно! З двома наповненими вщерть візочками тато і Маргарита підійшли до каси. Татові навіть довелося виписувати чек, бо в нього не було при собі стільки готівки.

– Поклич маму з кав'ярні! – сказав тато, коли всі продукти були нарешті в машині. Те, що він послав по маму Маргариту, було сигналом тривоги! Намагаючись зберегти сімейне щастя, дівчина запропонувала:

– Ходімо вдвох, тату! Може, теж чогось нап'ємось!

– І не подумаю! – гаркнув тато. – Мама, бач, іде читати газети, а я тут мушу гарувати.

Маргарита зітхнула й пішла до кав'ярні сама.

У мами очі на лоба полізли, коли вона побачила переповнений багажник і гору целофанових мішечків, але вона не сказала нічого. Вона навіть узяла два мішечки на коліна, а один поставила між ногами, щоби пакунки не поховали бідну Маргариту з головою. Дорога від супермаркету додому тривала страшенно довго. Черепащачим темпом вони сунули в довгій колоні машин.

– Напевно, десь сталась аварія, – припустила мама. Тато не відповів.

– Зазвичай по суботах стовпотворіння буває тільки у протилежному напрямку, бо всі їдуть за місто, – зауважила мама.

Тато знову промовчав.

– До речі, – докинула мама, – завтра я не поїду до Цветля. Маківник буде для мене занадто великою спокусою. І свиняча печеня – теж. До того ж, твоя мама завжди так припрошує, ну просто примушує їсти!

~ Ти вже не була минулого тижня, – сказав тато.

– Ну то й що? – мама засміялася. – Скажи, що в мене грип!

– Це твоє останнє слово? – спитав тато.

– У цій справі – так, – відповіла мама.

У неділю мама і справді не поїхала до Цветля, і Меді теж вирішила залишитись удома. Тато, Гансик і Маргарита поїхали самі, й «міні» без такого вантажу, як Меді та мама, витискав на добрих десять кілометрів на годину більше, ніж звичайно.

Цветльська бабуся не повірила в мамин грип.

~ Ну-ну, – сказала вона, – не роби з тата вар'ята! Минулого тижня – зустріч випускників, цього тижня – грип, – розкажи це комусь іншому, – вона шморгнула носом, майже як Маргарита. – Що сталось? У вас подружня криза?

Тут тато виклав усю правду, і бабуся безмежно обурилася. Маргарита ще ніколи не бачила її такою розгніваною. Бабуся оголосила мамину діету зрадою всього роду Закмаєрів.

– Ми всі круглі й добре вгодовані. Це – спадкове, – говорила вона, потягуючи носом.

Маргарита звернула бабусину увагу на те, що мама не може мати зазмаєрівських генів, бо вона просто вийшла заміж за одного із Закмаєрів.

– Не роби з тата вар'ята, – заперечила бабуся. – Тепер вона Закмаєр, а Закмаєри всі круглі.

Бабуся голосно шморгнула носом:

– А як вона виглядала раніше? То ж був просто ходячий анекдот! Її мало не здувало вітром. До заміжжя вона була просто штахетою.

І бабуся ще довго обурювалася з приводу діет й ідіотських жіночих журналів, які втовкмачують бідним дурепам такі жахливі нісенітниці. Тоді тато зазначив, що цього разу винен не журнал, а така собі Марі-Луїза:

– Неможлива особа! Я трохи пригадую цю пані. Коли я познайомився з Елізабет, вона постійно водилася з тією Марі-Луїзою попід ручки. Потім та, Богу дякувати, поїхала до Англії і вийшла там заміж. І народила трьох дітей. Але тепер, – тато зітхнув, – вона повернулася. Розлучена і з однією дитиною! Двоє інших залишилися з батьком. І після розлучення вона скинула тридцять кілограмів!

– Ага! Розлучена! – Бабуся зневажливо скривилась. – І залишила двох дітей у батька! Гарно, нічого не скажеш! І ти дозволяєш своїй дружині зустрічатися з такою особою! Я би на твоєму місці заборонила.

Тато спробував пояснити бабусі, що мама – не мала дитина, котрій він може заборонити бавитися з іншою дитиною.

– Чоловік має право забороняти своїй жінці! – не вгавала бабуся.

– Я ж не якийсь хатній тиран, – сказав тато.

– А шкода, – сказала бабуся. Тепер вона була обурена не тільки своєю невісткою, але і сином.

– Не слід підтримувати стосунки з жінкою, котра залишила своїх дітей у колишнього чоловіка, – скрикнула вона. – Ганьба!

Гансик, жуючи маківник, теж вигукнув: «Ганьба!» Тато почав збиратися додому набагато швидше, ніж звичайно, бо його

рознервували бабусині нотації. А бабуся була така зла на тата, що і не намагалась його затримати. І вона не поцілувала його на прощання, як звичайно, в обидві щоки, а тільки буркнула: «Тобі не завадило би навчитися трохи більше наполягати на своєму». У машині, підстрибуючи на вибоїнах, Маргарита промовила:

– Бабуся якась дивна.

Тато не відповів, а Гансик заверещав:

– А от і ні, вона має рацію! Мама не повинна зустрічатися з тією Марі-Луїзою!

– Та я не це маю на увазі, – сказала Маргарита – Я маю на увазі, що вона обурюється, коли після розлучення діти залишаються з батьком. Це звучить так, ніби батько – найстрашніше, що може бути.

– Ні, вона не це хотіла сказати, – заперечив Гансик. – Вона хотіла сказати, що добра мати ніколи не віддасть своїх дітей!

– Та і я ж про це! – сказала Маргарита. – А чому добрий батько має віддавати своїх дітей?

– Тому що нібито існує материнський інстинкт, а не батьківський, – пояснив тато.

– А в тебе є батьківський інстинкт? – поцікавилася Маргарита.

– Не знаю, – сказав тато.

– А якби ти розлучився з мамою... – Тато не дав Гансикові договорити:

– Я не збираюся розлучатись!

– А якщо мама з тобою розлучиться... Тато знову перервав Гансика:

– Не розлучиться!

– Та я знаю, – кивнув Гансик, – але ж можна собі таке уявити.

– Ну, припустімо, – сказав тато.

– А що було би з нами?

Сигналячи, тато почав переганяти цистерну з молоком. Маргарита затамувала подих, адже це зовсім не просто – обганяти довжелезну цистерну на вузькій кривій дорозі машиною, з якої не витиснеш більше як 95 км на годину.

– То з ким би залишилися ми? – спитав Гансик, коли тато нарешті знову виїхав на праву смугу.

Тато сказав, що не знає, бо ніколи про це не думав.

– Ти би взяв нас до себе? – наполягав Гансик.

- Усіх трьох? – голос тата звучав дещо розгублено.
- Так, усіх трьох, – підтвердив Гансик.
- Мама би вас не віддала, – ухилився від прямої відповіді тато.
- А якби віддала? – вперто правив своє Гансик.
- А ви би хотіли до мене? – спитав тато.
- Припустімо, хотіли би, – сказала Маргарита.
- Ну, то я би спробував, – прорік тато. Це пролунало героїчно.

Потому він уже не так героїчно додав:

– Але я не знаю, чи дав би собі раду з Меді. Це, напевно, було би дуже важко. Вона ж така маленька!

Тато забрав одну руку з керма і скрутив із лівого вуса знак питання, а з правого ~ знак оклику.

– Ну, ось бачиш! – Маргарита повернулася до Гансика. –Цілком так само могло бути в Марі-Луїзі. Двоє старших дітей захотіли залишитися в Англії, в тата, а найменшого він не взяв!

Гансикові очі зятято зблиснули. Він закричав:

– А чого ти весь час захищаєш цю дурепу! Якби вона була доброю матір'ю, діти не хотіли би лишатись у батька!

– А якщо тато був добрим батьком? – Маргарита усміхнулася до Гансика.

– Не верзи дурниць! – огризнувся Гансик. Коли він не знав, як викрутитися, то завжди починав кричати: «Не верзи дурниць!» Маргарита до цього звикла і не ображалася. Вона просто відвернулася, пригадавши мамині слова, що не варто давати відчуті інтелектуальну перевагу тому, хто дурніший. Але тато вже захопився цією ідеєю і продовжував уголос розмірковувати, як би виглядало життя такої трійці – Гансик Маргарита тато. Він дійшов висновку, що це все вимагало би лише «перерозподілу та переструктурування». Він був переконаний, що все би функціонувало бездоганно. Слухаючи татову версію життя итьох, Маргарита зі здивуванням помітила, що хатню роботу в цьому уявному трикутнику тато порівну розподілив між нею та Гаисиком, а те, що було не до снаги дітям, перекинув на пральні, хімчистки, ресторани і прибиральниць. Здавалося, що для нього самого нічого не змінювалось. У такому «троїстому» господарств татові знову не залишалось жодних обов'язків, окрім заробляння грошей і смаження яєчні з салом.

Але Маргарита не встигла розкритикувати тата за такий розподіл праці, бо вони вже майже приїхали, і Гансик запитав:

– А коли ми прийдемо додому, ти ще будеш сердитися на маму?

Треба сказати, що перед від'їздом до Цветля тато і мама не розмовляли і поглядали одне на одного дуже неприязно.

– Ні, не буду, – пообіцяв тато і звернув у ворота. – Я подумав, що це не має сенсу. Дієтоманія в неї рано чи пізно закінчиться. Ну, може, потриває цього разу трохи довше, ніж завжди, і все.

Загалом, Маргарита не любила втручатись у справи інших людей, однак, коли вони з Гансиком і татом піднімалися сходами, вона попросила:

– Слухай, може не будеш уже називати її «мама», вона справді цього не любить. І воно дійсно якимось так негарно звучить.

– Думаєш? – запитав тато. Вони підійшли до дверей. Тато відчинив, кивнув Маргариті й гукнув:

– Елізабет! Ми приїхали! Елізабет, де ти, Елізабет? Слідом за Маргаритою і Гансиком тато прокрокував до вітальні,

та зупинився у дверях і втупився у м'який куток. Там сиділа мама, а навпроти неї – літній сивий пан. Він куричав люльку, тримаючи на колінах Меді.

– Ви вже повернулися? – здивувалася мама і поглянула трохи спантеличено. – Чого так скоро?

– Нам піти? – крижаним голосом запитав тато. Меді зісковзнула з колін сивого пана й підбігла до тата. Мама звернулася до свого гостя:

– Дозвольте відрекомендувати вам мого чоловіка та двох моїх старших.

Чоловік устав і простягнув руку татові, Маргариті й Гансику. При цьому він щось пробуркотів, напевно, своє ім'я. А тоді сказав до мами:

– Не буду вас більше затримувати. Ми про все домовились. Отже, до завтра, шановна пані!

Він уклонився татові ще раз і пошкандибав до передпокою. Мама пішла за ним.

«Ваш капелюх, пане раднику. Ваш ціпок, пане раднику», - почула Маргарита. А тоді: «Щиро дякую, вельмишановна пані».

Меді потягла тата до столу. Там стояв велетенський букет жовтих троянд.

– Понюхай, як пахнуть! – наполягала вона. – Це пан радник приніс.

Нюхати тато не захотів.

Було чути, як захряснулися вхідні двері.

Гансик спитав у Меді:

– А хто цей радник? Меді відповіла:

– Ну, це той, у котрого мама буде прибиральницею.

– Ким-кимі – тато схопив Меді за плечі, та так міцно, що вона аж скрикнула. – Ким вона буде?

– Я ж сказала, – заскиглила Меді. – Прибиральницею в пана радника. Відпусти, мені боляче!

Тато відпустив Меді. Мама повернулася до вітальні і знову сіла у шкіряне крісло. Меді підбігла до неї і показала плече:

– Тато зробив мені боляче! Мама погладила Меді по плечі.

– Що це має означати? Хто цей мерзенний дідуган? – тато грізно став перед мамою, смикаючи себе за вуса так, ніби вони були приклеєні з нагоди карнавалу і їх треба було терміново відірвати.

– Це був пан придворний радник Майзенгаєр, – пояснила мама. – Він живе сам і шукає людину, яка би давала лад його господарству. І від завтра цією людиною стану я!

– Ти геть здуріла! – Маргарита ще не чула, щоби тато так голосно кричав, а Меді так злякалася того крику, що сховала голову в маминих колінах.

– Заспокойся, – сказала мама. – Я ж ходитиму до нього тільки до обіду. А коли діти повертатимуться зі школи, я вже буду вдома.

Тато не заспокоївся. Щоправда, він уже не кричав, але почав ходити взад-вперед по вітальні й пояснювати мамі, що, по-пер-шс, він заробляє достатньо грошей і тому його жінці не потрібно працювати, по-друге, якщо його жінка нудиться, він знайде їй Іще цілу купу роботи вдома, і якщо мама вже аж так неодмінно хоче по півдня працювати, то вона могла би знайти собі якесь ліпше заняття, ніж ходити до когось прибирати. Жінка прокуриста макаронної фабрики, на думку тата, не може бути прибиральницею!

Ця промова геть знесилила тата. Важко дихаючи, він опустився на шкіряну канапу. Мама витягнула з рота довгу нитку жуйки, намотала п на вказівний палець і промовила:

– По-перше, ти не маєш права мені нічого забороняти, ми живемо не в середньовіччі, по-друге, не йдеться про те, скільки заробляєш ти. Я хочу заробляти сама. І по-третє, це не звичайне місце

прибиральниці. Прибиральниця в нього є і без мене. Меді просто сподобалося це слово, тому вона це так називає. Насправді це – першокласна робота!

І тоді мама пояснила, що цю роботу їй знайшла Марі-Луїза, а першокласна вона тому, що працювати в радника вона буде неофіційно, тому не сплачуватиме жодних податків, до того ж, платить радник по-королівськи та ще й живе неподалік. їй не треба бути пунктуальною, а якщо вряди-годи у неї не буде часу, то це теж не страшно.

– І сама робота мені пасує, – сказала мама. – Я буду варити йому їсти і гуляти з псом, а отже, багато часу проводитиму на свіжому повітрі!

– Відколи це тобі залежить на свіжому повітрі? – вигукнув тато.

– Відтоді, відколи я вирішила змінитися, – сказала мама. – Відколи я зрозуміла, що мушу змінити своє життя, якщо хочу схуднути. Бо ж усе взаємопов'язане! Бути домогосподинею і матір'ю – це чудово, але мені цього замало!

Тато голосно лягнув себе обома руками по стегнах і закричав:

– Я збожеволю! І для цього ти знаходиш собі якогось діда, щоби його доглядати! Чому би тоді не завести четверту дитину, це принаймні було би якимось апетитніше!

Мама випросталася. Тепер вона сиділа пряма, як кілок.

– Твій жарт несмачний, – сказала вона. – А якщо серйозно, то за четверту дитину мені ніхто не дасть королівської платні!

– Ну то й що? ~ тато встав і знову почав ходити. – Чого тобі раптом так почало залежатися на грошах? Та в нас на рахунку грошей більше, ніж в інших боргів! Чого ти хочеш? Велику машину? Можемо купити. Нові меблі? Купимо! Норкове хутро? Теж не проблема! – Сам вражений своєю щедрістю, тато зупинився. – Ти ж сама завжди говорила, що старі меблі служать не гірше за нові, а хутра тобі не треба, а «міні» – це машина, яка заощаджує енергію. – Тато знову почав ходити. – Це ж твоя ідея складати гроші на хату в селі! Забирай усі заощаджені гроші і роби з ними, що тобі заманеться!

– Ти абсолютно нічогосінько не зрозумів. Ідеться про те, що я хочу сама заробляти гроші, мої гроші!

– Можна подумати, я тобі хоч колись натякав, що ми живемо на мої гроші.

– Майже ніколи, – підтвердила мама, ~ але я все одно хочу мати свої гроші.

– І що ти будеш робити зі своїми грошима? Мама завагалась:

– У мене є певні плани, – сказала вона трохи згодом. – Але про це я наразі не хочу говорити, бо сама ще не впевнена.

Маргариті перехотілося слухати далі. Вона вийшла з вітальні. Це все видавалося їй безглуздим: і те, що мама конче хотіла мати свої гроші, й те, що тато був аж так категорично проти.

У коридорі задзвонив телефон. Маргарита підбігла й узяла слухавку. Це був Флоріан Кальб. Маргарита ще ніколи не розмовляла з ним по телефону. Слухавка трохи тремтіла, бо в неї тряслися руки.

– Вибач, що турбую, – сказав Флоріан. – Я вже пробував додзвонитися до інших, але не застав нікого вдома. Завтра я йду до школи і не маю завдань з математики. І за вівторок теж. -Флоріан стишив голос. Очевидно, він не хотів, аби його почули батьки. – А мої клятві старі вимагають, щоби я зробив домашні завдання за всі дні, які пропустив.

Тоді він знову заговорив голосно:

– То можеш продиктувати мені завдання? Його голос знову стишився:

– І дуже дякую, що ти доставила мене додому, я, певно, був п'яний як чіп!

– Нічого страшного, – тактовно збрехала Маргарита. -Лі щодо математики... – Маргарита завагалася. – На останньому уроці ми брали новий матеріал, такі дурні рівняння... -Маргарита набралася мужності. – Може, зайти до тебе і принести зошит, щоби ти переписав?

– О! Це було би класно! – тихо сказав Флоріан, а тоді прошепотів, так що Маргарита ледве його зрозуміла:

– Але приходь не раніше як пів на сьому. Мої старі підуть в кіно. Вони не повинні помітити, що я списую, вони хочуть, щоб я сам... – Флоріан замовк. І Маргарита почула рипучий голос, власник якого, напевно, наблизився до Флоріана: «Скільки можна висіти на телефоні?» Тоді в неї у вусі знову пролунав голос Флоріана:

– Повторюю: з 1246-ої вправи приклади а, б, в, г, д і е. На сторінці 92 внизу п'ять останніх прикладів. Дякую, Отті! До завтра!

У слухавці щось клацнуло. Флоріан від'єднався.

Маргарита пішла до лазнички. У неї була ще година, і вона хотіла присвятити її причепурюванню. От тільки, на жаль, щодо цього в неї не було досвіду, і вона не знала, що би такого на собі причепурити. Її шкіра, як у більшості пампушок, була здорова та ніжна, вії – чорні та довгі, мов лапки комара, а щічки й уста – червоні. От хіба що два штрихи блакитних тіней – нічого іншого їй не спадало на гадку. Маргариті хотілося зробити собі чорні стрілки, та одного разу мама намалювала її так на бал-маска-рад, а тато тоді сказав, що вона виглядає, як альпійська корова-рекордсменка, хоча це неправда! Та у Флоріана теж можуть виявитися такі дивні погляди, як і в тата. Маргарита втиснулася у Гансикові джинси. Натягти їх вдалося з величезними зусиллями, а блискавку вона заціпнула тільки після того, як лягла горілиць на підлогу, бо в такому положенні значна частина живота опускається всередину. Та сало – підступна штука! Затиснеш його внизу, а воно вилазить угорі. Тож пасок повністю закривала ковбаска завтовшки з салями. Тоді Маргарита витягла зі шафи мамину чорну шовкову блузку 50-го розміру. Блузка оповила її вільними хвилями і прикрила ковбаску сала. І насамкінець Маргарита закрутила собі на голові «гульку», бо десь вчитала, що така зачіска «видовжує» круглі обличчя. Тоді накинула куртку, взяла зошит із математики й, підійшовши до дверей вітальні, прокричала: «Я понесла Флоріанові зошит з математики!»

У вітальні тато і мама все ще розмовляли голосно та сердито,

а Меді й Гансик сиділи за столом і слухали їх так уважно і чемно, ніби були в ляльковому театрі. Незрозуміло було, чи хоч хтось із чотирьох почув Маргариту. Вона гукнула ще раз: «Я йду до Флоріана, несучи йому зошит». Знову ніхто не звернув на неї уваги. Тоді Маргарита зачинила двері до вітальні й вийшла з квартири.

За кілька хвилин до пів на сьому Маргарита вже стояла перед Флоріановим будинком, але не наважувалася натиснути на гудзик дзвінка під прізвищем Кальб, бо не знала, чи той чоловік із рипучим голосом і його жінка були радше непунктуальними або ж суперпунктуальними людьми.

Маргарита зайняла вичікувальну позицію перед єдиною освітленою вітриною в будинку Кальба і почала розглядати прилади для фарбування та лакування всіх сортів і розмірів. Рівно о пів на сьому з брами вийшли чоловік із рипучим голосом і його дружина. Маргарита почекала, поки вони дійшли до перехрестя, тоді підбігла до брами і натиснула кнопку з прізвищем Кальб. Двері з гудінням відчинилися. На табличці був номер 21. Подолавши 144 сходинки, засапана Маргарита аж на сьомому поверсі побачила відчинені двері. У них чекав Флоріан. Він кивнув:

– Заходь, швидко, щоби сусіди тебе не побачили.

Він затягнув Маргариту в коридор. Дівчина трохи здивувалася. Зрештою, аж таким ходячим опудалом вона не була, щоби ховати її від сусідів. І їм же, напевно, однаковісінько, чи Флоріан робить свої завдання сам, чи списує. Побачивши передпокій у помешканні Кальбів, вона здивувалася ще більше. Мама назвала би його «мрією тітоньки Емми». Так мама називала все кічо-іо, потворне та недоречне, бо тітка Емма, татова сестра, нагромаджувала різні жахливі предмети. Шпалери в коридорі Кальбів були в рожево-золоту смужку, на столику з вигнутими ніжками стояв телефон у футлярі з червоного оксамиту. Слоняча йога, звісно, несправжня, слугувала підставкою для парасольок, а гачки вішака однозначно були елементами рогів якихось тварин. Вони були прикріплені до церати з вангогівськими соняшниками. Стіни прикрашала якась несамовита кількість бра зі скляними бурульками. А до всього Флоріан був узутий у картаті жовто-брунатні капці з бляшаними застібками. Такого типу капці відмовлялася носити навіть цветльська бабуся, називаючи їх «старосвітськими».

– Ось зошит із математики, – сказала Маргарита.

– Проходь далі, – Флоріан потягнув Маргариту по напасто-вшгому лінолеуму до своєї кімнати. Вона виглядала точнісінько так, як Маргарита уявляла собі солдатську казарму. Ліжко, шафа, стіл, стілець – що ще потрібно юнакові?

Маргарита присіла на вузьке Флоріанове ліжко.

– Може, я подиктую? – спитала вона. Флоріан кивнув. Він сів за стіл і розгорнув зошит із математики. Маргарита продиктувала йому три сторінки всіляких там a , b , x , y і g , а тоді спробувала пояснити кути, осі і трикутники, та в математиці Флоріан ніколи не був світилом. Тож дівчина підійшла до столу і, нахилившись над Флоріаном, почала пояснювати: «Проведи тут лінію, тут розділи, а тепер сюди продовжуй, тепер сполучи лінією через велике A і точку перетину!» У процесі цього пояснення Маргаритин бюст ліг Флоріанові на плече, та це сталося зовсім ненавмисно. Навпаки, адже Маргарита абсолютно не вважала свої груди чимось гідним уваги. Просто дівчина намагалася не допустити жодного контакту між Флоріаном і ковбаскою сала на своєму животі. Тож вона втягнула живіт, а «живіт сховати, груди вперед!» – це команда, яку змалечку засвоює навіть дитина, котра рідко ходить на фізкультуру.

Таким чином, Флоріан сидів із Маргаритиними грудьми на правому плечі. Вуха в нього почервоніли, стали темно-вишневі, й у них почало трохи дзвеніти. Через цей дзвін Маргаритине: «Тут трохи підтягни, а тут підкороти», – заледве доходило до його мозку. Хлопець відсунувся і, вказавши на вільну половину стільця, запропонував: «Сідай сюди!»

Маргарита присіла, і крісло нахилилося. Ні, воно не перекинулося, та дві його ніжки відмовилися витримувати Маргаритину вагу і повільно-повільно вислизнули з-під сидіння. Флоріанове крісло було дуже старе! Маргарита спробувала втриматись і схопилася за однокласника. Він чесно намагався її підтримати, але врешті-решт і Флоріан, і Маргарита опинилися на підлозі в тісних обіймах, а двоноге крісло – над ними.

~ Ти не вдарилася? – запитав Флоріан.

– Ні, – відповіла Маргарита. Вона лежала на двох ніжках стільця, і вони страшенно тиснули її в ребра.

– Від тебе гарно пахне, – сказав Флоріан.

Те, що гарно пахло на Маргариті, було маминою блузкою. Вона була напахнючена «Міс Діор».

– Ти пахнеш виноградом, – сказав Флоріан і почав нюхати Маргаритину шию. Маргарита захихотіла, бо її лоскотав його ніс. На шії Маргарита мала особливо сильні лоскотки.

– Ти вже цілувалася? – поцікавився Флоріан, дихаючи Маргариті в шию. Маргарита не відповіла. Ні з ким не цілуватися -хіба за винятком родичів – хоч у 64-сторінкових романах це і було добрим іміджем, але, наскільки вона знала з розмов зі Са-біною, у шкільних колах бути нецілюваною вважалося несучас-ішм і дитинячим. Маргарита подумала, що настав час визволятися з обіймів Флоріана. Вона відкотилась убік. Флоріан покотився за нею.

– Відпусти! – сказала вона. Та Флоріан не відпустив її, а натомість раптом поцілував. Маргарита часто уявляла собі «пертий поцілунок». Чи відповідав поцілунок Флоріана її уявленням – подумати про це вона не встигла, бо її увагу відволік тихенький, але жахливий звук. Клаптик маминої шовкової блузки й одна з ніжок стільця зчепились одне з одним, і коли злякана Флоріановою активністю Маргарита смикнулася, почулося тихе й підле «трісь!» Певно, чистий шовк не звик мати справу з ніжками стільців!

Мамина блузка роздерлась уздовж усієї спини, від коміра до самого низу. Маргарита була шокована. Та Флоріан, не здогадуючись ані про те, що блузка була мамина, ні про те, що вона була дорога, поцілував Маргариту ще раз. При цьому він помацав її за груди. Маргариту це розсердило. Вона, щоправда, дозволила поцілувати себе ще раз, але майже не брала участі у другому поцілунку. Коли її рот звільнився, вона попередила:

– Нам ще треба намалювати аж два трикутники!

– До дупи трикутники! – пробурмотів Флоріан і зажадав Третього поцілунку. Маргарита не протестувала і була глибоко розчарована, що й за третім разом її не охопило жодне глибоке чи могутнє почуття. А от Флоріан, здавалося, був цілком задоволений. Посміхаючись від одного червонючого вуха до другого, він спробував розщіпнути мамину блузку. Маргарита почала захищатися. Флоріан сказав:

– Тепер ти моя дівчина, і я маю право побачити тебе голою!

Але Маргарита тримала блузку обома руками. Жодна людина не мала права побачити її ковбаску сала!

– Припини, бо закричу! – пригрозила Маргарита. Це на Флоріана подіяло. Він відпустив мамину блузку, встав, приніс із кухні два стільці й оголосив, що готовий вислухати Маргаритині вказівки і домалювати решту трикутників. Ділячи навпіл один із кутів, він попередив:

– Але про те, що ти моя дівчина, у школі нікому не розказуй, добре?

– Чому? – здивувалася Маргарита.

– Бо я не люблю, коли про мене пліткують, ~ сказав Флоріан.

З цим Маргарита мусила погодитися.

Близько восьмої години вони впоралися з трикутниками. На прощання Флоріан поцілував Маргариту ще раз. Її груди при цьому він лишив у спокої.

Коли Маргарита прийшла додому, в кухні сидів тільки Гансик. Наминаючи мариновані огірки, він доповів:

– Мама вже лягла спати. Меді теж спить. А тато пішов до ресторану їсти гуляш!

Маргарита хотіла вже йти до ліжка, та Гансик умовив її пограти в карти. Щоби не будити Меді, вони залишились у кухні й почали грати на кукурудзяні зернята.

Коли граєш у карти, час летить дуже швидко. Була рівно дванадцята, коли відчинилися двері й до хати зайшов тато.

– А чого це мої маленькі зайчики ще не в ліжечку? – запитав він, прихилившись до дверей кухні. У нього був дивний погляд, і йому було трохи важко говорити.

– Ти п'яний? – спитав Гансик.

– Тільки трішки, – відповів тато.

– Тобі чимось допомогти? – поцікавилася Маргарита.

– Нічим, мій коханий зайчику, татові нічим не можна допомогти, – сказав тато, пішов у темну вітальню і завалився на шкіряний диван.

Маргарита і Гансик відклали карти і поспішили за татом.

– Іди до ліжка, тату, – сказала Маргарита.

– Тато буде спати тут, – пробурмотів тато, – тато не хоче в подружнє ліжко! Було би гарно, якби мої маленькі зайчики принесли мені мою ковдру!

– Що він хоче? – перепитав Гансик.

– Свою ковдру! – сказала Маргарита. Проблема полягала в тому, що тато не мав своєї ковдри. Зазвичай він спав із мамою на двоспальному ліжку під двоспальною ковдрою.

~ Мама ковдри не віддасть, – сказав Гансик. Тато підняв голову.

– Розрізати! – пробубонів він. – Розрізати навпіл! Ліва половина моя! – І знов опустився на шкіряний диван.

Маргарита взяла картатий плед, яким мама накривала коліна, коли дивилася телевізор, і хотіла вкрити ним тата.

– Він буде йому закороткий, – зупинив її Гансик, побіг у дитячу кімнату, приніс свою ковдру і накрив нею тата.

– А мені вистачить пледа, – великодушно сказав він.

Тато натягнув Гансикову ковдру на голову. Гансик і Маргарита ще якийсь час постояли перед цією горою, під якою ворушився тато, і коли з-під гори почулося тихе хропіння, позіхаючи, пішли в дитячу. Вони були страшенно змучені. Такі змучені, що навіть не сказали одне одному «добраніч!»

Наступного дня у школі Маргарита була невиспана і весь час боролася з позіхами. На великій перерві вона залишилася на своєму місці, сподіваючись на якийсь погляд чи знак від Флоріана. «Невже «таємна любов» конче мусить бути аж такою таємною, щоби навіть не глянути на мене?» – подумала Маргарита. Флоріан із Отті Горнеком і кількома іншими хлопцями вийшли на подвір'я. Повернувшись після дзвінка до класу, всі вони страшенно гупо шкірилися.

Минав урок за уроком, а Флоріан не подавав найдрібнішого знаку, не кинув на Маргариту найменшого погляду. А після школи він вийшов із класу, балакаючи з Александером Гюберлем. І навіть не озирнувся на Маргариту. Маргарита сумно почимчикувала додому зі Сабіною. Перед Маргаритиним будинком Сабіна, хихочучи, запитала:

– Це правда?

– Що правда?

– Уші Коль сказала мені, що їй сказала Уші Маєр, що їй сказав Отті Горнек, що йому сказав Флоріан, що він учора тебе поцілував. І помацав за груди.

Маргарита зблідла. Білим як крейда стало її обличчя. На очі їй навернулися сльози.

– Та нема чого плакати, – спробувала заспокоїти її Сабіна. Але Маргарита не могла стримати сліз.

– Відчепіться від мене всі! – закричала вона і побігла додому. Сліз ставало все більше. Не бачачи нічого перед собою, біля

брами вона наскочила на пана Свободу й ударилася головою в його груди.

– Ой, хто ж тут так плаче? – здивувався пан Свобода. -Навіщо ж плакати? Ну, годі вже, годі, до весілля все мине! -сказав пан Свобода і спрезентував Маргариті паперову хусточку. Маргарита висякалась і витерла сльози.

– Отримала «незадовільно»? – запитав пан Свобода. Дівчина похитала головою і пішла додому.

Гансик і Меді вже сиділи за столом і наминали понеділкові макарони з шинкою.

– Маргарито, в тебе нежить чи ти плакала? – занепокоїлася мама.

Маргарита мовчки поколупалась у макаронах. Вона зачекала, поки Гансик і Меді поїли й пішли в дитячу, а тоді знову розплакалась і розповіла мамі все. Мама була обурена. Подерта блузка її не хвилювала. «Це все одно була якась хлпмида», -сказала вона. Проте висловила інші зауваги.

– Скажи, а чому тобі, властиво, сподобався цей огидний козел? Ти впевнена, що не помиляєшся щодо нього?

Маргарита пообіцяла мамі ще раз добре про це поміркувати.

– Зроби це, моя люба, – порадила мама. – А я мушу піти до магазину, щоби завтра в нас було що їсти.

Тільки після того, як мама вже пішла, Маргариті спало на гадку, що сьогодні мама вперше була у радника. «Треба було її запитати, як воно там, – подумала Маргарита. – Але коли тебе переповнює власний біль, забуваєш про ближнього!»

Розділ 5,

який читач, якщо його цікавлять самі лише напружені кульмінації, спокійно може пропустити, оскільки тут змальовано тільки послідовний розвиток подій і загрозливе

загострення ситуації

Маргарита і справді «заглибилась у себе» й почала обмірковувати своє ставлення до Флоріана Кальба, намагаючись зрозуміти, чи йдеться тут про «справжню» любов, чи про «помилкову». Вона вже

майже дійшла висновку, що в її почуття закралася прикра помилка, аж тут раптом задзвонив телефон, і Гансик, який узяв слухавку, гукнув:

– Маргарито! З тобою хоче говорити твій однокласник!

– Хто? – спитала Маргарита.

– Якийсь Кальб, – сказав Гансик і передав слухавку Маргариті. Дівчина притисла її до вуха, рішуче налаштована сказати, щоби Флоріан залишив її у спокої і що він для неї вже не існує. «Він не встигне нічого пробелькотіти у відповідь, – подумала Маргарита, – а я вже покладу слухавку! Я йому покажу, цьому псиськові собачому!»

Та, на жаль, Флоріан почав говорити перший. Маргарита не встигла набрати повітря, щоби висловити всю свою зневагу, як Флоріан уже повідомляв, що стоїть у телефонній будці перед Маргаритиним будинком, що в нього немає вже монет, і тому він не може довше говорити і чекає, щоби Маргарита негайно спустилася до нього. У телефоні щось клацнуло, і залунали короткі гудки. Флоріан поклав слухавку. Або в нього закінчилися монети.

Маргарита побігла у спальню до вікна. Звідти було видно телефонну будку. Флоріан Кальб прихилився до дверцят і вдивлявся у ворота. Дівчина була змушена визнати, що виглядав він надзвичайно привабливо: високий і стрункий, білявий і засмаглий. Якийсь такий відчайдушний, якийсь загадковий, якийсь не такий, як усі. Наче юний ковбой із реклами «Мальборо». Або «Кемелу».

Гансик теж причвалав до спальні.

– Внизу щось діється? – спитав він.

– Нічого там не діється, – буркнула Маргарита, але Гансик хотів пересвідчитись у цьому сам. Він відсунув завісу і притулився до підвіконня. Крім дахів машин, капелюхів перехожих, одного дитячого візочка і старого чоловіка на велосипеді, Гансик нічого не побачив і хотів уже відійти, аж тут помітив біля телефонної будки Флоріана Кальба.

– Біля телефону стоїть твій однокласник, – сказав Гансик. Маргарита кивнула:

– Так, він чекає на мене.

– Не може бути! – затято вигукнув Гансик. – Якщо він чекає на тебе, я з'їм свого капелюха!

Маргарита шморгнула носом і почала жувати пасмо волосся. ~ Закладімося, що на мене? – запропонувала вона. – Хочеш, на десятку?

– Закладімося! – погодився Гансик.

Маргарита вибігла до передпокою, вскочила в черевики, накинула плащ і поправила перед дзеркалом гривку. Вона вже хотіла виходити, але Гансик її спинив:

– А як я буду знати, що ти не брешеш?

– Стань біля вікна, – порадила Маргарита, – і побачиш, що я до нього підійду й поговорю з ним.

– Подумаєш! Це ще нічого не означає! – заперечив Гансик, хвилюючись за свою десятку. – Підійти до однокласника, сказати «привіт» і перекинутися з ним кількома словами – це кожен може. «Привіт! Що ти тут робиш? Ти вже зробив домашні завдання?» – і таке інше – це ще не доказ.

На думку Гансика, якщо цей хлопець справді чекає на Маргариту і призначив їй побачення, то, привітавшись, Маргарита має прогулюватись із ним по вулиці. За руку, або з рукою на стегні, або з рукою на плечі!

– Інакше, – сказав Гансик, – я свою десятку не віддам!

– Він же щойно телефонував, – сказала Маргарита. – Ти ж сам підійшов до телефону. Хіба це не доказ?

– Неправда! То був хтось інший! Той біля будки – ніякий не Кальб! – наполягав Гансик і, шкірячись, постукав себе пальцем по чолі. – І чого би то людина, котра стоїть просто перед нашим будинком, стала телефонувати з будки?! Дурним треба бути! Телефоном користуються на великій відстані. А він би собі піднявся і подзвонив у двері. Шилінг можна зекономити, та й натиснути на дзвінок – швидше, ніж набирати номер!

– Ідіот, – пробурмотіла Маргарита і вибігла з квартири. Ну, зараз вона покаже Гансикові!

Яке нечуване нахабство! Він що – думає, що вона якась остання мимра, котрій нормальний хлопець уже й побачення не може призначити! «І Флоріанові, – подумала Маргарита, – от йому я вже точно покажу! Я йому скажу в обличчя все, що мала сказати по телефону, якби він мене вислухав! Може, так воно і краще! До холодного голосу можна додати ще і крижаний погляд! Та я його просто змішаю з болотом!»

Маргарита збігла сходами вниз. Перед тим, як відчинити браму, вона набрала в легені повітря й підготувала перше речення своєї

полум'яної промови. Воно мало звучати так: «Я вийшла, щоби сказати тобі, що більше нічого не хочу про тебе чути. Бо ти підла свиня!»

Хоча Маргарита і підготувала своє речення, і набрала повітря, та Флоріан знову виявився прудкішим. Не встигла Маргарита до нього підійти, як він уже гукав:

– Ну, нарешті! Чого так довго? Я вже зачекався! Думав, що ти не прийдеш! Постановив собі порухувати до ста і йти геть!

Маргарита підійшла до Флоріана. Вона була майже на голо* *

ву нижча за нього. їй не подобалося, що доводиться дивитися на хлопця знизу вгору. Коли поглядаєш на когось зверху вниз, можна вкласти в погляд набагато більше зневаги.

– Що з тобою? – спитав Флоріан і поклав Маргариті руки на плечі.

Маргарита подумала: «Ну, Гансикові, певно, цього буде досить! Він уже може йти класти на стіл свою десятку!»

– Забери лапи! – прошипіла вона. Флоріан забрав руки з Маргаритиних плечей і запхав їх у кишені.

– Це через твоїх старих, так? – спитав він. – Вони можуть нас побачити?

Не варто навіть намагатися, вирішила Маргарита, пояснювати Флоріанові, що її тато з мамою не належать до таких моралістів і ретроградів, котрі зчиняють вереск, щойно якийсь молодик покладе лапи на плечі їхній доньці. Вона хотіла нарешті позбутися свого першого речення. Та раптом виявилось, що вона його забула. Тому вона вимовила єдиний шматок фрази, який іще могла згадати.

– Ти підла свиня! – сказала вона. І тут їй пригадалось усе речення, але навспак: – Я більше нічого не хочу про тебе чути! Тому я вийшла!

Флоріан розпачливо подивився на Маргариту і пробелькотів:

– Але чому?

Маргарита вже хотіла йти додому. Головне ж було сказано! А про деталі, напевно, ліпше було не починати, бо вона відчула, що її очі знову наповнюються слізьми. А ридати перед Флоріаном – цього Маргариті аж ніяк не хотілось. Отож, вона розвернулась і попрямувала до воріт, але Флоріан побіг за нею і схопив и за руку.

– Поясни принаймні, чому я підла свиня! – вимагав він. – Ти ж не можеш сказати мені таке і тут же втекти.

Маргарита спробувала вирватися від Флоріана, та він міцно тримав її. Дівчина шарпнулась і раптом вислизнула з плаща. Флоріан ухопив

порожній рукав.

– Віддай плащ, – сказала Маргарита. Флоріан притиснув плащ до живота:

– Спочатку скажи мені, чому я підла свиня. Маргарита була в розпачі. Відібрати плащ силоміць вона би

іє змогла. Повертатися додому без плаща – теж не хотіла. До того ж, на ній була тільки тоненька футболка, яка майже не гріла і крізь яку було чітко видно її опуклі груди й ковбаску сала на животі. Маргарита сказала:

– Віддай плащ, і я скажу!

– Клянешся-божишся? – спитав Флоріан.

– Клянуся-божуся! – запевнила Маргарита.

Флоріан простягнув їй плащ. Маргарита швиденько вбралася, загорнулася у плащ і схрестила на грудях руки.

– Тепер кажи, – наполягав Флоріан. Маргарита набрала повітря і промовила:

– Ти підла свиня, бо розповів усім у класі про те, що було вчора в тебе вдома!

– Я? Я нікому нічого не казав! – скрикнув Флоріан. Його обличчя зашарілось, а вуха стали яскраво-червоні.

– Ну, може, не всім, – погодилася Маргарита, – але Отті й Александерові Гюберлю і всім іншим, з ким ходив на подвір'я!

– Я нікому не розказував, – запевнив Флоріан. – Справді нікому!

Маргарита помітила, що на очі їй знову навертаються сльози, але тепер шляху назад уже не було. Вона мусила продовжувати.

– Розказував! – крикнула вона і витерла сльози. – Мені розповіла Сабіна по дорозі зі школи!

– Вона збрехала. Вона ж завжди бреше, – сказав Флоріан.

– Може, вона і бреше, але ж вона не провидиця, – схлипнула Маргарита. – Звідки вона могла знати, що я була в тебе? Я ж не зовсім дурна і ще можу розрізнити, коли хто каже правду, а коли бреше!

– Я тільки сказав, що ти була в мене, – сказав Флоріан. – Бо вони мене спитали, звідки в мене завдання з математики. Чесно!

– Не бреш! – закричала Маргарита. – Вона знала все!

– Що все?

Маргариті зовсім не хотілося пояснювати Флоріанові, що вона мала на увазі під «усім». Він міг це собі уявити і сам!

Тут відчинилася брама, і з неї вийшов Конні, сусідський хлопець. Маргариті довелося зробити крок убік, до Флоріана. Він знову схопив її за руку і сказав:

– Я тобі поясню, все було зовсім інакше, справді, чесно, я тобі клянуся. Ходи, давай підемо звідси. Тут же неможливо спокійно поговорити. – Флоріан потягнув Маргариту вниз по вулиці в напрямку до парку. Маргарита вмовляла себе, що так покірно чимчикує за Флоріаном тільки, щоби дізнатися, які дурні відмовки він вигідає. Та десь дуже-дуже глибоко в душі вона все-таки зовсім трішечки сподівалася на те, що насправді «все було зовсім інакше». Одне було зрозуміло: непорозуміння в любовних справах бувають дуже напружені! Про це свідчили і Маргаритині 64-сторінкові романи з життя аристократів! У них часом і найміцніші подружжя розбивалися через інтриги якогось негідника або якоїсь нищої змії. Ці непорозуміння можна було би швидко з'ясувати, якби закохані спокійно поговорили одне з одним. Маргарита вважала, що Флоріанові треба дати шанс, аби потім не довелося картати себе.

У маленькому парку не було ні душі. Погода для прогулянок була і справді не найкраща. Сіре небо, холодний вітер. Починав накрапати дощ.

– Може, присядемо на лавочку? – запропонував Флоріан. Маргарита кивнула. Флоріан витяг із кишені хустинку і стер

з лавки сухе листя й пісок. Маргарита присіла, Флоріан сів біля неї і поклав їй руку на плече.

– Ну? ~ запитала Маргарита і спробувала вкласти у свій голос максимум рішучості.

~ Я тільки Александерові Гюберлю трохи натякнув. А більше справді – нікому нічого, – сказав Флоріан, – а інші, можливо, щось трохи підслухали. Це – єдине пояснення.

~ Я тобі не вірю, – сказала Маргарита – Ти брешеш!

– Не брешу, – вигукнув Флоріан. – Клянуся тобі, це правда!

Флоріан підняв два пальці правої руки і з пристрасстю промовив: «Батько, мати, дитина, кров і смертна година». Це була, мабуть, найбільша і найсвятенніша клятва, яку можна було почути в Маргаритиних колах. Маргарита зітхнула. Дуже тихо і дуже сумно, бо вся ця розмова з Флоріаном була надто складна, надто заплутана, і вона відчувала, що не може бути з ним по-справжньому відверта. Було

би чесно сказати йому: «Я дуже сумна і дуже розлючена, бо ти мене зовсім не любиш, і тому я теж намагатимуся тебе не любити!» Але ж не можна таке говорити, якщо тобі чотирнадцять років, і ти затовста, і найнайперший раз у житті закохана. Маргарита не почувала в собі сили навіть для того, щоби довести Флоріанові, як він забрехався. Вона мусила би сказати: «Брешеш! Зі самого лише натяку Гюберль не дізнався би, що ти мацав мене за груди!» Однак їй було ніяково говорити з Флоріаном про «груди», тим паче, коли йшлося про її власні груди. Вона не мала відваги. Не тому, що була така суперцнотлива чи закомплексована, а просто вона терпіти не могла своїх грудей. Про груди інших осіб жіночої статі, коли це було необхідно, вона говорила, ніскільки не соромлячись.

Оскільки Маргарита не могла розповідати про свої справжні почуття і наводити справжні аргументи, вона обмежилася тільки тим, що дорікнула Флоріанові за балакучість:

~ Ти ж сказав, що все має бути в секреті! А сам таляпаєш язиком!

Було би справді надто довго і нудно в деталях переповідати читачам усю подальшу розмову, яка відбулася між Флоріаном і Маргаритою в парку на лавочці. Досить буде знати, що вона тривала ще добрі півгодини і не дала ніяких справжніх результатів. Флоріан стверджував, що розповів про свої стосунки з Маргаритою одній-єдиній живій душі – Александерові Гюберлю, і то лише малесенькими та дискретними натяками. А Маргарита наполягала на тому, що не вірить Флоріанові, відчувається зрадженою і проданою, а тому не хоче нічого чути про продовження їхньої дружби. Раптом розмову перервала злива. Велетенськими рясними краплями почав періщити дощ. Маргарита скинула плащ і натягнула його на голову, як намет.

– Пусти і мене, – попросився Флоріан, і Маргарита вирішила, що в неї нема підстав відмовити однокласникові у більш-менш сухому місці під плащем. Вона підняла свій «дашок» і впустила під нього Флоріана.

Хлопець міцно притулився до Маргарити, і вона помітила, що їй це не неприємно. На коротесеньку мить у її голові навіть майнула фатальна думка: «Байдуже, бреше він чи ні, найголовніше, що зараз він поряд!»

У плащі-наметі Маргарита почувала себе дедалі ліпше. Тут було тепло і темно. Флоріан загорнувся у плащ і обняв Маргариту. Важко сказати, чи з любові та прихильності, чи просто тому, що інакше йому не було би куди подіти під плащем руки. Так чи інак, а Маргарита схилилася до того, щоби вважати ці обійми виявом прихильності.

– Побіжимо в якусь браму чи перечекаємо дощ тут? – спитав Флоріан.

Притуливши чоло до Флоріанової щоки, ніс – до Флоріанової шиї, а рот – до Флоріанової ключиці, Маргарита пробурмотіла:

~ Залишимося тут!

– Тобі не холодно? – запитав Флоріан. Він спробував притиснути Маргариту до себе ще трішечки міцніше, а оскільки робив це обіруч, то кінчики плаща, які він тримав однією рукою, вислизнули з його пальців, плащ зісковзнув, і голова Флоріана опинилася під зливою. Маргаритина голова, яка була набагато нижче, залишилася під плащем. Тільки кілька спанієлевих кучерів визирали з-під нього.

– Залазь назад, – гукнула Маргарита, – бо змокнеш, як хлющ.

– Ні! Так класно! – Флоріан майже кричав, а до Маргарити в її намет, по якому періщив дощ, долинали тільки якесь невиразне бурмотіння.

– Що класно? – перепитала Маргарита і вистромила голову з плаща-намета.

– Як дощ барабанить по черепу, – сказав Флоріан. З заплющеними очима, піднявши голову до неба, Флоріан посміхався, і це виглядало зовсім навіть не дурнувато, а радше замислено й урочисто. Принаймні це виглядало так, що Маргариті теж захотілося. Так вони і просиділи на лавочці, міцно притулившись

одне до одного, аж поки не скінчився дощ. Після цього вони були такі мокрі, ніби їх щойно виловила з Дунайського каналу служба порятунку.

– Гарно було, – сказала Маргарита. Флоріан кивнув. Він витер руками мокре волосся, яке прилипло йому до голови, мов шапочка. Маргарита струсила свої спанієлеві кучері. З них на всі боки посипалися бризки.

– У тебе гарне волосся – сказав Флоріан. – Як у Ванесси Редгрейв*.

Почувши такий комплімент, Маргарита зніяковіла, а оскільки їй здавалося, що зніяковіло стояти справляє краще враження, ніж

зніжковіло сидіти, вона підскочила.

* Ванеса Редгрейв (Уапезза КесІ^гае) – британська акторка театру та кіно, володарка Оскара, правозахисниця (нар. 1937 р.).

Характерною ознакою мокрої наскрізь футболки є те, що вона прилипає до тіла. Кожна зморщечка шкіри, кожна ковбаска сала і, звичайно ж, пипки грудей, видніються під нею так, ніби ти гола.

– Віддай мені мій плащ, – попросила Маргарита. Флоріан зазначив, що Маргариті не слід одягати плащ, бо

мокрый плащ неприємно вбирати на мокру сорочинку, тіло починає парувати, і можна легко підхопити застуду. Проте Маргарита наполягала на тому, що хоче негайно вбрати плащ.

– Бо інакше я змерзну, – злукавила вона.

– Та ж зовсім не холодно! – здивувався Флоріан і висловив припущення, що, можливо, в неї вже починається застуда, якщо теплий вересневий вечір здається їй надто холодним. Промовляючи це, він уважно приглядався до Маргарити, причому в такий спосіб, який у романах із життя аристократів часто окреслювали словами: ВІН РОЗДЯГАВ її ПОГЛЯДОМ. Маргарита простягнула руку по плащ.

– От побачиш, – сказав він, – ти точно захворієш. І чого ти така вперта?

Маргарита обтягнула плащ і знову стала почуватися набагато впевненіше.

– Я мушу йти додому, – пробурмотів Флоріан. – До мене має прийти репетитор із англійської. Старий зануда приходить рівно о четвертій!

Він стурбовано зиркнув на годинник. До четвертої залишалось п'ятнадцять хвилин.

– Вибач, – сказав Флоріан, – але я мушу бігти! Боюся спізнитися, бо батько мені завжди вираховує, що той старий зануда обходить його в три шилінги на хвилину!

Маргарита кивнула.

– Ну, то біжи! – сказала вона.

– Побігли разом! – запропонував Флоріан. – Заодно по дорозі й обсохнеш!

Маргарита похитала головою. Обсохнеш! Така пропозиція видалася їй нечемною нісенітницею.

– Та не будь така гнила! – Флоріан схопив Маргариту за руку. Маргарита висмикнула її.

– Облиш мене! – сказала вона. – Не хочу!

– Ну, то бувай! – гукнув Флоріан і помчав.

Маргарита подивилася йому вслід. Вона схрестила руки на грудях і зітхнула. Тепер знову нічого не зрозуміло! Брехун він чи все-таки ні? Вона йому таки подобається чи не подобається? А їхня любов усе ще таємна чи вже ні? Маргарита повільно попрямувала до виходу з парку. «Але що би там не було, -подумала вона, – ми не посварені!»

Коли наскрізь мокра Маргарита прийшла додому, мама вже давно повернулася з магазину. На її думку, дівчині негайно потрібна була гаряча купіль. Напустивши повну ванну води, вона переконувала доньку, що це – єдиний надійний захист проти застуди. Маргарита ніколи не купалася добровільно. Купання не було її улюбленим заняттям, і коли мамі час від часу вдавалося загнати її у ванну, дівчина виливала неймовірно багато піни для купелі. Тільки коли голе тіло закривав шар піни товщиною щонайменше десять сантиметрів, дівчина могла сьак-так примиритися з необхідністю купання.

Так було і цього разу: Маргарита вилила в паруючу воду чверть пляшки синьої олійки. Мама дивилася на це марнотратство, несхвально похитуючи головою.

– А де Гансик? – спитала Маргарита, роздягаючись.

– Пішов до Манфреда, – сказала мама. – А тобі я маю передати два шилінги і сорок грошів і переказати, що в нього більше нема!

– Так нечесно, – обурилася Маргарита. – Ми ж заклалися на десять шилінгів!

– Борги, пов'язані з закладами, в суді не оскаржуються, -сказала мама і, присівши на кошик із брудною білизною, скомандувала: – Залазь у воду!

Маргарита покірно полізла у ванну. Вода виявилася страшенно гаряча. Наче сотні тисяч голочок уп'ялися в тіло. Маргарита відкрутила кран із холодною водою і почала двома руками розмішувати воду.

– Ну, досить вже, – спинила її мама.

Маргарита слухняно закрутила холодну воду і простяглась у ванні. Її погляд зупинився на маминому графіку схуднення, причепленому до стіни.

– Клас, ~ пробурмотіла вона. – Ти вже скинула сім кілограмів! Таке тобі ще ніколи не вдавалося!

Маргарита вистромила голову з гори піни й уважно придивилася до мами.

– Вже справді трохи видно! – захоплено констатувала вона. І вона не брехала, щоби зробити мамі приємно. Це було напра-вду так. Раніше, коли мама сідала на кошик, його взагалі не було видно. Тепер лозові переплетення виглядали ліворуч і праворуч від маминих стегон уже на добрі два пальці.

~ Картату спідницю, – з гордістю в голосі повідомила мама, – я вже звузила на чотири клітинки.

– Та це ж цілих шість сантиметрів! – вигукнула Маргарита.

– Сім! – уточнила мама, – а довкола грудей – мінус дев'ять, а на талії – мінус чотири. Там найважче!

Мама підвелася з кошика і хотіла подивитися на себе у велике дзеркало, та воно вкрилося парою, і вона почала його протирати.

– Перед тим, як я вийшла заміж і зв'язалася з цією ненажерливою зазмаєрівською родиною, – сказала вона, – я важила 50 кілограмів. І я повернуся до них! Можеш бути певна!

Маргарита бавилась у підводний човен. З-під піни визирали тільки п ніс і рот.

– Але ж ти так любиш їсти, – пробурмотіла вона.

– Що ти кажеш? – перепитала мама, протираючи дзеркало.

– Що ти дуже любиш їсти! – Маргарита випірнула, відпльовуючись і відхекуючись. Мильна вода потрапила їй до рота.

– Це було просто тому, що мені нічого іншого не спадало на гадку, – сказала мама в начищене до блиску дзеркало. – І тому, що я думала, що зможу вижити, тільки коли підлаштуюся до зазмаєрівського способу життя!

Маргариті не сподобався мамин діалог із дзеркалом. Їй здалося, що матері не личило мати такі проблеми. Матері мусять бути якомога безпроблемніші, а якщо часом і мають проблеми, то тільки пов'язані з сімейним бюджетом, або з успіхами дітей у школі, або з прибиранням квартири. Якщо без цього ніяк не обійтись, то, може, і проблеми зі

схудненням, але тільки задля того, щоби знову влізти в костюм, куплений минулої весни!

Напевно, на Маргаритиному мокрому, обляпаному піною обличчі надто чітко відбилися її думки, бо мама зітхнула і сказала:

– Вибач, я не буду більше про це!

Вона позбирала Маргаритин вологий одяг з підлоги і хотіла вже вийти з лазнички.

– Розкажи, як там було у радника? – спинила її Маргарита. Мама прихилилася до дверей.

– Як було? Яюсь незвично, – сказала вона. – За кожну дрібничку він мені десять разів дякує. А крім того, в нього і немає ніякого бруду. Все дуже чисто. Я вигуляла пса, але це -найповільніша собака, яку я коли-небудь бачила. На прогулянці можна просто заснути!

Мама підійшла до кошика з білизною і знову сіла.

– Легко зароблені гроші! – сказала вона.

– А що ти потім будеш робити з тими грошима? – спитала Маргарита.

Мама завагалася. Виглядало так, ніби вона міркує, чи можна довірити Маргариті велику таємницю. Та не встигла мама доміркувати це до кінця, як із дитячої кімнати почувся вереск, і вереск цей ставав усе гучнішим, бо то репетувала Меді, наближаючись до лазнички. Двері розчахнулись, і розгнівана Меді з криками увірвалася всередину. Тремтячими руками вона простягнула мамі маленьку пластмасову собачу будку зі Сну пі на даху. Собача будка була Мединою скарбничкою. Знизу в ній був круглий отвір, затканий гумовим корком.

– Вона порожня! – верещала Меді. – Там було два шилінги сорок грошів! їх хтось вкрав!

Мама спробувала заспокоїти Меді. Та Меді вгамувалася, тільки коли мама пообіцяла їй на відшкодування двадцятку, а ще -насварити Гансика, бо щодо цього в Меді не було жодних сумнівів: хто ж іще, крім Гансика, міг вчинити цей зухвалий розбій? Усе ще марудячи щось собі під ніс, Меді врешті-решт пішла геть.

– А що було сьогодні з Кальбом? – спитала мама. – Гансик мені розповів, що ти зустрілася з однокласником, щоби він, Гансик, програв парі?

– Гм-м, – пробуркотіла Маргарита, сіла і видушила на своє спанієлеве волосся трохи шампуню.

– Я думала, що ти його не хочеш уже бачити? Маргарита почала масувати шкіру голови так, ніби збиралася стати чемпіоном з миття волосся.

– Не хочеш про це говорити? – спитала мама. Маргарита роздумувала: «Хочу? Не хочу?»

Вона стерла піну з чола, пересмикнула повненькими плечима, шморгнула носом і сказала:

– Я не знаю.

Але тоді все-таки розказала мамі, як Гансик не повірив у її побачення з красунчиком Кальбом і підло з неї насміхався. Вона зобразила все так, ніби пішла на зустріч із Флоріаном тільки через це.

Мама теж обурилася Гансиковою поведінкою.

– Він мусить віддати ту десятку! – крикнула вона. – Навіть якщо доведеться відмінусовувати її від його кишенькових грошей!

Маргариті це було приємно чути. Вона продовжувала масува* ти собі голову і розказала мамі про Флоріанові відмовки та побрехеньки, переповіла дослівно все. От тільки про те, як гарно їй було під дашком плаща-намету, вона не згадала. І про ту думку: «Байдуже, чи він бреше...» – вона теж не обмовилась.

– І що буде далі? – спитала мама.

– В будь-якому разі ми не розійшлися ворогами, – сказала Маргарита.

– А тепер добре послухай, моя доню, – мама скрутила з Маргаритиної вологої футболки товстеньку ковбаску. – Як на мене, то тут усе ясно! Кальб веде нечесну гру! Йому хочеться з тобою цілуватися, тулитися до тебе, мацатись. Але ти для нього недостатньо вродлива, щоби визнати перед іншими, що ти його дівчина!

– Але ж він їм усе розповів, – заперечила Маргарита. Мама розлючено кинула футболку на підлогу.

– Що він розповів? – крикнула вона. – Що він твій хлопець? Що ти йому подобаєшся? – Вона похитала головою. – Ні, що він тебе цілував і мацав! Типово! Як мисливець про здобич – ось як він говорить про дівчат! Ти що, не помічаєш різниці?

Звісно, Маргарита помічала різницю. Однак вона сказала:

– Але якось же я йому подобаюся. Я це бачу!

– Мене бере така лють, як подумаю, що якісь придуркуваті хлопці стоять, як ті півні, і гуртом обговорюють тебе і твої груди! – говорячи

це, мама з розмаху вдарила щіткою по умивальнику.

Глибоко вражена і приголомшена Маргарита навпочіпки сиділа у ванні. Такого сплеску материнської любові вона ще ніколи не бачила.

– А що мені було робити? – пригнічено спитала вона. Виходячи з лазнички, мама сказала:

– Ти в жодному разі не повинна принижуватися до того, щоби ставати об'єктом чиєїсь хоті!

Довго, аж поки вода зовсім не вистигла, Маргарита сиділа у ванні й думала над маминими останніми словами. Вони не йшли їй із голови і коли вона милася під душем та витиралася. Вона забула про них лише тоді, коли хотіла зачесати волосся і не змогла знайти бальзам. Без бальзаму для волосся, це Маргарита знала точно, їй доведеться годинами розплутувати пасмо за пасмом, вириваючи жмутки завбільшки з цапину бороду. Вона вийшла до передпокою і гукнула:

– Меді! Меді! Ти мені потрібна, збігай до магазину!

Меді не відповіла. З вітальні лунала мелодія з «Кур'єра імператриці» – старого серіалу, який повторювали в передвечірній програмі. Меді була фанаткою «Кур'єра». Ніщо зараз не змогло би відірвати її від телевізора – ні пожежа, ні тисячі гримучих змій, і вже аж ніяк не прохання сестри купити бальзам до волосся. Маргарита навіть не намагалася. Вона пішла в кухню до мами. Мама записала в сушильну камеру білизну. Маргарита запитала, коли повернеться Гансик. Мама, знизуючи плечима, відповіла, що не знає: все залежатиме від того, що Манфредова мама приготувала сьогодні на вечерю.

– Мені потрібний бальзам! – Маргарита показала на свій скуйовджений чуб. – Бальзам закінчився!

– О'кей, – зітхнула мама. Вона пішла до передпокою і вже хотіла скинути капці й перевзутись у черевики, аж тут відчинилися двері й увійшов тато. Тато кивнув мамі та Маргариті й почав розціпати плащ.

– Не роздягайся, – попросила його мама. – Зроби таку ласку, принеси Маргариті бальзам для волосся.

– Я? – тато поглянув так спантеличено, ніби йому зробили якусь непристойну пропозицію.

– Мені треба вдягатись! А ти вбраний! – сказала мама. Вона прихилилася до вішака і схрестила руки на грудях. Маргарита помітила: йдеться не про вдягання, йдеться про принцип.

– Я навіть не знаю, що таке бальзам для волосся, – спробував викрутитися тато і розстебнув останній гудзик плаща.

– Продавець знає, цього вистачить, – сказала мама.

Тато сердито поглянув на маму, тоді знову застебнув плащ і вийшов із квартири. Двері він за собою захряснув так, що загойдалася лампа в передпокої. Маргарита почувалася ніяково. Не досить того, що між татом і мамою останнім часом і так були сварки та непорозуміння. Тепер, через цей дурнувятий бальзам для волосся, вона стала учасницею суперечки й опинилася на боці мами. А цього вона зовсім не хотіла.

– Корона йому з голови не впаде, – сказала мама. – Ну, хіба це не смішно! Уяви собі, якби я за кожним разом, коли треба щось зробити чи щось принести, робила такі міни!

– Це тому, іро він не звик, – спробувала виправдати тата Маргарита.

– І який з цього висновок? – мама подивилася так, ніби була завучкою передпенсійного віку, а Маргарита – ученицею, котра ось-ось провалить іспит. – А висновок такий, що він мусить звикати! – виголосила мама, не чекаючи на відповідь Маргарити, і повернулася до кухні.

Маргарита залишилась у передпокої. Чекаючи на тата, вона думала: «Здається, річ зовсім не в маминому схудненні! Проблема в чомусь іншому! В чомусь зовсім-зовсім іншому!»

її розмірковування перервав засапаний тато. Його можна було почути ще на сходах. Відхекуючись і зітхаючи, він відчинив двері квартири.

– Ось, моя рідна, – сказав він і кинув їй велику білу пляшку. На ній було написано «Ланком де Парі». Такого шалено дорогого бальзаму для волосся у Закмаєрів не було ще ніколи.

– Дякую, тату, – сказала Маргарита і зникла в лазничці. Промиваючи волосся, вона продовжувала думати про маму. «Може, вона вже не любить тата? – припустила дівчина. – Багато хто з роками втрачає любов. А може, вона ніколи його особливо не любила... Зрештою, вони ж побралися через те, що в мами мала народитися я. Можливо, якби не я, вона би вийшла за когось зовсім іншого!»

Маргарита сушила волосся, намагаючись зробити його якомога рівнішим. Саме в той момент, коли вона взялася за останнє пасмо, з

кухні долинув гучний зойк. Маргарита вимкнула фен і поспішила на кухню. Там вона побачила тата, котрий стояв перед кошиком із білизною, тримаючи в кожній руці по парі довгих білих підштанців. Мама сиділа за кухонним столом.

– Ах, отак, отак-от!?! – репетував тато. – Оце радникові май-тки. – Він кинув білизну на землю і витягнув іще кілька підштанців. – Отут ми маємо їхні шановні радницькі майтки! – кричав він. – Чудово!

– Можеш не лічити, – сказала мама тремтячим голосом. – їх одинадцять. Я мала занести їх до пральні, та якщо виперу сама, то зароблю сотню!

Тато копнув білизну, яка лежала на підлозі, й попрямував до дверей кухні. Звертаючись до Маргарити, він сказав:

– Вона геть здуріла! У неї в голові не лишилося нічого, крім грошей і голодування!

– Не втягуй дитину в наші справи, – озвалася мама. Тато зупинився і простягнув руку в бік мами:

– А якщо вже ти заробляєш гроші, то я попрошу, щоби ти теж давала свою частку до сімейного бюджету. Чому, властиво, тільки я повинен за все платити? Чому твої гроші повинні належати тобі одній?

– А тоді я попрошу, – сказала мама, – щоби ти робив половину хатньої роботи! Інакше я не дам ні копійки!

Тремтячими пальцями вона витягла з кишені пачку жувальної гумки, швидко розгорнула п'ять жуйок і запхала в рот. Почавши нервово жувати, вона мало не схлипувала:

– Мені потрібні мої гроші! Я не скупа! Вони мені справді потрібні!

– Ну, і навіщо? – тато трохи стишив голос. Здавалося, це його справді цікавить.

– Я збираю гроші на наступну осінь, – сказала мама. – Тоді мені самій знадобиться помічниця!

Тато здивовано витріщився на маму.

– Ти працюєш хатньою робітницею, щоби найняти собі хатню робітницю? – спитав він, дуже повільно добираючи слова.

Мама ствердно кивнула:

– Наступної осені я не зможу так багато часу проводити вдома, – пояснила вона. – І грошей я теж не зможу заробляти, бо піду вчитися. Я хочу стати соціальною працівницею!

З вітальні долинула фінальна мелодія «Кур'єра імператриці», й на порозі, мирно посміхаючись, з'явилася Меді.

– Сьогодні вони його мало не застрелили, – сказала вона. Меді ніхто не відповів, а вона такого не любила.

~ Що таке? – заскиглила вона. – Що з вами? Чому ніхто нічого не каже?

– Вибач, Меді, – сказав тато. – Але твоя мама нам щойно оголосила, що вона восени піде до школи!

– Ну то й що? ~ Меді зайшла до кухні, взяла з полиці солону соломку, відкусила і почала жувати.

– Це ж тільки на два роки, – хрумкаючи соломкою, сказала Меді, – а тоді в неї буде справжній фах, і вона буде працювати разом із Марі-Луїзою. А мене разом зі Сепі і Пепі буде на цей час брати до себе Веті!

Татове обличчя почервоніло від гніву.

– Як це приємно, – закричав він, – дізнаватися від шестирічної доньки про плани своєї дружини!

– Я говорю з усіма, хто мене слухає, – відрубала мама.

– То поцілуй мене в дупу! – скипів тато і вибіг із вітальні. Меді спантеличено подивилася йому в слід.

– Що він сказав? – здивувалася вона. – Він це справді сказав?

– Справді! – підтвердила мама і розплакалася.

Меді страшенно зраділа і почала стрибати на одній нозі довкола мами і кухонного стола, примовляючи:

– Якщо йому можна таке казати, то мені теж можна! Рівноправність! Рівноправність!

– Про мене, можеш казати, що хочеш, – схлипнула мама, і Меді пострибала далі, вигукуючи речення, яке їй було заборонено говорити, аж поки Маргарита не затулила їй рота.

Розділ 6

у якому Маргарита не лише бачить погані сни, але і загалом почуває себе досить паскудно, що суттєво впливає на її розпорядок дня

Тієї ночі Маргарита страшенно погано спала. їй снилася якась чортівня. В одному сні вона опинилась у дивній школі. Поряд із нею за партою сиділа мама, вчительку звали Марі-Луїза, а тато був кимось на

кшталт директора школи й сидів іззаду, спостерігаючи за уроком. Мама-школярка вистрелила з рогатки і влучила татові-директору скобкою по носі, але тато-директор подумав, що це зробила Маргарита, і почав на неї кричати. Учителька Марі-Луїза реготала з цього, тримаючись за боки, а Флоріан Кальб, який теж був у цьому класі, іржав дуєтом із учителькою.

А потім Маргариті наснилося, ніби надворі люта зима, а вона стоїть у засніженій долині. Праворуч на обрії – безлисте дерево. Ліворуч на обрії ~ теж безлисте дерево. І з якоїсь незрозумілої причини, яку вона потім не могла пригадати, її одяг був схований у дуплі одного з цих дерев. Посеред засніженої рівнини, гола-голісінька, вкрита гусячою шкірою, клацаючи зубами, вона була в цілковитому розпачі. І тут на білому коні прискакала панночка. Очевидно, аристократичного походження, бо і на ній, і на її коні з ніг до голови були витаврувані дев'ятизубі княжі корони. Не зупиняючи коня, аристократична панночка нахилилася над Маргаритою, кинула на неї зверхній погляд і з огидою в голосі промовила: «Прикрий свою соромоту, о ти, ганебний об'єкте хоті!»

А ще Маргариті наснилося, що з люстри у вітальні скапувала мильна піна, а під нею стояла мама, підставляла під піну радникові майтки і терла плями. При цьому мама співала якусь сумну і дуже гарну пісню. А тим часом Маргарита лежала у ванні, вмонтованій під обіднім столом. Їй було там трохи тісно, бо тато теж сидів у ванні. Він вистромив із піни руку, в якій був пістолет, і цілився у шнур люстри. Маргарита хотіла попередити маму, та, на жаль, не могла говорити, бо рот у неї був заліплений великою жувальною гумкою.

Зранку Маргарита, бліда, запухла, з колами під очима, ледве виповзла з дитячої. У коридорі вона наштовхнулася на тата, котрий саме прямував у туалет. Добре, що він вчасно схопив її за плечі, бо інакше вона би неодмінно зашпорталася. Поглянувши на Маргариту, тато скрикнув:

– З дитиною щось негаразд! Дитина хвора! У дитини крутиться голова!

Мама вибігла з кухні, Гансик і Меді вискочили з лазнички. Мама дивилася стурбовано, Гансик і Меді поглядали зацікавлено.

– Маргарито, йди назад до ліжка, – сказала мама. – Ти, певно, застудилась. Очевидно, вчорашня гаряча ванна не допомогла.

– І я застудилась, і я хочу назад до ліжка, – заскиглила Меді й уже рушила в дитячу, та мама загородила їй дорогу і погнала назад до лазнички. Тато підхопив Маргариту під пахви і повів, немов смертельно хвору. Маргарита, заспана і спантеличена такою інтенсивною батьківською турботою, не протестувала і дозволила вкласти себе в ліжко.

– Ходи, моє золотко, – примовляв тато. – Ходи, я тебе накрию, і тобі стане ліпше!

Він справді загорнув Маргариту з головою і ніжно погладив по маківці, що визирала з-під ковдри. А тоді звернувся до мами, котра стояла у дверях і здивовано спостерігала за турботливим батьком:

– Ти що, не бачиш, що Маргарита хвора? Чи цього ти теж тепер не помічаєш?

Мама нічого не відповіла, і тато провадив далі:

– Тобі, напевно, теж має бути зрозуміло, що дитині потрібний догляд, правда? "

Мама знову промовчала.

– Та якщо тобі твій клятий радник важливіший, то йди до нього, а дитина нехай залишається сама!

– То ось до чого це все! От звідки віє вітер! – мама схрестила руки на грудях. – А я вже думала, з якого це дива ти раптом став такою турботливою нянею. Це і справді було би щось новеньке!

Мама зневажливо подивилася на тата:

~ Раніше ти ж навіть не хотів знати, на що хворіє твоє по-томство – на кір чи на вітрянку! Тато посмикав Маргаритину ковдру.

– І температура в неї є, – не вгавав він. – Навіть міряти не треба, це ж видно по скляному погляду!

~ Мені викликати швидку? – крижаним голосом запитала мама.

– Зроби їй компрес! І чай. І все, що в такому випадку робить порядна мати! – тато ще раз погладив Маргаритину ковдру і, продефілювавши повз маму, вийшов із дитячої. Мама підійшла до Маргарити і присіла на краєчок ліжка.

– Тобі справді аж так погано, моя люба? – спитала вона.

Не розплющуючи очей, Маргарита відповіла, що не знає, як насправді себе почуває, що вона жахливо погано спала і бачила страшні сни.

– Але температури, – додала вона, – в мене точно нема! Мені не холодно. І не гаряче. Мені цілком нормально. Тільки спати дуже хочеться!

– Ну, то спи, моя люба, – пошепки сказала мама, встала, навшпиньки вийшла з кімнати і тихенько причинила за собою двері.

Маргарита відвернулася до стіни. Якийсь час до неї ще долинали скигління Меді, татові промови та голос Гансика. Згодом усе стихло, і можна було заснути. «Зараз я засну, глибоко і міцно, – подумала Маргарита. – І нічого поганого мені вже не насниться. Я побачу гарні сни! Про квіти і кошенят, і собак із пухнастою вовною, і сонце, і теплий вітер. Жодних засніжених долин, аристократичних панночок і жодних радницьких май-ток!» Пригадавши «радницькі майтки», Маргарита перехотіла спати. Причому досить радикально. А де ж мама? Пішла до радника? Чи десь у квартирі?

Маргарита скинула з себе ковдру і встала з ліжка.

– Мамо! – гукнула вона.

– Я тут! Тобі щось принести? – озвалася мати з вітальні. Маргарита побігла до неї.

– Я тільки хотіла знати, чи ти ще тут! – сказала Маргарита. – Я подумала, може, ти вже пішла до радника.

Мама сиділа за столиком і гортала журнал.

– Ти ж хвора, я залишуся з тобою! – сказала вона.

– Тільки не починай, будь ласка! – запротестувала Маргарита. – Я просто погано спала. Я би навіть могла піти до школи, але краще я ще посплю. Через це ти не мусиш залишатися вдома! Спати я можу і сама!

– Твій шановний батечко іншої думки! – мама продовжувала гортати журнал. – Твій шановний батечко вважає: якщо я піду геть, то знехтую своїми материнськими обов'язками.

– Ну, мамо, прошу тебе, – Маргариті вже нічого не спадало на думку.

Мама вдавала, ніби журнал її надзвичайно цікавить і безмежно захоплює. Маргарита присіла навпроти неї.

– Може, мені піти до школи? – запропонувала вона. – Тоді вже точно не буде жодних сумнівів, що я цілком здорова, і ти зможеш вийти з дому!

– Все одно не зможу! – заперечила мама. – Бо тоді твій тато скаже, що в мене не залишилося ні краплинки людяності: погнала до школи

смертельно хвору доньку, щоби насолоджуватися свободою!

Маргарита, глибоко зітхнувши, почала жувати пасмо волосся. А зітхала вона тому, що подумала: «Тепер я таки змушена буду втрутитись! Інакше тут не зарадиш. І, на жаль, мені доведеться стати на бік мами!»

Маргарита скрутила зі своєї гривки два хвостики, шморгнула носом і сказала:

– Іди просто до радника і залиш мене вдома! А якщо тато мене питає, я скажу, що ти була зі мною!

Спочатку мама не хотіла погоджуватися на Маргаритину пропозицію. Вона вважала, що це принизливо:

– Ні, таке мені не потрібно! Я ж не мала дитина, котра конче мусить дурити своїх вихователів. До того ж це, властиво, і є та ситуація, в якій із давніх-давен перебувають усі залежні, неемансиповані домогосподарки: брешуть своїм чоловікам, а самі тишком-нишком роблять у них за спиною те, що їм забороняють!

– Але так було би простіше, – сказала Маргарита.

– Але мені залежить на принципі, – наполягала мама. Маргарита згадала про свій старий альбомчик. Учителька праці

гарним почерком написала Маргариті в ньому: **ЯКЩО ХОЧЕШ ЧОГОСЬ ДОСЯГТИ В ЖИТТІ, МУСИШ УМІТИ ЧАСОМ ЗАБУВАТИ ПРО ВЛАСНІ ПРИНЦИПИ!**

Маргарита запитувала вчительку праці. Здавалося, на маму ця сентенція справила неабияке враження. Вона обережно поцікавилась:

– І тобі це не видається смішним?

– Ні, абсолютно, ні! – Маргарита підбадьорливо кивнула мамі. – Ніхто не зобов'язаний створювати собі в житті додаткові труднощі!

При цьому вона позіхнула і подумала, що цю мудрість варто було би застосувати й до самої себе.

– Я йду спати, – оголосила дівчина і встала. Мама нарешті відклала журнал.

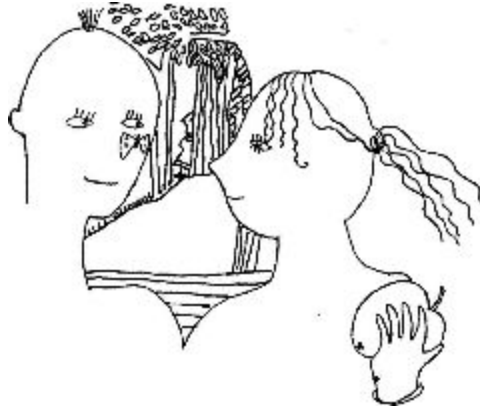
– Маєш рацію, – сказала вона і поглянула на годинник. – Я, певно, побіжу! А то спізнюся!

Маргарита почимчикувала в дитячу, зачинила віконниці й лягла в ліжко. Задоволено зітхнувши, вона заплющила очі й солодко задрімала.

Прокинулася десь близько десятої. Здорова і виспана. У неї навіть майнула думка, чи не піти, бува, до школи, та, правду кажучи, ця думка була не дуже переконлива. Прийнявши остаточне рішення залишитись удома і почитати романи з життя аристократів, Маргарита взяла до ліжка одну з обрамлених трояндочками брошурок і пірнула у вир 64 сторінок, на яких розповідалося про велику любов княгині Вестернберг. У такої вправної в читанні 64-сторінкових романчиків людини, як Маргарита, це не займає багато часу. Не було ще й одинадцятої години, як княгиня Вестернберг уже впала в обійми свого палкого і шляхетного коханця. Маргарита з сумом розглядала останнє, видрукуване курсивом, слово – КІНЕЦЬ. З сумом, бо їй дуже хотілося почитати ще, а вдома вже не було непрочитаних аристократичних романів. Маргарита вирішила вдягнутися, піти в пункт книжкового обміну і принести собі нове шляхетне читво.

Підійшовши до пункту обміну, дівчина побачила на дверях оголошення: СЬОГОДНІ ПРАЦЮЄМО ТІЛЬКИ ПІСЛЯ ОБІДУ! Тоді Маргарита купила велетенське зеленюще аргентинське яблуко і почваланала в парк. Знайшовши там вільну лавочку, вона присіла, заплющила очі, підставила обличчя лагідним промінчикам ранкового сонця і з насолодою вкусила яблуко. Вона почувала себе просто чудово. «Мені би сподобалося, якби в мене щодня було таке життя, – подумала вона. – За це я навіть погодилася би вряди-годи бачити страшні сни!» Вона простягнула ноги й умостилася зручніше. «На світі взагалі немає нічого кращого за відчуття теплого сонечка на шкірі!» – подумала вона. Тут раптом лавочка рипнула, дошки трохи прогнулись, і Маргарита розплющила очі, бо в неї було таке враження, ніби поряд із нею сів хтось іще!

Так воно і було: хтось присів на лавочку, і цей хтось був із ніг до голови вбраний у чорну шкіру, а оглянувши його знизу вгору й дійшовши до обличчя, вона побачила, що біля неї сидів той тип із метеликом на щоці. Якби не витатуєваний метелик, то вона би, може, ще засумнівалася, чи справді знає цього хлопця, бо на Габрієлиному дні народження він мав зовсім іншу зачіску. Тепер його голова була гладесенько поголена. Тільки на маківці стирчав чорний жмуток волосся. Як розтріпаний пензлик, кінчик якого вмочили в руду фарбу.

– Здоров, Маргаритко, моя квітко, – привітався тип із метеликом, і Маргарита задумалася, як його звали. Олаф, вирішила вона, здається, саме так його всі називали на Габрієліній вечірці.

– Здоров, Олафе, – кивнула вона.

– Олаф – це той голомозий, – уточнив тип із метеликом. – А я Гінцель!

Він простягнув руку, і Маргарита дала йому яблуко, Гінцель вкусив його і скривився:

– Холера! – Він схопився рукою за метелика на своїй щоці й застогнав. – Мої зуби вже до одного місця! – пробурмотів він і віддав їй яблуко.

Маргарита стурбовано оглянула його. Там, де вкусив Гінцель, залишилися сліди крові.

– Пародонтоз, – сказала Маргарита. – Мусиш то якось вилікувати, бо тобі повипадають всі зуби!

Обережно жуючи свій шматочок яблука, Гінцель заперечливо похитав головою.

– До зубного не піду нізащо, – сказав він. Маргарита зазирнула Гінцелєві в рот.

Там вона побачила два світло-коричневі різці. Краї одного з них були темно-коричневі й надщерблені.

– Ти що, так боїшся зубного лікаря? – спитала Маргарита

– Я ще в почекальні накладаю в штани, – сказав, знизуючи плечима, Гінцель і виплюнув зелену шкірку. Потім він витяг із кишені губну гармонію і почав грати колискову. Звучало гарно. Тоді простягнув гармонію Маргариті:

– Хочеш?

Маргарита невпевнено взяла інструмент. Їй згадалися сліди крові на яблуку і надщерблені зуби. Їй було бридко підносити до вуст губну гармонію, на якій щойно грав хлопець із гнилими зубами. Однак Маргарита боялася, що, коли вона відхилить дружню пропозицію Гінцеля, той здогадається про причину, а ображати хлопця вона не хотіла.

Маргарита обережно наблизилася гармонію до губ. На щастя, ні запаху, ні присмаку вона не відчула.

Раніше Маргарита багато грала на губній гармонії. Оскільки вона мала слух, у неї виходило це добре. Навіть набагато краще, ніж у Гінцеля. Маргарита пригадала пісню, яку часто грала, коли була маленька: «\Піеп і:Бе Заіпіз §о МагСїп§ іп». А тоді: «Vello\у Козе оїТехаз». А потім вона спробувала підібрати мелодії до пісень, які їй подобались, але які вона ще ніколи не грала. Їй це вдалося. «Біке а Вігсі оп іБе \?іге» вона підбрала вмить,

– Ну ти і шквариш! Як троїсті музики, – похвалив її Гінцель. Він розщепнув блискавку на лівій штанині, під коліном, і витяг із кишеньки маленьку сопілочку.

– Мені вона подобається більше, ніж губна гармонія, – сказав Гінцель, ^ заграли тобі щось індійське?

Маргарита кивнула, й Гінцель загравав мелодію, доволі дивну, але приємну.

– До цього треба спочатку звикнути, – сказав він і продовжив гру.

На алеї парку з'явилася літня жінка з двома величезними торбами, з яких стирчала всіляка зеленина. Проходячи повз Маргариту й Гінцеля, вона люто глянула на хлопця і заверещала:

– Смердючий шмаркач! Тобі нема що робити? За грали би таких дармоїдів!

– Не патякай, пані тітко, – огризнувся Гінцель услід старій. – Вічно як причепиться якась така засушена таранька, то вже нічого не хочеться! – сказав він Маргариті. – На весь день настрої псується. – Гінцель встав.

– Може, підемо у «Ваксельбергер»? – спитав він.

– А що таке «Ваксельбергер»? – не зрозуміла Маргарита.

– Кав'ярня! Хіба ти не знаєш? – здивувався Гінцель.

Маргарита пояснила Гінцелю, що вона, на жаль, не може піти до кав'ярні, бо після купівлі яблука в неї залишився тільки один шилінг і

тридцять грошів, а за це не купиш і півсклянки мінеральної води.

– Нічого страшного, – заспокоїв п Гінцель, – сьогодні я при грошах. Ставлю.

Маргарита зраділа запрошенню. Посидіти в кав'ярні – для неї це було ознакою дорослості.

~ «Ваксельбергер» тут зовсім поряд, – сказав Гінцель і взяв Маргариту за руку. Маргарита хотіла віддати губну гармонію.

– Залиш собі, дарую! Тобі з неї буде більше користі! Маргарита поклала гармонію в кишеню. Вийшовши з парку і⁴

минувши ринок, вони наблизилися до маленької кав'ярні з брудними вікнами. На запорошеній шибі хтось намалював пальцем кілька великих листків із п'ятьма зубчиками, а під ними написав: СВИНІ!

Маргарита зацікавлено розглядала малюнок.

– Це постійно робить один козел! – пояснив Гінцель. – З помсти! Бо його одного разу за щось вигнали і відтоді не пускають всередину!

– А навіщо він малює листочки? – засміялася Маргарита.

– Ти що, ніколи не бачила таких листків? – Гінцель здивовано поглянув на Маргариту.

– Це мають бути каштани?

– Конопля! – сказав Гінцель.

– Коноп ля виглядає інакше, – заперечила Маргарита. – За будинком моєї бабусі росте кущ коноплі. Він зовсім не такий!

– Я маю на увазі траву, – уточнив Гінцель, вказуючи на листки на шибі. – Той козел натякає, що в цій кнайпі курибанять, розумієш?

Маргарита вдала, ніби розуміє.

У кав'ярні були зайняті лише два столики. За одним сиділо двоє хлопців і дівчинка, біля них на підлозі валялися три портфелі, за іншим – парочка у шкіряних обладунках. Гінцель привітався і зі шкіряними, і з трьома школярами. Він підвів Маргариту до столика біля вікна. Показавши на компанію учнів, він сказав:

– Вони частіше бувають тут, ніж у школі!

Маргарита кивнула. Дівчину вона знала. Вона була з її школи. А один із тих двох хлопців називався Манфред і вчився колись разом із нею в молодших класах.

Манфред теж упізнав Маргариту. «Здоров, Ритко!» – гукнув він до неї.

– Ти його знаєш? – запитав Гінцель. – Це твій залицяльник?

Маргарита пояснила Гінцелю характер свого знайомства з Манфредом, і Гінцель задоволено кивнув.

– Власне кажучи, він добрячий гімнюк, – сказав він. – Корчить із себе не знати яке цабе!

Накульгуючи, пришкандибав старенький офіціант у поплям-леному чорному костюмі. Побачивши його, будь-який продюсер фільму жахів негайно взяв би його на головну роль. У нього була неймовірно моторозна голова: шкіра на щоках нагадувала тісто, нижня губа, фіолетового кольору і без будь-яких м'язів, звисала на тремтяче підборіддя, відкриваючи ряд зубів гірчичного кольору. Та найстрашнішими були офіціантові очі: одне – мов вузька щілинка, у глибині якої ви дні лося якесь каламутно-сіре желе, друге – велетенське, темно-сіре та вирячене, як у хворого на Базедову хворобу.

– Бажаєте? – запитав офіціант рипучим шепотом і витер стоячим від бруду рушником мармурову поверхню столика.

– Бажаємо? – спитав Гінцель і посміхнувся до Маргарити.

– Прошу каву з молоком, – сказала Маргарита.

– їсти не бажаєте? – запитав офіціант.

Маргариті страшенно хотілося щось з'їсти, адже минув полудень, а в животі у неї ще не було нічого, крім кислого аргентинського яблука. Та вона не хотіла наповнювати шлунок за рахунок Гінцеля і тому заперечливо похитала головою. Гінцель замовив чай і горіхові рогалики.

– Зараз принесу, – сказав офіціант і пошкунтилгав геть.

– Ти часто сюди приходиш? – поцікавилася Маргарита і пошкрябала живіт.

– Щодня, – сказав Гінцель.

Маргарита подумала, що Гінцель не схожий на школяра, котрий прогулює уроки. Людей у такому вбранні і з такою зачіскою у школі просто не буває. Уже сам його зовнішній вигляд викликав би дику паніку в усієї шкільної адміністрації, від сторожа до директора. Якби він учився якогось ремесла, то теж не міг би щодня сидіти в кав'ярні. Майстер його б уже давно вигнав.

Ніби відгадавши Маргаритині думки, Гінцель сказав:

– Зараз я нічого не роблю, тобто... – хлопець завагався. – Школу вони мені оплачують, але... – Гінцель зробив непевний рух рукою. –

Але не дочекаються!

– Хто? – Маргарита шморгнула носом., Офіціант із фільму жахів приніс тацю і поставив чай, каву та кошачок із горіховими рогаликами на стіл. Маргаритина кава погано пережила дорогу: вона вихлюпнулась, і тарілочка була повна по вінця. У ній плавали дві кісточки цукру в паперовій обгортці.

– Він після інсульту і вже заледве дає собі раду, – попросив вибачення за старого Гінцель.

Маргарита кивнула, співчутливо подивилась услід кульгавому офіціантові й виловила цукор із кавового озера.

– То хто і чого не дочекається? – поцікавилася вона ще раз.

– Мої старі мого атестату зрілості! – Гінцель опустил пакетик чаю в горнятко і почекав, поки вода зафарбується. Маргарита спробувала уявити собі «старих» Гінце ля. Які батьки могли бути в татуйованого, вбраного з ніг до голови у шкіру хлопця з помальованим пензликом на маківці? Маргариті забракло фантазії. Жоден із відомих їй видів, типів і гатунків татів і мам не пасував до такого синочка, як Гінцель. Маючи такого нащадка, вони або застрелилися би самі, або застрелили би його.

Гінцель потер рукою запорошену шибу і, замислено дивлячись на вулицю крізь конопляний листок, пробурмотів:

– Але поки старі платять і не грузять, мені все по цимбалах! Вечірня школа нічим не ліпша від звичайної. Якби я у принципі міг витримувати таке паскудство, то відразу лишився би в гімназії. Але мій старий цього не розуміє. Єдине, що цікавить мого старого зануду, – це атестат зрілості. Він на ньому просто зациквився. Те, що людина може жити без цього папірця, не вкладається у нього в мізках. А я би хотів стати столяром, – провадив далі Гінцель. – Тільки справжнім столяром, таким, котрий вручну робить ліжка, крісла, столи. Але знайти таку роботу зараз дуже важко, бо столяри в наш час нічим не відрізняються від робітників: з дня на день пиляють ту саму тирсоплиту в тих самих місцях. А може, я стану садівником. Мені би це теж було в кайф. Але спочатку я спробую, чи не можна жити так!

– Як так? – Маргарита не зрозуміла, що Гінцель має на увазі.

– Ну, просто так! – хлопець засміявся. – Не дивися так розпачливо! – Гінцель підсунув до Маргарити горіховий рогалик. – Іж і не дивися

так. У тебе зараз такий самий погляд, як у моєї старенької! Хіба це так погано – перевірити, чи можна жити, нічого не роблячи!

Маргарита відкусила шматочок рогалика.

– І що, можна? – запитала вона жуючи і пошкрябала живіт.

– Побачимо, – сказав Гінцель. – Наразі мій старий дає мені гроші. А коли перестане, тоді я і зрозумію. – Гінцель умочив свій рогалик у чай, запхав до рота і почав смоктати, мов пипку. – Думаю, це могло би вийти, – сказав він і вказав за вікно в напрямку базару. – Тим, що ввечері викидають продавці, можна запросто прогодуватись. І завжди знайдеться хтось, хто поставить тобі каву і почастує цигаркою.

– Але ж ти не можеш жебракувати і порпатися у смітниках! – Маргарита справді була в розпачі. Вона запхала товсте пасмо волосся в куточок рота і почала жувати його так, що аж захрустіло.

– А чому би й ні? – здивувався Гінцель, кусаючи рогалико-ву пипку. -

Маргариті не спало на гадку жодного пояснення цього «чому». Та в неї виникла інша думка:

– Але ж тобі треба десь жити. А це коштує купу грошей!

– Жити можна де завгодно! – Гінцель поклав розм'яклий огризок рогалика на стіл. – Влітку спиш собі в парку на галявинці. А взимку залазиш куди-небудь. Або якийсь приятель пустить тебе переночувати. То один, то другий. А часом, коли хтось поїде у відпустку, можна кілька тижнів пожити в його квартирі!

Маргарита взяла з кошика ще один горіховий рогалик і жадібно проковтнула його. Розглядаючи Гінцеля, вона розмірковувала: «Він усе це серйозно чи просто так? На балакуна, – вирішила Маргарита, – Гінцель не схожий. Він насправду так вважає!» Ця думка так її схвилювала, що вона мимохіть забрала з кошичка останній рогалик і з'їла його.

* «Флеш Гордон» («Ріазь Оогсіоп») – перший в історії багатосерійний науково-фантастичний комікс. Його створив у 1934 році американський художник Алекс Раймонд.

Коли старий маятниковий годинник у кав'ярні пробив першу годину, монстр-офіціант заснув у фотелі в найдальшому куточку кав'ярні, прогульники пішли додому, а шкіряна парочка дочитала до

кінця дванадцятий том Флеша Гордона*, Маргарита дізналася дуже багато цікавого та дивного про життя Гінцеля, який, згідно зі свідоцтвом про народження, називався Гайнріх-Марія Целляндер-Целлергаузен. І дарма, що дворянські титули в Австрії скасували майже сто років тому, – тут, у маленькій кав'ярні, за брудним столиком біля запорошеного вікна, Маргарита вперше у своєму житті почула розповідь про аристократичну долю, набагато цікавішу, ніж у її улюблених 64-сторінкових романчиках. Дідусь Гінцеля народився на світ іще з титулом – барон Целляндер фон Целлергаузен. Однак це його аж ніяк не стримало від того, щоб уже в юному віці стати абсолютно «кінченим» «нациком». Свого сина, Гінцелевого батька, він виховав у дусі націонал-соціалізму, а той після краху Третього Райху геть зламався. За словами Гінцеля, він перетворився на руїну – закомплексованого, замороченого доктора хімічних наук. З Гінцелевою матір'ю, своєю однокурсницею, він змушений був одружитися, бо вона завагітніла. їхній шлюб був від самого початку нещасливий. Коли Гінцелеві виповнилося шість років, батьки розлучилися. Гінцелева мама, котрій через те, що в животі у неї був Гінцель, довелося покинути навчання, стала лаборанткою.

– І цього вона мені так ніколи і не пробачила, – сказав Гінцель.

Гінцелів батько одружився вдруге і переїхав до Мюнхена. Гінцель жив трохи в мами, а тоді знову трохи у батька, а поміж тим – потроху в різних інтернатах.

– Подовгу, – посміхнувся Гінцель, – мене там ніхто не витримував!

– А в кого ти зараз? – Маргарита поклатла праву руку на стіл і лівою потягла пальці так, що вони аж хруснули.

– Мій старий дав мені квартиру, – сказав Гінцель. – Він успадкував кілька житлових будинків. І знаєш... – Гінцель поклав свою руку на Маргаритину. Очевидно, йому не подобалося, коли люди хрускали пальцями. – І знаєш, я думаю, що саме тому він, певно, ще деякий час буде підкидати мені гроші. Бо мешканці будинку знають, що я син власника. І якщо я опускаюсь і цілком зіпсячуся, йому буде соромно! – Гінцель посміхнувся.

– Він і так хотів, аби я тримав у секреті, що я його син, але... – Гінцель пересмикнув плечима, – одного разу в мене вдома була забава, і сусіди наступного дня пішли скаржитись управителеві, що музика була заголосна, і тоді він їм сказав, що, на жаль, проти «пана

сина» старих Целляндер-Целлергаузенів він не попре. І відтоді всі в курсі!

Гінцель підніс руку до обличчя і погладив свого метелика.

– Я би сам ніколи в житті їм цього не розповів, – сказав він.

– Кому хочеться, щоби про нього знали, що така от акула капіталізму – твій родич у першому коліні!

Маргарита була страшенно схвильована цією незвичайно-надзвичайною аристократичною долею. У неї виникла купа запитань. Але всі вони видавалися їй надто незграбними, надто неделікатними, надто нетактовними, надто недискретними. Тож вона мовчала. Замовк і Гінцель. Він мовчав, ніби чекаючи чогось, що мусила зробити чи сказати Маргарита. Дівчина вирішила зітхнути. Вона зітхнула, глибоко і тричі, сподіваючись, що їй вдалося вкласти в це зітхання все своє розуміння та співчуття до Гінцеля.

– У тебе проблеми? – запитав Гінцель.

– Чого б це?

– Бо ти так шалено глибоко зітхнула! Маргарита вирішила бути чесною.

– Я зітхаю через тебе. Бо в тебе такі справи. Гінцель почухав свого метелика.

~ Маргаритко, моя квітко, в мене цілком нормальні справи, -заспокоїв він її. – Як подумаю про всіх цих засранців-пристосу-ванців, як молодих, так і старих, як їм доводиться жити, то мені порівняно з ними цілком кльово, хіба ні?

Маргарита неохоче кивнула.

Було вже майже пів на другу. Маргаритина мама давно мала би прийти додому. І Гансик із Меді – теж.

– Я вже мушу йти, – сказала Маргарита.

– От бачиш? А я нічого не мушу! – сказав Гінцель. – Це «мушення» я для себе повністю ліквідував. Мене тепер ніхто ні до чого не примусить.

– У мене не так, – Маргарита пошкрябала живіт і шморгнула носом. – Мої батьки мені нічого не забороняють. Вони не такі.

~ Справді? – перепитав Гінцель і поглянув із сумнівом.

– Принаймні так мені здається, – сказала Маргарита, заплітаючи гривку в тугу кіску. – Думаю, дотепер я ще не робила нічого такого, що треба було би забороняти.

– Справді? – Гінцель був вражений.

Маргарита кивнула, заплела з гривки ще одну кіску і додала:

– Хоча, можливо, мій тато і не такий класний, як я думала. Як подивишся, що за коники він зараз викидає через маму!...

Гінцель поцікавився, які ж такі «коники» тато «викидає» через маму. І Маргарита розповіла йому. Докладно і детально.

Коли вона скінчила, годинник показував другу годину десять хвилин. Маргарита захвилювалася.

– Ну, тепер мені вже точно треба йти, – сказала вона.

~ Треба – то треба, – Гінцель простягнув руку для прощання. Маргарита встала й одягнула плащ.

– Сьогодні ввечері, – сказав Гінцель, – в мене збереться трохи народу. – Може, теж зайдеш? Маєш охоту?

Маргарита не знала, чи має вона охоту провести вечір у Гінцеля, а крім того – чи мама з татом дозволять їй піти ввечері з дому на вечірку не до однокласника.

– Я ще не знаю, – відповіла Маргарита.

– Гшвандтнер-гасе сім, – назвав свою адресу Гінцель, – вперед по коридору, а там орієнтуйся на музику!

Шкіряна парочка перейшла до поцілунків. Офіціант усе ще спав у своєму кутку.

Із заплющеними очима він був трохи менше схожий на монстра з фільму жахів, радше – на сільського дебіла.

Коли Маргарита виходила з кав'ярні, Гінцель помахав їй рукою. *

Маргарита помчала додому з шаленою, як для неї, швидкістю. «Мама, напевно, хвилюється за мене, – думала вона. – Треба було їй подзвонити. У неї і без мене вистачає клопотів!»

Розділ 7,

у якому ситуація в родині Закмаєрґв стає дедалі напруженішою, а Маргарита, зовсім того не бажаючи, загострює її ще більше

Чи справді мама того дня хвилювалася за Маргариту, так і залишиться таємницею, бо, повернувшись додому, Маргарита застала там лише Гансика. Він сидів у дитячій за письмовим столом, ліва половина якого належала йому, розклавши свою колекцію пір'їн (при цьому і на Маргаритиній половині теж) і сумно втупившись у пташине пір'я. Те, що вказівний палець лівої руки він запхав у праву ніздрю, Маргариту не здивувало. Натомість її вразило, що на ньому була піжама.

Маргарита спитала брата, чому він у піжамі, де мама та Меді й чи лишилося щось від обіду. Гансик бубонів щось собі під ніс і не давав прямих відповідей. Маргарита подумала, що тут щось не гаразд! А оскільки в сім'ї Закмаєрів останнім часом і без того все було «не гаразд», то вона подумала: «Тут щось особливо не гаразд!»

– Гансику! Ану розкажуй!

Гансик витяг палець із носа, знизав плечима і прорік:

– Повний капець, Маргарито!

Хоч і не в характері Маргарити було гніватись, але тут вона відчула справжнісіньку лють. Вона схопила Гансика за комір піжами і добряче потрусила. Гансик, який зовсім не звик до такого поводження, припинив бубоніти і, затинаючись і запинаючись, але все таки досить зв'язно та послідовно, повідомив таке:

Уранці він пішов до школи, та вже по дорозі почував себе не дуже добре. У нього крутило в животі, а при відригуванні в роті відбивало рибою.

– Це, певно, був оселедець, – припустив Гансик. – Казала ж мені мама, що недобре їсти на сніданок мюслі, булочки з медом і оселедець!

У школі на першому ж уроці Гансика почало нудити. Оселедець відмовлявся залишатись у животі. До половини десятої Гансик героїчно боровся з ним, але врешті-решт оселедець переміг, і хлопець стрімголов помчав у туалет, прикриваючи рот руками.

Блідий як полотно і з кислим запахом він повернувся у клас. Учитель англійської відіслав його до секретарки, де Гансик, як' це було заведено в таких випадках, мав отримати десять крапель настоянки рум'янку.

Та секретарка не дала Гансикові крапель.

– Закмаєре, – сказала вона задумливо. – Твоя сестра сьогодні теж захворіла!

Гансик кивнув. Секретарка продовжувала:

– А у класі твоєї сестри відучора є хворий на двосторонню свинку!

Отже, секретарка запідозрила, що в Гансика теж може бути свинка. Вона сповістила про це директора, а той вирішив, що Гансика треба негайно відіслати додому, поки у школі не почалась епідемія двосторонньої свинки. І як Гансик не запевняв, що в нього болить не шия, а живіт, його протести не бралися до уваги. Усі жахливі дитячі хвороби, на думку директора, починаються з блювоти. Він, мовляв, це знає з досвіду власних дітей.

На жаль, є таке правило, що хворих дітей, навіть коли вони говорять, що можуть дійти додому самі, дирекція школи не має права відпускати без супроводу. Тож секретарка зателефонувала до Гансика додому. Але там ніхто не відповідав. Гі це дуже здивувало. Морщачи чоло, вона поцікавилася:

– Невже біля твоєї бідної хворої сестрички нікого немає? Вона що, лежить удома зовсім сама? Але ж при свинці висока температура!

Щоби не відповідати, Гансик вдав, ніби йому страшенно зле. Він захрипів. Тут секретарка зателефонувала на макаронну фабрику і попросила до слухавки пана прокурюриста Закмаєра. Вона розповіла татові, що він має двох смертельно хворих дітей, одне з яких лежить без опіки вдома, не маючи сили підійти до телефону, а друге сидить і хрипить біля неї в секретаріаті.

Через п'ятнадцять хвилин тато був у школі. Певно, їхав як на пожежу. Схопивши Гансика під пахви, він потягнув його в машину. Гансикові запевнення, що відтоді, як його покинув оселедець, із ним уже все гаразд, тато ігнорував.

Однією рукою настоббурчуючи з вусів знаки оклику, іншою – тримаючи кермо, тато, не промовивши за всю дорогу жодного слова, привіз Гансика додому.

– Коли ми приїхали, й він побачив, що тебе теж нема, він страшенно розгнівався. «Неподобство і свинство!» – кричав він і зірвав скатертину з кухонного стола. Разом із посудом! – Гансик показав у бік кухні. – Можеш піти подивитися. Місця злочину ще ніхто не торкався!

Маргарита пішла на кухню і з жахом побачила таку картину: на підлозі було повно потрощеної порцеляни і скляних черепків із краплями меду та варення між ними. Довкола валялися скибки хліба, ложки, яєчна шкаралупа, шматочки оселедця та кісточки цукру. Тостер із відбитою ручкою опинився перед дверима холодильника, а скатертину чомусь висіла над смітником, занурена одним кінчиком у молочну калюжу.

Гансик причвалав за Маргаритою.

– А тоді тато почав гасати по квартирі, як тигр. Я навіть не наважився з ним заговорити. Він хотів знати, коли у Меді закінчуються уроки. Я сказав, що об одинадцятій. А коли було пів на дванадцятую, а Меді все ще не повернулася, він пішов її шукати!

– Чому ж ти йому відразу не сказав, що вона після школи йде до радника і там чекає, поки мама закінчить роботу? – дорікнула братові Маргарита.

~ Бо він би луснув зі злості, якби я тільки вимовив слово «радник»!
– Гансик ображено заткав собі носа пальцем. – А крім того, я точно не

знав. Зі мною ж мама про це не говорить!^

~ Певно, що так, – скрикнула Маргарита, – ти ж на татовому боці!

Вона нахилилася, витягнула скатертину зі смітника, відкрила його і почала скидати туди черепки.

– А ти хіба не на татовому боці? – обурено запитав Гансик.

– Ні! – відрубала Маргарита. – Я взагалі ні на чиєму боці. Та якщо це вже так конче треба, то я триматиму мамину сторону. Бо мама має більше рації!

– Ти геть здуріла! – пробурмотів Гансик, розвернувся і хотів уже йти назад у дитячу, та Маргарита втримала його, схопивши за гумку штанів.

– Спочатку розкажи все до кінця! Гансик заперувався:

– Відпусти! Я з тобою більше взагалі ніколи не буду розмовляти!

Але Маргарита не відпускала брата. Він зрозумів, що шансу вирватись у нього немає, і з люттю в голосі продовжив:

~ Тоді прийшли мама з Меді. І тато почав на маму кричати. Дуже голосно. Страшенно голосно. І вона теж кричала. Ще голосніше. І вона сказала, що розлучиться з ним. А тоді взяла Меді й пішла геть!

– Правда? – Маргарита відпустила Гансикові штани.

– Найчистіша правда! – очевидно, Гансик уже передумав повертатись у дитячу. – Вони спакували дві валізи одягу й різних речей і пішли геть!

– Брешеш! – Маргарита побігла в комірку й відчинила двері. Там на стелажі завжди стояли зазмаєрівські валізи. Одного погляду їй було досить, аби побачити, що Гансик не бреше. Бракувало двох великих картатих валіз.

Маргарита повільно пішла назад до кухні. Гансик усе ще стояв у дверях.

– А що мама сказала про нас? – спитала Маргарита.

– Ми, звичайно ж, залишимося тут, – запевнив Гансик, – бо тато нас не віддасть! Жінці, котра здуріла, він не віддасть своїх дітей, так він сказав!

– Сам ти здурів! – скипіла Маргарита.

Гансик розревівся. З його очей покотилися величезні сльози, нижня губа тремтіла.

– Ну, Гансику! – спробувала заспокоювати брата Маргарита. – Не плач!

– Йди до дупи! – Гансик схлипнув, потер рукою очі й пішов у дитячу. Маргарита взяла мітлу і почала замітати кухню. Смітник виявився замалим для такої кількості черепків, і вона знайшла для них поліетиленовий пакет. Прибираючи, дівчина розмірковувала, де можуть бути зараз мама та Меді. «Певно, в цієї Марі-Луїзи, – подумала вона. – А якщо й ні, то ця Марі-Луїза точно знає, де вони».

Маргарита залишила черепки і побігла до телефону. Маминого маленького синього записника на телефонному столику не було. Дівчина обшукала всю квартиру, та записника не було ніде. Тоді вона пішла до брата і запитала, чи він, бува, не знає, де маленька синя книжечка, та говорити з Гансиком було неможливо. Скрутившись калачиком, він сховався під ковдрою на своєму ліжку.

Маргарита присіла за письмовий стіл і подивилася на Ганси-кову колекцію пір'я. Тут були розкішні екземпляри. До кожної пір'їни ниткою була прикріплена маленька табличка: КАКАДУ – ПАПУГА – ШПАК – ГОЛУБ – КАНАРКА – ФАЗАН -ГОРОБЕЦЬ – КУРКА – ПАВА – ПІВЕНЬ. Маргарита повернулась у бік ліжка і, звертаючись до замотаної в ковдру кулі, голосно промовила:

– Шкода тримати пір'я в шухлядках. Треба було би купити дошку, помалювати її на біло, прикріпити до стіни і почепити на неї твої пір'їни! Було би гарно, правда?

– Але тоді не буде видно білих пір'їн! – схлипнуло з-під ковдри.

– Ну, то помалюємо її на чорно!

– А тоді не буде видно чорних пір'їн! – Гансик знову схлипнув, але вже трошки тихіше. *

– Тоді ми помалюємо одну половину на біло і почепимо на неї темні пір'їни, а іншу половину помалюємо на чорно і почепимо на неї світлі пір'їни!

Гансик вистромив голову з-під ковдри. Його очі були червоні від плачу. Вщ шморгнув носом. Ніс теж був червоний. І наба* гато більший, аніж звичайно.

– То означає, – спитав Гансик, – що ти залишишся з нами?

– Що? Що ти маєш на увазі? – уточнила Маргарита.

– Ну, що ти не підеш до мами!

– Не будь дурний! – сказала Маргарита і подумала, що це була дуже дипломатична відповідь: вона нічого не пообіцяла, а він міг зрозуміти п так, як йому ХОТІЛОСЯ.

Гансик виборсався з ковдри, витер рукавом піжами очі та ніс, підняв краєчок матрацу і витяг із-під нього зім'ятий конверт.

– Ось, – сказав він, – це тобі мама залишила! Маргарита підскочила і вирвала конверт у Гансика з рук.

~ Я не хотів тобі його давати, – сказав Гансик, – бо там написано, що сьогодні ввечері вона по тебе прийде!

Маргарита розкрила конверт і витягнула лист.

– Ти його що, прочитав? – спитала вона.

Гансик кивнув. Маргарита не стала пояснювати братові, що не можна просто так читати листи, адресовані іншим людям. Вона розгорнула лист і прочитала:

Люба Маргарито, у пас із татом виникли великі проблеми. Зараз мені самій не зовсім ясно, як воно все буде далі. Наразі я вирішила пожити у Марі-Луїзи, принаймні кілька днів. Але в будь-якому разі сьогодні ввечері я прийду і поговорю з тобою про все.

Мама

Маргарита склала листок, запхала його назад у конверт і з докором подивилася на Гансика:

– Там зовсім не написано, що вона мене забере!

– Але вона це має на увазі, – сказав Гансик. – Мене вона теж запитала, чи я хочу піти з нею!

Маргарита поклала лист на письмовий стіл.

– Вона пише, що залишиться там лише на кілька днів, – сказала дівчина, – а сьогодні ввечері прийде. От ми з нею і поговоримо. Ми її просто переконаємо залишитися тут!

– Я не буду з нею розмовляти! – верескнув Гансик.

– Ти якийсь дурний, – Маргарита постукала себе по чолі, –мама ж тобі нічого не зробила!

– Вона підла! – закричав Гансик, і в його очах зблиснула справжня лють.

– І зовсім вона не підла! – Маргарита також підвищила голос. – Просто вона посварилася з татом. А тато – впертий віслюк. Якщо вона хоче бути струнка, заробляти гроші й піти вчитися, то це її справа. І це зовсім не означає, що вона підла!

– Але вона не має права робити це нашим коштом! – Гансик тріумфально подивився на Маргариту.

– Але ж ти й ідіот! – Маргарита стукнула рукою по письмовому столі, аж кілька пір'їн злетіло в повітря. – І що ж вона такого зробила твоїм коштом, га? Ти тільки повторюєш усілякі дурниці за татом!

– Я ні за ким нічого не повторюю! А ти дурепа! – кричав Гансик. – Тато знає, що говорить!

– А до речі, де він? – поцікавилася Маргарита.

– На роботі! – Гансик зліз із ліжка, підійшов до письмового стола, взяв чудернацьке зелене перо з підписом «Півень фарбований» і почав його обскубувати, аж доки в руках у нього не лишився сам стержень.

– Через маму тато і так сьогодні пропустив важливі переговори, – сказав Гансик, – на них ішлося про експорт мільйона центнерів макаронів. Якщо їх тепер не продадуть через те, що тато не прийшов на зустріч, то в цьому буде винна мама!

– Ти геть здурів! – цього Маргарита не могла вже витримати. Те, що верз її брат, було вершиною дурості. Звідки в нього взагалі такі ідеї?

Маргарита пішла на кухню й, зітхнувши, заходилася коло черепків.

Вона навіть помила підлогу, безпорадно розмірковуючи, що ж таке сталося з Гансиком. Раніше він завжди жив із мамою душа в душу. «Наш Гансик, мамчин синочок», – називав його тато. І ще зовсім недавно хлопець заявляв, що ніколи в житті не одружиться, бо хоче тільки таку жінку, як мама, а другої такої немає на світі.

Маргарита похитала головою і пробурмотіла: «Дурдом якийсь, суцільний дурдом». Наморщивши чоло, вона розглядала мокру підлогу і роздумувала, чи конче її витирати, чи можна просто лишити, нехай сама собі сохне. Маргарита вирішила, що витерти підлогу не зашкодить, і що це – завдання якраз для Гансика.

– Гансику, ходи сюди! – крикнула Маргарита.

їй довелося кричати кілька разів. Нарешті Гансик з'явився у дверях, однак, почувши, що від нього вимагає Маргарита, постукав себе по чолі:

– Я що, прибиральниця? – обурився він.

– А що, я прибиральниця? – добра, лагідна Маргарита раптом не на жарт розлютилася. Вона схопила шмату і кинула нею в брата. Шмата, мокра і брудна, влучила у стіну за Гансиком. Але її кінчик, пролітаючи повз хлопця, зачепив йому око. Гансик заверещав, ніби його ріжуть. Те, що він, як не дивно, верещав: «Мамо, мамо!» – страшенно

розвеселило Маргариту, і вона зайшлася тим сміхом, який зазвичай називають «істеричним».

Тримаючись однією рукою за око, Гансик хотів кинутися на Маргариту, але між ним і сестрою стояло відро з брудною водою. Гансик зашпортався, відро перекинулось, і десять літрів каламутної води розлилося по підлозі, хлопець послизнувся й упав прямісінько в калюжу. Відро, яке чомусь опинилося під Гансиковим животом, із тріском луснуло, бо було зроблене з не дуже міцної пластмаси.

Маргарита не могла вгамувати регіт. Гансик піднявся на ноги, піжама в нього спереду була наскрізь мокра, око, в яке влучила шмата, вже перед тим почервоніло від плачу, тепер було черво-нюще, як вогонь.

– Я нічого не бачу, я осліп на одне око! – верещав Гансик. Маргариті нарешті вдалося погамувати сміх.

– Заплющ друге око! – сказала вона. – А тепер кажи: бачиш щось?

– Дуже розмито, ~ поскаржився Гансик.

– Це мине, – заспокоїла його Маргарита. – Іди, ляж у ліжко і заплющ очі!

Гансик, як справжній сліпий, обережно посунув із кухні. У коридорі він іще раз голосно схлипнув.

– Ти теж підла! – гукнув він і зник у дитячій. Маргарита принесла з ванни кошик із брудною білизною, взяла

два рушники, декілька пошивок, підодіяльників та рушників і розклала їх на підлозі. Вона була горда зі своєї ідеї: тканина вмить увібрала всю розливу воду. Маргарита ще трохи походила по білизні, щоби під тиском своєї ваги зібрати останні залишки потопу. Раптом у двері хтось подзвонив. Маргарита подумала, що це, певно, тато, котрому було ліньки лізти до кишені по ключ, а ще вона у глибині душі сподівалася, що це може бути мама, котра не взяла зі собою ключів. Вона побігла до дверей і відчинила. На порозі стояла цветльська бабуся.

– А ТИ що тут робиш? – запитала Маргарита.

Бабуся образилася:

– То це так ти вітаєшся? У кожній руці цветльська бабуся

тримала по великій торбі. Вона прокрокувала в коридор, поставила торби, скинула плащ і повісила його на вішак. Під плащем на бабусі були квітчаста сукня та смугастий фартух. У такому вбранні вона ще

ніколи не приїздила в гості. І без попереднього дзвінка вона теж ніколи не навідувалася.

– Де я буду спати? – запитала цвельська бабуся.

Зазвичай, коли бабуся приїздила в гості, що траплялося максимум раз на два роки, вона завжди спала в кабінеті. «Кабінетом» у родині Закмаєрів називали невеличкий, обставлений темними меблями покій поряд зі спальнею, з велетенським письмовим столом, який слугував татові для сортування його філателічної колекції та розкладання марок по альбомах.

– Думаю, в кабінеті, – невпевнено промовила Маргарита.

– То віднеси, будь ласка, цю торбу туди! – бабуся вказала на одну з двох сумок. – У другій я привезла їжу! – додала вона.

Маргарита хотіла віднести бабусину торбу в кабінет, але тут бабуся, глянувши в бік кухні й побачивши дивне покриття підлоги, зойкнула:

– А це що таке?

Маргарита не мала ніякого бажання пояснювати: бабусі, яку функцію виконує розкладена на підлозі білизна. Вона залишила торбу і хотіла захвати постіль і рушники назад до кошика, та бабуся її спинила.

– Мокру білизну – в кошик! – обурилася вона. – Та ж від цього підуть плями, і речі можуть засмердітися! Негайно до праль-ки їх! – скомандувала бабуся.

Маргарита слухняно віднесла мокрі шмати в лазничку і захала їх у пральку. Вона ще ніколи в житті не прала. Кнопки пральки були для неї загадкою. Скільки насипати порошку і в який отвір, вона теж не знала. Дівчина задумливо стояла перед електронним монстром і згадувала, чи є десь у хаті якась інструкція до цього чудовиська.

– Ну, в чому річ? Чого не вмикаєш? – бабуся, котра зазирнула в лазничку, нетерпляче відсунула Маргариту, заклацнула вирячене око пральки, незадоволено бурмочучи собі щось під ніс, насипала пральний порошок, а тоді, швиденько роздивившись панель, натиснула на потрібну кнопку. Пральна машина з гудінням запрацювала.

– Ой, щось мені здається, що ти ще ніколи не прала білизну! – сказала бабуся, і погляд у неї при цьому був, як у суворого вчителя, котрий повертає учневі контрольну з незадовільною оцінкою.

Маргарита кивнула і хотіла щось сказати, але бабуся раптом ухопила її обома руками за шию, і на якусь коротеньку мить у дівчини майнула цілком абсурдна думка, що бабуся хоче її задушити. Але та лише уважно обмацала їй шию, примовляючи:

– Гм, отже, залози не напухли! Свинки без напухлих залоз я ще, скільки живу, не бачила!

– Та нема в мене ніякої свинки! – шарпнулася Маргарита і вивернулася з бабусиних обіймів. – Це все дурниці! І в Гансика теж нема ніякої свинки!

~ До речі, як там Гансик? – спитала бабуся. – Маленький спить?

– Не маю поняття! – відказала Маргарита.

– Треба піти його спитати, чи не хоче він чаю. І температуру поміряти!

Бабуся пішла до внука, а Маргарита присіла на краєчок ванни. Вона підозрювала, що Гансик відразу ж почне скаржитися на неї бабусі, й хотіла бути в цей момент від них якнайдалі. Дівчина скрутила з гривки маленькі кіски і роздумувала, з якого це дива раптом приїхала бабуся. Напевно, їй зателефонував тато, припустила Маргарита. Не інакше! Але як довго вона тут пробуде? Це що, так задумано: мама виселяється – бабуся вселяється?

Маргарита потихеньку вийшла в коридор. З дитячої долинав голос Гансика:

– Ні, бабусю, ні, мені вже набагато краще! Чесно! Відколи ти тут!

Маргарита полегшено зітхнула. Гансик уже не схлипував, а, наблизившись до дверей дитячої, вона побачила щось нечувано колосальне: грандіозно товстезна бабуся сиділа на Маргарити-ному ліжку, тримала Гансика на колінах і колисала його. А Гансик притулив голову до велетенських бабусиних грудей і, очевидно, був задоволений на всі сто відсотків.

Маргарита вирішила з'ясувати питання про подальше бабусине перебування не підступно та обережно, а чесно й відверто. Вона ввійшла до кімнати і звернулася до бабусі:

* А на скільки ти до нас приїхала?

– На стільки, на скільки буде треба, – приязно відповіла бабуся.

– Тебе тато викликав? – спитала Маргарита. Бабуся кивнула.

– А що він тобі сказав? – запитала Маргарита, зупинившись перед парочкою, з якої можна було ліпити скульптурну композицію «Бабуся

й онук».

Бабуся завагалася. Було видно, що вона розмірковує, яка частина телефонної розмови з татом придатна для дитячих вух, і не знає, прикрашати їй ситуацію чи зображати реалістично. Врешті-решт, вона зупинилася на такому варіанті:

– Тато сказав мені, що ваша мама пішла від нього і забрала зі собою Меді. Він попросив мене приїхати і вести хатнє господарство! – Бабуся зітхнула. – Тепер дядько... буде змушений їсти в ресторані. І кицька без мене буде сумувати.

– А найбільше я хвилююся, що буде з городом. Саме тепер, навесні, там повно роботи. А дядько... в нього не вийде так, як у мене.

– А як у тебе? ~ поцікавився Гансик.

– У мене ніколи нічого не гине! – з гордістю сказала бабуся. – Навпаки – все буяє! Навіть маленькі диньки, хоч вони в нашій місцевості і не ростуть. А мої помідори на смак такі солодкі, ніби виростили під сонцем Греції! – Погляд у бабусі був стурбований. – Але якщо я зараз про все не подбаю, то з городу цього року нічого путнього не буде! – Вона посміхнулась і ніжно погладила Гансика по голові. – Але, звичайно, ви для мене важливіші, ніж якісь там помідори!

Почувши останні бабусині слова, Гансик задоволено замуркотів. Маргарита не бачила жодної причини бути задоволеною. Вона нічого не мала проти бабусі. Зовсім навпаки. Маргарита любила бабусю. Як бабусю на суботу-неділю, як бабусю у Цветлі. Але не як заміну для мами у Відні. Маргарита поглянула на годинник. Було вже досить пізно. Незабаром мав повернутися з макаронної фабрики тато. І мама... Якщо, пишучи «вечір», вона не мала на увазі пізній вечір, то скоро вже мала би бути тут. Маргарита залишила бабусю разом із притуленим до неї Пучком. Вона пішла до вітальні й увімкнула телевізор. На одному каналі якийсь тип у білому кухарському ковпаку пік торт, на іншому йшов німий фільм зі Стеном Лаурелом і Олівером Гарді*. Маргарита зупинила свій вибір на кінокомедії і страшенно здивувалася сама собі, помітивши, що може сміятися. Те, що людина в такій сумній життєвій ситуації, як у неї, може веселитися з того, що вказівний палець Стена застряг у дірці винної бочки, видалося їй ненормальним, навіть трохи жахливим. «Може, я холодна і поверхова особа?» – засумнівалась у собі Маргарита. Але продовжувала реготати.

* Стен Лаурел та Олівер Гарді (5їап Ёаигеї, Оїїуег Нагсіу) – американські кіноактори, коміки 20-30-х рр.

Маргаритин сміх перервав гучний гуркіт вхідних дверей. Прийшов додому тато. Він привітався з бабусею, Гансиком і Маргаритою, вдаючи, ніби перед ним цілком нормальна здорова родина. Ніби мами з ними ніколи і не було. Перше, про що він запитав: «А що там у нас сьогодні на вечерю?» І коли бабуся сказала йому, що розморожує кролячу печеню з кнед-лями та гогодзовим соусом, тато задоволено прицмокнув язиком. Так, ніби йому до повного щастя нічого не бракувало, крім кролятини з кнедлями в гогодзовому соусі. Маргариту це страшенно обурило.

– Тату, я хочу з тобою поговорити, – сказала вона. ~ Так, доню, – відгукнувся тато.

~ Але я хочу з побою поговорити віч-на-віч!

– О'кей, моя люба, – сказав тато й пішов за Маргаритою до кабінету.

Складалося враження, що він не надто щасливий із такої розмови віч-на-віч. Погляд у нього був не дуже впевнений. А вуса він скрутив у знаки питання.

Маргарита сіла на стілець. Тато примостився навпроти неї.

Маргарита почала:

– Тією клятою свинкою ми всі перехворіли ще в садочку. А двічі свинки не буває! Я просто не виспалась, а Гансик з'їв на сніданок несвіжий оселедець.

Тато припалив цигарку.

– Звідки я міг це знати! – почав виправдовуватися він. – Та жіночка у школі так мені сказала!

– А чому ти не знав, що в нас уже була свинка? – не попускала Маргарита.

Тато переправив вуса зі знаків питання на знаки оклику і трохи знервовано відповів:

– О'кей, о'кей. У мене просто таке не тримається в голові. Я ніколи не вмів розрізняти дитячі хвороби.

Маргарита потягнула себе за пальці, аж хруснули суглоби.

– Що би там не було, тату, ми не хворі. І мама нас не занедбувала. Ти все це вигadaв.

– Вона вас покинула, – сказав тато.

– Бо ти був несправедливий.

– Тільки не втручайся в те, про що не маєш жодного поняття! – закричав тато. Обличчя його почервоніло. Та Маргариті не здавалося, що він розлютився. Тому вона вирішила просто проігнорувати цей дурнуватий докір і сказала:

– Нині ввечері мама прийде сюди, бо хоче з нами поговорити. То я тебе попрошу, будь мудрий і переконай її, щоби вона залишилася!

– Це вона нас покинула, а не я! Маргарита пошкрябала живіт.

– Ну то й що! Просто скажи їй, що ти вже нічого не маєш проти радника. І що погоджуєшся, аби вона знову пішла вчитись. І що тобі сподобалося би, якби вона знову стала стрункою. І не кажи до неї «мама», називай її «Елізабет»! – Маргарита відкашлялась. – І відішли, будь ласка, бабусю назад до Цветля. Якщо бабуся буде тут, коли прийде мама, то ти не зможеш із нею як слід поговорити.

Тато похитав головою.

– Як ти це собі уявляєш? – спитав він. – Відразу видно, що ти ще дитина! Я і не подумаю відсилати бабусю назад! – Тато загасив цигарку в попільничці й запалив нову. – А коли твоя мама не схоче повернутися, то що мені тоді завтра – знову забирати бабусю назад, чи як? – Тато встав і почав ходити по кімнаті. – Ні, моя люба, – сказав він. – Твоя мама мене покинула! І я не поповзу до неї на колінах. Хай робить, що хоче! Але я тобі скажу одне: Меді їй теж доведеться віддати! Закон тут гарантовано буде на моєму боці! Якщо їй всілякі дурниці важливіші за власну сім'ю!

Маргарита спостерігала за татовими пересуваннями по кімнаті й думала: «Що він таке говорить? Він геть чисто здурів! Він же все перекручує! Чому? Навіщо він це робить?!»

– Я ж від самого початку домовився з нею, – не вгавав тато, – що хочу створити справжню сім'ю! І що вважаю неправильним, аби жінка працювала! Ми все це з нею детально обговорили! І вона була згодна! – Тато все ще крокував по кімнаті, вимахуючи руками. – Усі ці п'ятнадцять років я не знати як гарував, аби дістати посаду, на якій можу нормально заробляти. Щоби як слід годувати свою сім'ю! – Тато зупинився перед Маргаритою. – Чи, може, вам чогось бракувало? Може, вам було погано?

Маргарита мовчала. Тато сприйняв це як згоду і кивнув:

– От бачиш! Я свою частину угоди виконав! А вона своєю не виконує! Розумієш?

Маргарита похитала головою:

– Ну, тату! Ця угода – то ж було давним-давно! Тоді все було зовсім інакше. Тоді мама думала, що вона не схоче працювати. А тепер хоче!

Тато хотів заперечити, але Маргарита не дала йому нічого сказати.

– Та яке це має значення, тату! Хіба робота – це найгірше? І ніхто нічого не має проти тебе особисто. Чому ти сприймаєш усе так, ніби мама хоче ТОБІ щось заподіяти! І взагалі: мені ти завжди кажеш, що коли я закінчу школу, то мушу здобути порядну професію! Скажи, будь ласка, чому це правильно для мене і неправильно для мами?

Тато поглянув на Маргариту здивовано і не дуже приязно. Тоді потягнув вуса вниз до підборіддя і холодно промовив:

– Я взагалі не бачу жодних підстав обговорювати з тобою мої подружні проблеми..

Маргарита встала і вийшла з кабінету, голосно гримнувши дверима.

За вечерею вона майже нічого не їла. Неохоче колупаючи кролячу печеню, вона з-під лоба спостерігала за ненажерливими родичами, і коли бабуся співчутливо сказала до тата, в якого з вусів скапував соус: «Так-так, їжа втішає!» – а тато на це ствердно кивнув, намастив настромлений на виделку шматочок кнедля гогодзовим соусом і, не припиняючи жувати, зітхнув: «А що нам ще лишається?» – Маргарита не витримала. Вона підскочила, рвучко відсунула крісло, що воно аж перекинулось, і вибігла з вітальні. Уже в коридорі вона почула голос бабусі: «Гансику, підніми крісло!» А тоді: «Бідна дівчинка, геть спантеличена.

Відколи я її бачила останній раз, з неї лишилася просто тінь! Вона схудла як мінімум на п'ять кілограмів!»

Маргарита зупинилася перед дзеркалом. Справді схудла? Як свідчило відображення, її фігура справляла тепер не таке «кругле» враження, як звичайно. «Це ми зараз перевіримо», – прошепотіла Маргарита до свого відображення і витягла з шафи Ганси-кові старі джинси, ті самі, що вона їх одягала, коли йшла до Флоріана Кальба допомагати з математикою. Вона скинула сукенку і натягла штани, над якими ще тиждень тому утворювалася товстенька ковбаска сала. Через стегна штани пройшли без великих зусиль, блискавку можна було

застебнути, не втягуючи живота, а ковбаска сала над паском була не така вже і товста. Маргарита, в захваті від цього факту, довго стояла перед дзеркалом і милувалася цим наочним доказом втрати ваги. І тільки коли в коридор вийшла бабуся, несучи до кухні тацю, повну брудного посуду, Маргарита відірвалася від дзеркала, натягла на голе тіло светр, пішла в дитячу і почала сортувати книжки та зошити на завтра. Складаючи портфель, вона згадала про Флоріана Кальба. Як у них тепер складуться стосунки? Як він ставиться до неї? А вона до нього? Обдумування цих питань тривало стільки само, скільки загострювання трьох олівців, і не супроводжувалося надмірним серцебиттям. Маргарита дійшла висновку, що, коли під загрозою опиняється власна сім'я, в людини з'являється тверезий погляд на кохання.

Пізніше, коли за вікнами вже сутеніло, до кімнати зазирнув Гансик і покликав Маргариту-грати в карти.

– Бабуся хоче пограти в дурня, – доповів він.

Маргарита відмовилася скласти родичам товариство. Вона витягла з письмового стола товстеньку пачку прочитаних романів про аристократичні долі й почала перечитувати гепі-енди, тобто відкривала книжечки одну за одною на 62-ій сторінці й заковтувала квінтесенцію щастя. Але цього вечора Маргарита зовсім не мала настрою перейматися долею аристократів. Усі баронеси, котрі тремтіли і стогнали від захвату, всі їхні обітниці вічної любові залишали її сьогодні цілком байдужою та холодною, як огірок в оцті. Єдине, що її по-справжньому хвилювало, – це рух у коридорі, який вона сподівалася почути. Маргарита чекала на прихід мами. Вона дійшла до передостаннього гепі-енду, коли з коридору долинув очікуваний звук. Вона відкинула ГОРДЕ СЕРЦЕ РАЙХЕН-БЕРґА, побігла до передпокою і чекала на маму ще перед тим, як та відчинила двері квартири. Найбільше зараз їй хотілося кинутися мамі на шию, та це видалося їй надто драматичним жестом. Тому Маргарита лише промовила: «Бабуся приїхала!»

Мама скинула плащ, повісила його на вішак і сказала: «Так я і знала. Тільки від нього йде одна служниця, він одразу ж бере собі другу».

Мама прислухалася до приглушених голосів, які долинали з вітальні: «Шістка!» «Валет!» «Козир!», а тоді крізь прочинені двері

побачила вишурувану до блиску кухню і спитала:

– Це тато поприбирав усе те свинство? Маргарита похитала головою.

– Ні, я, ^відповіла вона.

Мама і Маргарита розмовляли дуже тихо. Маргариті це здавалося трохи смішним, але конче необхідним.

– А тепер слухай мене, Маргарито, уважно, – сказала мама, пройшла до кухні й сіла за стіл. – Ти мусиш мені повірити: я роблю це все не тому, що здуріла, чи стала істеричкою, чи ще чомусь!

Маргарита кивнула.

– Або до тата повернеться здоровий глузд, – провадила далі мама, – або він залишиться таким самим впертим! Але якщо я і далі буду його обслуговувати і дозволяти сидати мені на голову, в нього не з'явиться нагоди взятися за розум!

Маргарита продовжувала кивати.

– Ти можеш це зрозуміти, Маргарито? – спитала мама. -Чи ти на мене гніваєшся? Так само, як Гансик?

Маргарита, похитавши головою, сигналізувала, що абсолютно не поділяє Гансикову позицію.

~ Я живу в Марі-Луїзі, – продовжувала мама. – В неї вистачить місця для всіх. А на гроші, які я заробляю в радника, якимось можна буде дати собі раду. Тим паче, коли я захочу, то зможу працювати в нього більше. – Мама трішечки посміхнулася. – Він платить просто за те, що в його домі час від часу з'являється привітна людина, котра ще не стоїть однією ногою в могилі!

– А скільки часу потрібно буде татові, щоби взятися за розум? – Маргарита шморгнула носом і пошкрябала живіт так, ніби його покусали комарі. – Я маю на увазі, як довго, бабуся і все... – Маргарита зітхнула і замовкла. Те, що вона хотіла знати, було не дуже легко сформулювати. Але, здавалося, мама її зрозуміла.

– Якби тут не було бабусі, – сказала вона, – якби йому довелося самому давати собі раду, то це, напевно, потривало би недовго. А так... – Мама кинула злісний погляд. – Так у нього знову є все, що потрібно для його прекрасного спокійного життя!

Маргарита саме хотіла сказати мамі, що в такому разі треба зробити все можливе, щоби відіслати бабусю назад до Цветля, аж тут раптом у дверях кухні з'явився тато. Маргарита не зрозуміла, чи то він

помітив, що прийшла мама, чи просто хотів узяти в холодильнику пляшку пива. Так чи інак, тато витягнув із холодильника пиво, почав шукати відкривачку, знайшов її, відкоркував пляшку, взяв склянку, налив у неї пиво, почекав, коли осяде піна, долив іще пива. Мама та Маргарита дивилися на нього мовчки. Нарешті склянка була повна, з правильною шапочною піни, і тато зі склянкою в руці поволі рушив назад. Уже у дверях він спитав:

– Ти вже передумала чи прийшла забрати решту своїх лахів?

– Ні те, ні те, – сказала мама татові у спину. – Я хочу поговорити з Маргаритою. А якщо хочеш – то і з тобою. – Мама трохи підвищила голос. – Але з твоєю спиною я розмовляти не збираюся! Ходи сюди, сядь і постарайся бути нормальним! Ти ж уже не маленький хлопчик!

Тато повернувся, підійшов до столу, сів, зробив ковток пива, стер із губ і з вусів піну.

Маргарита полегшено зітхнула.

– То що ти маєш мені сказати? – тато втупився у свою склянку. На маму він не дивився.

Маргарита зітхнула ще раз. Цього разу причин для полегшення вона вже не бачила.

– Не розмовляй зі мною так! – вигукнула мама. – Так нам ніколи не вдасться нормально поговорити!

– Це тихотіла щось мені сказати, – тато не відводив очей від пива.

– О'кей, о'кей, – сказала мама. – Добре! Я хотіла тобі сказати, що готова залишитися з тобою, якщо ти не будеш втручатися в моє харчування і якщо ти від цього моменту будеш хоч трохи допомагати мені в хатній роботі і нарешті погодишся, що це не злочин, коли жінка хоче вчитись і здобути професію в дорослому віці! – Мама хотіла покласти руку татові на плече, але той різко відсахнувся.

– До радника, – продовжувала мама, – я можу не ходити, якщо тобі це аж так важко витерпіти. Я просто хотіла мати трохи власних грошей, невже це так незрозуміло? Тобто... -Мама не встигла договорити, бо відчинилися двері вітальні, і звідти вийшли бабуся і Гансик.

– Добрий вечір, Елізабет, – привіталася бабуся. Гансик узагалі нічого не сказав. Бабуся зайшла до кухні. Гансик залишився стояти в передпокої.

– Я не буду вам заважати? – спитала бабуся. На відповідь вона, здається, і не чекала, а відкрутила кран із теплою водою і почала шурувати й без того чисту мийку. Маргарита розгублено дивилася на маму. Мама розгублено дивилася на тата. Тато зробив ще один ковток пива і запевнив бабусю:

– Ні-ні, ти нам зовсім не заважаєш!

Мама встала. Було зрозуміло, що вона хоче йти геть.

– Мамо, дай мені свій номер телефону, – тихо сказала Маргарита.

Мама кивнула, витягнула записничок, із яким зазвичай ходила по продукти, взяла кулькову ручку, прикріплену до записника шнурком, і написала МАМА, а тоді 67... У цей момент у двері хтось подзвонив.

Дзвінок був такий різкий, що з переляку в мами замість наступної цифри вийшов лише довгий тремтячий штрих через увесь записник.

– Хто би це ще міг бути? – запитала бабуся, поглянувши на годинник із зозулею, якій показував за п'ять дев'яту.

Гансик побіг до дверей. Маргарита почула якесь бурмотіння, а тоді чітко пролунав Гансиків голос:

– Так, звичайно, Маргарита вдома! – Гансик вимовив це з неприхованим обуренням.

– Хто це? – гукнув тато і зробив іще один ковток пива. Маргарита хотіла піти в коридор, аби поглянути на цього пізнього гостя, але пізній гість вже стояв на порозі кухні.

– Добрий вечір, Маргаритко, моя квітко, – з посмішкою сказав Гінцель і кивнув мамі, татові та бабусі. – Вибачте, будь ласка, що я так пізно, просто ми з Маргаритою якимось так наполовину домовилися, що вона сьогодні ввечері зайде до мене в гості. Й оскільки вона не прийшла, я вирішив сам зайти до неї. Так би мовити, щоби переконати!

Маргарита немов приросла до підлоги. Вона не почувалася на силі хоч щось відповісти Гінцелєві й ніяк не могла вирішити, куди має дивитися: на розпачливе обличчя тата чи на ще більш розпачливе обличчя бабусі.

– Ну, в чому річ, Маргаритко, моя квітко? – спитав Гінцель. ~ Хочеш зайти до мене на годинку?

Маргарита промимрила: «Не знаю». Та мимрила вона так тихо, що її точно ніхто не почув. До того ж, у цей момент тато закричав:

– Не має значення, що хоче чи не хоче моя донька! Дорогенький, уже дев'ята година! У цей час вона з дому не вийде! А з таким, як ти, вона взагалі не вийде з дому! Чуєш, ти?

– Це було достатньо голосно, – сказав татові Гінцель. І, звертаючись до Маргарити, додав:

– Вибач, я не знав, що тебе тут стереже такий мухомор. Тато підскочив до Гінцеля і простягнув руку, вказуючи на двері:

– Геть! Геть звідси! Негайно!

Гінцель зацікавлено і трішки співчутливо подивився на тата, котрий став червонючий, як буряк.

– Раджу вам звернути увагу на ваш тиск, шановний! – сказав він, повернувся і попрямував до виходу. Маргарита подивилася йому вслід. Зачиняючи за собою двері, він обернувся і кивнув їй.

Маргарита так і залишилася стояти спиною до кухні й подумала: «Ой, що зараз буде?»

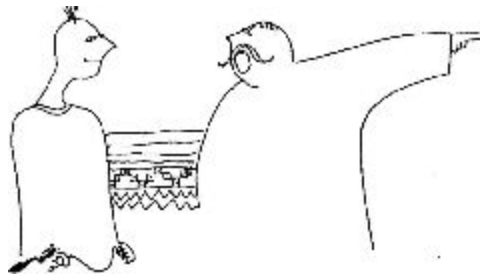
їй не довелося чекати довго. Вона відчула в себе на плечі татову руку. Рука міцно схопила її і розвернула.

– Хто це був? Що він від тебе хоче? Чого він сюди приходив? Що ти маєш спільного з цією мавпою? Відповідай негайно!

А бабуся з тарілкою в руках, згіршено похитуючи головою, примовляла:

– Я взагалі не могла собі уявити, що таке буває! Та його треба в клітку! Це ж ненормально!

– Маргарито! – татова рука схопила її плече ще міцніше. – Маргарито! Скажи мені негайно, хто був цей покидьок!

Тато верещав так голосно, що Маргарита злякалася за свою барабанну перетинку і прикрила вухо рукою. Тато, можливо, тому, що в нього і справді був войовничий настрій, потракував Маргаритин жест як захисну реакцію на загрозу ляпасу.

Він відпустив її плече, відступив на крок назад:

– Холера, та не роби ти такий вигляд! Я ж тебе ще в житті не бив!

Тоді він звернувся до мами:

– Може, ти мені скажеш, хто була ця ненормальна мавпа? Мама вирвала з нотатника картку з номером телефону, простягла її Маргариті, а татові відповіла:

– Я не бачила тут жодної мавпи. Мавпи – в зоопарку А я там вже давно не була.

– Припини свої ідіотські жарти! – обличчя тата червоніло все більше. – Ти ж прекрасно розумієш, що я маю на увазі цю татуйовану мавпу з цією, цією, цією жахливою штукою на черепі!

Тут втрутилася бабуся, все ще не випускаючи з рук тарілку:

– Тільки не кажи, Елізабет, що той тип тобі не здався ненормальним!

Мама знизала плечима:

– Нормальний – ненормальний... Яке це має значення. В одного – пензлик на черепі, в іншого – вуса під носом. Мене це не обходить!

– Але він хотів забрати твою доньку! – Татове обличчя вже було червоне, як кетчуп. – Це тебе теж не обходить?

– А ти хіба дав мені можливість втрутитися? – сказала мама, намагаючись вийти з кухні.

Тато заступив їй дорогу.

– Ти вважаєш, що це стильно, так? Це пасує до твого нового стилю життя? Коли твоя дочка водиться зі всілякими нікчемами, неробами, паскудами і покидьками?! – кричав він.

Мама постукала себе по чолі, похитала головою і спробувала протиснутися між татом і холодильником. Тато простягнув руку і перекрив нею мамі дорогу, як шлагбаумом. Мама спробувала її відсунути, але їй не вистачило сили.

– Ти звідси не вийдеш, – просичав тато.

І тут мама стала татові на ногу. Маргарита це точно бачила: спочатку вона повільно-повільно підняла ногу, повернула н так, аби підбір потрапив татові на пальці, з силою стала і ще й підкрутила. Тато заревів, зігнув руку в лікті, його пальці мимоволі ковзнули по маминому обличчю, бабуся зойкнула: «Заради Бога! Ви ж не будете битися! Це ж ненормально!» Мама відштовхнула тата і вибігла в коридор.

Маргарита відчула, що в неї шалено голосно б'ється серце. У шиї, у вухах, у кінчиках пальців, просто всюди. Вона побігла за мамою, стала поряд із нею. Мама вдягнула плащ і сказала:

– Не можна було допускати, щоб усе зайшло так далеко!

Маргарита схопила маму за рукав плаща.

– Знаєш що, – Маргарита шморгнула носом. – А в Марі-Луїзи є ще одне вільне ліжко для мене?

– І ліжко, і навіть окрема кімната, – сказала мама невпевнено. – Але Маргарито...

Далі Маргарита вже не слухала. Мама ще щось говорила про «добре подумати», і «можливо, поспішила», і «неправильно». Та дівчина побігла в дитячу, швидко спакувала портфель, схопила кілька футболок, майток і шкарпеток, не знайшовши нічого кращого, загорнула їх у свою широку літню спідницю, і з клунком під пахвою та портфелем у руці вибігла назад до мами. Але та вже була не сама.

Біля неї стояли бабуся і тато. Точніше – між нею та вхідними дверима. Тато сказав:

– Дитину ти не забереш! Бабуся сказала:

– Майте розум! Тато сказав:

– Що-що, а розум вона має! Це ж ясно: більше дітей – більше аліментів!

Бабуся сказала:

– Не втрачайте гідності, прошу вас! Тато сказав:

– Гідність мені зараз до одного місця!

Бабуся схопила однією рукою маму, другою – тата і сказала:

– Повертайтеся до вітальні. Давайте про все поговоримо! Тато сказав:

– Я вже не маю про що з нею говорити! Ні слова не скажу без адвоката!

Маргариті голова пішла обертом. Вона закричала, а оскільки Маргаритин голос не був натренований на крик, то в неї вийшов радше писк:

– Я хочу геть звідси! І якщо ви мене не пустите з мамою, то я втечу сама! Вночі! І ніколи вже не повернуся!

Маргаритина погроза примусила замовкнути і тата, і бабуся. Вони пропустили її до дверей. Маргарита вибігла в коридор,, за нею повільно вийшла мама. Маргарита почекала маму на сходах.

– Я хотіла ще поговорити з Гансиком, – стурбовано пробурмотіла мама.

– З ним зараз неможливо говорити, – запевнила її Маргарита. – Йому теж спочатку треба взятися за розум!

– Не можна вимагати цього від дитини, – сказала мама.

– Можна, – заперечила Маргарита, а тоді сказала: «Добрий вечір», – бо у браму ввійшов Коннц син сусідів.

Конні вишкірився і дивився вслід двом Закам-Рюкзакам, поки за ними не зачинилися двері під'їзду. Та, піднімаючись сходами, він раптом перестав шкіритися.

Геть збентежений, він зайшов до себе у квартиру і повідомив маму з татом:

– Або в мене галюніки, або Заки-Рюкзаки скинули вагу! Та ще й як! Принаймні двоє великих Рюкзачих! – він стурбовано похитав головою. – В них раптом дупи стали, як у всіх нормальних людей! І спереду нічого не звисає!

Тато і мама пообіцяли своєму Конні наступного дня припильнувати й уважно оглянути двох старших Рюкзачих – цю обіцянку їм, на жаль, так і не вдалося виконати, як вони не старалися.

Розділ 8,

який хоч і є останнім, але це ще не кінець історії, оскільки для живих людей життя не зупиняється, а в цій книжці живими залишаються, звичайно ж, усі герої

Минув уже місяць, відколи мама з Маргаритою переїхали до Марі-Луїзи. Маргаритине життя за ці чотири тижні досить сильно змінилося, хіба за винятком того, що до школи вона їздила тим самим трамваєм, тільки у протилежному напрямку.

Маргарита жила тепер в окремій маленькій кімнатці з одним віконечком, що виходило в темне подвір'я. Зате там були гарний малиновий фотель і старовинний письмовий стіл зі «секретною шухлядою». Меді та мама спали за стіною, у великій кімнаті. Якщо хтось і справді «змінився» за останній час, то це Меді. Вона хоч і далі була кругла, як кулька, і поїдала все, що траплялося на її шляху, та вже не нудила і не марудила. На це в неї просто не залишалось часу. Вона була надто зайнята Сепі й Пепі. А коли між нею та Пепі починалася

сварка (а це траплялося здебільшого через те, що вона поводитися зі Сепі, чорним котярою, як зі своєю власністю), Меді вже не скиглила і не марудила, а гамселила Пепі в живіт і дзвінким голосом обзивала його «егоцентричною бестією». Цей вислів вона підхопила в Марі-Луїзи, яка часто називала так свого сина. Мама зазвичай до пів на другу чи до пів на третю працювала в радника. Вона вже встигла за цей час пережити два дуже тривожні дні: складала вступні іспити до соціальної академії. І пройшла. А ще за цей місяць у мами вже тричі побував один чоловік – якийсь далекий родич. Адвокат. Вони довго і нудно обговорювали з мамою та Марі-Луїзою «фінансовий бік справи». Маргарита, яка щоразу була при цьому присутня, розуміла у «фінансовому боці» не все. Та їй було ясно одне: дорослі мали щодо цього дещо різні думки. Адвокат стверджував, що для мами буде краще, якщо вона не розлучатиметься. Залишаючись одруженою, сказав адвокат, вона може сподіватися на більші гроші. Це Маргариту якось трохи заспокоїло. Натомість Марі-Луїза виступала за «розлучення». Вона вважала, що тато після розлучення мусить повністю утримувати маму, принаймні поки вона буде вчитися. «Зрештою, це ж через нього ти не змогла здобути освіту! Виховувала його дітей, латала його шкарпетки і всіляко його обслуговувала! Цілих п'ятнадцять років! Хіба за це він не може принаймні два роки платити за твоє навчання?»

А мамі – й це Маргарита також помітила – не лежала душа до цього всього. Вона взагалі не хотіла від тата жодних грошей. «Мені неприємно сперечатися з ним через гроші!» – часто говорила вона. І коли родич-адвокат і Марі-Луїза в один голос запевняли її, що з таким ставленням вона разом із Маргаритою і Меді помре з голоду, мама дивилася розпачливо, та вперто повторювала: «Мені це неприємно!»

Нескінченні розмови про грошові претензії, які має чи не має мама до тата, і перелік різних причин, із яких мама мала би мати такі претензії, наштотували Маргариту на один цікавий висновок. Властиво, маючи непогані математичні здібності, вона мусила би давно до цього додуматись, але просто раніше ніколи над таким не замислювалася: закінчуючи школу, її мама вже була вагітна. Випускні іспити вона складала з Маргаритою в животі! Маргариті це видалося страшенно цікавим.

– Де там «цікаво»! Це була повна дупа, – прокоментувала Маргаритине відкриття Марі-Луїза. – Як згадаю! – Вона зітхнула. ~ Спочатку твоя мама швиденько йшла в туалет поблювати, а потім – бігом на екзаменаційну комісію! – Марі-Луїза згіршено похитала головою. – А твій майбутній татусь стояв у скверику біля школи і чекав. Під великим кущем бузку! – Марі-Луїза засміялася. – Я його тоді, пам'ятаю, охрестила «Круглий привид з-під корча!»

Маргарита ніяк не могла вирішити, подобається їй Марі-Луїза чи ні. Власне, їй не було що закинути: мила, переважно весела, симпатична та люб'язна, вона поводитися з Маргаритою і Меді так, ніби знала і любила їх із пелюшок.

Розумною Марі-Луїза була, безперечно, також. Навіть із латинськими словами могла допомогти. І, повернувшись із роботи, майже завжди знаходила час поговорити.

Ні-ні. Маргарита мусила визнати: Марі-Луїзі не було за що дорікнути. Крім одного: подружнє життя мами і тата вона вважала завершеною справою! І саме це в ній так заважало Маргариті. Здавалося, що для неї нічого не важить навіть той факт, що Гансик усе ще в тата. «Зрештою, нема чого дивуватися! – казала собі Маргарита. – У неї ж самої двоє дітей залишилися з колишнім чоловіком».

З мамою про Гансика Маргарита не говорила. Один-єдиний раз вона зачепила цю тему, але мама тільки розплакалася. Схлипуючи, вона примовляла, що хоче, аби п Гансик був біля неї, п маленький рідний Гансик, але всі шляхи до нього закриті.

Відтоді про Гансика Маргарита розмовляла тільки з Гінце-лем. Та ще маленький Пепі вбив собі в голову, що хоче, аби Гансик теж жив із ними. Часто, а особливо, коли його хтось нервував, Пепі викрикував: «Бабське царство! От якби сюди ще хоч одного чоловіка!» З Гінце лем Маргарита зустрічалася досить часто. Коли їй хотілося його побачити,

досить було просто навідатись у «Ваксельбергер». І монстр-офіціант теж уже звик до того, що Маргарита, замовивши сто грамів мінеральної води, могла годинами сидіти в кав'ярні.

А ще Маргарита з Гінцелем часто гуляли в парку і музикували дуєтом: на губній гармонії та сопілці. Часом вона заходила до нього в гості. Свою квартиру – а в ній були одна кімната, коридор, туалет і кухня – Гінцель пофарбував у чорний колір. Включно з підлогою. На честь Маргарити він запалював у кімнаті дві свічки, і, сидячи по-турецьки на смугастому чорно-білому матраці, попиваючи чай і балакаючи про те про се, дівчина уявляла собі, що навідалась у такий собі затишний родинний гробівець.

Спочатку перед такими гробівцевими візитами Маргарита ламала собі голову над питанням, що робити, коли раптом Гінцелєві на смугастому матраці спаде на думку почати обніматись і цілуватись. Найбільше, що її непокоїло, були Гінцелєві зуби з надщербленими та коричневими краями. Вони переважували і його приємну, товариську манеру поведінки, і почуття гумору, і меткий розум. Отож, Маргарита так нічого і не вирішила щодо «перспективи цілуватись з Гінцелем», але в цьому їй не було потреби, бо він не робив жодних спроб. А кілька днів тому Маргарита і зовсім заспокоїлася, бо Габрієла, її однокласниця, й одна з двох Нін Гаген зрадили їй велику таємницю: якось по дорозі з «Ваксельбергера» вони розповіли їй, що Гінцель, на жаль, «імпотент». І що це гарантовано є не фізичною вадою, а радше психічною. А від поцілунків і пестошів, на які він цілком спроможний, Гінцель відмовляється просто тому, що не любить нічого робити «наполовину».

І ще дещо змінилось у Маргаритиному житті: Флоріан Кальб перестав її соромитися. Це сталося відразу ж після того, як вони з мамою переселилися до Марі-Луїзи.

Наступного дня Маргарита прийшла до школи дуже рано, бо трохи не розрахувала час, потрібний на дорогу. Спочатку вона, сповнена почуття обов'язку, пішла до секретарки і зняла з Гансика підозру у свинці. Повернувшись у клас, який потроху заповнювали учні, вона почала розмірковувати, чи варто розказати про нові обставини свого життя непостійній Сабіні, в якій саме був черговий період прихильності до Маргарити. І дійшла висновку, що не варто. Тут до неї підійшла Габрієла і сказала, що напередодні бачила Гінцеля, й він

попросив переказати Маргариті, що йому дуже шкода за вчорашнє, і якщо їй захочеться з ним зустрітися, то його завжди можна знайти у «Ваксельберге-рі». При цій нагоді Маргарита розповіла Габріелі про нові обставини свого життя, але попросила її записатися, що вона не відкриє таємницю «розриву сім'ї Закмаєрів» своїм батькам, оскільки її тато теж працює на макаронній фабриці, а Маргаритин тато буде явно не в захваті, якщо про його сімейні справи знатимуть на роботі.

Продзвенів дзвінок на перший урок, а Флоріана Кальба все ще не було. Він прийшов тільки п'ятнадцять по восьмій. Відхекуючись, щось пробелькотів про майстра та ключ від квартири, не зводячи при цьому очей із Маргарити. Після того, як учителька англійської трохи його покартала, він сів на своє місце, взяв папірчик, щось на ньому нашкрябав, загорнув і через Уші Коль, Уші Маєр і Отті Горнека передав Маргариті. Маргарита розгорнула під партою записку і прочитала:

ЧОМУ ТИ ТУТ? Я З ПОЛОВИНИ ВОСЬМОЇ ЧЕКАВ ПЕРЕД ТВОЄЮ БРАМОЮ! АЛЕ ТЕБЕ НЕ БУЛО!

Маргарита негайно послала Флоріанові відповідь: **Я НЕ НОЧУВАЛА ВДОМА.** Однокласники, звісно ж, помітили це листування, а оскільки хлопців і дівчат, котрі обмінюються записками, у класі завжди називали «парочкою», то зв'язок між Флоріаном і Маргаритою став для всіх цілком очевидним. От лише Маргарита мала щодо цього певні сумніви. Не те, щоби Флоріан їй уже не подобався. Ні, вона все ще вважала його, принаймні візуально, дуже привабливим. За цей час вона тричі зустрічалася з ним у парку на лавочці. Однак, Флоріанові, на жаль, окрім пестоців, не спадало на гадку нічого цікавого. А такого приємного відчуття, як тоді під плащем, у Маргарити вже не виникало. Вона і сама помітила, що з більшим задоволенням проводить вільний час у «Ваксельбергері» або вдома в Гінцеля, граючи з ним дуетом на губній гармонії та сопілці й мирно балакаючи про «паскудне життя». Навіть перекинутися кількома словами з однією з Нін Гаєн чи голомозим або Гіпсовою Шиєю було цікавіше, ніж Флоріанові сеанси «цьомків-бомків». Маргаритиною прихильності до Флоріана Кальба вистачало хіба на те, щоб не протестувати, коли він у школі говорив комусь: «Ми з Маргаритою зустрічаємося!» Домашні завдання з математики вона, звичайно, давала йому списати. Як, зрештою, і будь-кому іншому.

Причина того, що перебування у школі перетворилося для Маргарити на щоденну муку, була в іншому. А саме в тому, що Гансик ходив у ту саму школу, і його клас був на тому самому поверсі, через три кабінети далі по коридору. Та на перервах він ховався і не хотів із нею розмовляти. Коли вона його доганяла і хапала, він виривався й утікав. Один-єдиний раз їй вдалося примусити брата поговорити. На десятихвилинній перерві вона притиснула його до стіни в найдальшому кутку коридору.

– Гансику, не будь такий дурний! – прошепотіла вона йому. – Гансику, я ж тобі нічого не зробила!

Та Гансик копнув її в литку і заверещав:

– Не чіпай мене! Ти коза дурна! Ти сказала, що залишишся з нами! Обіцяла зробити чорно-білу дошку для моїх пір'їн! А сама пішла з мамою!

Маргарита, не зважаючи на біль у литці, спробувала його заспокоїти:

– Та я зроблю! Сьогодні ж після обіду прийду, і ми знайдемо в підвалі дошку і пофарбуємо її!

– Якщо ти прийдеш, я тебе не пущу! – не вгавав Гансик і вкусив Маргариту за руку. їй довелося його відпустити, й він утік.

Відтоді – а вже минуло два тижні – Гансик і Маргарита не розмовляли. А якщо випадково зустрічались у коридорі, то не дивились одне одному в очі.

Якось чудового сонячного четверга після уроків Габріела запросила Маргариту на морозиво. Маргарита за останній місяць стала надзвичайно ощадливою. Вона вже не вимагала від мами кишенькових грошей, бо не знала до пуття, як у них справи з фінансами. Одного разу вона почула розмову між Марі-Луїзою та мамою про якийсь грошовий переказ, причому Марі-Луїза оцінювала суму як однозначно замалу, натомість мама вважала її достатньою. Та Маргарита боялася влазити в ці «грошові справи». Гінцель був тут із нею цілком солідарний: «У фінансові паскудства старих краще не пхатися», – говорив він.

Отож, подруги, ласуючи великими порціями морозива, вийшли з кафе. Раптом Габріела схопила Маргариту за рукав і перелякано скрикнула:

– Дивися! Здається, там Гансик!

– Де? – підскочила Маргарита.

Габрієла показала на рiг наступної вулиці. Маргарита випустила з рук морозиво та портфель і помчала. На розі в оточенні кількох школярів і справді був Гансик. Він стояв на землі на колінах, а під ним лежав маленький худорлявий хлопчина, котрого Гансик нещадно лупцював. Поки Маргарита до них підбігла (а вона ще ніколи в житті не бігала так швидко!), картина дещо змінилася: якийсь хлопець, такого ж зросту, як і Закмаєр, і майже такий самий завширшки, накинувся на Гансика. А коли Маргарита нарешті домчала до рогу, її брата гамселило вже троє міцних хлопчаків.

– Четверо на одного! – вигукнула Маргарита. Вона потягла одного з забіяк за холошу вельветових джинсів і спробувала відірвати його від Гансика. їй це, може, навіть і вдалося би, якби не втрутилося двоє спостерігачів. Вони схопили її і міцно тримали. Один із них сказав:

– Він перший почав!

А другий додав:

– Так йому і треба! Напав на такого маленького! Маргарита закричала:

– Це мій брат! – і спробувала вирватися від тих двох, але вони її не відпустили.

– Спочатку він дістане, що заробив! – сказав один із них.

– А тоді можеш забирати свого круглого братчика і котити його додому! – засміявся другий.

Маргарита була змушена дивитися на те, як хлопець у вельветових джинсах і хлопець у комбінезоні тримали Гансика, а хлопець у картатих штанях навішував йому помордасів. Тим часом худорлявий хлопчина звільнився і стояв біля Маргарити, яка з усіх сил пручалась і копалася на всі боки. З носа в нього текла кров, ліве око напухло, в руці він тримав розбиті окуляри.

– Якщо в нього не зламаний ніс, я – трамвай, – сказав один із глядачів, витираючи йому з-під носа кров паперовою хусточкою.

Тих двох, що тримали дівчину, ця інформація так вразила, що вони трохи відпустили Маргаритині руки, і вона нарешті вирвалася від них.

– Припиніть! Негайно припиніть! – закричала вона, потягнувши хлопця в картатих штанях за сорочку. Тканина тріснула, Маргарита вхопила майку, відшхала п власника подалі від Гансика і пожбурила на глядачів. Вона навіть не припускала, що здатна на такі подвиги!

Другого кривдника вона схопила за шлейки комбінезона. Він усе одно не хотів відпускати Гансика, тому вона в розпачі просто взяла і вкусила його за те, що опинилося найближче до її рота – за вухо. Хлопець скрикнув і, тримаючи обома руками своє вухо, покинув поле бою. Тип у вельветових штанах, побачивши таке, теж утік. Маргарита нахилилася над Гансиком і підняла його. Гансик застогнав і перекинувся назад.

– Гансику, – прошепотіла Маргарита і заплакала, бо на нього просто неможливо було дивитися без сліз: ніс спух і перетворився на величеньку картоплину, на щоках подряпини, верхня губа нагадувала червоного дощового хробака, а з тріщини на ній со-чилася кров. У широко розплющених очах не було видно практично нічого, крім білків, тільки десь угорі з-під повіки виглядали серпички рогівки. Гансик закотив очі досередини і, так би мовити, відключився від світу.

Це, здавалося, справило враження як на учасників, так і на глядачів. їхнє збуджене бурмотіння стихло, і незабаром Маргарита крізь сльози побачила біля себе лише одну пару ніг. Вона поглянула вгору.

Забіяки та спостерігачі повтікали. Залишився тільки хлопчина з розбитими окулярами й нібито зламаним носом.

Маргарита знову перевела погляд на Гансика. Не тільки тому, що хотіла повернути його до притомності, але і через те, що їй стало соромно перед цим малим сухоребриком.

– Я йому нічого не зробив, – сказав малий, – я просто не повірив, що його мама поїхала в Африку. Бо я ж її щодня зустрічаю!

Втерши сльози, Маргарита стала краще бачити і помітила, що Гансик уже тільки вдає з себе непритомного: очі його були тепер заплющені, повіки смикались, а драглисті груди тремтіли.

– Якщо він так тупо бреше, – сказав малий, – то мусить враховувати, що рано чи пізно у класі всі про це довідаються!

Маргарита з усієї сили підтягла Гансика вгору і поставила на ноги. Він зробив спробу впасти на коліна.

– Якийсь хворий! ~ сказав малий. – Є купа дітей, у котрих розлучені батьки. І нема чого так смикатися, коли йому про це кажуть.

Маргариті було важко втримати брата у вертикальному положенні. Після бійки з трьома хлопцями в неї самої залишилося небагато сил, а Гансик висів у неї на руках, як мішок борошна вагою центнер.

– І до того ж такий нюня! – презирливо сказав малий. Він узяв свій портфель, що лежав біля стіни будинку, кинув останній розлючений погляд на Маргариту з Гансиком і пішов.

Маргарита злякалася, що от-от впустить на землю свого важкого, як мішок, брата, й озирнулася в пошуках допомоги.

Куди поділася Габріела? Невже просто пішла додому? Ні, Габріела нікуди не пішла. З двома портфелями в руках, своїм і Маргаритиним, вона повільно наближалася до подруги.

– Клас! Бійка була, як у вестерні! – захоплено вигукнула вона. Маргарита все ще не могла відхекатися.

– Якщо ти вже не допомогла мені битися з тими засранця-ми, то принаймні зараз поможи. У мене вже немає сили!

Габріела засміялася.

– Маргарито! «Засранцями»! Якби моя мама це почула, вона вже не була би така щаслива, що ми з тобою нарешті потоваришували! – Габріела підхопила Гансика під пахву з одного боку. Маргарита взялася з іншого.

– А де його торба? – запитала Габріела і роззирнулася. Гансикової зеленої сумки не було ніде.

– Мабуть, її поцупив хтось із тих хлопців, – сказала Габріела. – Що це за збочення? Певно, якийсь мазохіст!

Поволі, крок за кроком, Маргарита і Габріела потягнули Гансика до трамвайної зупинки. Маргарита все ще озиралася за його портфелем. У злодія-мазохіста їй щось не дуже вірилося.

– Гансику, мій коханий, – засапано промовила Габріела. – Чи ти не міг би, будь ласочка, спробувати трохи сам попереставляти ноги?

Гансик не реагував. Він висів на дівчатах так, ніби його кості були з гуми. Долаючи сто метрів до зупинки, Маргариті довелося тричі заперечно відповідати на співчутливі запитання перехожих, чи не треба, бува, викликати швидку допомогу.

– У трамвік ми цього хлопа не запхаємо ніколи в світі, – прохрипіла Габріела, коли вони нарешті дошкандибали до зупинки. – Тут без крана не обійдешся!

Маргарита стурбовано кивнула.

– У тебе є гроші на таксі? – запитала Габріела. Маргарита мала тільки один-єдиний шилінг. Недоторканний

аварійний шилінг. Шилінг, аби в разі чого зателефонувати мамі.

Як вчасно вона про нього згадала! Подруги прихилили Гансика до смітника.

– Він вдає з себе мертвого, – сказала Габріела. – Так багато хто чинить, коли не знає, що робити далі.

Маргарита витягла з кишені монету, а з портфеля – картку, на який був записаний аварійний телефон мами. Вона тицьнула записку і шилінг Габріелі й показала на телефонну будку на протилежному боці вулиці.

– Мама ще мусить бути там. Подзвони їй і скажи, щоби негайно брала таксі і їхала сюди!

Сама бігти до телефону Маргарита не хотіла, бо боялася, що Габріела не досить ніжно поводитиметься з Гансиком, який вдавав мертвого.

Габріела побігла через дорогу. Побачити, чи додзвонилася вона, чи ні, Маргарита не змогла, бо телефонну будку їй заступив якийсь гладкий пан, котрий раптом зацікавився Гансиковим станом. І лише коли Габріела повернулася і доповіла: «Вона сказала, що буде тут за п'ять хвилин!» – Маргарита полегшено зітхнула.

Наступні п'ять хвилин були справжнісіньким пеклом. Гладкий пан, довідавшись від Маргарити, що Гансик у школі впав зі сходів, почав обурено лаяти недбалого директора, котрий не викликав швидку допомогу до такого покаліченого учня. Він конче хотів знати ім'я директора, номер і адресу школи, щоби подати на того «пана добродія» скаргу. Габріела охрестила директора доктором Данте, школу – ліцеєм ім. Муссоліні за адресою площа Медичі, 7. Вона була істинною поціновувачкою Італії! Та, на жаль, на зупинці стояла ще одна пані, котра застерегла гладкого пана: «Дівки тут вам наплели сім мішків вовни! Я все бачила! Цей хлопець побився!» Тут гладкий пан страшенно розгнівався і почав кричати на Габріелу, а після того, як вона показала йому язика, розлютився ще більше і сказав, що тепер особисто поговорить із паном Данте й відкриє йому очі на те, яке покоління він вирощує у своєму ліцеї ім. Муссоліні! Саме в той момент, коли пані збиралася поділитися з гладким паном своїми сумнівами щодо справжності імені директора й адреси школи, під'їхало таксі. Мама хотіла вийти, але Габріела швиденько захала Гансика в машину. Маргарита залізла за ним і затраснула двері.

– їдьмо звідси геть! – сказала Маргарита мамі й показала на круглого пана. – Той дядько геть здурів!

– Ну, куди тепер? – запитав таксист.

Мама не почула Маргариту. Не почула вона і водія. «Гансику, моє біднятко, Гансику», – примовляла вона, витираючи хусточкою його обличчя.

– Водій хоче знати, куди ми їдемо, – Маргариті довелося штурхнути маму під ребра, щоби та повернулася до реальності і збагнула, що від неї вимагають прийняти рішення.

– І справді, куди? – пробурмотіла мама.

– Додому, – сказав Гансик, не розплющуючи очей.

– Де це? ~ водій нетерпляче стукав долонею по керму.

– І справді, де? – задумалася мама.

Водій обернувся і здивовано подивився на маму. Тут Гансик розплющив одне око (друге запухло так, що не розплющувалось узагалі) і сказав таксистові: «Грюндель-гасе, 11» – то була адреса помешкання Закмаєрів.

Таксист кивнув і поїхав. Гансик схилив поранену голову на мамине плече, а мама нахилила голову, цілуючи час від часу Гансика в маківку. Маргарита відвернулася до вікна.

– Тут? – таксист зупинився перед будинком Закмаєрів.

– Так, дякую, – сказала мама і розраховалася.

Виходячи з машини, Гансик відмовився від сторонньої допомоги. У нього навіть вистачило сили самотужки без особливої підтримки піднятися сходами нагору.

– Гансику, де ж ти так довго? – почули мама та Маргарита, відчинивши двері квартири. – Запіканка вистигне! – долинув із кухні голос бабусі. – Я ж тобі казала, що сьогодні буде запіканка...

Побачивши Гансика – між мамою та Маргаритою – бабуся злякано замовкла. Вона сиділа за кухонним столом. Перед нею лежала розкрита книжка – роман із життя аристократії. Маргарита відчула аромат ванілі, справжньої добірної бурдонської ванілі. Цей запах був для неї, напевно, найпрекраснішим у світі. Бабуся рвучко закрила роман про долі аристократів.

– Упав? – спитала вона.

– Побився, – сказала мама.

Бабуся підвелась і проінспектувала Гансикові поранення.

– А бруднющий який! – сказала вона. – Може, його покупати?

– Краще почекаати, доки загоїться, – порадила мама і вказала на подряпини. – Бо інакше потім буде гноїтися.

– Тоді треба покласти його в ліжку, – зітхнула бабуся.

– Я сама! – сказала мама і повела Гансика в дитячу. Бабуся звернулася до Маргарити:

– Хочеш запіканки з ванільним соусом?

Звичайно, Маргарита хотіла запіканки з ванільним соусом! Уже декілька тижнів вона була позбавлена таких кулінарних утіх. Вона захоплено кивнула й у цей момент помітила, що Гансик, який із маминою допомогою саме дійшов до дитячої, ризикнув кинути у бік кухні один-однісінький, але доволі пристрасний погляд. Промовистий погляд справжнього поціновувача запіканки з ванільним соусом. «Отож, – подумала Маргарита, -йому вже не так аж зле».

Маргарита отримала від бабусі повну тарелю запіканки та дві великі кохлі соусу. І молотила так, як уже давно не наминала. «Бідний Гансик, – думала Маргарита, вмочуючи макарони в соус і запихаючи їх до рота. – Бідний Гансик: відмовляється від своєї улюбленої страви, щоби показати мамі, як йому погано».

Маргарита взяла романчик про долю аристократів. Але це була одна з її старих, прочитаних книжечок. Маргарита відсунула роман і їжу від себе. На тарілці ще залишилося багато запіканки. Та шлунок дівчини вже не міг подужати таку порцію, як раніше.

– Наїлася? – бабуся забрала тарілку зі столу, і Маргарита здивувалася, що вона не примушує її доїдати. Вона розгублено поглянула на бабуся і помітила, що та виглядає трохи змученою, змарнілою, навіть ніби трішечки хворою.

– Бабуся, тобі недобре? – спитала вона.

– Ой, як людина стара, то їй вже ніколи не буде добре, -сказала бабуся. – Мені би придалися зараз нові коліна, – вона підсіла до Маргарити. – Тут, у місті, так багато сходів. Це не для мене. І тверда бруківка – теж..

Маргарита ковтнула, глибоко вдихнула і промовила:

– То їдь додому, бабуся!

Бабусі така пропозиція не видалася ні дивною, ні дикою, ні принципово неправильною. Вона лише запитала: ~ А тато? А Гансик?

Маргарита подумала: «Таку стару жінку, як бабуся, вже не зміниш. Її неможливо переконати. Їй не поясниш, що тато мусить змінитись. І що вона своєю присутністю заважає йому це зробити. З бабусяю можна лише просто по-доброму поговорити! Сказати їй те, про що вона і сама потайки думає». І Маргарита саме так і зробила. Вона говорила тільки про бабусяю: що та має повне право жити у Цветлі, доглядати свою кицьку, свій город із маленькими диньками та великими полуницями. І що ніхто не має права позбавляти бабусяю її звичного життя.

– Життя ж таке коротке, – переконувала бабусяю Маргарита. – Ти приїхала сюди, бо тут був повний безлад. Тепер усе втряслось. Але якщо ти сама не скажеш, що не хочеш уже лишатися, то будеш сидіти тут вічно! А татові це тільки на руку. До самої смерті!

– Властиво, ти маєш рацію, – невпевнено сказала бабуся.

– Не тільки властиво, – вигукнула Маргарита, – а абсолютно! Сьогодні ввечері ти скажеш татові, що хочеш додому. І скоро поїдеш назад!

– Але ж тато розсердиться!

– Нехай це тебе не хвилює! – продовжувала переконувати бабусяю Маргарита. – Ти ж достатньо для нього зробила. А що він зробив для тебе?

– Нічого! – сказала бабуся. Вона випалила це спонтанно, не роздумуючи, і, здавалося, сама злякалася своєї рішучості.

– Ну, власне! – вигукнула Маргарита – Не можна ж нічого не робити, тільки заробляти гроші й вимагати, щоби всі бігали довкола тебе на цвирлах!

– Я вже нічого не розумію в цьому житті, – пробурмотіла бабуся, і Маргарита була переконана, що старенькій зовсім не хотілося щось «розуміти». Було таке враження, що вона, хоч і сидить, зітхаючи, тут, за столом, але по думки вже пакує речі й розмірковує, чи вдасться цього року ще чимось зарадити залишеним напризволяще полуницям.

– Подзвони дядькові і скажи йому, щоби тебе забрав, – запропонувала Маргарита. Вона подумала, що коли це вимовити вголос, то це зміцнить бабусяю тенденцію до від'їзду.

– Набрати тобі номер?

Бабуся лише трішки повагалася, а тоді кивнула. Маргарита пішла до телефону. Довгий цветльський номер, включно з кодом, дівчина

знала напам'ять. їй довелося набирати його аж п'ять разів, поки вдалося з'єднатись, і дядько підійшов до телефону. Маргарита передала слухавку бабусі й пішла в дитячу, щоби не заважати.

Маргарита думала, що застане Гансика в ліжку. Натомість у дитячій на неї чекала несподіванка – пам'ятник дитинству-материнству, подібний до того, який вона вже бачила тут кілька тижнів тому. Тільки тоді це був пам'ятник бабусі й онуку. І бюст, до якого Гансик притуляв свою голову, був тоді значно більший.

– Вже все добре? – спитала Маргарита.

Гансик промуркотів щось у мамині груди, мама кивнула, а тоді поглянула на годинник і сказала:

– Гансику, мій рідний, тепер мені треба йти. Марі-Луїза скоро піде на роботу, а якщо Меді й Пепі залишаться вдома самі, вони вмиють перевернуть хату з ніг на голову! – Мама поцілувала Гансика у вухо. Гансик зліз із її колін. Мама встала.

– До завтра, Гансику, – сказала вона. А Маргариті пояснила: – Завтра я заберу його зі школи і ми кудись підемо разом!

Маргарита згадала про загублений портфель. Гансик геть забув про нього, подумала вона. Треба було би йому нагадати. Але Маргариті не хотілося цього робити, бо вона боялася, що Гансик рознервується, і ситуація знову ускладниться. Тож вона просто сказала:

~ Па-па, Гансику, – і разом із мамою вийшла з кімнати.

У коридорі стояла бабуся. У неї був погляд дитини, котра щойно вчинила щось заборонене.

– Завтра по мене приїде дядько, – сказала вона. – Післязавтра Марії сімдесят років. Я мало не забула!

Марія була бабусиною сестрою.

– Поїдеш до Цветля на вихідні? – спитала мама.

– Я залишусь у Цветлі! – сказала бабуся, поглянувши як неслухняне й уперте дівчисько.

Маргарита спостерігала за мамою. Втішила її ця інформація чи злякала?

– Маєш рацію! – сказала мама бабусі, та з виразу її обличчя не можна було зрозуміти її реакцію.

Маргарита з мамою пішли додому пішки. Вони роздивлялися вітрини, радилися, чи досить буде на вечерю редьки зі сиром, чи є ще вдома свіжий хліб і чи потрібні Меді нові черевики. Балакали про те,

що занадто закучерявлена хімічна завивка виглядає потворно, а Маргаритина вчителька англійської – несправедлива стерва. Проте вони обидві знали, що насправді їм треба поговорити про зовсім інші речі.

Наступного ранку, коли Маргарита зайшла до класу, до неї підбігла Габрієла і повідомила, що її шукає секретарка директора. Маргарита хотіла відразу ж піти в секретаріат. «Це, певно, через учорашнє», – припустила Габрієла.

Маргарита помчала до Гансика. Перед дверима його класу стояло кілька хлопців.

~ Якщо ти шукаєш свого брата, – сказав один, – то він у деріка!

– Вони хочуть його вигнати! – докинув інший. А третій вигукнув: «Бо старі Маєра були в лікаря. І в них є довідка про побиття!»

Маргарита намацала в кишені куртки аварійний шилінг і, мінаючи секретаріат, вибігла зі школи до телефонної будки. Вона зателефонувала додому радникові, сподіваючись, що набрала правильний номер: записка з номером так і залишилась учора в Габрієли.

На щастя, то справді був правильний номер! Але мами у радника ще не було. Маргарита попросила переказати мамі, щоби вона негайно йшла до школи. Радник пообіцяв їй це зробити, але попередив, що вона може прийти аж о пів на дев'яту чи навіть о дев'ятій. Вони ніколи не домовляються на певну годину, пояснив він.

Пів на дев'яту – дев'ята – це однозначно запізно! Те, що залишилося від шилінга, Маргарита витратила на дзвінок на макаронну фабрику. Тато, як завжди пунктуальний, був уже на місці. Однак поки вона прорвалася до нього через секретарку, гроші вже майже закінчилися. Маргарита закричала у слухавку: «Негайно приїжджай! Вони хочуть вигнати Гансика зі школи!» Гроші скінчилися, і зв'язок перервався.

Маргарита вийшла з телефонної будки і повільно попрямувала до директора.

– Ну, нарешті! ~ сказала секретарка, відчинила двері до кабінету директора, взяла Маргариту за плече й підштовхнула всередину. Маргарита сподівалася побачити зарюмсаного Гансика перед суворим директором. Але картина, яка відкрилася перед нею, набагато перевершила всі сподівання. У кабінеті, крім директора та Гансика,

були і маленький сухоребрик, і хлопець у вельветових джинсах, і хлопець у комбінезоні, і хлопець у картатих штанах. А ще там були дві пані й один пан. Якби Маргарита не знала, що перебуває у школі, то подумала би, що потрапила в дитячу поліклініку. У маленького сухоребрика вся голова була заклеєна пластирем, хлопець у комбінезоні мав шапочку з бинтів, у хлопця у вельветових джинсах були товсті бинтові пов'язки на двох пальцях. Маргарита затамувала подих і стала біля Гансика.

– Ну, тепер ми всі тут, – сказав директор, незадоволено озираючись навкруги. – Невесела справа, – пробурмотів він. Дві пані й один пан теж щось пробуркотіли.

Директор узяв зі свого письмового стола аркуш паперу.

– Закмаєре, – сказав він, – ось тут чорним по білому написано, що ти накоїв! Лікар засвідчив, що це справжнісіньке побиття! А ти... – директор поглянув на Маргариту, – а ти, хоч і старша за нього, але нічим не ліпша!

Директор показав на хлопця в комбінезоні:

– Надірване, прокушене вухо!

Він показав на хлопця у вельветових джинсах:

– Побите плече!

Він показав на хлопця в картатих штанах:

– Вивих пальців!

Маргарита була геть спантеличена. Виявилось, що її викликали сюди не як захисницю брата, а як обвинувачувану.

– Я тільки допомагала братові, – сказала Маргарита. – На нього напали троє!

– А ми тільки допомагали Маєрові, – закричали забинтовані. – Бо ж Закмаєр втричі ширший за Маєра.

Маєр нічого не сказав. Певно, вважав, що заліплений пластирем череп – достатній аргумент для обвинувачення.

– А з чого все почалося? – спитав директор. Тут втрутилась одна з пань:

– Закмаєр* напав на нашого без жодної причини!

– Це правда? – директор поглянув на Гансика. Гансик не поворухнувся. На його товстому обличчі, яке і так ніколи не страждало надмірною мімічною жвавистю, а тепер іще й було спотворене

набряками, струпами та жовто-зеленими синцями, не можна було помітити жодних змін настрою.

– Кажи щось! – прошепотіла Маргарита.

– Ну, Закмаєре? – нетерпляче наполягав директор. Гансик не поворухнувся.

– Мені важко в це повірити, – сказав директор, звертаючись до пані, котра назвала малого Маєра «нашим». – Ми ніколи не помічали за Закмаєром нічого подібного. Як сказав мені класний керівник, він завжди був доволі тихою спокійною дитиною, легко керованою.

Маргарита зиркнула на настінний годинник над письмовим столом: було п'ятнадцять по восьмій. Якщо тато збагнув, що від нього вимагається, то незабаром має бути тут.

«А до того часу, – вирішила Маргарита, – я теж западу в таке саме заціпеніння, як Гансик! А що тут іще можна зробити? їх так багато, а нас тільки двоє! Все одно нічим не зарадиш. Хіба тато щось придумає!»

Маргарита опустила підборіддя на груди і заплющила очі. «От зятята сімейка!» – продзижчав у неї над вухом жіночий голос. «2500 шилінгів самі лише окуляри», – дзявкнув іще хтось. «Небезпека для суспільства, ганьба для класного колективу», – обурився хтось інший. «Сорочка геть подерта!» – це знову був той самий жіночий голос. «Штани і куртку довелося здати в хімчистку!» – додав чоловік. «Тільки не слухати, – вмовляла себе Маргарита. – Просто не слухати і чекати на тата. Насправді ми не такі вже й погані, якими вони нас зараз тут виставляють!»

Рівно сім хвилин Маргарита стояла перед столом директора, з опущеною головою вислуховуючи докори на свою адресу. А тоді двері відчинились, у них з'явилася секретарка і тоном церемоніймейстера оголосила: «Батьки Закмаєрів!»

Маргарита відразу ж змінила позу. Вона навіть спромоглася посміхнутися татові й мамі. Гансик зі свого заціпеніння так і не вийшов.

Розмова в кабінеті директора тривала понад годину. І була вона доволі-таки напружена та гаряча. Насамперед тато і мама визнали, що Гансиків напад на маленького Маєра аж ніяк не можна назвати актом гуманізму. На їхню думку, це, звісно, негарний вчинок, але за нього хлопця вже покарано. Мама звернула увагу присутніх на його

поранення, а тато, вказуючи на Маєра, додав: «Якби ми так обклеїли пластирем нашого сина, він би виглядав іще гірше!» На поранення трьох інших хлопців тато відреагував, зневажливо махнувши рукою. Чи присутні матері та батько вважають своїх синів такими слабаками, спитав він, що одна-єдина маленька Маргаритка могла завдати їм серйозної шкоди? Хіба його Маргаритка винна, що ці «незграби», втікаючи з поля бою, трохи потовклись? А покусане вухо, запевнила мама, це, без сумніву, просто самооборона. Вона ж знає свою лагідну доню! Без потреби, вигукнув тато, його Маргаритка ніколи не почала би кусати! І вже аж ніяк не хлоп'ячі вуха! І взагалі, сказали тато і мама хором, інколи трапляється, що діти б'ються між собою. Так бувало колись, так буває зараз, і так буде завжди. І не треба зайвий раз робити з мухи слона.

– Але окуляри, – пообіцяла мама, – ми, звісно ж, відшкодуємо!

– Ми ж застраховані, – докинув тато.

Перед десятою директор був уже геть знесилений.

– Як на мене, – оголосив він, – цю справу можна закривати. Відповідні оцінки з поведінки Закмаєрам виставить педрада. Мені ж особисто продовження цих розмов видається недоцільним і небажаним. Батьки жертв, звісно, можуть подати скаргу в поліцію. Це, звичайно, їхнє право.

– Але тоді ми теж подамо скаргу, – в один голос скрикнули тато і мама, – бо наш Гансик – теж жертва!

Пан і дві пані ще трохи пообурювались і, кидаючи розлючені погляди, відступили. Директор попросив присутніх учнів на знак примирення подати одне одному руки. Потиск рук відбувся без особливого ентузіазму, і коли й це було залагоджено, троє школярів і маленький Маєр пішли на уроки.

Тато і мама простягнули директорові руки і процвірінькали щось про «вдячність за розуміння» та «дитячу психіку». А насамкінець Гансик і Маргарита ще мусили пообіцяти директорові, що більше ніколи не битимуться, ні в наступі, ні в обороні, й аж тоді родина Закмаєрів нарешті вийшла з кабінету.

У коридорі, перед кабінетом директора, було тихо.

– Ху-у-у, як я ненавиджу школи, – сказав тато, витираючи чоло.

– І я! – сказала мама.

– Це досить сумно для людини, котра незабаром знову піде до школи, люба Елізабет, – посміхнувся тато.

– Це ж для мене не примха і не забаганка, – сказала мама.

– Маєш час на каву, Елізабет? Чи боїшся, що твій радник випаде тобі з інвалідного візка? – спитав тато.

– Кава зараз була б і справді доречна, – погодилася мама.

– Ну, то па-па, – сказали тато з мамою Гансикові й Маргариті і швиденько попрямували до виходу.

Гансик і Маргарита пішли на третій поверх, до своїх класів.

– Вони що, помирилися? – спитав Гансик.

– Певно, що ні, – сказала Маргарита. ~ Але якщо бабуся поїде додому...

– Сьогодні за сніданком мама сказала, що тепер треба якось домовитися...

– Що це означає? – Гансик спробував запхати собі у праву ніздрю вказівний палець лівої руки, та миттю відсмикнув руку. Очевидно, всередині ніс теж був дуже пошкоджений. – Як вони домовляться?

– Звідки я знаю? Я ж не провидиця, – сказала Маргарита. Гансик зітхнув, а тоді раптом посміхнувся і мовив:

– А вони були класні, правда? Як вони нас захищали! Це було просто су пер! Погодсья, що далеко не всі батьки здатні на таке!

– Точно! ~ сказала Маргарита й узяла Гансика за руку.

– Більшість батьків дуже несправедливі до своїх дітей, -сказав Гансик, – навіть ті, котрі не сваряться між собою!

– Точно! – сказала Маргарита і посміхнулася братові. Найбільше їй зараз хотілось обняти його. Та вона боялася, що йому це не сподобається.

– Інші батьки розсмерділися би вже через самі лише Має-рові окуляри! – сказав Гансик. – І взагалі! Більшість батьків не заступається за своїх дітей. Але наші... – Гансик зупинився. – Наші нас ніколи не зрадять!

– Точно, Гансику! А тепер іди на урок, – сказала Маргарита.

Гансик кивнув і почвалав до класу. «Він виглядає, як мішок із борошном на ніжках, – подумала Маргарита. – Причому дуже сумний мішок. Але хіба мішки бувають сумні?»

Маргарита стежила за Гансиком, доки він доплентався до дверей, глибоко зітхнув, стурбовано принюхався і зайшов до класу.

– О! Нарешті прийшла і наша чемпіонка з карате, – сказав учитель німецької, коли Маргарита повернулася до свого класу.

Дівчина посміхнулася.

– Дуже страшно було? – співчутливо поцікавився вчитель. Маргарита похитала головою і попрямувала на своє місце. Коли вона проходила повз Флоріана Кальба, той поцілував вказівний палець своєї правої руки і середнім пальцем послав їй поцілунок. Маргарита впіймала поцілунок у повітрі, затиснула в долоні й заховала в кишеню штанів.

– Цьомчик про запас! – досить голосно прошепотів Отті Горнек.

Маргарита гепнулася на крісло. Вона спробувала слухати вчителя, котрий саме скаржився, що у більшості учнівських творів немає «нормального кінця». Не можна ж так просто сорок п'ять хвилин писати, «як Бог на душу покладе», а почувши дзвінок на перерву, недовго думаючи брати і ставити крапку! Перед тим, як починати твір, сказав учитель, треба скласти собі чіткий план.

Уші Коль, яка сиділа перед Маргаритою, обернулася і прошепотіла: «Ми сьогодні з тобою близнюки!» Вона виставила ногу у прохід між партами, вказала на свої джинси, а рукою посмикала за свою блакитну футболку, на якій спереду були зображені дві малесенькі голівки ангеликів із крильцями. Уші Коль мала рацію: Маргаритині штани та футболка були точнісінько такі самі, як і в Уші. Проте, розглядаючи обидві футболки, щоби знайти між ними бодай найменшу відмінність, Маргарита раптом відкрила для себе одну річ, яка так захопила її, що вона вже навіть і одним вухом не слухала порад учителя щодо написання творів: не тільки футболки були близнюками! Груди під футболками теж були справжніми двійнятами! Доволі великі, але не широкі. І радше гострі, ніж пласкі! І якби дівчата помінялися, наприклад, лівими половинами своїх бюстів, то цього ніхто б і не помітив!

Маргарита була така захоплена цим відкриттям, що весь ранок не зводила погляду зі своїх грудей. «Якщо навіть груди можуть так змінитися, – думала вона, – то це означає, що змінитися може все, що завгодно!» Почуття, яким супроводжувалися ці думки, не було ні надто тривожним, ані особливо радісним. «Зацікавлення» – ось слово, яке найкраще би пасувало до нього.

Маргарита і клопоти з Гансиком

Розділ 1,

у якому ще нічого не відбувається, але той, хто не читав першу частину цієї історії, має нагоду познайомитися з її героїнею

Маргариті Марії Закмаєр було п'ятнадцять років, вона мала сірі, як дунайська рінь, очі, волосся кольору спанієля, малесенький дитинячий носик, мала 166 сантиметрів зросту і важила 53 кілограми. Те, що Маргаритині сусідки по парті Уші-1 і Уші-2 (Уші Маєр і Уші Коль) усе ще називали її поза очі «бочкою сала», пояснювалося тільки їхньою тупістю. Рік тому Маргарита і справді ще була бочкою: на шість сантиметрів нижчою, ніж тепер, і на 11 кілограмів важчою.

– За останній рік через усі ті гризоти і страждання біднятко зовсім спало з лиця, – частенько примовляла цвельська бабуся, стурбовано та згіршено похитуючи круглоvidoю головою, а Маргаритин тато кивав, зітхав, схиляв подвійне підборіддя на драглисті груди і нарікав:

– Так-так. Це просто жах! Бідне дівча! Таке худюще зробилося, мабуть, це булемія! Ще трохи, і її вітром буде здувати!

– Бути струнким набагато здоровіше, ніж грубим! У наш час це знає кожна більш-менш розумна людина! ~ виправдовувалася

Маргарита перед татом і цвельською бабусею. -1 не робить таких цирків! Ми ж не в минулому столітті. Є купа розлучених батьків. Цим уже нікого не здивуєш. І порівняно з тим, що витворяють інші предки, мої мама і тато – просто янголи!

Цвельську бабусю такі слова шокували. Її обурювали як зміст, так і тон.

– Маргарито, як ти розмовляєш! – жахалася вона. – Маргарито, порядні дівчатка так не говорять! Раніше ти ніколи так не розмовляла, це все від того ненормального життя, яким тобі зараз доводиться жити. Ти геть відбиваєшся від рук, Маргарито!

Сварки та суперечки почалися через те, що Маргаритина мама захотіла знову піти вчитись, аби стати соціальною працівницею. Вона не хотіла залишатися домогосподаркою. Та саме лише це навряд чи

було би достатнім приводом для розлучення. Коли друзі питали Маргариту, чому її батьки розійшлися, вона (якщо їй того дня хотілося бути чесною) пояснювала: «Думаю, між ними майже не залишилося кохання, і, почавши часто сваритися, вони це помітили!»

Після однієї особливо бурхливої сварки мама перейшла жити до своєї подруги Марі-Луїзи і забрала зі собою Маргариту та її молодшу сестру Меді. Маргаритин брат Гансик залишився з татом.

Відтоді татове господарство вела пані Маєр. Вона приходила чотири рази на тиждень по чотири години на день, прибирала в усіх кімнатах і страшенно обурювалася, якщо зроблений нею ідеальний порядок не зберігався до наступного дня. А кожної п'ятниці рано-ранесенько приїздила цветльська бабуся і варила, смажила, пекла, заморожувала й пізно ввечері поверталася назад до Цветля.

Маргарита, Маргаритина мама, Меді, Марі-Луїза та її син Пепі, який був ровесником Меді, мусили давати собі раду без бабусі й без жодної пані Маєр. Марі-Луїза була соціальною працівницею, вона щодня ходила на роботу й увечері поверталася додому змучена, як собака. Маргаритина мама проводила цілий день у школі, а що навчання було для неї незвичним заняттям, то вона теж досить сильно втомлювалася.

Зайвих грошей у нової Маргаритиної сім'ї, яку цветльська бабуся зневажливо називала «комуною», теж не було. Марі-Луїза заробляла небагато, а Маргаритина мама – взагалі нічого. Вона отримувала гроші від Маргаритиною тата. Тато постійно вдавав, ніби дає їй астрономічні суми. Мама ж постійно вдавала, ніби отримує лише якийсь дріб'язок.

Властиво, Маргарита була цілком задоволена своїм життям. Єдиною справжньою гризотою був її брат Гансик. Гансик мав тринадцять років і був круглий, як повітряна кулька. Він – як це делікатно формулюють дорослі – «не подужав» переїзд мами, Маргарити і Меді. Щоправда, він якось існував, поїдав неймовірну кількість харчів, запивав усе це лимонадом, ходив до школи, сьак-так учився і не справляв враження по-справжньому сумної дитини. Але той, хто його добре знав і любив – так, як Маргарита, – бачив, що з Гансиком не все гаразд.

Часом посеред ночі Маргарита прокидалася без причини і довго не могла заснути. Вона думала про Гансика, питала себе, як йому допомогти, і не знаходила відповіді. І часто в такі безсонні години вона

здогадувалася, що не може заснути лише тому, що їй бракує Гансикового лагідного рівномірного хропіння. Воно завжди діяло на неї дуже заспокійливо, краще, ніж мелісова ванна.

Звичайно, крім клопотів через Гансика, Маргарита мала ще кілька інших проблем. Але жодна з них не була аж така тривожна, щоби турбувати безсонними ночами.

Розділ 2,

у якому Маргарита не може дати стільки любові, скільки від неї вимагають, і робить відкриття, яке не має нічого спільного з коханням

У п'ятницю по обіді Маргарита сиділа в кав'ярні «Ваксельбергер», у кутку біля печі, й учила англійські слова. «У «Ваксель-бергері» в мій мозок уміщується вдвічі більше і вдвічі швидше, ніж деінде», – виправдовувалася вона перед мамою, коли та дивувалася зі звички доньки робити уроки в кав'ярні. Як слід пояснити це Маргарита не могла, та, очевидно, вона мала рацію, бо, хоч і витрачала на домашні завдання не надто багато часу, з усіх предметів – за винятком фізкультури та малювання – в неї були дуже добрі оцінки – середній бал 1,6*, а якщо врахувати, що з фізкультури та малювання вона мала «задовільно», то загалом це було неабияке досягнення. Тому дехто з Маргаритиних однокласників називав її «вискочкою», хоча це була абсолютна нісенітниця. До оцінок Маргарита була цілком байдужа. Вона би могла спокійно спати і з довгим списком трояків у таблиці, та мама благала її постаратися «витягнути» на якнайкращий середній бал. Раніше мама теж не звертала особливої уваги на Маргаритині оцінки. «Головне, щоби тебе не залишили на другий рік», – заспокоювала вона доньку. А тепер говорила інакше: «Маргарито, не розслабляйся! Благаю тебе! А то він скаже, що ти почала гірше вчитися, бо я менше турбуюся про тебе! Мені вже досить того, що я вислуховую через Меді!»

«Він» – це був, звичайно, Маргаритин батько, котрий при кожній зустрічі дорікав мамі, що Меді погано вчиться, стверджуючи, що і Маргарита, і Гансик у молодших класах не мали нічого, крім «відмінно» – за винятком, звичайно, фізкультури. А Меді, мовляв, не дурніша за них, тож її невдачі пов'язані з «обставинами».

Саме в той момент, коли Маргарита з полегшенням перегорнула останню списану словами сторінку зошита, двері відчинились і зайшов Гінцель. Маргарита відклала словничок і посміхнулася до хлопця. Гінцель підійшов ближче.

– Маргаритко, моя квітко, знову вчишся? – спитав він і зупинився перед Маргаритою, притуливши спину до теплої печі. – Там надворі такий зусман, – сказав він.

Маргарита кивнула.

*В австрійській школі п'ятибальна система: найкраща оцінка – 1, найгірша – 5.

– І дуже висока вологість повітря. Маргарита кивнула ще раз.

– Ненавиджу зиму! Я емігрую! Поїду туди, де завжди тепло! – Флорида, – сказала Маргарита. – Куала-Лумпур, – запропонував Гінцель. Маргарита закрила словничок, запхала його до шматяної торби з написом «Мішковина замість пластику» і смикнула Гінцеля за рукав плаща: – Здається, в Куала-Лумпурі зараз сезон дощів! – Тоді Гванабара, – спробував Гінцель іще раз. – Там теж сезон дощів, – заперечила Маргарита. – Справді? – перепитав Гінцель. – Без поняття, – сказала Маргарита, а кульгавий офіціант, котрого вивів зі стану дрімоти прихід Гінцеля, гукнув од шин-квасу: «Пане Гінцелю, уважайте, бо спалите собі задок!» Гінцель відступив на крок від пічки, помацав себе ззаду і пробурмотів: «Справді гарячий!» Він підсів за столик до Маргарити, відхилився на кріслі, по-грйдався, заплющив очі і сказав:

– Слухай, а це міг бути початок самоспалення.

– У таких випадках обливають себе бензином, – сказала Маргарита.

– Бо хочуть, аби все чимшвидше скінчилося! – Гінцель витягнув із кишені плаща пом'яту цигарку, запхав до рота, але не припалив. – Згоріти повільно – мені здається, що це крутіше. Стаєш на початку грудня біля печі й не відходиш від неї до весни. А у квітні від тебе не залишається нічого, крім скелета. Усе м'ясце поволеньки спеклося!

Маргарита не поспішала реагувати на Гінцелєві само-спалювальні фантазії. Вона лише пробуркотіла: «Ідіот», – а тоді кивнула офіціантові:

– Прошу мені ще одну мінеральну воду!

– Що, купило притупило? – спитав Гінцель.

– Та ні, – відповіла Маргарита. – Властиво, мені взагалі нічого не хочеться. Але ж не можу я сидіти тут годинами й нічого не замовляти.

Підійшов кульгавий офіціант і поставив -на плямисту мармурову поверхню столика склянку мінеральної води. Склянка була повна по вінця, і трохи води вихлюпнулось.

– А для вас, пане Гінцелю? – запитав офіціант.

– Ганчірку витерти стіл, – сказав Гінцель.

Кульгавий офіціант поглянув на Гінцеля ображено, а оскільки мав хворе око – страшенно вирячене і на п'ять четвертих вкрите товстою повікою, – це виглядало дуже загрозливо.

– Велику каву без молока і канাপку з сиром, – поквапився додати Гінцель.

Він витяг вим'яту цигарку з рота і спробував закласти її за вухо, та цигарка не хотіла триматися, бо Гінцелєві вуха були дуже маленькі й дуже відстовбурчені.

– На Тенерифе зараз теж тепло, – сказав Гінцель. – А температура води двадцять три градуси! – Гінцель облишив спроби примостити цигарку за вухом. Він знову запхав її до рота.

– Полетиш зі мною на Тенерифе? – спитав він Маргариту.

– Аякже! – захихотіла Маргарита.

– Завтра чи наступної суботи? – спитав Гінцель – Чартерні рейси лише по суботах. Опівночі!

Маргарита перестала хихотіти. Вона досить добре знала Гін-це ля. Його погляд і те, як він говорив, переконали її, що він серйозно.

– Моя вельмишановна пані бабуня дещо розщедрилася. -Гінцель витяг із кишені чек і простягнув його Маргариті. -Цього вистачить для нас двох. На цілий місяць. А якщо будемо економити, то, може, і на два!

Маргарита з недовірою поглянула на чек. Те, що стара Целлян-дер-Целлергаузенка відвалила своєму зварйованому внукові таку велику суму, здавалося малоймовірним. Вона ж йому навіть сотні ніколи не підкинула! А на день народження подарувала коробку цукерок і пару майток!

– У неї починається старечий маразм, – пояснив Гінцель. -Вона вже така склерозна, що часом сама забуває, наскільки скупа! – Гінцель

засміявся. – Вона сказала, що не може більше бачити моє татуювання. – Гінцель ніжно погладив вказівним пальцем метелика в натуральну величину, витатуйованого в нього на лівій щоці. – Вона вважає, що такі штуки мають лише матроси і пролетарі. Тоді я сказав, що для того, щоби видалити метелика, потрібна косметична операція. І вона почала наполягати, щоби я конче зробив таку операцію, інакше, мовляв, я ніколи не зможу стати адвокатом, чи дипломатом, чи головним лікарем. І вона виписала чек. Щоби забезпечити мені гідне майбутнє і нарешті позбутися цієї ганьби для родини.

Маргариті теж не дуже подобався метелик, витатуйований у Гінцеля на щоці. Вона ніколи не могла збагнути, що може штовхнути людину добровільно погодитися на болючі тортури з практично незворотними наслідками. А ще вона підозрювала, що Гінцеля ця прикраса теж уже давно дратує, але він просто не хоче цього визнавати. Торік, коли Маргарита з ним познайомилася, татуювання принаймні пасувало до його іміджу: тоді він ходив запнутий у чорну шкіру від шиї до носаків чобіт, із найжаченою чорною щетиною на черепі, увінчаною жмутком волосся, кінчики якого були помальовані на червоно. Та приблизно півроку тому Гінцель змінив стиль. Тепер він мастив волосся гелем, робив проділ посередині й мав тоненькі вусики, закручені кренделіками. Він носив круглі нікелеві окуляри та черевики зі шнурівками, прадідові смугасті штани на шлейках зі шкіряними петлями, замість нормальної сорочки – чоловічу нічну сорочку початку ХХ століття з мотуззяними гудзиками та гаптуванням, а зверху – в'язану камізельку, точнісінько, як у цветльської бабусі. Поверх цієї так званої камізельки – прапрамодель сучасного порошоківника. На думку Маргарити, метелик на щоці абсолютно не пасував до цього стилю. Він видавав те, що Гінцель раніше був зовсім інакший.

– Справді, піди і виведи його, – порадила Маргарита. – Я читала в якомусь журналі, що татуювання можна видалити методом шліфування. Тепер багато хто так робить!

Гінцеля така пропозиція обурила.

– Мій чудовий метелик! – вигукнув він. – От побачиш, колись він прикрашатиме мою ліву щоку в труні. Був би я дурний розтринькувати винятково щедрий дар бабусі Целляндер-Целлергаузен на такі бздури,

як косметичні процедури. Два квитки до Тенерифе – ось набагато краща інвестиція для цих грошей!

Маргарита ковтнула теплуватої мінеральної води і пошкрябала живіт.

– Гінцелю, мій любий хлопчику, – сказала вона, – здається, ти не подумав, що я не можу просто так узяти і поїхати світ за очі, бо мушу ходити до школи! – Маргарита відхилилася на кріслі назад, принюхалась і зітхнула. – І навіть якби зараз були канікули, тато мені би цього ніколи не дозволив. І мама теж, напевно, була би проти.

– А ти просто втечи, – запропонував Гінцель.

– Ти що, з дуба впав! – вигукнула Маргарита.

– Сама ти з дуба впала, – сказав Гінцель. Він витяг із рота пом'яту цигарку і розкришив її між пальцями. – А що такого, якщо ти втечеш? Я тебе не розумію! Щодня біжиш до школи, зубриш, що дурна, тусуєшся у «Ваксельбергері» і спиш по сім годин. Хіба це життя? Це паскудне життя! Ти ж не живеш, ти животієш!

Маргарита наморщила свій дитинячий носик і принюхалась. Так вона робила часто, коли була дещо спантеличена. Маргаритине принюхування натомість завжди збивало з пантелику Гінцеля. Щоразу, коли Маргарита принюхувалась, йому здавалося, що вона чує якийсь неприємний запах, і що це пахне саме від нього. Таке побоювання не було геть безпідставним, бо Гінцель не надто любляв чистити зуби чи мити ноги й ніколи не прав свій одяг. Коли Гінцелеві здавалося, що його речі занадто брудні, він купував собі на товчку нові, а старі просто викидав. Тільки шкарпетки та майтки він час від часу віддавав прати одній старенькій сусідці.

Отож, Маргарита спантеличено принюхувалась, а Гінцель спантеличено питав себе, в чому річ. Запах із рота? Спітнілі ноги? Смердючі лахи? Через це у нього завжди псувався настрій. Аж тут Маргарита заговорила:

– Ти геть звар'ював, Гінцелю! Чесно! – сказала вона. – А що, потвоєму, мені робити після двох місяців на пляжі? Повернутися додому і покаятися? Чи поїхати автостопом у Бангладеш? Чи що?

– А чого ти вже наперед про це думаєш? – запитав Гінцель. – Два місяці, Маргаритко, моя квітко, – це майже вічність! Можливо, за два місяці все зміниться. Може, вибухнуть чотири атомні електростанції, і не буде вже ні школи, ні мами, ні тата!

– У тебе зовсім дах поїхав! – Маргарита задихнулася від обурення.

– Це в тебе поїхав дах, Маргаритко, моя квітко, – сказав Гінцель. – Чесно! Зараз треба жити! Тут і зараз – «Ніс еіпшіс», як полюбляли говорити латиняни. Якщо будеш завжди думати про наслідки, нічого в житті не побачиш!

– А тепер стули гаву і послухай, що я тобі скажу, – прошипіла Маргарита. – Тобі легко говорити. По-перше, тобі щойно виповнилося вісімнадцять, і нікого особливо не гребе, чим ти займаєшся. А по-друге, щомісяця першого числа ти отримуєш від свого старого чек, байдуже, втечеш ти на кілька тижнів на південь, чи ні!

Гінцель хотів щось сказати, але Маргарита не дала вставити йому ні слова.

– Тихо будь! – крикнула вона. – Я знаю наперед, що ти хочеш сказати. Я вже знаю твої прийомчики! Я міщанка, боягузка, пристосуванка і зануда! Я добре засвоїла все, чого мене навчили мої батьки-міщухи!

Гінцель не заперечував. Це обурило Маргариту ще більше. Зі злістю в голосі вона продовжувала:

– Так і є! Зі мною все ясно, мій любий! Я ж походжу з міщанської сімейки! Маючи тата, котрий пишається тим, що доріс до прокуриста макаронної фабрики, і маму, котра у тридцять три роки ходить на навчання, щоби здобути міщанський фах, – як би я могла стати іншою! З цим панові барону Целлянде-рові-Целлергаузену доведеться змиритись! А якщо тобі це не до вподоби, дорогенький, то знайди собі якусь зварйовану баронесу! Вона тебе зрозуміє ліпше.

Маргарита бештала бідного Гінцеля, як могла. Вона дорікнула йому, що в неформала він тільки бавиться. Упродовж одного сезону – у шкіряних обладунках і з червоним пензликом на макітрі. Потім іще рік – із проділом посередині й у прадідусе-вому вбранні. Для того, хто виріс у восьми кімнатах, до того ж із покоївкою та служниками, пожити кілька років в однокімнатній кавалерці з туалетом на поверсі – просто таке собі дивацтво й урізноманітнення, щоби не було нудно. Такий, як він, може собі дозволити бити байдики, вдавати з себе тусовщика і плювати на гроші.

– Але за цим, – продовжувала звинувачення Маргарита, – стоїть клан Целляндер-Целлергаузен із усім його статком, і у глибині душі ти чудово знаєш, що нічого страшного з тобою не станеться. Моя бабуся,

якою склеротичкою вона би не була, ніколи би не змогла виписати такий чек! У моєї бабусі нема чекової книжки. І рахунку в банку. І грошей! Але для твоєї це -дрібничка! Насправді ж ти феодалний фраєр! У молодих дженджиків із вищого світу завжди так було! Всі вони в молодості кілька років бавляться собі в неформалів і тусують! Так належиться! Раніше вони пили-гуляли, грали в карти і робили борги, а тепер вони, бач, подаються в неформали! А згодом беруться за розум, і сім'я знову приймає їх у свої обійми!

Останню теорію висунула Марі-Луїза, і, властиво, Маргарита не була її прихильницею, бо була майже певна, що Гінцеля це не стосується. Хлопець справді щомісяця отримував від свого батька чек, але в нього точно не було жодного родича, котрий би чекав-не дочекався, коли це Гінцель упаде йому в обійми, щоб із любов'ю прийняти його назад у лоно сім'ї. Маргарита лише зі злості наводила такі несправедливі аргументи. Вона знала, що Гінцель зневажав свою родину, і що нічого його не ображає так, як припущення, що рано чи пізно він стане цілком пристосованим членом цього клану.

– Хай там як, а колись ти отримаєш спадок, – докинула Маргарита, щоб остаточно добити Гінцеля. – І вже тільки сама та частка, яку вони тобі зобов'язані дати за законом, зробить тебе багатим! Людина, котра колись отримає такий спадок, може легко сказати, що їй начхати на школу й оцінки, весь отой стрес і решту паскудних речей! На твоєму місці я би теж так зробила!

Маргарита замовкла, втомлена довгою промовою. «Так йому і треба, – подумала вона задоволено, – тепер він має про що поміркувати! Тепер він залишить мене у спокої!»

Гінцель подивився на Маргариту, погладив вказівним пальцем свого метелика і сказав:

– Ти мене не любиш!

Маргарита знову почала принохуватись. І пошкрябала живіт. А тоді потягла себе лівою рукою за пальці правої, аж вони хруснули, і втупилась у протилежну стіну кав'ярні. Це мало означати: «Гінцелю, облиш цю тему! Я відмовляюся про це говорити!»

– Ти мене просто не любиш, от у чому проблема! – сказав Гінцель.

Маргарита не відводила очей від стіни. Вона почувалася безпорадною. Те, що Гінцелеві хотілось, аби вона його любила, вона збагнула вже деякий час тому. От тільки їй не було зрозуміло, чи

можна було назвати ту прихильність, яку вона до нього почувала, «коханням». Гінцель їй подобався. Він був її найкращим другом. Але в неї абсолютно не виникало бажання поцілувати його, обняти, спати з ним. На початку їхньої дружби Маргарита думала, що не хоче цілуватися з ним тільки через його зуби. Вона бридилася його коричневих різців із надщербленими краями. Однак уже кілька місяців, як на місці гнилих зубів у Гінцеля з'явилися білі коронки, а Маргарита все ще не почувала жодної потреби цілуватися з ним. Тривалий час між Гінцелем і Маргаритою не виникало через це проблем, бо Гінцель не робив спроб фізичного зближення. Габріела, яка знала Гінцеля вже сто років, розповіла Маргариті, що в Гінцеля це завжди так, бо він, мовляв, імпотент, причому з психічних причин, які дуже глибоко закорінені в його підсвідомості.

Однак за останні тижні Гінцель змінив свою поведінку. Не те, щоби він ліз обніматись і цілуватись. Але майже при кожній зустрічі він питав Маргариту, чи вона його любить, або стверджував, що вона його не любить. Маргарита, може, нічого б і не мала проти того, щоби видати прихильність, яку вона до нього почувала, за кохання, та вона боялася, що раптом Габріелина інформація про імпотенцію не відповідає дійсності, й після позитивної відповіді Гінцель зі сьйливою посмішкою вигукне: «От і добре! Отже все чікі-пікі, і ти нічого не матимеш проти того, щоби зі мною переспати!» А тоді Маргариті довелося би рішуче відмовитись. Отож, краще було не робити жодних конкретних заяв.

Гінцель поклав руку Маргариті на плече:

– Чому ти не можеш просто визнати, що не любиш мене?

– Бо це не так просто, – промимрила Маргарита. – Бо я сама не знаю!

Гінцель забрав руку з Маргаритиноного плеча і злісно засміявся.

– Бозю-бозю! – сказав він – Вона сама не знає! А ти просто згадай свого славнозвісного Кальба, Маргарито! Його ж ти любиш! Якщо ти маєш до мене якісь подібні почуття, то мене ти теж любиш!

– Я не люблю Флоріана Кальба, – сказала Маргарита. – І взагалі ти мене дістав!

Маргарита встала, взяла торбу й пішла до кульгавого офіціанта, котрий дрімав за шинквасом, аби розрахуватися за три склянки мінеральної води. Саме в той момент, коли він тицьнув їй у руку

решту, в двері ввійшли Габріела й Іксі. Вони привіталися з Маргаритою і не хотіли її відпускати. Маргарита збрехала їм, що мусить бігти додому, до батька, бо в Гансика завтра контрольна з математики, і вона пообіцяла з ним позайматися.

– Стара брехуха, – сказала Іксі. – Твій драглистий брат щойно сів у 10а. У напрямку Герстгофа. Ми бачили його на зупинці!

– Гансик? – Маргарита принохалася. – Не може бути! Ви його з кимось переплутали!

Габріела й Іксі засміялися. Такого, як Гансик, запевнили вони, неможливо переплутати ні з ким. Для цього він надто унікальний у всіх своїх масштабах і габаритах.

– Пощо Гансикові в Герстгоф? – не могла заспокоїтися Маргарита. – У нього ж там нема знайомих.

– Позавчора я теж бачила його на зупинці 10а, – сказала Габріела. – З братом Анні Фройденталер. Можливо, в них обох у Герстгофі подружки!

Маргарита невпевнено повернулася з Габріелою та Іксі назад до Гінцелевого столика. Гінцель посміхнувся їй, і оскільки вона була переконана, що у присутності дівчат він не зачіпатиме нестерпну для неї тему, Маргарита присіла.

Цього разу вона не брала участі в загальній розмові, бо думала про Гансика і питала себе, чому його останнім часом постійно бачать у трамваях, автобусах чи на зупинках міського транспорту. З десяток людей уже повідомили їй, що бачили, як її брат кудись їде або на щось чекає. А коли вона, цілком принагідно, запитала про це Гансика, він усе заперечував.

«Тут щось не те! – подумала Маргарита. – Ті, хто його бачив, не брешуть! У них нема на це причин. Отже, бреше Гансик!»

«Завтра, коли його побачу, – вирішила Маргарита, – я детально про все розпитаю! Тоді він буде змушений усе пояснити! А якщо він скаже, що мене це не обходить, я не відступлю. Мене ж це таки обходить. Зрештою, він же мій брат!»

Розділ 3,

в якому Маргарита переживає жахливу суботу, а до незвичного відкриття, яке вона зробила у п'ятницю, додається ще декілька дивних деталей

Кожної суботи – так було умовлено – Гансик і Маргарита йшли разом зі школи до тата. Субота була для Маргарити «днем батька». Часом дівчина залишалася з татом і Гансиком до наступного вечора. А інколи до них долучалась і Меді. Та це бувало тільки тоді, коли вона сварилася з Пепі. Якщо ж у неї з Пепі були мир і злагода, то її було годі переконати розлучитися з ним хоч на годину. А оскільки тато не хотів у вихідні доглядати «жахливу дитину» Марі-Луїзи, то йому здебільшого доводилося відмовлятися від товариства своєї Меді.

Цієї суботи Маргарита відсиділа чотири нудні уроки. Коли нарешті о дванадцятій годині пролунав рятівний дзвінок, вона хотіла відразу ж побігти до Гансикового класу, щоби зустріти брата, але її зупинив Флоріан Кальб.

– Мала, як дивишся на те, щоби сьогодні по обіді піти в кіно? – спитав він.

Маргарита відхилила пропозицію:

– Сьогодні в мене «день батька», ти ж знаєш!

Флоріан був готовий перенести похід у кіно на неділю. Він поклав руку Маргариті на плечі, обняв її, притягнув до себе і лагідно пробурмотів:

– Для тебе, рідна, я завжди знайду час! Маргарита не хотіла домовлятися. Вона сказала:

– Я не маю поняття, що буде завтра. Може, я буду мати охоту піти в кіно, а може – ні!

Вона милостиво дозволила Флоріанові зателефонувати їй завтра вранці.

– Але, будь ласка, не раніше, ніж пів десятої!

– Тоді цьом-цьом, па-па, до завтра, – сказав Флоріан, відпустив Маргариту і вийшов із класу. Дівчину це рознервувало. Флоріан виголосив своє дурнувате прощання дуже голосно, так голосно, що його почули всі, хто ще був у класі.

– Ідіот! – сказала Маргарита, теж так, аби її могли почути всі присутні, взяла свою торбу і вийшла.

Двері Гансикового класу були відчинені. Усередині були тільки Гансик і Міхі Фройденталер. Маргарита прихилилася до стіни біля дверей. Вона почула, як її брат сказав:

– Сьогодні я справді не можу. Прийде Маргарита. І тато хоче нас повести на якусь виставку килимів!

– Але ми все ще не маємо інформації про те, що він робить у вихідні! – це був голос Міхі Фройденталера. – А я сам не зможу!

Маргарита підійшла ближче до відчинених дверей.

– Рівно о третій ти будеш на місці! – сказав Фройденталер. – Я буду чекати на тебе на зупинці 10а!

Що відповів на це Гансик, неможливо було розібрати, бо з-за рогу вийшов шкільний сторож. Він голосно насвистував якийсь веселенький марш і тягнув за собою візок із причепленим до нього велетенським смітником. Візок голосно деренчав. Сторож попрямував до Гансикового класу, відставив візок убік і зайшов усередину, щоби забрати кошик для паперу.

– Гей, Закмаєре! Твоя сестра чекає на тебе за дверима! -почула Маргарита. У дверях тут же з'явився Гансик і стурбовано поцікавився:

– Давно чекаєш?

– Ні, щойно прийшла, – збрехала Маргарита, і їй здалося, що Гансик полегшено зітхнув.

Дорогою додому Маргарита хотіла спитати брата, що такого він планує сьогодні по обіді з Фройденталером, і чому він постійно їздить автобусом 10а. Та вона не спромоглася на це. їй це видалося нетактовним, неделікатним. «Можливо, у нього справді є дівчина», – подумала Маргарита. Однак вона негайно відкинула цю думку, бо, поперше, тоді би Фройденталер не говорив про інформацію «на вихідні» – що би це означало? – а по-друге, їй досить було об'єктивного погляду на братчика-Гансика, щоби переконатися, що в нього не може бути «дівчини». Тринадцятирічні хлопці, котрі тішаються популярністю серед дівчат, виглядають зовсім інакше!

Так розмірковуючи і розглядаючи Гансика, Маргарита дуже засмутилася. Товстуном Гансик був завжди, та раніше в нього був тугий прошарок сала, рівномірно розподілений по всьому тілі. Тепер Гансик став якийсь драглистий, із подвійним підборіддям і обвислим черевом. Навіть його вуха були якісь товсті. І якщо йому доводилося трохи довше, ніж зазвичай, іти пішки, він захекувався й у нього починало колоти в боці. А якщо треба було йти ще трішки довше, він натирав собі ноги. За останній рік Гансикові стегна стали такі товсті, що терлись одне до одного. І Гансикових гарних ясно-блакитних очей

із довгими чорними віями теж не було видно. У них не було жодного шансу визирнути з-поміж товстого навислого чола та круглих щік.

Тато, підперезаний фартухом і з закасаними рукавами, чекав на порозі квартири. Мабуть, він іще з кухні почув Гансикове сопіння на сходах і вийшов дітям назустріч.

– Обід готовий! – гукнув він. Тоді обняв Маргариту і з такою силою притиснув до свого батьківського серця, що вона мало не задихнулася. Її ніс і рот глибоко занурились у товсті батькові груди, які пахли гуляшем.

– Я голодний, – сказав Гансик.

Тато випустив Маргариту з обіймів і поспішив до кухні.

– Я найкращий у світі розморожувані – сказав він. – Сьогодні на обід спаржева юшка, гуляш із макаронами і кнедлі зі сливовим повидлом.

«О всемогутній повелителю калорій! – подумала Маргарита.

– Дай мені силу!» Відтоді, як вони з мамою схудли, вона вже не могла подужати колишніх зазмаєрівських порцій. Але дівчина не хотіла розчаровувати «найкращого у світі розморожувача» і мужньо почала наминати.

Тато поглинав їжу з помітним задоволенням, його вуса «а ля цісар Франц Йосиф», прикрашені маленькими шматочками спаржі та цибулі, вібрували в такт жувальним рухам. За десертом, кладучи собі на тарілку кнедль і посипаючи його цукром і маком, він видавав захоплені звуки, які зазвичай можна почути від людей, котрі милуються особливо романтичним заходом сонця. Але раптом тато кинув погляд на тарелю з кнедлями і замовк.

– Я все розумію, мій сину! – звернувся він до Гансика. – їсти, звісно, приємно, але ж не можна жерти так, як ти!

– А що таке! Це тільки мій другий кнедлик, – незадоволено озвався Гансик, не припиняючи жувати.

– Це твій четвертий кнедль, – сказав тато.

– Ні, другий, слово честі! – вигукнув Гансик і проковтнув велетенський шматок.

– Було шість кнедлів! – сказав тато. – Один узяв я, один – Маргарита, а тарілка порожня. Це означає, що ти з'їв чотири!

– Ні, тільки два! – затято провадив Гансик.

Татове обличчя почервоніло від гніву. Він був схильний до швидкої зміни настрою.

– Ти що, маєш мене за дурня? – закричав він. – Я ж знаю, що було шість кнедлів, я ж їх сам варив! – на доказ цього тато вказав на тарелю з кнедлями, на якій залишилося шість плямок.

– Один, два, три, чотири, п'ять, шість! – порахував він.

– Але в мене тільки другий! – наполягав Гансик. Тато кинув ніж і виделку на стіл.

– Я через тебе звар'юю! – закричав він.

Гансик підвівся, схопив свою тарілку і вийшов із кімнати.

– Я справді з'їв тільки два! – жалібно гукнув він із-за дверей.

Тато подивився йому вслід і зітхнув. Тоді знову взяв виделку та ніж і накинувся на свій кнедль. Несамовито рухаючи щелепами, він сказав:

– Тепер він часто такий, він жере і жере, але не признається. У понеділок після роботи я купив салямі, а коли у вівторок хотів зробити собі канапку, ковбаси вже не було. А малий сказав, що він не бачив ніякої салямі, що салямі взагалі не було. Він говорив це так переконливо, що я справді засумнівався в собі. Я вже навіть подумав, чи, бува, не залишив ту салямі в магазині. Навіть перевірів ще раз в машині, в багажнику. – Тато відклав ніж і виделку, схопився за кінчики вусів і скрутив із них кренделі.

– А в четвер до мене на роботу дзвонить пані Маєр і каже, що звільниться, бо готова прибирати нормальне свинство, але не Авгієві стайні. З-під Гансикового ліжка вона вигребла два хвостики салямі, цілу купу хлібних шкоринок і вісім порожніх бляшанок з-під коли!

Тато відхилився у кріслі й подивився на Маргариту, ніби очікуючи від неї якщо не поради, то принаймні пояснень.

– Пані Маєр справді звільнилася? – поцікавилася Маргарита.

– Та ні, вона тільки хотіла, щоби її трохи повмовляли! – Тато махнув рукою. – Але це мене хвилює найменше. Таких пань Маєр скільки завгодно! Мені йдеться про клятого Гансика, – це вже переходить усі межі. Це ненормально!

– Він, як наркоман! – сказала Маргарита. – Тільки замість наркотиків у нього їжа!

Тато кивнув.

– Точно! І ломка починається, якщо йому не давати жерти! – Тато нахилився до Маргарити і майже прошепотів: – Часом він приходить

додому і з'їдає велику банку варення, просто ложкою, без нічого. Якось я сховав усе варення в комірку і зачинив на ключ. Це геть по-дурному, знаю, але інакше на то нема ради!

– Зовсім не по-дурному, - сказала Маргарита. – Я би теж так зробила.

Тато присунувся до Маргарити ще ближче.

– Він зламав двері до комірки. Ломиком!

– Правда? – здивувалася Маргарита.

– Правда! – підтвердив тато.

– От засада! – сказала Маргарита, а тато зітхнув. Але відразу ж після цього він спробував знову зробити веселу міну і крикнув так голосно, щоби почув і Гансик у своїй кімнаті:

– Ми прибираємо зі столу і вирушаємо до культурного життя! Маргарита поприбирала зі столу і поскладала брудний посуд

у посудомийну машину. Тато взяв черевики, вдягнув піджак, зав'язав краватку і гукнув, стукаючи у двері Гансикової кімнати:

– Виходь, сину, ми йдемо!

Гансик не вийшов і не подав голосу, тож тато спробував зайти до дитячої. Та двері були зачинені зсередини.

Тато ще раз постукав і попросив Гансика відчинити. Якийсь час у кімнаті було тихо, тоді хлопець нарешті подав голос:

~ Я не піду з вами! Мені погано!

– Не будь дурний, не вдавай із себе ображеного, ходи! - крикнув тато.

Знову деякий час було тихо, а тоді Гансик крикнув:

– Залиште мене у спокої! Я не хочу нікого бачити!

– О'кей, він нікого не хоче бачити, – пробурмотів тато і додав, звертаючись до Маргарити:

– Ну, то ходімо вдвох! Маргарита не мала нічого проти.

Після того, як Маргарита, мама та Меді переселилися до Марі-Луїзи, тато купив собі нову машину. Великий чорний автомобіль марки «Ровер».

– Це все-таки якось дивно, – сказала Маргарита, всівшись на передньому сидінні поряд із татом і пристебнувши ремінь безпеки. – Коли ми ще були вп'ятьох, то їздили в маленькому «міні», як оселедці в бочці. А тепер, коли ти залишився з Гансиком сам, ти маєш такий розкішний лімузин.

– Це твоя мама наполягала, щоби в нас була маленька машина, – пояснив тато. – Твоя мама хотіла мати енергоощадний автомобіль. Твоя мама оголосила, що страшенно любить нашу маленьку машинку і не віддасть її, поки та не перетвориться на брухт!

– Не кажи постійно «твоя мама». Це звучить дуже дико, -сказала Маргарита.

– Але ж я вже, мабуть, не можу називати її «моя дружина», правда? – Тато посигналив услід машині, яка, на його думку, порушила на повороті правила вуличного руху.

– Можеш казати «Елізабет», – запропонувала Маргарита. -А крім того, вона все ще твоя дружина. Ви ж іще не розлучені.

Далі вони їхали мовчки. Тільки перед Музеєм прикладного мистецтва, де вони хотіли оглянути виставку китайських килимів, тато знову заговорив. Спочатку про те, як важко знайти місце для паркування, та про надокучливих поліцейських. А тоді спитав:

– Як гадаєш, може, Гансикові справді було погано? Якщо так багато жертв...

– Аякже! – перервала його Маргарита. – О третій він зустрічається з Фройденталером. Я випадково почула їхню розмову!

– Ні, це вже просто кінець світу! – закричав тато. – Я віді-вчу його від цього, от побачиш! І взагалі, цей Фройденталер! Найогидніший хлопець із усіх, котрі колись приходили в мій дім, справжнісінький покидьок!

– Ось вільне місце, тату, – Маргарита вказала на доволі широку прогалину між машинами, але тато не звернув увагу на її пораду. Він натиснув на газ і помчав додому.

Гансика вже не було. Двері його кімнати були відчинені, а ліжко не розстелене. Отже, після обіду він навіть не приліг. Післяобідній сон – це для Гансика було святим усе життя. Лише останнім часом він по суботах інколи жертвував ним заради Маргарити.

– Ну? І що тепер? – спитала Маргарита.

– Тепер я почекаю, поки він повернеться, і тоді він мені відповість, чого це спочатку вдає, що йому погано, а потім біжить на зустріч із Фройденталером!

– І що це дасть? – спитала Маргарита.

Цього тато, очевидно, і сам не знав, бо не відповів, а покрокував до кімнати, яку називав «кабінетом».

Маргарита трохи посиділа у вітальні. Вона була дуже зла. «Я все розумію: бідний Гансик, безпорадний тато, – але я такої суботи не заслужила! – подумала вона. – Ліпше би я пішла з Флоріаном в кіно!» Маргарита встала і попленталась у Гансикову кімнату, яка колись була і її кімнатою. Вона сіла на своє старе ліжко і подумала, що зараз відчує зворушення. Та вона марно чекала на напад ностальгії. Помітивши, що в кімнаті несвіже повітря, дівчина підвелась і відчинила вікно. Холодний вітер влетів усередину і здійняв папери на Гансиковому письмовому столі. Вони розлетілися по кімнаті. Маргарита зачинила вікно і позбирала аркуші. На деяких були приклади з математики, деякі були чисті, але більшість листків, які вона підняла, були пообписувані чимось дуже дивним. На одному кривими, нерівними літерами – очевидно, хтось намагався писати лівою рукою – було таке:

МИ ЗНАЄМО ТОЧНО, ДЕ ВИ БУЛИ В ПОНЕДІЛОК О 18 ГОДИНІ.

ЧОРНИЙ ХРЕСТ ПОМСТИ

На іншому було написано:

ЗДАВАЙТЕСЯ! ВАС ВИКРИТО!

ЧОРНИЙ ХРЕСТ ПОМСТИ

А ще на одному вона побачила:

ЯКЩО ВИ БУДЕТЕ ПРОДОВЖУВАТИ, ВАША ЖІНКА ПРО ВСЕ ДОВІДАЄТЬСЯ. ЧОРНИЙ ХРЕСТ ПОМСТИ

Маргарита знайшла з десятків таких записок. Вона сіла на своє старе ліжко і почала їх перечитувати. Її серце при цьому шалено калатало.

Нарешті дівчина встала, поклала папірці назад на письмовий стіл і поставила на них Гансиків тягарець для листів. Тоді пішла в коридор до телефону, подзвонила Флоріанові Кальбу і сказала, що її плани на цей день змінилися, і тепер вона має час піти з ним у кіно. Флоріан дуже зрадів.

– «Касабланка»* підійде? – запитав він.

Маргарита бачила «Касабланку» вже п'ять разів, але зазвичай на кіносеансах вони з Флоріаном усе одно не дуже уважно дивилися на екран, зайняті всіма тими «триманнями за ручки» та «відпиханнями ручок», поцілунками й ухиляннями від поцілунків.

Отож, Маргарита погодилася на «Касабланку». Вона відчула, що дві години Гемпфрі Богарта і Флоріана, ніжності і «Play it again, Sam»**

– це саме те, що їй зараз просто життєво необхідне.

Розділ 4,

в якому Маргариті доводиться пережити важкий тиждень, бо серед мешканців квартири поширюється вірус грипу

У понеділок вранці Меді та Пепі годі було розбудити, а коли Маргарита нарешті їх розворушила, вони, бліді і слабкі, похитуючись, позіхаючи та скиглячи, пішли до лазнички.

Це не було подібно на них: зазвичай уранці вони бували страшенно веселі й бадьорі, вже о пів на шосту починали кидатися подушками, вмикали радіо на повну гучність, поїдали не придатні

* «Касабланка» – культова американська мелодрама (1942) з Гемпфрі Богартом та Інгрід Бергман у головних ролях. Стрічка отримала «Оскара» в номінації! «Найкращий фільм» (1943).

** «Play it again, Sam» – «Заграй це ще раз, Семе» (англ.) – фраза з фільму «Касабланка», що стала крилатою.

для сніданку харчі їй не давали спати Маргариті, Марі-Луїзі та мамі. Отож, Маргаритина мама захвилювалась і відіслала Пепі та Меді назад до ліжок.

Марі-Луїза поміряла їм температуру. У Меді було 38,9, а в Пепі – аж 39,2.

– Якщо таке зі самого ранку, – стурбовано сказала мама, – то ввечері в них взагалі буде під сорок!

– В місті епідемія грипу, – сказала Марі-Луїза. – Це точно грип. Зараз багато хворих.

– Хто з ними залишиться? – запитала Маргарита. Марі-Луїза поглянула винувато.

– Я не можу, – сказала вона. – У нас на роботі вже двоє на лікарняному. Якщо і я ще залишуся вдома, буде повний хаос!

Марі-Луїза подивилася на Маргариту, і її погляд промовляв: «Прошу тебе, добра дитинко, будь така ласкава!»

– Ми сьогодні пишемо контрольну з англійської, – сказала Маргарита. – Всі подумують, що я не прийшла навмисно.

– Ні, ні, – зітхнула Маргаритина мама. – Ти підеш до школи. Ти не можеш пропустити через це контрольну! З ними залишуся я. В мене сьогодні немає важливих занять. Тільки в середу, в середу я не можу. Я мушу читати реферат.

– О'кей, усе ясно, – сказала Марі-Луїза. – Елізабет залишиться з дітьми сьогодні і завтра, в середу Маргарита прогуляє школу, а від четверга я візьму лікарняний!

Маргариті спало на думку, що в середу в неї тест із біології і що вона його конче мусить написати! Оцінка з біології в неї хиталася між «відмінно» та «добре», тож тест був вирішальним.

Проте Маргарита кивнула. їй здалося дріб'язковим відкараскуватися від одного-єдиного дня догляду за дітьми. Крім того, вона була налаштована оптимістично: хтозна, може, до післязавтра Меді та Пепі вже видужають!

Однак ополудні, повернувшись додому у відносно веселому настрої після добре написаної контрольної з англійської, Маргарита побачила там не тільки хвору Меді та хворого Пепі, але і ще хворішу маму.

Мама дрімала у кріслі-гойдалці.

– І мене прихопило, – поскаржилася вона.

А ввечері прийшла з роботи Марі-Луїза, бліда та квола.

– Я думала, що не доживу до кінця дня, – простогнала вона.

– Почуваюся так, ніби мені порозкручували шарніри.

У вівторок вранці Маргарита принесла до ліжок чотирьох хворих чотири склянки липового чаю, роздала термометри і повідомила про хворобу Марі-Луїзи за місцем її роботи, а мами

– за місцем навчання. їй було трохи дивно телефонувати до секретарки соціальної академії: «Моя мама, Елізабет Закмаєр, студентка другого курсу, захворіла на грип і не може прийти до школи!» Та жіночці в секретаріаті це зовсім не видалося дивним. Вона побажала мамі швидкого одужання і співчутливо поцікавилася, чи не потребує Маргарита якоїсь допомоги. «Дякую, ні, – відповіла Маргарита. – Я дам собі раду!»

До школи Маргарита прийшла п'ятнадцять по восьмій. У класі саме точилися бурхливі дебати між Габрієлою та вчителькою історії. Габрієла з розпашілим обличчям стояла біля вчительського столу і стверджувала, що все, що їх примушують вчити у школі, – застаріле,

нудне, нецікаве і взагалі повні бздури. Про те, що справді відбувається у світі й чому він перетворюється на такий паскудний свинарник, у школі нічого не дізнаєшся!

Учителька історії була нажахана. «Ну, Габріело! – це було все, що вона спромоглася сказати. ~ Ну, Габріело!»

– Мене абсолютно не гребе, – викрикала Габріела, – що Наполеона коронували 1804 року і що Віденський конгрес відбувся 1812 року чи на рік пізніше! Що мене це обходить?!

У класі почулося схвальне бурмотіння.

– Я би хотіла знати, що таке «північно-південна вісь» і кого мені більше боятися: росіян чи американців! І чи вдову Мао засудили справедливо, чи несправедливо. А ще мені було би цікаво, що американці роблять у Південній Америці?! І хто такі сіоністи?! І в чому різниця між Арафатом і Каддафі?! Чому ви нам цього не пояснюєте?

– Бо вона сама не знає! – долинув приглушений вигук із останньої парти.

– Я мушу дотримуватися навчальної програми, – виправдовувалась історичка.

– Читай газети, якщо хочеш знати, що робиться у світі! -вигукнув Отті Горнек.

– Все життя мріяв, аби ця стара мимра пояснювала мені світ, – докинув Флоріан Кальб.

– Політика – брудна справа. Мене вона не цікавить! – крикнула УшМ.

~ Не верещіть, як ідіоти! Я хочу дочитати мого «Дагоберта Дака»! – крикнула Уші-2.

А вчителька історії вимахувала руками і кричала:

– Тихо! Попрошу абсолютної тиші! Не можна, щоб усі говорили одночасно!

Коли всі нарешті заспокоїлися й у класі запанувала тиша, – щоправда, не абсолютна, а лише відносна, – вчителька історії сказала, що на Габрієліні «необдумані скарги» вони вже витратили півгодини, тож треба швидко надолужувати навчальний матеріал. Маргаритинового запізнення ніхто не помітив, і їй не довелося нічого пояснювати. Вона вдавала, ніби уважно слухає розповідь про іспанську колоніальну політику на початку новітньої ери та конспектує. Натомість у

Маргаритиному блокноті з'являлися цілком інші записи: липовий чай, цукор, хліб, м'ясо для kota, аспірин, вишневий компот...

Маргарита складала список продуктів.

На четвертому уроці була математика, і Маргарита раптом дуже занепокоїлася, бо згадала, що продуктові крамниці о дванадцятій зачиняють на перерву, тож після уроків вона не зможе нічого купити. «М'ясо для kota мені конче потрібне, – подумала Маргарита. – Все інше може почекати, тільки не м'ясо для kota. Якщо я прийду без м'яса, ненажера Сепі мені голову відгризе. Він уже сьогодні вранці був недогодований. Напевно, сидить зараз перед маминим ліжком, нявчить і шкрябає ніжки меблів. До третьої години, коли магазини знову відчинять, – подумала Маргарита, – Сепі не витримає!»

У класі було досить тихо. Вчитель математики вираховував на дошці якесь рівняння з трьома невідомими. Розв'язання просунулося настільки, що два невідомі стали вже відомі. Учні 5-А – крім Сабіни, яка колупалась у носі й дивилась у вікно, -рахували разом із учителем.

Маргарита встала і сказала:

– Вибачте!

Учитель математики обернувся.

– Тобі щось незрозуміло, дитино? – спитав він досить здивовано, бо Маргариті Закмаєр на уроках математики зазвичай завжди все було зрозуміло.

– Перепрошую, мені треба терміново вийти, я мушу купити телячий шніцель, – сказала Маргарита.

Вчитель математики не второпав, про що йдеться:

– Що ти хочеш, дитинко? Маргарита повторила своє прохання.

– Ти при своєму розумі? – спитав математик.

Колектив 5-А відклав ручки. Навіть Сабіна перестала колупати в носі й роздивлятися хмарки. Здавалося, події ставали цікавими.

– Я при своєму розумі, – сказала Маргарита. – Але в мене вдома всі хворі. А котові потрібна їжа. А магазини ось-ось зачинять. Я через кілька хвилин повернуся!

– Це абсолютно неможливо, – сказав учитель. – Уяви собі, що кожен почав би відпрошуватись!

– Але ж кожен не відпрошується! – зауважив Флоріан Кальб.

– Я не маю права відпустити учня з уроку, – сказав учитель.

– І це називається гуманна школа! – вигукнула Габріела. -Та кожен пес на ланцюгу має більше свободи!

– Точно, – сказала Маргарита, кивнула Габріелі, витягла з торби гаманець і вийшла з класу.

Через тринадцять хвилин засапана Маргарита з телячим шніцелем у руках повернулась. Однокласники розглядали її зі здивуванням і захопленням. Учитель математики проігнорував її, вдаючи, ніби зовсім не помітив її приходу. Уші-1 обернулась і прошепотіла Маргариті:

– Він сказав, що це матиме наслідки! Уші-2 теж обернулась і прошепотіла:

– Він накапає на тебе директорові!

– Вона це переживе, – голосно сказала Габріела. Маргарита справді пережила цей випадок зовсім безболісно,

бо несанкціонований похід за шніцелем узагалі не мав жодних наслідків. Чи то вчитель не повідомив директора, чи директор через забудькуватість або навмисне не роздмухував цю справу. Так чи інак, а Маргариту не викликали ні класний керівник, ані директор, і Александер Андерле обурено сказав їй: «Отак завжди. Любимчики можуть дозволити собі все, що завгодно! Я би хотів бачити, що було би, якби за котячим м'ясом пішов я!»

Маргарита була така вимучена і втомлена доглядом за хворими, що навіть не показала Александерові Андерле языка чи якимось інакше не поставила його на місце. Три останні ночі вона дуже мало спала. Кожної ночі щонайменше разів із десять її будили то Пепі, то Меді: «Мені гаряче», «Мені зимно», «Я хочу пити», «Мене нудить», «Я хочу в туалет», «Мені страшно». А Маргарита, намагаючись не турбувати сон мами та Марі-Луїзи, щоразу прудко бігла до Меді й Пепі. І накривала їх, і розкривала, і водила в туалет, і приносила чай, і заспокоювала, і голубила, і запевняла, що привидів не буває, і що загрозове потріскування – це тільки звуки з труб опалювання.

У п'ятницю після обіду в Меді та Пепі вже майже не було температури, а мамі й Марі-Луїзі стало трохи краще. Принаймні так вони запевняли.

– Ах Маргарито! Якби не ти! – хвалила дівчину Марі-Луїза, не встаючи з ліжка.

– Моя Маргаритка – просто янгол, – озвалася з сусіднього ліжка Маргаритина мама. – Я навіть не знаю, чим заслужила на таку добру доньку. Просто золото, а не дитина!

Маргарита була зворушена. Вона теж вирішила трохи прилягти. Її лихоманило, боліла голова, тремтіли коліна і страшенно хотілося спати. Так хотілося, що вона навіть не роздягнулася.

– Тепер злягло і наше золотце, – засинаючи, почувала Маргарита. Вона провалилась у сон, твердо переконана, що прокинеться о четвертій, бо треба було конче заpastися харчами на вихідні.

Та прокинулася Маргарита аж о сьомій, голова в неї все ще боліла, але її вже не трусило. Їй було страшенно гаряче. Вона хотіла зіскочити з ліжка, та не змогла. Ледве-ледве вдалося звестися на ноги. «Пі ляк трафить», – пробурмотіла дівчина і маленькими непевними кроками почимчикувала до вітальні.

Там вона побачила дуже незвичну і зворушливу картину. Мама сиділа у кріслі-гойдалці з ковдрою на колінах і горнятком чаю в руці. Марі-Луїза напівлежала у фотелі з пледом на колінах і котом Сепі на руках. Меді та Пепі вмостилися на канапі. Усі четверо слухали Гінцеля, який присів на краєчку канапи і читав уголос казку про старанну Лізу.

– Як справи, золотце? – спитала мама.

– У золотця температура, це відразу видно, – сказала Марі-Луїза.

– Тихо! – гукнула Меді, а Пепі закричав: «Читай далі!» Маргарита присіла на підлозі біля мами і поклала голову їй на коліна.

– Читай далі, Гінцелю, – сказала вона. Мама погладила Маргаритині кучері.

Старанна Ліза мовила голосом Гінцеля: «Я вже не можу тримати двері!» Кіт мовив Гінцелевим голосом: «Тоді, Лізо, нехай вони відчиняться!» Ліза відпустила двері, і три розбійники з жахом повтікали, залишивши горщик із золотом.

Гінцель закрив книжку.

– Така дурня! ~ сказала Меді. – Двері занадто важкі. З ними не можна вилізти на дерево!

– В казці можна, – заперечив Пепі.

– Бо казки дурні! – закричала Меді.

– Сама ти дурна! – заверещав Пепі. Гінцель сказав:

– Двері були з пінопласту, дуже легенькі!

– Пінопласту тоді не було! – не вгавала Меді.

– В казці були, – сказав Гінцель.

– Ні, ні, ні! – верещала Меді.

– Так, так, так! – верещав Пепі.

Галас стояв нестерпний. Кожне слово відлунювало Маргариті в голові, наче її стукали по черепу молотом. А ще різало очі світло.

– Чого ви мене не розбудили? – спитала Маргарита маму. – Я ж хотіла піти за продуктами. Завтра субота. Нам потрібні якісь харчі на вихідні. Коли я завтра прийду зі школи, магазини вже зачиняться!

– У тебе грип, – сказала мама. – Ти не можеш іти за продуктами. І до школи ти завтра не підеш. Гінцель нам усе купив. У нас тепер усе є!

– То я піду назад до ліжка, – пробурмотіла Маргарита. Вона хотіла встати, але в неї так запаморочилось у голові, що вона мало не впала. Гінцель допоміг їй підвестися з підлоги.

– Маргаритко, моя квітко, – сказав він, підтримуючи дівчину. – Ти гаряча, як піч на Різдво! – Він звернувся до мами. – Може, їй зробити холодний компрес на груди, проти гарячки?

Маргаритина мама похитала головою, однак Марі-Луїза підтримала цю ідею. Вона сказала, що компрес у будь-якому разі кращий за пігулки, і пояснила Гінцелеві, де знайти для цього старі рушники.

Холодний компрес – це було найбільше страхіття для Маргарити! Нічого у світі не було для неї жахливішого за мокрий холодний

рушник на розпашілому від гарячки тілі!

Маргарита запротестувала:

– Ніяких компресів! Я не люблю компреси! Справді! Я не дам, щоби мені робили компрес! Навіть не мрійте!

– Але, Маргаритко, моя квітко, не будь дурепою! – Гінцель повів Маргариту в її кімнату, посадив на ліжко і хотів допомогти їй роздягнутися.

Маргарита ніяк не могла заспокоїтися.

– Гінцелю, ніякого компресу, – скиглила вона. – Тільки не компрес! Я помру, якщо мені зроблять компрес, чесно, Гінцелю!

– Руки вгору, – скомандував Гінцель, намагаючись стягнути з Маргарити светр.

Маргарита послухалась, але не припинила скаржитися:

– Правда, Гінцелю, я не переносу компресів! Чесне слово! В мене буде інфаркт!

– Гепу вгору, – наказав Гінцель, і після того, як вона виконала наказ, стягнув із неї джинси.

– А де твоя льоля? – спитав Гінцель. – Чи ваша величність, відходячи до сну, не мають на собі нічого, крім «Шанелі номер п'ять»?

Маргариті не хотілося жартувати. Вона не відповіла Гінцелю, а тільки покивала головою, що мало означати: «Я сплю без нічної сорочки. І без «Шанелі номер п'ять». Але Гінцель не зрозумів цих жестів і почав шукати нічну сорочку. Він відчинив Маргаритину шафу. На внутрішньому боці дверцят було приклеєне фото Флоріана Кальба у форматі А4. Роздивившись Флоріанову колгейто-ву посмішку, Флоріанові пальмолівові кучері, Флоріанів тюнсо-вий носик і Флоріанів ковбойсько-мальборівський погляд, Гінцель пробурмотів: «Ну-ну», – і зачинив шафу.

Якби Маргарита не була паралізована страхом перед компресом, вона би пояснила Гінцелю, що це фото не має абсолютно ніякого суттєвого значення, бо його жартома почепила в шафі Габрієла. «Кожен робітник має в шафі фотку якоїсь зірки», – сказала вона і приклеїла Маргариті красунчика Флоріана.

Але в той момент Маргарита не мала сили пояснити це Гінцелю. Вона тільки залізла під ковдру, натягнувши її до підборіддя.

– Якщо ти поставиш мені холодний компрес, Гінцелю, – пригрозила вона, – я не буду більше з тобою розмовляти, чесно!

Ніколи в житті. Компреси – це найпідліше, що може бути!

– Гінцелю, облиш це, – гукнула з-за дверей вітальні мама. -Наше золотце має компресофобію! Змалечку. Тут нічого не вдієш!

Маргарита розплакалася. Хлипаючи в подушку, вона видавалася сама собі доволі дурною. Дівчина не могла пояснити, чому плаче, та в неї було таке переконання, що вона має повне право на сльози.

Гінцель присів біля неї навпочіпки.

– Маргаритко, моя квітко, – прошепотів він. – А чи не маєш ти фобії до оцтових обтирань?

– Ні, – схлипнула Маргарита. – До оцтових обтирань я цілком байдужа!

– Тоді все о'кей. – Гінцель погладив Маргариту по плечі. -То я тобі зроблю оцтові обтирання, як каже моя бабуса-баронеса, вони ні чим не гірші.

Через півгодини Маргарита вже геть заспокоїлась і мирно лежала в ліжку, оповита кислим оцтовим смородом. Гінцель присів біля неї:

– Маргаритко, моя квітко, а ти можеш бути доволі істеричною. Це для мене новина!

– Це тільки через компреси! – сказала Маргарита і посміхнулася. – Вони для мене – як символ безсилля. Коли я була мала і хворіла, мені їх завжди робили, а я не могла опиратися. На тебе кладуть ці крижані штуки, загортають тебе в них, а ти кричи, скільки влізе. І нічого не допомагає! В такі моменти я завжди усвідомлювала, які вони всесильні!

Гінцель простягнув Маргариті велику склянку якогось рожевого соку.

– Випий, – сказав він. – Там усі вітаміни, від А1 до Я7. І особливо багато вітаміну С!

Маргарита взяла склянку і слухняно випила. Рожевий сік мав хімічний смак шипучки.

– А чого це ти взагалі тут? – запитала Маргарита.

Гінцель іще ніколи не був у неї вдома. Якби голова у дівчини не була затьмарена гарячкою та грипом, то Гінцелева присутність здивувала би її ще більше.

– Бо я не можу без тебе довго, – сказав Гінцель. – Тебе не було у «Ваксельбергері» цілий тиждень. Хіба це життя! Тому я вирішив

подзвонити, а твоя мама сказала, що ви всі похворіли. От я і приліз. Подумав, може, стану у пригоді!

– Гінцелю, ти дуже-дуже класний, – сказала Маргарита, взяла Гінцеля за руку і, міцно тримаючи її, заснула.

Розділ 5,

*у якому цілком невинний випадок трактується як
страшенно аморальна справа, а Маргарита помічає, що в
Гансика і справді не все в порядку з «дахом»*

Маргаритин грип виявився затягим. Уже п'ять днів вона лежала в ліжку з температурою, в неї боліла голова і ломило всі кості. Мама та Марі-Луїза теж іще не зовсім оклигали. Вони сновигали по квартирі мляві, як осінні мухи, після кожних кількох кроків виснажено падаючи назад у ліжку. Маргаритина мама сказала:

– Це, мабуть, якийсь супервірус! Якийсь азійський чи що! А Марі-Луїза додала:

– Мені здається, я ніколи не видужаю, доведеться купувати інвалідний візок!

Щоранку рівно о восьмій приходив Гінцель, готував сніданок, ішов до магазину, а повернувшись, трішки прибирав і навіть -під керівництвом мами – куховарив. І бавився з Меді та Пепі.

– Золото, цей Гінцель, просто золото! – раз у раз говорила Маргариті Марі-Луїза.

– Я навіть не знала, що неформали можуть бути такими хазяйновитими хлопцями, – визнала мама.

А Гінцель сказав Маргариті:

– Нічогенькі такі тітки, цілком нормальні!

Від Меді та Пепі Гінцель був у значно меншому захопленні. Він навіть зізнався, що відтоді, як познайомився з ними ближче, в нього виникли сумніви щодо доцільності неавторитарних методів виховання. Отож, він поводив себе з дітлахами відповідно: якщо, наприклад, він сидів біля Маргаритинового ліжка і намагався потішити хвору лагідною грою на губній гармоніці або сопілці, а тут раптом до кімнати вдиралися Меді та Пепі, звісно, не на пальчиках і не мовчки, а з тупотом і з вересками, – Гінцель страшенно гнівався: «Забирайтеся геть, макаки! – наказував він, – бо я вам зараз повідкушую всі вуха!»

Незважаючи на такі погрози, Меді та Пепі полюбили Гінцеля. Вони його майже обожнювали. Принаймні здебільшого вони робили те, чого він від них вимагав: мовчки і винувато виносилися з Маргаритиною кімнати, припиняли накидати ласо на kota й у міру своїх можливостей прибирали безлад, який зчиняли у квартирі. Крім того, вони теж конче хотіли мати такого самого метелика, як у Гінцеля, і маминим олівцем для очей малювали щось подібне одне одному на щоках.

Хвора Маргарита не дуже помічала це все. Вона багато спала. А коли прокидалася, то просто тішилася, що Гінцель завжди був поряд, приносив лимонад, підбивав подушку, витирав піт із чола і жодного разу не запитав, чи вона його любить, і жодного разу не поскаржився, що вона його не любить.

Маргарита грипувала весь тиждень. Нарешті у п'ятницю вона прокинулася без температури та головного болю. Марі-Луїза того дня вперше після хвороби відвезла Меді та Пепі до школи, а сама, зітхаючи, поплелася на роботу.

Мама вирішила, що піде на заняття аж у понеділок. Вона сказала:

– Я би могла вже сьогодні, та п'ятниця в нас – найнудніший день. Неохота!

Мама була невдоволена своїм зовнішнім виглядом. Раз по раз вона виходила в коридор, розглядала себе у великому дзеркалі й жахалася:

– Як я виглядаю! Просто страхіття! Як у курки під хвостом! Якщо довше на це дивитися, знову захворіти можна!

– Ви просто бліда, – заспокоїв її Гінцель, який прийшов, як завжди, рівно о восьмій. – А ваш скальп вийшов із моди. Ви могли би сьогодні піти в перукарню.

– О! Це те, що треба! – вигукнула мама. – Точно! Я піду до перукаря. Негайно. Наступного тижня в мене не буде на це часу!

– Але знаєте... я думаю... ~ Гінцель завагався, ковтнув і тоді нарешті наважився. – Якщо ви, може, не таку, таку... тобто... у вас таке гарне волосся, і вам не треба носити таку фризурку, як у вчительки праці.

– А в мене що, така зачіска? – запитала мама. Гінцель кивнув.

– А яку мені треба? – спитала мама. Гінцель уважно розглянув маму.

– На потилиці лінія має бути чіткіша, бо у вас гарна форма голови, – пояснив він. – А волосся мусить бути коротеньке, на кілька

міліметрів. Ви можете собі це дозволити, бо у вас такі густі кучері. Тільки ззаду, на шиї, одне пасмо має бути трохи довше, але тільки таке дуже-дуже тоненьке пасемко.

– Гінцелю, мій хлопчику! – вигукнула мама. – Я ж уже не підліток. Мені тридцять три роки.

– Хіба це вік? – здивувався Гінцель.

– Для слона, може, і не вік, – зітхнула мама. – Крім того, мій перукар такого не втне!

– На цьому спеціалізується Весдорфер, – озвалася Маргарита, яка дослухалася до розмови про зачіски, не встаючи з ліжка. – Той на Зінгер-штрассе, в котрого велика «Гонда» у вітрині!

– Я ж не можу піти до панківського перукаря! – запротестувала мама. – Як це буде виглядати?

– Расистка! – крикнула Маргарита. Вона вилізла з ліжка і побігла в коридор, аби підтримати Гінцелеву ініціативу. Мама загнала Маргариту назад до ліжка.

Урешті-решт, мама зібралась і пішла. До якого перукаря, вона не уточнила.

– Побачиш, – сказала Маргарита, вона знову поплентається до свого старого перукаря й підстрижеться під макітру, я її знаю!

– Ні, – заперечив Гінцель. – Вона піде до Весдорфера. Ти бачила її погляд? У її очах можна було прочитати: «Сьогодні я на щось зважуся!»

– Поки вона доїде до міста, в неї в очах знову буде написано: «Але це неможливо», – сказала Маргарита і заклалася на десятку, що мама повернеться не зі стильною стрижкою, а зі своєю звичайною зачіскою.

Тоді Гінцель приніс Маргариті з кіоску купу газет, і вона ознайомилася з ситуацією у світі і внутрішньою політикою, і з убивством тижня, і з жіночою сторінкою, а тим часом Гінцель вирішив прийняти ванну. За той тиждень, поки він був медбра-том у Маргарити, він купався вже тричі. Очевидно, що у принципі він нічого не мав проти води, от тільки, певно, в його кава-лерці без ванни та гарячої води процес миття був для нього надто складним.

Читаючи газети, Маргарита чула плюскіт води, порскання, хлюпання Гінцеля та його спів. Коли непрочитаними залишилися тільки оголошення і вона, взявшись до рубрики «Знайомства», замислилася, чи «сувора леді у шкірі» – це те саме, що «безжальна

домінантна жінка-вампи», – у лазничці загудів фен. І саме тоді, коли Маргарита хотіла встати і пошукати метр, аби уявити собі, як виглядає бюст обсягом 140 сантиметрів, у двері хтось подзвонив. Маргарита зиркнула на годинник. Було кілька хвилин по дванадцятій.

– Це, напевно, листоноша, – гукнула Маргарита Гінцелєві.
-Відчини!

Дівчина почула кроки в напрямку до вхідних дверей. Двері відчинились, і Гінцель сказав: «Добридень!» Кілька секунд було дуже тихо. Маргарита подумала: «Це таки не листоноша!» А тоді почула голос тата: «Де Маргарита?» Голос звучав обурено.

– У своїй кімнаті! – сказав Гінцель, який не міг знати, що тато тут уперше і не орієнтується у квартирі.

– А де її кімната?

– Просто по коридору, – сказав Гінцель.

Тато прокрокував через вітальню і з'явився на порозі Маргаритиної кімнати. У руках він тримав букет квітів і кілька гарно загорнутих пакуночків. Але погляд у нього був збуджений і розлючений.

«Боже, що з ним таке?» – подумала Маргарита. Тато пожбурир квіти й пакунки на Маргаритине ліжко і гнівно витріщив на доньку банькаті очі. Потім глибоко вдихнув і заверещав:

– Отакої! Отаке тут відбувається?! Такі тут справи?! Оце так! Оце так гарно!

Маргарита страшенно перелякалася. «Він з глузду з'їхав, -подумала вона. – Тепер наш бідний татусик збожеволів».

– Що сталося? – запитав Гінцель, який зайшов до кімнати слідом за татом.

~ Не знаю, – прошепотіла Маргарита.

– Ах, ти не знаєш? – закричав тато. – Тобто тобі це здається цілком нормальним? – Хапаючи ротом повітря, він гепнувся в Маргаритин фотель, здер із себе шалик і почав смикати краватку, намагаючись послабити вузол. – Маргарито, тобі тільки п'ятнадцять! Тобі ще зарано товктися з хлопцем у ліжку посеред білого дня!

Маргарита з розпачем подивилася на батька, безпорадно поглянула на Гінцеля, і до неї потроху почало доходити. Якщо не враховувати обв'язаного довкола стегон рушника, Гінцель був голий. Гінцель також це збагнув. Але його це, здавалося, розвеселило. Він вишкірився, як нова копійка, присів на край Маргари-тиноного ліжка і пробурмотів:

– Кур-р-ртка на ваті! Старим пердунам і справді тільки грання в голові!

Чи почув це тато, Маргарита не зрозуміла.

– До того ж, із таким! – Тато дивився на Гінцеля так, ніби перед ним на ліжку сиділо все зло світу.

– З яким таким, шановний пане? – запитав Гінцель, удаючи з себе байдужого, та Маргарита помітила, що його голос трохи тремтить. І пальці, які цнотливо тримали рушник, теж тремтіли. Маргариті хотілося заспокоїти Гінцеля, погладити його по руці, та вона не була певна, чи за таких обставин це посприє поліпшенню загального настрою.

– Крім усього іншого, ти останній гімнюк, бо спиш із неповнолітньою! – викрикнув тато й підскочив. Маргарита злякалася, що він може кинутися на Гінцеля, однак тато цього не зробив, а тільки почав крокувати взад-уперед по кімнаті.

– Та чого це я на вас кричу! Ви ж найменше винні. Ви молоді, дурні, дезорієнтовані! Ви просто немудрі молоді мавпи, більше нічого! І ніхто вас не пильнує! – тепер тато сварився трохи тихіше. Він зупинився біля вікна, подивився на похмуре осіннє небо й запитав: – А де твоя мама, Маргарито?

– Я тут! – мама озвалася з порога вітальні. Маргарита не зрозуміла, як довго вона вже там стоїть, бо, спостерігаючи за тим, як тато бігав сюди-туди, нічого іншого не помічала.

– З тебе десятка, – сказав Гінцель до Маргарити. – Я виграв перукарське парі.

Маргаритина мама зробила собі коротку стрижку, яка, без сумніву, була останнім пискком моди. З нею вона виглядала дуже гарненькою і страшенно юною. Однак Маргариті в цю хвилину було не до того.

– Мамо! – закричала вона, вискочила з ліжка і, схлипуючи, кинулася їй на шию. – Він такий несправедливий! – ридала Маргарита. – В нього такі брудні думки! Чому він так погано думає про мене і про Гінцеля?

Мама міцно обняла Маргариту.

– Боже Всемогутній, що сталося? – спитала вона.

– Вона ще питає! – закричав тато. – Вона, певно, теж вважає це цілком нормальним!

– Гінцелю, в чому річ? Скажи хоч ти принаймні! – попросила мама.

– Та най його качка копне, – сказав Гінцель. – Насправді нічого не сталася. Я саме покупався і сушив волосся, а тут подзвонили у двері. Маргарита думала, що це листоноша, попросила мене відчинити, і я вийшов, у чому був... – Гінцель вказав на свій рушник -... а тепер пан поборник моралі вважає, що я вискочив прямісінько з Маргаритиною ліжка!

Мама поглянула спантеличено.

– Ах, от що! – врешті пробурмотіла вона й відвела Маргариту назад до ліжка. – Лягай, моє золотце! – сказала вона. – І не хвилюйся!

Вона натягнула ковдру Маргариті до кінчика носа. Пролунав іще один дзвінок у двері. Цього разу дуже різкий.

– Я не піду відчиняти, – сказав Гінцель. – Бо ще виявиться, що це бабуся, і вона теж дістане серцевий напад!

– Це, мабуть, Гансик, – озвався тато. – Я сказав йому прийти сюди!

– Це, певно, діти, – сказала мама. – В них сьогодні уроки закінчуються раніше. Їх мала привести мама Роббі!

Мама пішла відчиняти. Гінцель поспішив за нею, хряснувши за собою дверима.

Маргарита лежала і мовчки дивилась у стелю. «Властиво, тепер він мусив би попросити в мене пробачення», – подумала вона і засумнівалася, чи слід їй відразу милостиво прийняти вибачення, чи варто трохи зачекати. З коридору долинали голоси. Здається, прибули Меді, Пепі та Гансик. Маргарита почула, як Меді сказала: «У брамі ми зустріли Гансика! Він сказав, що тато вже тут! Де мій тато?» Від Гансика Маргарита почула тільки: «А цей що тут робить?» Напевно, він побачив Гінцеля. А тоді – голос мами: «Меді, – сказала мама, – тато зараз у Маргарити, залиш їх поки що вдвох, моя любя!»

Тоді всі голоси стихли. Мабуть, мама з Гансиком, Меді та Пепі пішли до кухні. Маргарита і далі лежала мовчки. А оскільки тато і не збирався перепрошуватися, Маргарита сіла і сказала:

– То ти мені не віриш? Він справді тільки купався! Бо в нього вдома немає ванни!

– Не грай вар'ята! – сказав тато. Але голос його вже не був посправжньому обурений.

– Не знаю, пощо мені грати вар'ята, – сказала Маргарита, намагаючись приховати лють. – Кожна нормальна людина побачила би, що він саме виліз із ванни! Чи ти думаєш, що це він під час сексу

так зіпрів? – Маргариті все ще не вдавалося говорити без емоцій. Її голос зривався на крик. – І взагалі: якби я з ним спала, я би в цьому призналася! Навіщо мені було би це приховувати? Хіба ти колись забороняв мені секс? Ти ж зі мною ніколи про це не говорив! Чи тобі йдеться тільки про те, що мені не можна цього робити з татуйованим? Спочатку поясни, а вже потім починай верещати, як псих!

Маргарита подивилася на тата, і раптом її лють розтанула, як масло на гарячій бульбї. У тата був такий безпорадний погляд, що їй просто стало його шкода. «Він уже нічого це розуміє в цьому житті, – подумала Маргарита. – Він бідний, дуже-дуже бідний і нещасний».

– Тату, – сказала Маргарита, – я тебе люблю, не будь такий. Це нам обом нічого не дасть!

Тато підійшов до Маргаритинового ліжка.

– Скинь плащ, – сказала Маргарита.

Тато похитав головою і сів. Ліжка жалібно зарипіло під його вагою.

– Я так не хочу! – сказав тато. – Я так не хочу і не можу. Ти захворіла, а я мушу приходити в чужу квартиру і навіть не знаю, де твоє ліжко. А двері мені відчиняє голий покидьок. А моя жінка приходиться із зачіскою, як у рок-зірки. Може, я старосвітський, але це все – не для мене. Я так не можу. – Тато посмикав себе за вуса і скрутив із їхніх кінчиків знаки питання.

– То приходь частіше, – м'яко відказала Маргарита. – Тоді будеш знати, де стоїть моє ліжко. І якщо ти кілька разів поговориш із Гінцелем, то побачиш, що він не такий, як ти собі уявляєш. Але ж ти не говориш з ним, бо тобі не хочеться міняти свою думку. А мамина нова зачіска класна. Та навіть якби це була остання лажа – тату, яка різниця? Зачіска – це ж не головне! Хіба ти не розумієш?

– Ой, не знаю, як воно все має бути далі, – сказав тато. – От і Гансик такий тяжкий, я не даю собі з ним ради, Маргарито. З ним щось коїться, і це не добре. Треба щось робити.

– Хочеш, аби він переїхав до нас? – запитала Маргарита.

– Ні, – заперечив тато. – Він не погодиться! – Тато почав махати головою, як невротичний білий ведмідь у клітці. – І я не дам забрати в мене ще і його. А крім того, він сам не захоче. Він ненавидить Марі-Луїзу і цього Пепі. І це життя, яке ви тут провадите.

– Ми не провадимо ніякого життя, – сказала Маргарита. – Ми живемо, як живеться. Інакше просто не виходить.

– Можна було би й інакше, – сказав тато. Він подивився на Маргариту і знову почав мучити свої бідні вуса. – Якщо ти, Маргарито, переїдеш до мене, і Меді також, то твоя мама теж буде змушена повернутися. Я ж її знаю. Якби ви всі троє були в мене, вона би не змогла тут залишатися. Вона би просто не витримала. Як на мене, то нехай собі ходить у цю свою кляту школу! Мені вже байдуже!

Маргарита не знала, що відповісти татові. «У нього в голові все перемакітрилося, не може ж він справді хотіти, щоби мама жила з ним із примусу і щоби я допомагала йому її шантажувати?»

– Меді я переконаю легко, – провадив далі тато. – Але якщо ти не будеш на моєму боці, все це не матиме сенсу!

«Він звар'ював, – подумала Маргарита. – Та Меді ніколи в житті не піде від мами! Хіба він цього не знає?»

Не встигла Маргарита підібрати слова, щоби м'яко, але чесно поділитися з татом своїми сумнівами, як розчахнулися двері й до кімнати вбігла Меді. Вона видряпалася татові на коліна, цвірінькаючи: «Мій татко, мій коханий татко!»

Тато кинув на Маргариту переможний погляд: «Ну, що я тобі казав? Я для неї – все!»

– Ходи, тату, – сказала Меді, – пограй зі мною і з Гінцелем у гру! – Меді притулилася до тата. – Гансик і Пепі такі дурні, вони не хочуть!

– Ми пограємо з Маргаритою, – запропонував тато. – Неси гру сюди!

– Ні, – вигукнула Меді. – З Маргаритою нудно! З Гінцелем веселіше, бо він завжди махлює, а я йому не даю!

Грати з Гінцелем тато відмовився.

– І чого ти такий гнилий! – незадоволено сказала Меді, зісковзнула з татових колін і вийшла з кімнати. У дверях вона обернулася і показала язика.

– Я ж не вимагаю, щоби ти приймала рішення зараз, – сказав тато. – Тільки подумай, будь ласка, бо інакше... – Далі тато не зміг доказати, бо тепер на порозі з'явився Гансик і, колупаючись у носі, прогугнявив:

– Мама сказала, що я мушу піти з нею в ательє, зняти мірку на нові штани! – Здавалося, він не дуже втішений із цього.

– Ну, то піди, синку, – кивнув тато.

– Але вона хоче йти в ательє пішки, – поскаржився Гансик.

– Це тобі теж не зашкодить, синку, – сказав тато.

– А чому ти не можеш підвезти нас машиною? – спитав Гансик. – У мене сьогодні щось із животом. А крім того, я вже йшов пішки сюди!

– Не знаю, чи твоя мама погодиться, щоби я вас підвіз, -засумнівався тато.

– Вона не має нічого проти, – сказав Гансик.

Через кілька хвилин мама, тато і Гансик пішли. Гінцель приніс Маргариті чай із медом і канапку з шинкою. Жуючи та сьорбаючи, Маргарита обговорювала з ним події останньої години.

– Ясно, що у твого старого дах від'їхав на всі сто кілометрів, – сказав Гінцель. – Але, слово честі, Маргарито: порівняно з моїм старим це – байка! Твій старий не по-справжньому паскудний, він тільки страждає через свої упередження і через те, що йому здається, що його ніхто не любить. Тому він так смикається. Він хоче, щоби його любили, більше нічого!

Маргарита кивнула й, оскільки мова вже зайшла про любов, проголосила:

– До речі, мені здається, я тебе люблю!

Гінцель узяв Маргаритину праву руку і закарбував на пальцях ніжний поцілунок. Чи мав він на меті засвідчити свою прихильність іще в якийсь спосіб, не відомо, бо в цей момент у кімнату вдерлася Меді:

– Маргарито! Гінцелю! Пепі повитягав із Гансикового портфеля всі речі! Цього ж не можна робити! А Сепі виліз на зошити і зараз напиєє на них!

Маргарита як ужалена зіскочила з ліжка. Вона добре знала збочену звичку kota справляти природну потребу на зошити. Дівчина побігла до вітальні. Весь Гансиків шкільний крам був розкиданий по килимі. На щастя, кіт іще не присів у своїй «справі», а тільки стрибав довкола і бавився з кольоровими олівцями в «мишки».

– Пепі, ну ти й падлюка! – вигукнула Маргарита. Вона присіла на килим і почала збирати речі й складати Гансикові в торбу. Її увагу привернув великий товстий зошит у блискучій чорній обкладинці. Він не був підписаний. «Виглядає, як бухгалтерська книга похоронної контори», – подумала Маргарита і розгорнула зошит. На першій сторінці великими літерами червоним фломастером було старанно виведено:

ПРИТИКОЛ СТЕЖИННЯ ВІД 28 ВЕРЕСНЯ А ВНИЗУ ЧОРНОЮ КУЛЬКОВОЮ РУЧКОЮ:

НА ЗУПИНЦІ 10А ЧЕКАВ 10 ХВИЛИН, ХХ ПРИЙШОВ, О 17.09 СІВ У 10А. ЧИТАВ ГАЗЕТУ. НА ЗУПИНЦІ ГЕНТЦ-?АСЕ ВИЙШОВ (17.25). ДІЙШОВ ДО ЙОГО БУДИНКУ, ШИКЕРЛЬ-ГАСЕ 12 (17.34). ДАЛІ СТЕЖИТИ НЕМОЖЛИВО, БО ХХ ЗАЙШОВ У ЛІФТ. ПРИПУЩЕННЯ: ВИЙШОВ НА ТРЕТЬОМУ ПОВЕРСІ! (ТАМ 5 ДВЕРЕЙ: ШМІДТ, БЕР-ГЕР, ЧЕРНІ, СОБОТКА І БРАНДАУЕР)

Маргарита спантеличено перегорнула сторінку. Там був «При-тикол» від 29 вересня:

ЗА ДОРУЧЕННЯМ ШЕФ-АГЕНТА З'ЯСУВАВ ІМ'Я ХХ. ШИКЕРЛЬ-ГАСЕ 12 – РОЗТАШУВАННЯ ЗРУЧНЕ, БО НАД ЧЕТВЕРТИМ ПОВЕРХОМ ТІЛЬКИ ГОРИЩЕ! ВІД 17.20 ЧЕКАВ ТАМ НА ХХ, ЯКИЙ ПРИБУВ О 17.35. ТРЕТІЙ ПОВЕРХ – ПРАВИЛЬНЕ ПРИПУЩЕННЯ! В ХХ НА ДВЕРЯХ – СОБОТКА. ПОДЗВОНИВ, ЖІНОЧИЙ ГОЛОС СКАЗАВ: «ХТО ТАМ». ПОЧЕКАВ ДО 20.30. О 21 ГОДИНІ ЗАЧИНЯЄТЬСЯ БРАМА, ТОМУ ПІШОВ ДОДОМУ!

Маргарита перегорнула ще кілька сторінок і прочитала:

ПРИТИКОЛ ВІД 30.9 ТА 1.10. ВЗЯВ НА СЕБЕ ВЕЛИКИЙ ЛИЦАР ОСОБИСТО.

«Що за шиза!» – пробурмотіла Маргарита, запхала в рот пасмо волосся і, жуючи його, перегорнула ще кілька сторінок. Вона читала не все написане Гансиком, ~ це був однозначно Гансиків почерк! – а просто переглядала сторінки. І розшифровувала окремі речення, наприклад:

ХХ НАПЕВНО ЗВАТИ ШТЕНГЕЛЬБЕРГЕР

Або:

В ТЕЛЕФОННІЙ КНИЗІ СІМ ШТЕНГЕЛЬБЕРГЕРІВ: АДОЛЬФ, ГЕРГАРД (ДВА), ГАНС, МАРТІН, РОБЕРТ, ТЕО Або:

ЗАГУБИВ ШТЕНГЕЛЬБЕРГЕРА! НЕ ВСТИГ ПЕРЕСІСТИ В ІНШИЙ АВТОБУС! Або:

СЬОГОДНІ ВІДПРАВЛЕНО ПЕРШОГО ЛИСТА! Маргариті цього було досить. Вона понесла чорний зошит до своєї кімнати і поклала Гінцелєві на коліна.

– Поглянь, – сказала вона. – Це було в Гансиковій торбі! Гінцель погортав зошит.

– Він хоче написати детектив? – спитав він, а оскільки йому часто траплялося на очі «10а», додав: – Під назвою «Убивство в 10а».

– До речі, він справді часто їздить «десятим а», – сказала Маргарита. – Багато хто з мого класу його там бачив. А коли я останній раз була в тата, то знайшла на його письмовому столі купу листів із погрозами, написаних лівою рукою.

– Тобто ти думаєш... – запитав Гінцель, вагаючись.

– У мене закрадається підозра, – сказала Маргарита.

– Ні, ні, тільки не це! Невже знову! – вигукнув Гінцель.

– Що знову? – здивувалася Маргарита. – Я ж ніколи не мала щодо Гансика жодних підозр.

– Чому завжди бідні потвори мусять бути падлюками? – Гінцель закрив чорний зошит і простягнув його Маргариті. – Forget sister*, – сказав він. – Якщо тут щось і відбувається, то це тільки в ожирілих Гансикових мізках. Усе інше було би надто абсурдним!

Маргарита запхала чорний зошит назад у портфель і вирішила, що дотримуватиметься погляду Гінцеля.

Невдовзі Гінцель попрощався. Він сказав, що мусить бігти у «Ваксельбергер» на здибанку з одним приятелем.

– Мені прийти завтра вранці? – спитав він.

– Обов'язково, – сказала Маргарита. Вона майже не сумнівалася, що Гінцель не має жодної важливої зустрічі у «Ваксель-бергері», просто не хоче бути тут, коли тато і Гансик повернуться від кравця. Вона це дуже добре розуміла.

На прощання Маргарита поцілувала Гінцелевого метелика. Хлопець торкнувся місця поцілунку і посміхнувся:

– Маргаритко, моя квітко, а конфлікти між батьками і доньками, виявляється, можуть мати несподівані наслідки! – сказав він і, посвистуючи, швидко побіг сходами вниз. Маргарита прислухалася до мелодійного свисту, який поступово стихав. Коли його вже зовсім не стало чути, вона повернулася назад до вітальні й почала заганяти Меді та Пепі до уроків.

* Забудь, сестро (англ.)

Тоді повернулися мама, тато і Гансик. Меді розповіла Гансикові, що Пепі лазив у його портфель.

– Він усе повитягав, – поскаржилася вона.

– Я цього ідіота заб'ю! – заверещав Гансик і кинувся до свого портфеля з моторністю, якої Маргарита ніколи би не сподівалася від свого дебелого брата. Маргарита дуже уважно спостерігала, як він панічно порпається у книжках і зошитах. Вона подумала, що його збудження абсолютно не відповідає важкості скоєного Пепі злочину.

– Не нервуйся, Гансику! Я знову все акуратно поскладала! – запевнила Маргарита з усією невинністю, на яку була здатна.

Гансик відірвав погляд від портфеля і подивився на сестру дуже дивним поглядом.

– У тому числі й чорний зошит! – додала Маргарита. Гансик підскочив, схопив портфель і, схлипуючи, заверещав:

– Я йду додому, я тут не залишуся, тут всі дурні!

Було видно, що тато був би зовсім не проти ще трішки посидіти, але Гансик не припиняв ревіти. Тож тато встав і пішов за своїм сином у коридор, пробурмотівши: «Боже, яке це все паскудство!»

– Ти це можеш спокійно сказати вголос! – прокричала йому вслід Маргаритина мама.

– А що це змінить? – прокричав у відповідь тато.

Він надягнув плащ, обгорнув шию шаликом, узяв Гансика за руку й пішов.

Маргаритина мама була дуже засмучена. Маргарита – також. Пепі, усвідомлюючи свою провину, поведився навдивовижу тихо. Коли Марі-Луїза повернулася додому, Меді їй доповіла:

– Спочатку все було дуже весело, але раптом все стало зовсім паскудно. А чому, я не знаю!

– That's life*, Меді, – сказала Марі-Луїза.

Розділ 6,

у якому Маргарита не може виправдати сподівань багатьох осіб, і жодна жива душа не дає їй ані розради, ні навіть просто поради

* Це – життя (англ.)

Часом бувають у школі тижні, коли вчителі вкладають у голови учням так мало нової мудрості, що той, хто пропустив у цей час

заняття, може легко все надолужити. На жаль, Маргаритин грип припав не на такий тиждень. Стурбована тим, аби зберегти свій середній бал 1,6, вона переписувала страшенно багато сторінок із позичених зошитів і лаялася при цьому, як таксист у корку, бо в позичених зошитах часто можна було побачити доволі дивні речі.

Наприклад, зошит із математики Флоріана Кальба був дуже незвичайний! Поміж правильними завданнями та правильними відповідями в ньому були цілі купи неправильних чисел. З усього того, що Флоріан там абияк понашкрябував, поперекреслював і попідписував, Маргарита не могла збагнути навіть приблизного ходу розв'язання. Тож вона зателефонувала Флоріанові й попросила пояснити. Хлопець запевнив, що в його зошиті абсолютно все правильно, тільки половину він прорахував у голові й не занотував на папері. Цим, мовляв, пояснюється Маргаритина неспроможність зрозуміти суть справи.

– Ти можеш прийти до мене, – сказав він, – і я тобі все поясню.

– Краще ти до мене, – запропонувала Маргарита, – я ще трохи слаба!

– А ти сама? – уточнив Флоріан.

– Щойно Марі-Луїза привела зі школи малих, – відповіла Маргарита.

Флоріанові це не сподобалося.

– Дитячі верески, – сказав він, – будуть мені заважати пояснювати.

– То давай зустрінемося у «Ваксельбергері», – запропонувала Маргарита.

– Але там гарантовано тусує твій бомжуватий друзяка. А коли я його бачу, я нервуюю і хочу дати йому в чоло! – сказав Флоріан.

– О'кей, я йду до тебе, – зітхнула Маргарита, поклала слухавку, принюхалася, пошкрябала живіт і вирішила, крім нового матеріалу з математики, нарешті обговорити з Флоріаном і їхній «роман».

«Так далі не можна, – подумала Маргарита, одягаючи плащ, замотуючи шалик і натягаючи шапку. – Він не може постійно хизуватися перед усіма, ніби ми парочка коханців! Він не може всюди розповідати, ідо він зі мною «ходить»! Ми не парочка, ми ніколи нею не були, ми ніколи не «ходили» і не «ходимо» одне з одним!»

Що ближче підходила Маргарита до будинку Кальбів, то ясніше їй ставало, що вона сама не розуміє, як ставиться до Флоріана. Маргарита

подумала: «Він мене запитас: якщо ми не «ходимо», то чому я дозволяю йому себе цілувати і обнімати? Він мене запитас: якщо ми не «парочка», то хто тоді? Бо ж якісь стосунки у нас і справді є, зрештою, я ж не з тих, хто обнімається з кожним у класі!»

Маргарита зупинилася перед вітриною взуттєвого магазину і втупилась у вечірні босоніжки зі срібними та золотими ремінцями, хоча насправді вони їй анітрішки не цікавили. «Перед тим, як я подзвоню у двері Кальбів, я мушу сама збагнути, що відбувається між мною та Флоріаном! Інакше я не зможу йому нічого пояснити! Інакше це знову буде лише порожня балаканина, й усе залишиться по-старому!» Тому, дійшовши до Флоріанового будинку, Маргарита вирішила не заходити, а спочатку, незважаючи на погану погоду, холодний вітер і мжичку, обійти ще раз довкола кварталу.

Після першого кола Маргарита дійшла такого висновку: «Мені подобається Флоріан Кальб, відколи він зі мною вчиться, бо він найсимпатичніший хлопець у класі».

Після другого кола Маргарита зрозуміла ще дещо: «Я завжди кажу, – зізналася вона собі, – що дозволяю йому себе цілувати! Але це тільки півправди! Я ж і сама його цілую! І роблю це не тільки тому, що він такий симпатичний, але і тому, що так добре його знаю. Зрештою, ми цілуємося – з перервами – вже понад рік. Вечори пестошів із Флоріаном стали для мене приємною звичкою. Мені буде важко відмовитися від них!»

Маргарита вирішила, що треба зробити ще одне коло, щоби з'ясувати, чи слід їй відверто розповісти Флоріанові, до чого вона щойно докумекалася. «Це все, – подумала Маргарита, -звучить якось не надто приємно». «А крім того, – подумала Маргарита, вирушаючи в четверте коло, – Флоріан скаже, що коли вважаєш якогось хлопця симпатичним і тобі подобається з ним цілуватися, то це і є «кохання», і це називається, що люди «ходять» одне з одним!» «А що я маю на це відповісти? – подумала Маргарита. – І як пояснити, – питала вона себе, – чому я вже не хочу з ним «ходити»?»

«Флоріан – безнадійний йолоп, от чому я не хочу з ним «ходити»! – визнала Маргарита після п'ятого кола. – Бо він нічим не цікавиться, бо в нього погляди, як в останнього міщуха, і купа упереджень, як у цветльської бабусі. З ним нема про що поговорити, з ним не можна ні посміятися, ні посумувати. На нього можна просто дивитися».

«Дивитись і доторкатись! А мені цього замало», – сказала собі Маргарита. Однак перед під'їздом будинку вона була змушена визнати, що це – лише її власна проблема й аж ніяк не Флоріанова.

Вона рішуче натиснула на кнопку дзвінка поряд із табличкою «Кальб».

– Ну, нарешті, мала, – долинув із переговорного пристрою голос Флоріана, брама з гудінням відчинилась, і Маргарита побігла сходами вгору.

Флоріан чекав у відчинених дверях. Він обняв її. Незворушна, як скеля, Маргарита дозволила йому це зробити, а через кілька секунд сказала:

– Облиш! Я прийшла по завдання з математики!

– А мені тепер начхати на ці ідіотські завдання, – прошепотів Флоріан Маргариті у праве вухо. – Я не маю зеленого поняття, як їх робити!

Анітрохи не послаблюючи обіймів, Флоріан затягнув Маргариту в коридор і ногою захряснув за собою двері.

Маргарита спробувала звільнитися, та це їй не вдалося. Флоріан був набагато сильніший за неї. Тоді вона розкрила рот і з усієї сили вкусила Флоріана за шию.

– Холера! – заволав Флоріан. Він відпустив Маргариту й ухопився за вкушене місце. – Холера ясна! – сипав він прокльонами. – Ти що, спухла?

– Зовсім ні, – крикнула Маргарита. – Але коли я кажу «відпусти», то саме це і маю на увазі! Якщо я не хочу, то не хочу! Зарубай це, будь ласка, на своєму носі! Я тобі не плюшевий ведмедик!

– О'кей, о'кей, добре є, – пробурмотів Флоріан. Він пішов до лазнички, щоби роздивитись у дзеркалі вкушене місце. – От зараза! – кляв усе на світі він. – Тут точно буде синець, і кожен, хто його побачить, відразу здогадається, що це від укусу! Шляк трафить!

Маргарита прихилилася до дверей лазнички і посміхнулася. Властиво, їй зовсім не хотілося посміхатись, але вона знала, що Флоріан може бачити її відображення в дзеркалі, і їй здавалось, що холодна посмішка – це єдиний вид міміки, який пасує до цієї ситуації. Флоріан звернувся до свого відображення:

– Цього не прикриєш, навіть якщо пов'язати під коміром хусточку! – тоді він обернувся до Маргарити і вишкірився:

~ Але якщо вони мене у школі питають, то я скажу, що це сліди твоїх садистичних захцянок!

– Не смій! – Маргарита перестала посміхатися. – Бо я тебе вб'ю! Слово честі!

– Застрелиш, заколеш чи отруїш? – Флоріан поклав руки Маргариті на плечі й поцілував її в кінчик носа. – Чому така дурепа; як ти, має найгарніший у світі кінчик носа? – спитав він і ще раз поцілував її в ніс. Маргарита, коли її цілували, зазвичай заплющувала очі. Цього разу вона залишила очі відкритими. Вона подумала, що так їй буде легше зосередитись і чинити опір.

– Слухай, я йду додому, – сказала Маргарита і спробувала твердо подивитись у ясно-блакитні Флоріанові очі. Проте важко зобразити справжній «твердий» погляд, дивлячись знизу догори.

Так чи інак, а Флоріан витримав Маргаритин погляд спокійно та розслаблено і ще кілька разів поцілував кінчик її дитинячого носика. При цьому його руки плавно зісковзнули з Маргаритиних плечей на Маргаритині груди, через що в Маргаритиній голові виникло певне сум'яття, бо в ній ніяк не могли узгодитися дві зовсім протилежні думки. Думка номер один: «Припинити пестощі, з'ясувати стосунки!» Думка номер два: «Насолоджуватися пестощами, на все решта начхати!» Перед тим, як одна думка в Маргаритиній голові перемогла іншу, Флоріан відпустив її груди (Маргарита сприйняла це як втрату), підняв дівчину, взяв на руки і поніс із лазнички через коридор до своєї кімнатки. Маргарита була так вражена цією спонтанною акцією, що її думка «припинити пестощі, з'ясувати стосунки» не мала вже жодного шансу. «Який він сильний, – подумала вона, – він навіть не захекався від моєї ваги! Як у романі! Клас!»

У Флоріановій кімнаті, яку Маргарита про себе завжди називала «камерою-одиначкою», бо аскетичність і потворність меблів нагадували в'язницю, було досить темно. За вікном сутеніло.

Флоріан підійшов до ліжка й опустився на нього разом зі своєю ношею. А тоді присвятився Маргариті в такий інтенсивний і приємний спосіб, що вона вже без спеціального запрошення добровільно скинула плащ, а потім – річ за річчю – й інший одяг, із застібками якого Флоріан не міг упоратись.

Оскільки за такими справами, якими зараз займалися Флоріан і Маргарита, можна легко втратити відлік часу, Маргарита не могла

сказати, як довго вона перебувала на твердому Флорі-ановому ложі. Аж тут клацання замка примусило Флоріана завмерти.

– Шляк трафить, ~ прошепотів він, а Маргарита, побачивши вузьку смужку світла під дверима кімнати, збагнула, що хтось із Кальбових предків повернувся додому й увімкнув світло.

Предок-Кальб (судячи з тупання, це був тато-Кальб) прокрокував повз Флоріанові двері. На кілька секунд запанувала цілковита тиша, кроки стихли, а тоді стало чути різні голоси: очевидно, ввімкнули телевізор.

– Він не знає, що я вдома, – прошепотів Флоріан. – Він думає, що я на тренуванні з гандболу. Я вже був майже вийшов, коли ти подзвонила.

Маргарита випросталася, щоби позбирати розкиданий довкола ліжка одяг.

– Залишся ще, – прошепотів Флоріан. ~ Якщо він вже всівся перед телевізором, то не зрушиться з місця!

– Ти здурів, – прошипіла *г Маргарита, злізла з ліжка, присіла навпочіпки на підлозі, сортуючи в темряві свій верхній одяг, знайшла станик та підколінки і швиденько їх натягнула. Майток і блузки вона знайти не могла. Певно, вони були десь у постелі. Маргарита нахилилася над ліжком і почала його обмацувати.

– Я шукаю свої лахи, – пошепки поінформувала вона Флоріана.

Флоріан не відповів.

~ Посунься, здається, ти на них лежиш! – Флоріан навіть не повернувся. – От упертий віслик! – прошепотіла Маргарита і захвала руку під подушку, шукаючи там майтки і блузку. Вона здивовано помітила, що подушка волога. На ній були мокрі плями. «Напевно, такі на дотик подушки, в які плачуть, -подумала Маргарита. – Але цього не може бути!» Вона не могла собі уявити, щоби Флоріан плакав.

– Флоріане? – Вона хотіла доторкнутися до Флоріанових щік, аби розвіяти безсенсовну підозру. Флоріан відсмикнув голову. Та Маргаритина рука все-таки торкнулася його обличчя. Воно було мокре.

– Чого ти плачеш? – пошепки спитала Маргарита.

– Зі злості, – пробурмотів Флоріан. ~ Ніколи нам не виходить! То ніде нема вільної хати, то ти не хочеш, і саме тоді, коли ти вже майже наважилася, старий дурень приходить раніше з роботи!

Флоріан сів і обхопив Маргариту так, ніби був потопельником, а Маргарита – рятувальним буєм. Він поклав голову Маргариті на плече, і, схлипуючи, прошепотів:

– Будь ласка, давай нарешті спати по-справжньому! Я більше цього не витримаю. Я збожеволюю. Або захворію, якщо ми вічно будемо так цілуватися!

Маргарита вирвалася від Флоріана, облишила пошуки май-ток і футболки, натягнула светр, штани, взула черевики, схопила плащ, шалик, шапку і сказала:

– Випусти мене, Флоріане, я негайно хочу піти звідси геть!

– Я хочу з тобою спати! – схлипнув Флоріан. – Зараз. Уже. Або я вб'ю себе!

– Ти справді ошизів! – Маргарита натягнула плащ і шапку. – Може, ще покличеш свого старого, щоби він спостерігав, чи як? – у цілковитій темряві Маргарита прокралася до дверей, орієнтуючись на смужку світла. Якомога тихіше вона відчинила двері. З вітальні все ще лунали звуки телевізора. Це дещо заспокоїло Маргариту. Голос диктора розповідав про пасічників-аматорів і про те, як чудово заспокоює нерви їхнє гобі.

Маргарита вишмигнула з кімнати. На дверях квартири були три замки. Дівчина повернула середній, зі «собачкою», та двері не відчинилися. Маргарита відпустила замок, той, голосно клацнувши, повернувся в попереднє положення. На псевдобароковій полиці навпроти дверей лежала в'язка ключів. З калатанням серця Маргарита взяла її і почала підбирати ключ до нижнього замка, знайшла той, який пасував, але зрозуміла, що нижній замок не був зачинений. Тоді вона взялася до верхнього замка. Перший ключ не пасував. Другий не можна було навіть запхати, третій увійшов у замок, але не повертався. Маргарита саме хотіла спробувати останній, четвертий ключ, але раптом телевізор у вітальні замовк, пролунав голос старого Кальба: «Заснути можна від цієї передачі!»

«Хоч би він не вийшов у коридор», – тільки і встигла подумати Маргарита, як батько Флоріана вже стояв у дверях і отетеріло витріщався на дівчину. Втеча видалася Маргариті єдиною можливістю. «Геть звідси, поки старому Кальбові відняло мову»,

– подумала вона, панічно вставляючи останній ключ у верхній замок. Він легко повернувся. Маргарита схопилася за «собачку», двері

відчинилися. Маргарита вибігла на рятівні сходи. Старий Кальб, якому відняло мову, але не ноги, побіг за нею, наздогнав її на початку сходів і хотів зупинити, але вхопив тільки шалик, перекинутий через плече. Маргарита залишила шалик старому Кальбові й помчала сходами вниз, загубивши по дорозі шапку.

Тільки на розі перед своїм будинком вона сповільнила темп. Падав дощ, віяв крижаний вітер. Маргарита загорнулась у плащ, запхала руки в кишені й мерзлякувато підняла плечі. «Най його качка копне, яке холерне глупство!» – пробурмотіла вона.

Мама вже давно була вдома. Побачивши Маргариту, вона розсердилася:

– Ти ж уже не дитина! – дорікала вона доньці. – Не встигла видужати, а вже бігаєш під дощем без шапки і шалика!

– Коли вона йшла з хати, на ній була шапка, – сказала Меді.

– І шалик теж, – додав Пепі.

– Ти геть не маєш розуму,

– сказала мама. – Як ти можеш просто взяти і залишити десь свої шапку і шалик! Ти що, знову хочеш захворіти? Тобі було не досить?

У Маргарити було таке почуття, що її не люблять і не розуміють. Вона подумала, що мама не турбується по-справжньому, щоби їй було добре, а просто зацікавлена, аби донька була здорова, як кінь, і могла справно виконувати функції няньки та прислуги. А коли мама ще додала: «Зрештою, якщо ти захворієш, доглядати тебе доведеться мені!» – Маргарита відчула, що з неї досить.

~ Ні фіга ти мене не доглядала! Мене доглядав Гінцель! І більше ніхто! – викрикнула вона.

Замість того, щоби сприйняти цей аргумент і визнати його, мама раптом запитала:

– А чому на тобі светр навиворіт? Це що, тепер мода така? Маргарита обурено стягнула светр через голову, щоби перевдягнути його правильно.

– І станик перекручений, – сказала мама. Марі-Луїза підійшла до Маргарити.

– А це що? – Вона потягла за кінчик тканини, який визирав із лівої чашечки Маргаритинового бюстгальтера, і витягнула на світ божий Маргаритині майтки. Маргарита вирвала їх у неї з рук.

– Я думаю, тобі доведеться це все пояснити, – сказала мама, витріщившись на майтки.

– Якби я була на Маргаритиному місці, – сказала Марі-Луїза, – яби не давала жодних пояснень!

– Де ти була, Маргарито? – спитала мама.

– Не втручайся в її інтимну сферу, – попередила Марі-Луїза. Маргариті солідарність Марі-Луїзи видалася зайвою. Вона не потребувала союзників проти мами!

– Послухай, Марі-Луїзо! – скрикнула мама. – Я ж, напевно, маю право спитати, чому моя дочка приганяє додому, як Пилип з конопель!

~ Як на мене, це надто настирливо з твого боку, – сказала Марі-Луїза.

Все ще ображена через мамині докори з приводу здоров'я, Маргарита прийохалася, посмикала себе за пальці, аж вони хруснули, і похмуро сказала:

– Це настирливо, але ти все одно маєш право спитати! Я вдягалась у темряві й дуже поспішала!

– Але сьогодні вранці ти була вбрана цілком нормально, – здивувалася мама.

– Це означає, що вона знову роздягнулась і тоді поспіхом одягнулася! – Марі-Луїза зітхнула, щоби показати, що їй ця розмова видається цілком ідіотичною.

– Точно! – сказала Маргарита.

– Чому? – спитала мама.

– Боже, Боже! Припини, Елізабет! – скрикнула Марі-Луїза. Маргарита сказала:

– Бо в квартиру зайшов батько! – Вона намагалася бути незворушною. – І я не хотіла, щоби він побачив мене голою!

Марі-Луїза засміялася:

– Ну? – спитала вона маму. – Тепер тобі все ясно, кмітлива ти наша?

– Абсолютно ясно, – сказала мама без особливих емоцій у голосі. Вона встала, принесла з шафи пляшку бурбону і склянку, налила подвійну порцію і пригубила.

– На здоров'я! – сказала Марі-Луїза.

Мама зробила ще три ковтки бурбону, а тоді заговорила з легким докором у голосі:

– Маргарито, ми ж домовлялися, що перед тим ти прийдеш до мене поговорити про таблетки!

Мама зробила ще три ковтки, подивилась у склянку і задумливо пробурмотіла:

– Я думала, що в Гінцеля трохи більше почуття обов'язку!

– До чого тут Гінцель? – скрикнула Маргарита. – Я була у Флоріана!

– Що? У Флоріана? – Очі мами округлились. – У цього пришелепуватого теляти?

– Точно! – сказала Маргарита.

– Чи ти вже геть здуріла!.- мама підскочила. – Чому саме з ним, із цим лялюсем! Ти ж уже рік тому визнала, що він нічого не вартий! Він же справжнісінький мачо! Самозакоханий нарцис! Гидотний тип! – Мама знову сіла у крісло і долила собі бурбону.

– Мамо, ти ж бачила Флоріана, може, три рази у своєму житті! – вигукнула Маргарита.

– Але ти достатньо мені про нього розповідала! – закричала мама. – Я ще добре пам'ятаю, як ти страждала! Як він тебе потайки обмацував, а перед іншими тебе соромився! А своїм друзякам розповідав про тебе

всілякі свинства! Яке паскудство! Мені треба було його ще тоді відлупцювати!

– Та це ж позаторішній сніг! – відповіла Маргарита. – Тоді я була товста Маргарита Закмаєр! Будь-хто би мене тоді соромився!

– Гінцель і тоді тебе не соромився, – нагадала їй мама.

– Скажи-но, Елізабет, – Марі-Луїза поклала мамі руку на плече. – Ти конче хочеш посватати Маргариті Гінцеля?

Мама допила свій бурбон.

– Ні, ні! – знервовано сказала вона. – Але мені просто дуже шкода, що баби ніколи не помудрішають! Вічно вони западають на красунчиків! На лялюсів, на блискучих юнаків. А милих хлопців, лагідних і приємних, вони ігнорують!

Мама трохи помовчала, зітхнула, а тоді пробурмотіла:

– А від тієї краси все одно нічого не залишиться. За п'ятнадцять років усі вони перетворюються на ожирілих тупаків. У ліпшому разі – з доглянутими вусами!

Розділ 7,

у якому Маргариті не вдається вирішити власні еротичні проблеми, та вона може хоч трішки допомогти в цьому татові

Маргарита інтенсивно обмірковувала свої заплутані відносини з Гінцелем і Флоріаном. Урешті-решт, вона зробила єдиний висновок: їй хотілося би мати хлопця, котрий виглядав би, як Флоріан, і був би такий самий, як він, на дотик, але мислив, говорив і почував, як Гінцель. Однак існування такого створіння – і це дівчина визнавала – було геть неможливе.

Зазвичай Маргарита обговорювала свої еротичні конфлікти з Габрієлою, яка з усіх сил намагалася зрозуміти подругу. Це їй було нелегко, бо вона дуже симпатизувала Гінцелеві, а Флоріана взагалі не могла терпіти. Тому вона порадила Маргариті дотримуватися вичікувальної тактики:

– Поки тобі самій не стане ясно, що один подобається тобі більше, ніж другий! – сказала вона.

– Та я вже рік вичікую! – сказала Маргарита. – Саме тому все і стало так до дідька складно.

– То знайди собі третього! Когось зовсім іншого! – запропонувала Габріела. Та Маргарита була проти:

– Ну, ні, – заперечила вона, – так справа тільки ще більше ускладниться.

– Тоді є тільки один спосіб! – оголосила Габріела. – Ти мусиш якомога частіше бути разом із Гінцелем і Флоріаном одночасно. Це подіє! Я знаю по собі! Коли побачиш цих двох типів поряд, то помітиш, до кого тебе більше тягне, і просто послухаєшся цього почуття!

Насправді ж усе було не так просто, як уявляла собі Габріела. Зрештою, Маргарита вже бачила Гінцеля та Флоріана поряд, і залежно від конкретної ситуації її більше приваблював то Флоріан, то Гінцель.

У «Ваксельбергері», між Габріелою та Іксі, Голомозим і рештою ваксельбергерської тусівки, Флоріан видавався їй доволі дивним і смішним. Там їй був значно миліший Гінцель. Але коли Гінцель чекав на неї перед школою, у своєму дивакуватому вбранні, а його розглядали молодші школярі, Маргариту тягнуло радше до Флоріана, який одягав чорний шолом і сідав на мопед.

– Ну, то нехай усе йде, як іде, – сказала Габріела. – Зрештою, можна ж мати і двох хлопців!

Маргариті остання пропозиція здалася єдиноприйнятною, і вона комбінувала її з першою пропозицією – вичікувальною тактикою. І ще вона намагалася не опинитися ні з Гінцелем, ані з Флоріаном наодинці. Габріела погодилася бути Маргаритиним охоронцем: вона супроводжувала подругу на перервах, виходила з нею зі школи й сідала поряд із нею у «Ваксельбергері».

Проте охорона на перервах виявилася зайвою, бо Флоріан був ображений. Наступного дня після випадку в нього вдома він кинув Маргариті на першому уроці листа: «Вирішуй! Я чекаю на відповідь!»

Маргарита не відповіла ні письмово, ні усно. Відтоді Флоріан демонстративно натякав, що чекає. Маргарита постійно зустрічала його погляд, який промовляв: «Ну, то як?»

Маргарита вдавала, ніби не помічає цих поглядів. Але вона «зацінила», що на запитання приятелів про покусану шию він збрехав, що це його вкусив у бійці двоюрідний брат. Окрім того, Маргарита помітила, що Флоріанова ображена стриманість її якось трохи

засмучує. їй бракувало його маленьких знаків уваги, і шкільні будні через це здавалися ще нуднішими, ніж зазвичай.

– Ну, ти і даєш, – сказала Габріела, коли Маргарита їй про це повідомила. – Ти ж весь час говорила, що тебе нервує, коли він хизується вашими еротичними стосунками. «Як когут», -завжди казала ти! І що тобі не подобається, коли ви тримаєтеся за ручки перед усім народом!

Маргарита безпорадно знизала плечима. Габріела мала рацію! Флоріанові жести власника а ля «дивіться всі сюди, ця краля належить мені!» були і справді жахливі.

– От де правдиве роздвоєння почуттів, – поскаржилася Маргарита, і Габріела кивнула з розумінням.

З Гінцелем усе було ще складніше. Він щодня сидів у «Ваксельбергері», чекаючи на Маргариту. Коли вона не приходила, він телефонував їй і пропонував зустрітися. Якщо Маргарита брехала, що в неї нема часу, бо вона мусить учитися, чи йти з татом до магазину, чи пильнувати Меді та Пепі, Гінцель бурмотів: «Скажи відразу, що не хочеш!» – і кидав слухавку.

Коли Маргарита приходила у «Ваксельбергер» у супроводі Габріели, Гінцель був небагатослівний і видавався знервованим. Коли Маргарита хотіла йти додому, він тримав її за рукав і просив залишитися ще трішки. Бо він, мовляв, мусить із нею поговорити! Маргарита втікала, знаходячи щоразу нові відмовки,

і почувала себе при цьому трохи підлою, і картала себе за той поцілунок у щоку, бо, напевно, саме він наштовхнув Гінцеля на думку, що він має якісь права. Габріела ж заявила, що їй набридла роль охоронця. Зрештою, Гінцель був її приятелем, і їй було важко

дивитися, як він страждає, в тому числі й через її, Габрієліну, постійну присутність.

Маргарита пообіцяла незабаром прийняти рішення.

– Я дійшла висновку, – сказала вона, – що проблема полягає в тому, що я не знаю, чи по-справжньому хочу спати з одним із них. Гадаю, тільки тому я ніяк не можу зробити остаточного вибору між Гінцелем і Флоріаном!

– Ну то й що? – Габрієла не розуміла, як цей висновок міг допомогти Маргариті. – Тепер у тебе стало ще на одну проблему більше!

– Ні, – заперечила Маргарита. – Бо питання, хочеш ти спати з хлопцем чи ні – теоретичне. І його легко розв'язати, бо це справа світоглядна. А світогляд у мене є. Я повинна тільки правильно обміркувати, як мій світогляд ставиться до статевого життя!

Габрієлі відібрало мову.

– А за вихідні, – сказала Маргарита, – я це обдумаю!

– Ну, то прапор в руки, – пробурмотіла Габрієла. Тільки з увічливості вона утрималася від коментарів. Але все-таки дозволила собі похитати головою.

– Ти мене не розумієш? – спитала Маргарита.

– Дякувати Богу, ні, – сказала Габрієла. – Хочу я спати з хлопцем чи ні – мені це підказує не світогляд. Я помічаю це, коли цілую його, ну і таке інше! – Габрієла поклала Маргариті руку на плече і м'яко додала: – Та, можливо, це тільки питання віку. Я ж більш як на рік старша за тебе! Здається, минулого року я теж мислила трохи інакше!

Якби Габрієла не була її найкращою подругою, Маргарита би страшенно розсердилася на це зауваження.

У суботу о десятій спортивна частина дівчат Маргаритинового класу грала в гандбол із 5-Б, а спортивна частина хлопців – зі 6-А. Маленьку неспортивну решту, тобто тих, кого в жодному разі не можна було випускати на майданчик, бо це призвело би до цілковитої катастрофи, відпустили з занять. Отож, після другого уроку Маргарита вирушила до тата. Вона була свято переконана, що тато знає про те, що сьогодні уроки в неї закінчилися швидше. Маргарита розповіла про це Гансикові ще в середу на великій перерві.

Вона хотіла поїхати з татом по магазинах. Вона це дуже любила. Тато був страшенно щедрий покупець, і відколи Маргарита почала

жити окремо від нього, щедрість його не мала меж. Варто було їй тільки зайти в магазин і подивитися на якусь річ у вітрині, як тато відразу ж питав: «Ти хочеш це, дитинко? Купити тобі?»

Маргарита використовувала татову щедрість лише у виняткових випадках. І таким винятковим випадком був плащ, який вона кілька днів тому бачила в «секонді». Запаморочлива річ! Правдива сецесійна шмата з довгим чорним лисячим коміром. Маргарита вже його міряла: вона виглядала в ньому, як модель-ка на титульній сторінці жіночого журналу!

Маргарита відчинила двері до татової квартири і зайшла в коридор. Як не дивно, звичного «Вітаю, дитинко!» не пролунало-. Тата не було ні в лазничці, ні в кухні, ні у вітальні.

«От Гансик гімнюк, – розчаровано подумала Маргарита, -він йому не переказав, що я прийду раніше! Тепер тато сам пішов до магазину». Маргарита пожбурила свою шматяну торбу на крісло і з сумом подумала, що до наступної суботи прекрасний сецесійний плащ точно продадуть. Оплакуючи розкішну річ, Маргарита підійшла до вікна, і надія знову повернулася до неї, бо надворі стояв «Ровер». Тож тато не міг бути далеко. Можливо, він просто пішов по молоко! Маргарита вдивлялась у вулицю, сподіваючись побачити тата, котрий повертається з молочного магазину. Шукаючи поглядом татів синій плащ і чорне «борсаліно», вона раптом згадала, що бачила плащ і капелюх у передпокої на вішаку. Чи не бачила?

Маргарита хотіла вийти в коридор, аби проінспектувати батьків одяг, але раптом почула якісь звуки зі спальні. Тієї ж миті двері спальні відчинилися, з них вийшов тато і блискавично зачинив їх за собою.

– Маргарито? – спитав він і прихилився до дверей. – Чому ти вже тут?

– Бо всі інші грають у гандбол, – сказала Маргарита.

– Ага, точно! Я зовсім забув! – Тато схопився за кінчики вусів і почав їх смикати.

«Що з ним? – подумала Маргарита. – У нього такий дивний погляд. А чого це він о пів на одинадцятую в халаті? І чому під халатом немає піжами? Він же ніколи не спить голий! Можливо, він учора ввечері кудись ходив і довго чаркував, повернувся додому на світанку і не знайшов піжами! Але тоді він був би заспаний, позіхав, тримався би за голову і шукав би в лазничці аспірин!»

Однак тато справляв враження бадьорісінького і добре виспаного. От тільки був дуже спантеличений.

– Ти захворів? – спитала Маргарита.

~ Ні-ні, чому? – здивувався тато і скрутив із вусів шістки.

~ Ти не хочеш іти по магазинах? – спитала Маргарита.

~ Я вже все купив сьогодні, дуже раненько, – сказав тато.

Маргарита спитала себе: «І чого це він стоїть, як приклеєний біля дверей? Він же завжди виходить мені назустріч і дає цьомка!»

– Але я забув купити цигарки, – сказав тато. – Ти могла би бути така ласкава і сходити за ними?

– О'кей, ~ сказала Маргарита. – Але в мене немає грошей!

– Так-так, гроші, – пробурмотів тато і безпорадно озирнувся. Зазвичай його гаманець був у піджаку, а піджак, коли тато не мав його на собі, висів на вішаку в коридорі. Маргарита хотіла принести гаманець. Вона вийшла в коридор. Татового піджака тут не було. Та поряд із його синім плащем висів чорний шкіряний плащ, такий вузесенький, що тато з його габаритами не вліз би в нього і наполовину. «Жіночий, розмір 38» – оцінила Маргарита. Плащ випромінював ніжний аромат. Маргарита вирішила, що це «Міс Діор».

«Ну, нічого собі!» – пробурмотіла Маргарита. І раптом мов пелена спала їй із очей. А коли її погляд упав на телефонний столик, на якому лежав цілісінький блок цигарок, у неї розвіялись останні сумніви. Маргарита повернулася до вітальні. Тато все ще стояв перед спальнею, як олов'яний солдатик на варті. Маргарита посміхнулася татові.

– Твій гаманець у піджаку, а піджак – у спальні, – сказала вона. – А в коридорі лежить блок цигарок. А я зараз піду геть і прийду у звичний час! Вибач, що потурбувала, мені дуже шкода!

Маргарита кивнула і вибігла з квартири. Вона хихотіла собі під ніс і стрибала по сходах на одній нозі.

«Здуріти можна! – подумала Маргарита, – в нього суботня подружка, а я ввалилася, просто як викапаний старий Кальб!»

До повернення в татову квартиру залишалось дві години, тож їхати додому було не варто. Маргарита вирішила піти у «Ваксельбергер». Там уже була Габріела, яка теж не фанатіла від гандбольних змагань, біля неї сиділи двоє з 6-А й Анні Фройденталер.

Маргарита звернулася до Анні:

– Мій брат із твоїм тепер друзі-нерозливвода!

– Що? – Анні Фройденталер вирячила очі. – Той опецьок, що тусується з Міхі, твій брат?

Маргарита кивнула.

– Твій брат такий самий гімнюк, як і мій? – спитала Анні. Маргарита сказала, що її брат – хороша людина.

– Такого не може бути, – сказала Анні. – Якщо він приятелює з моїм, він мусить бути паскудою. Мій брат тусує тільки з паскудами. Бо нормальні люди з ним не хочуть мати справу!

– Як ти так можеш говорити про свого брата? – щиро обурилася Маргарита.

– Ніде правди діти, – зітхнула Анні й розповіла здивованим друзям, як її брат відривав мухам крильця, щоби спостерігати за їхнім конанням, як, побачивши великого собаку, накладав у штани, а опинившись на безпечній відстані, кидав услід йому каміння. Та найогидніше – це те, як він поводить себе з сестрами.

– Він ябедник, стукає на нас, де тільки може, – сказала Анні. – Наприклад, позавчора моя сестра прогуляла урок музики і замість цього пішла на морозиво. То він негайно доповів про це мамі! А коли я не розповіла про незадовільну оцінку з математики, він накапав татові!

– А чому ви йому все це розповідаєте, якщо він такий? – спитав хтось із 6-А.

– Ми не розповідаємо! – сказала Анні – Та нишпорка сама якось усе винюхує! Оцінку з математики він побачив, коли порпався в моєму портфелі, я його на цьому застукала!

– Чудесно! – з огидою вигукнула Габріела.

– А чому ви його не провчите? – запитав хлопець із 6-А. Анні знизала плечима:

– Це – безнадійно. Ми його вже лупцювали на печене ябко, – сказала вона. – Не допомагає! Він біжить до тата, і нас карають! Бо ми, бач, так погано ставимося до його коханого синочка!

Габріела штурхонула під ребра замислену Маргариту:

– І з таким типом приятелює твій Гансик? Маргарита нічого не відповіла.

– Він завжди приятелює з товстунами, – сказала Анні. – Певно, любить товстих. Раніше його другом був Шлікгофер.

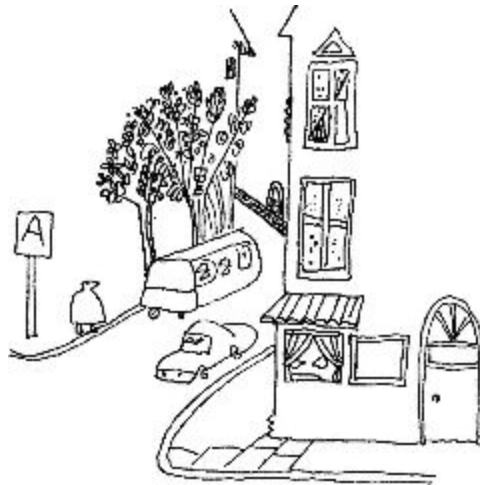
– Що? – скрикнув хлопець із 6-А. – Цей ідіот? Я його репетитор із математики. Він такий телепень, що не вмє навіть ділити!

Анні засміялась:

– Але, здається, в нього вистачило розуму відшити мого брата! Днями я зустріла його в супермаркеті і спитала, чому він уже до нас не приходить, і він сказав, що з такими, як мій брат, він не хоче більше нічого мати! Як на мене, це навіть симпатично!

Маргарита згадала про «Чорний хрест помсти», «Притиколи» і написані лівою рукою листи з погрозами. Вона вже не брала участі в загальній розмові, яка поступово перейшла з паскудного брата на оцінки та паскудних учителів. Коли згодом, перед дванадцятою, Анні розраховалась і рушила додому, Маргарита пішла з нею і по дорозі розповіла про дивні папери, які знайшла у Гансика. Спочатку Анні нічого не могла второпати. Коли до неї нарешті дійшло, вона лише сказала:

– Все може бути! Мене вже нічого не здивує. Від мого брата можна сподіватися всього, він точно хворий на голову!

– Але ми мусимо щось робити! – вигукнула Маргарита.

– Навіщо? – Анні похитала головою. – Рано чи пізно їх хтось викриє. Цього ж не потерпить жодна доросла людина! І я йому цього бажаю! І моїм батькам – теж. Тоді вони, можливо, нарешті побачать, який у них мазунчик!

– У мене все зовсім інакше, – сказала Маргарита – Я люблю свого брата! Хай які дурниці він робить! Я мушу його з цього витягнути. І якнайнепомітніше, розумієш?

– Ну, тоді роби, що вважаєш за потрібне! – сказала Анні – Але що? Якщо твоя підозра підтвердиться, то ці два пацюки шпигують за якимось паном Штенгельбергербауергубером, чи як його там, винюхують про нього все і пишуть йому листи з погрозами!

– Мабуть, так воно і є, – зітхнула Маргарита.

– Там є щось про гроші, в тих листах? – спитала Анні.

– Жодного слова! Тільки про каяття і спокуту, і навернення, і таке інше!

– Який тоді в цьому сенс? – здивувалась Анні. Цього Маргарита і справді не знала.

– А може, ти розпитаєш свого брата? – запропонувала Анні.

– Гадаю, він мені нічого не скаже, – зітхнула Маргарита. -Останнім часом між нами нема контакту.

– З мого сволоти я гарантовано нічого не витягну, – сказала Анні. – Він тільки підло бреше!

Перед своїм будинком Анні сказала, що єдиний шанс про щось довідатися, – розпитати малого товстуна Шлікгофера.

– Здається, він доволі балакучий. Якщо він щось знає про цю справу, його можна було би розговорити. У понеділок на великій перерві можемо спробувати разом, – запропонувала Анні.

Маргарита була їй безмежно вдячна.

Решту суботи Маргарита провела з татом удома. Падав сильний дощ, і вони обоє не мали жодного бажання вилазити з хати. Гансик пішов із дому о чотирнадцятій годині. «До Фрой-денталера. Робити уроки», – сказав він. Двері своєї кімнати хлопець замкнув на ключ.

Маргарита грала з татом у шахи. Тато грав неухважно, роблячи помилку за помилкою.

– Ну, тату, – докірливо сказала Маргарита. – Як ти сьогодні граєш?

– Мені це все так прикро, дитинко, – зітхнув тато.

– Тобі не має бути прикро, – спробувала заспокоїти його Маргарита. – Це ж нормально. Тільки мені здається, що недобре, що ти це робиш так таємно. Ти ж не зраджуєш свою дружину, і тобі нічого боятися!

Тато зітхнув.

– Все не так просто, – сказав він. – Останнім часом Гансик став такий дивний. Поглянь! – тато встав, висунув шухляду шафи, витягнув

із неї аркуш паперу і простягнув його Маргариті. – Це цветльська бабуся знайшла в нього під ліжком!

На папері великими друкованими буквами було написано: **ОСТАННЄ ПОПЕРЕДЖЕННЯ! ХТО ЗРАДЖУЄ ПОДРУЖНЮ ВІРНІСТЬ, ПРОКЛЯТИЙ НАВІКИ! ЧОЛОВІК І ЖІНКА – ОДНЕ ЦІЛЕ! ГАНЬБА ТОМУ, ХТО РУЙНУЄ СІМ'Ю ЗАРАДИ СЕКСУ! ГАНЬБА! ЧОРНИЙ ХРЕСТ ПОМСТИ**

Маргарита втупилась у папірчик. Вона ще довго дивилася на нього, навіть коли вже все прочитала.

– Чому він мені таке пише? – спитав тато.

– Ти думаєш, що це призначається тобі? – Маргарита віддала листок татові. Тато поклав його назад до шухляди.

– А кому він іще має писати? – здивувався він. Маргариті хотілося розповісти татові про записки, які вона

знайшла в Гансика, і запевнити його, що тут точно йдеться не про нього. Але тато і без того справляв таке пригнічене та розгублене враження, що вона не хотіла його засмучувати ще більше. Тож вона лише сказала:

– Що ти, тату! Це ж тільки такі фантазії! – Вона згадала Гінцелеве пояснення. – Може, він хоче написати детектив, чи щось таке!

– Хочеться вірити, – сказав тато, повернувся на своє місце і зосередився на шахових фігурах. Незважаючи на це, Маргарита в нього виграла.

Трохи пізніше зателефонував Гансик і спитав, чи можна йому залишитися ночувати у Фройденталера. Татові це не сподобалося, та після тривалих перемовин він погодився.

Увечері Маргарита з татом поїхали в дорогий італійський ресторан.

– У них найліпші краби, – стверджував тато.

Краби і справді були фантастичні, однак Маргарита мордувалася, бо не знала, як у цих жирних тварючок відкривається панцир. І їй весь час здавалося, що в неї за спиною чатує офіціант, глузуючи з її безпорадних спроб. Але загалом вона була дуже розчулена. Тато її зворушив. «За їжею та питтям, – подумала Маргарита, – він забуває про всі гризоти і турботи. Як це гарно, коли людина має в житті щось, чим може себе так легко потішити!»

– Будьмо, тату! – сказала Маргарита, взяла татів келих із «фраскати» і зробила маленький ковточок.

– На здоров'я, дитинко! – пробурмотів із повним ротом тато і вправно розколов панцир восьмому крабові.

– Все о'кей, дитинко? – спитав він.

Маргарита переконливо закивала. У цю хвилину їй найбільше хотілося погладити тата. Але вона не наважилася це зробити в такому пристойному ресторані. «Офіціант, котрий стоїть на варті, – подумала вона, – може мене неправильно зрозуміти».

Розділ 8,

у якому Гінцель вчиться в'язати патент, Маргарита жахається, почувши розповідь Шлікгофера, а Флоріан змушений діяти спільно з Гінцелем

Маргарита розповіла мамі про татову суботню гостю і була дуже здивована маминою реакцією. Мама жадібно вимагала подробиць. Вона хотіла знати все, а оскільки Маргарита бачила тільки плащ, то мама почала розпитувати її про нього. Чи то була дорога річ, чи дешева, елегантна чи потворна, чи його могла би носити радше молода особа, чи старша. Довідавшись, що Маргарита бачила на ньому етикетку з вигаптуваним словом «Армані», мама розчаровано зітхнула:

– Ага, отже це таки не Шпітцігман!

Шпітцігман була татова секретарка. Худюща особа за тридцять, у якої постійно був такий погляд, ніби її мучить страшенна печія, проте її шлунок був буцімто в порядку.

Маргарита здивувалася, як це мама на підставі плаща, якого вона ніколи не бачила, дійшла висновку, що він не належить пані Шпітцігман. А ще більше її здивувало, що мама з цього приводу розчарована.

– Ніколи в житті, – сказала мама, – Шпітцігманка не вдягне речі від «Армані». Якби вона і видала стільки грошей, то купила би собі радше «Родьер»! Або ще щось таке тітоньку вате!

– Ніколи в житті, – сказала Маргарита, – тато не завів би роман зі Шпітцігман, він же не мазохіст!

– Але хто би то міг бути ще? – виглядало так, що мамі страшенно важливо встановити особу татової суботньої подружки. Маргариті здалося, що це якимось по-дитячому.

– Якби я знала, що тебе це так зацікавить, – гостро сказала вона, – я би прорвалася до спальні!

Мама знітилася.

– Але ж це нормально, – почала виправдовуватися вона. -Навіть якщо ми вже не живемо разом, мене трохи цікавить, як йому ведеться. Я ж хочу, щоби йому було добре.

– Аякже! І саме тому тобі би хотілося, щоби йому дісталася Шпітцігман? – Маргарита постукала себе вказівним пальцем по чолі. – Можеш розказати це своїй бабусі! Ти просто не хочеш, аби в нього з'явилася якась нормальна жінка!

– Це ж абсурд! – вигукнула мама.

– І мені так здається, – сказала Маргарита. – Якби ти ревнувала – о'кей, це я би ще могла зрозуміти. Але ти не ревнуєш. Ти просто з капосності бажаєш йому таку нікчемну, засушену коханку, як Шпітцігман!

– Це ж абсурдно! – повторила мама.

– Ну, і я ж кажу! – кивнула Маргарита.

Тут мама увірвала розмову, зазначивши, що Маргарита ще не настільки доросла, щоби зрозуміти такі речі.

У неділю пополудні додому до Маргарити – без попереднього телефонного дзвінка – прийшов Гінцель. Мама та Марі-Луїза вітали його, як блудного сина. Меді та Пепі теж не могли стримати бурхливої радості. Вони видряпалися на Гінцеля, обціловуючи його і пропонуючи десятки ігор, у які би він міг із ними пограти.

– Залишіть Гінцеля у спокої! – крикнула Марі-Луїза і стягнула Меді з Гінцелевих колін, а Пепі – з Гінцелевих плечей. -Він прийшов не до вас, а до Маргарити!

– Неправда! – верещали Пепі та Меді, але врешті-решт облишили Гінцеля й пішли дивитися по телевізору дитячу передачу.

Маргарита підсіла до Гінцеля, нервово посмикала носиком, пожувала пасмо волосся, потягла правою рукою за пальці лівої, так що аж хруснули суглоби. «Зараз почнеться! – подумала Маргарита. – Зараз він виголосить промову про засадничі питання, нагадає мені про моє освідчення в коханні й зажадає, щоби я зробила з цього практичні висновки!»

Проте Маргарита дуже помилялася. Спочатку Гінцель не зажадав нічого, крім горнятка чаю. А отримавши його, він попивав чай

і всіляко висловлював своє задоволення.

– Гарно в тебе, Маргаритко, моя квітко, – сказав він. А тоді, після паузи: – Я вмію в'язати лише праві петлі. Покажеш мені, як в'язати патент?

Геть спантеличена, Маргарита підвелась і принесла дві спиці та клубок вовни.

– Правдивий софті мусить вміти в'язати узор, – сказав Гінцель.

Маргарита набрала тридцять петель.

– А щоби до тебе дійшло, що я правдивий софті, – сказав Гінцель, – я хочу навчитися в'язати патент!

Маргарита опустила спиці.

– Бо інакше ти і далі будеш думати, що я конче хочу з тобою спати, – сказав Гінцель.

– Я зв'яжу спочатку два рядки, один правими, другий лівими, – сказала Маргарита, нахилившись над спицями.

– Всі друзі кажуть про мене, – сказав Гінцель, – що я імпотент.

Маргарита в'язала, як скажена – права, ліва, права, ліва.

– Але я не імпотент! – провадив далі Гінцель. – Я просто не можу нав'язувати дівчині свої потреби! Мені здається, що це підло!

Гінцель узяв в'язання в Маргарити з рук.

– Може, в мене просто не така потенція, як в інших, і тому мені вдається це якось витримувати!

Маргарита сказала:

– Праві петлі тобі треба вив'язувати гладко, виворітні знімай із накидом, нитка перед петлею!

– Що таке накид? – спитав Гінцель.

Оскільки техніку в'язання легше показати, ніж пояснювати недолугими словами, Маргарита підсунулася ближче і поклала свої руки на Гінцелєві, щоби повправляти з ним рух спиць.

– Але якщо в тебе колись з'явиться непереборна потреба розділити зі мною моє ложе, я, звісно, з радістю буду до твоїх послуг, – сказав Гінцель. – Але мені досить і того, що я тобі подобаюся. Зрештою, це теж немало!

– Ти мені справді дуже подобаєшся, – сказала Маргарита і зашарілася.

– Ну, молоток, – сказав Гінцель. – А тепер забери лапи. Наступний ряд я хочу спробувати сам!

Маргарита забрала свої руки з Гінце левих.

– Гінцелю, ти такий милий, – сказала вона, відхилилася назад і схрестила руки за головою.

– І такі, як я, теж потрібні, – сказав Гінцель і раптом почав лаятися, як дунайський матрос, бо йому втекла петля.

У понеділок на другому уроці в Маргаритиному класі відбувалося щось неймовірне. На уроці латини вони отримали перевірену контрольну, яку писали два тижні тому. Контрольна була страшенно важка. Якби дві третини класу отримали «незадовільно», то роботу слід було би повторити, як це передбачало розпорядження Міністерства освіти. Але вчителеві латини, очевидно, цей процес видався надто складним. Тому він просто поставив трохи менше незадовільних оцінок, аби не треба було ще раз писати контрольну. Тож під кількома роботами, які би він зазвичай оцінив негативно, він написав «задовільно».

Ті, хто завдяки цьому отримав «задовільно», дуже втішились. Однак ті, чиї роботи були оцінені на «незадовільно», почувались обдуреними, адже їх позбавили шансу на повторення. Вони звинуватили вчителя в маніпуляціях, а однокласників із «задовільно» -у відсутності солідарності, бо ті не квапилися протестувати проти махінації. Учителя латини обурило формулювання «маніпуляція». Габрієла закинула йому, що на останній контрольній він ставив «незадовільно» вже при восьми серйозних помилках, а тепер роботи з десятьма грубими помилками оцінено на «задовільно». Учитель латини намагався це спростувати, почався загальний підрахунок помилок і обговорення їхньої серйозності й частоти. Маргарита отримала «добре». Єдине «добре» у класі. «Відмінно» не було взагалі. Маргарита не втручалась у суперечку, бо розуміла позиції і щасливих власників «задовільно», і розлючених власників «незадовільно». А ще вона розуміла, що, хоч уже і пролунав дзвінок на перерву, їй не дуже випадало зараз виходити з класу й іти на зустріч із Анні Фройденталер. Однокласники потракували би це як байдужість. Вони би подумали: «Має своє єдине «добре» й тішиться, а все решта їй до одного місця!»

Суперечка тривала до наступного дзвінка. Тільки коли до класу зайшов математик, учитель латини наважився втекти.

Маргарита пішла до Анні Фройденталер на третій перерві. Анні стояла перед своїм класом і їла яблуко. Маргарита пояснила їй, чому не змогла прийти на великій перерві, і спитала, чи не могли би вони поговорити з Шлікгофером на великій перерві завтра.

– Я вже в нього була, – сказала Анні. – Не дочекалася тебе і пішла сама! Все, що знає той чувак, я тепер знаю теж! – Анні уважно оглянула своє яблуко. – Якесь таке, як картопля, – пробурмотіла вона. – Хочеш? – спитала вона і простягнула яблуко Маргариті.

Маргарита взяла яблуко і вкусила. Воно справді було, як картопля, і зовсім без смаку.

– Неїстівне, правда? – спитала Анні. Маргариті уривався терпець.

– Ну, то що ж він розповів? Кажи нарешті! – наполягала вона.

– Все це таке дурнувате, – сказала Анні, – що просто в голову не влазить. Такого ідіотизму я ще ніколи в житті не чула! Мій пан-братчик заснував лицарський орден, який має боротися з аморальністю у світі.

– Чорний Хрест Помсти!

– Точно! – сказала Анні, – і весь той орден складається з Великого Лицаря, мого братика-гімнюка, і Великого Васала, твого братчика-гімнючка! Перед тим Великим Васалом був Шлікгофер!

Продзвенів дзвінок на урок. Анні замовкла. Дзвінок віддзвенів, і Анні продовжила розповідь:

– А Шлікгофер вийшов з ордену, бо йому один із тих типів, за котрим він стежив, надавав ляпасів. Він каже, що Великий Лицар примушує робити всі небезпечні речі Великого Васала, а сам не робить нічого! Типово для мого братчика-гімнюка!

Учитель німецької прочимчикував у напрямку до Анніного класу. Анні затягнула Маргариту в віконну нішу, де вчитель не міг їх побачити, і, стишивши голос, провадила:

– А ти знаєш як вони вибирають своїх жертв? Вони їздять у трамваях і дивляться, хто поводить себе особливо підозріло. Тоді вони за ним стежать і вивідують про його життя все. Ну, в міру своїх можливостей.

– Але якщо це зовсім нормальна людина? – спитала Маргарита. – Без аморальності, тоді що?

– Без поняття, – сказала Анні. – Напевно, тоді вони перекидаються на когось іншого. Але більшість людей має щось на сумлінні.

Маргарита поволі пішла до свого класу. Вона почувалася трохи зле. І відповідно виглядала. Тож учитель географії відразу повірив, коли вона попросила вибачення: «Перепрошую, я була в туалеті, мені трохи погано».

- Тобі справді погано? – спитала Габріела мовою глухонімих.
- Майже, – відповіла Маргарита так само беззвучно.
- Що сталося? – зацікавилася Габріела.

Маргарита знизала плечима і засумнівалася, чи варто взагалі про це розповідати Габріелі, адже та ніколи не любила Гансика! «Певно, відразу ж заходиться його лаяти і клясти, – подумала Маргарита, – а в мене тепер не буде жодних аргументів на його захист, окрім хіба припущення, що він, певно, збожеволів!»

Проте після уроку математики їй не залишалося нічого іншого, як розповісти Габріелі все, бо та дуже наполягала, стверджуючи, що бачить, що в Маргарити якісь клопоти чи турботи.

Щоби ніхто у класі не міг почути їхньої розмови, подруги вийшли в коридор. Але там була така штурханина і стояв такий вереск, що Маргариті довелося би мало не кричати. Поряд із їхнім класом був кабінет малювання. Двері до нього були відчинені, кабінет був порожній. Габріела затягнула Маргариту всередину і зачинила двері. Сюди галас перерви майже не долинав.

– Розповідай! – наказала Габріела. З задньої кишені штанів вона витягла зім'яту цигарку, а з передньої – запальничку й узяла з учительського столу мисочку для фарб, аби використовувати її замість попільнички.

Маргарита вказала на прочинені двері до так званої комірчини.

– Не кури, – сказала Маргарита, – якщо Пензель всередині, то занюхає!

Пензель був учителем малювання, котрий зазвичай сидів на перервах у своїй комірці поміж стосами паперу та горами коробок із фарбами й іншим малювальним причандаллям. Він був абсолютним противником нікотину і полював за учнями, котрі бавилися цигарками.

Габріела підійшла до прочинених дверей комірчини і гукнула:

– Пане вчителю, перепрошую, пане вчителю!

Пензля не було видно, й оскільки він не відгукнувся, його, очевидно, не було і в задній частині комірки, куди неможливо зазирнути з кабінету.

– Все чисто, – сказала Габрієла, вмостилася на вчительському столі і припала цигарку.

Маргарита присіла на стіл поряд із Габрієлою і взяла в неї цигарку, щоби раз затягнутися.

"Розповідай! Перерва не дуже довга! – наполягала Габрієла, і Маргарита розповіла.

Габрієла повелася точнісінько так, як Маргарита й очікувала. Вона страшенно наїхала на Гансика:

- Я давно підозрювала, що він жахливий тип! Це так подібно на нього! У нього і вигляд такий: підлий і підступний!

- У нього вигляд просто товстого хлопця, – заперечила Маргарита.

- Ні, не просто! А ти помітила, що він нікому не може подивитися в очі! – вигукнула Габрієла.

- Не мели дурниць! – відрубала Маргарита.

- Ти говориш, як остання міщуха! А скільки таких падлюк довкола, котрі, не змигнувши оком, дивляться тобі в очі!

– Це ти просто не хочеш подивитись у вирячені очі правди! – виголосила Габрієла. - Кажеш, що твій Гансик не падлюка, і не паскуда, і не гімнюк? А як ти пропонуєш назвати того, хто шпигує за людьми і погрожує їм? Тероризує без жодного сенсу? Скажи мені, кохана!

~ Ах, залиш мене у спокої! – вигукнула Маргарита, зіскочила зі столу і побігла з кабінету назад у клас.

Після школи Маргарита пішла на трамвайну зупинку сама, без Габрієли. У їхніх стосунках відчувалося певне напруження.

Маргарита прихилилася до стовпа з розкладом руху, опустила яа землю шматяну торбу і роздумувала, чи не поїхати їй до батька і дочекатися там Гансика.

Під'їхав трамвай, з іншого боку, від школи, наближався Флоріан. Маргарита підняла торбу з землі.

– Маргарито, зачекай! Зачекай! – кричав Флоріан. Він мчав щодуху, і це справді було досить швидко!

Трамвай зупинився. Маргарита стояла прямісінько перед розчиненими дверима. Вона зайшла до трамваю. Вагон був майже цорожшій, Більшість учнів, котрі добиралися додому трамваєм, щади у протилежному напрямку. Маргарита сіла, витягнула з -горби «Без бажань немає щастя» Петера Гандке і розгорнула навмання. Вона

хотіла відволіктися від прикрих думок про Гансика і сподівалася, що книжка їй допоможе в цьому.

Якби на світлофорі не запалилося червоне світло, Флоріан точно не встиг би на Маргаритин трамвай. А так йому вдалося заскочити за мить перед тим, як двері зачинилися. Відхекуючись, він гепнувся на сидіння поряд із Маргаритою.

– Фу-у-у! Це був новий рекорд на цій дистанції, – сказав хлопець.

Маргарита втупилась у «Без бажань немає щастя». Трамвай рушив. Флоріан сказав:

– Я мушу тобі де в чому зізнатися, Маргарито! У мене є злочинські нахили!

«Що би це мало означати?» – подумала Маргарита, не відводячи очей від книжки.

– Це я кажу тільки тобі, бо ти нікому не розповіси, – продовжував Флоріан. – Часом, коли Пензля немає в кабінеті, я краду в нього олівці, пензлики і фарби. І збуваю їх потім своїм кузинкам, аби покращити ситуацію з кишеньковими грошима!

Маргарита рвучко закрила «Без бажань немає щастя».

– Тому я, звісно, і не відгукнувся, коли Габрієла кричала перед комірчиною! – сказав Флоріан.

– Он воно що! – Маргарита запхала книжку в торбу – І що тепер? – спитала вона. Це прозвучало холодно.

– Нічого, ~ сказав Флоріан. – Я тільки хотів сказати, що чув, як ти розповідала про свого брата.

Маргарита подивилася на Флоріана зі злістю. Вона не мала бажання вислуховувати ще одну порцію звинувачень на адресу Гансика.

~ Я тільки хотів сказати, – невпевнено мовив Флоріан, -що це не так жахливо, як тобі здається.

До такого висловлювання Маргарита була справді не готова. З розкритим ротом вона дивилася на Флоріана.

~ Я думаю, – сказав Флоріан, – це тому, що твої старі розлучилися...

Він замовк.

– І що це має одне до другого? – спитала Маргарита.

– Я не знаю, як це пояснити, – сказав Флоріан. – Я не вмію це правильно сформулювати.

– Кажи, як умієш, – сказала Маргарита. Кожне слово на захист Гансика було їй зараз, як бальзам на душу.

– Він не хотів, аби вони розлучалися, – сказав Флоріан.

– Певно, що він цього не хотів, – сказала Маргарита.

– І я думаю, що він страшенно розлютився, бо в нього не було сили і влади, щоби примусити їх жити разом. А тепер він думає, що знайшов таку владу!

* Джон Вейн (John Wayne) – американський актор 30-60-х рр., відомий насамперед за ролями у вестернах.

Маргарита запхала до рота пасмо волосся і почала його жувати.

– Але не над татом і мамою, – пробурмотіла вона.

– Звичайно, ні! – Флоріан похитав головою. – Але йому це і не важливо! Перед тим він почувався цілком безпорадним і нещасним, а тепер він уже не такий. І, без сумніву, ті два ідіоти переконують себе, що чинять добре і наводять лад у світі.

– Нишпорячи, залякуючи і пишучи листи з погрозами? – Маргарита випустила з рота пасмо. – Що його обходить, якщо якась дівчина має двох хлопців? І в які двері дзвонить пан Штенгельбергер?

– Вони вдають із себе шерифа і його ад'ютанта, котрі захищають порядок, можеш бути певна! – сказав Флоріан.

– Все життя мріяла мати брата – викапаного Джона Вейна*, – пожартувала Маргарита.

– Але таке трапляється, – сказав Флоріан і поклав руку Маргариті на плече. – Раніше, коли я ще був малий і мій старий мене кривдив – а він постійно мене кривдив, – і я не міг захищатися, мене охоплювала лють, і тоді він кривдив мене ще дужче, а я уявляв собі, що в мене автомат, і я стріляю, розстрілюю всіх підряд!

– Це ж зовсім інше! – сказала Маргарита і прихилилася до Флоріана.

– Я маю на увазі, що в обох випадках ідеться про рилу! , пояснив Флоріан. – Можливо, якби тоді хтось прийшл і запропонував зробити мене Великим Васалом, я би т к йа це підписався. Бо це цікаво. А в житті так мало цікавого!

Маргарита схилила голову Флоріанові за плече, розмірковуючи, чи має він рацію. Це, звичайно, було непогане пояснення. І вона була

вдячна за це Флоріанові. Наразі ні Гінцейь, ні Габріела не могли їй нічого пояснити. Гінцель порадив забути про все, Габріела ж тільки найжджала на Гайсика.Щоправда Маргарита мусила визнати, що Гінцель іще не знав про весь ідіотизм цієї справи. Чорний зошит і справді міг буїи лише дурнуватою спробою написати детектив.

– Я хочу, щоби Гансик негайно припинив це! – сказала Маргарита.

– Та що з ним може статися? – спробував заспокоїти дівчину Флоріан. – Він же ще непідсудний.

– Не через це, – сказала Маргарита. – Але коли людина довго робить підлості...

– То вона стає підлою, – продовжив її думку Флоріан.

Маргарита кивнула. Саме це вона і хотіла сказати. «А Флоріан зовсім не такий дурний, як я думала. Чому, – запитала вона себе, – я ніколи раніше з ним так не розмовляла. Якщо людна може так говорити про Гансика, то вона, без сумніву, може говорити і про інші речі». От тільки в цій ситуації їй видалося недоречним обмірковувати власні проблеми. Гансик був зараз важливіший.

– Що мені робити, Флоріане? – спитала Маргарита.

-Якщо я розповім про це татові, він чокнеться! А з Мамою ще важче.Вона ж нічим не зможе зарадити. Вона бачить Гансика один-два рази на тиждень і не говорить йому жодного кривого слова. Тільки щоби Гансик знову її полюбив!

– Чому ж ти з ним не поговориш? Це аж ніяк не зашкодить – запропонував Флоріан. – Пригрози йому! Пригрози йому як слід! Поліцією або ще чимось. І що у школі про це дізнаються. Людина, котра погрожує, сама лякається погроз!

Маргарита схопила Флоріанову руку і поглянула на нього знизу вгору.

– Я не можу, я не вмю погрожувати, – сказала вона, – а тим більше – Гансикові. У тебе це точно вийде ліпше. Підеш зі мною до нього?.

– Я? – здавалося, Флоріанові ця ідея не Дуже подобається.

– Прошу тебе, Флоріане, – тихо Сказала Маргарита.

– О'кей, – пробурмотів Флоріан і поїйс Маргариті руку. Маргариті довелося ще впродовж двох трамвайних зупинок вмовляти Флоріана їхати до Гансика негайно, навіть не пообідавши. Урешті-решт, він погодився. Вони вийшли з трамвая, перейшли на протилежний бік вулиці і проїхали всю дорогу ще раз у зворотному напрямку, повз

школу до квартири Мар-гаритиною тата. Маргарита поглянула на годинник і сказала, що найпізніше через десять хвилин Гайсик має повернутися зі школи додому..

Флоріан і Маргарита дочекали понад годину, а Гансика все не було. Маргарита розморозила Флоріанові тирольські кнедли з квашеною капустою і дивилася, як він їсть. Сама вона не проковтнула ні шматочка. Тоді вони сіли грати в карти. Флоріан вигравав, а Маргарита була безмежно вдячна йому за те, що він не поривався скористатися нагодою для обіймів і поцілунків. Вона би цього не витримала.

Коли через дві години Флоріанові почав уриватися терпець, Маргарита зробила з ним домашні завдання з математики. А коли минуло вже майже три години, Маргарита зателефонувала до Анні Фройденталер і сїитала, чи Гансик, бува, не у них.

– Ні, Гансика в нас нема, – сказала Анні.

Маргарита почула, як вона запитала в когось, чи заходив до них після школи Закмаєр, або чи,мав би він прийти до них під вечір. А тоді Анні сказала в телефон:

– Моя мама каже, що він має бути у вас. Він сьогодні у вас ночує! Вони з моїм братом буцімто відразу ж після школи пішли до вас!

– Він ночує в нас? – здивовано перепитала Маргарита.

– Зачекай хвилинку, – сказала Анні. – Моя мама хоче з тобою поговорити!

Тоді у слухавці почувся голос пані Фройденталер, яка запевнила, що вже давно хотіла зателефонувати і спитати, чи Ганси-кових батьків не надто обтяжують гостювання Міхі та щотижневі суботні ночівлі.

– Я би теж, – сказала пані Фройденталер, – із радістю прийняла в себе Гансика на ніч, але, на жаль, наші житлові умови дуже скромні, й нема зайвого ліжка.

Маргарита пробелькотіла, що її батькам, звісно, абсолютно не заважає, що до них приходять Міхі, й пообіцяла переказати їм сердечні вітання. На іншому кінці дроту вже давно були короткі гудки, а Маргарита все ще тримала слухавку в руці й не могла вийти з дива.

– Що сталося? – спитав Флоріан.

– Фройденталер буцімто дуже часто ночує тут, – сказала Маргарита. – Але це неправда. Я би знала про це. А Фройденталери не мають зайвого ліжка, на якому могли би спати гості. Але Гансик у

суботу не ночував удома. Він сказав, що залишається на ніч у Фройденталера!

Маргарита безпорадно подивилася на Флоріана.

– Вони ж не можуть нишпорити всю ніч?

– При такій погоді – точно ні, – сказав Флоріан.

– Але якщо вони не ночували ні тут, ні у Фройденталерів... – Маргарита потягнула носом і почухала живіт.

– То це означає, що вони спали деінде! – сказав Флоріан і, подумавши хвилику, спитав, чи родина Закмаєрів має дачу. Маргарита сказала, що ні. Чи мають дачу Фройденталери? Цього Маргарита не знала.

– Подзвони Анні, – сказав Флоріан. Маргарита набрала номер.

– Скажи, щоби вона вискочила у «Ваксельбергер», – сказав Флоріан. – Бо її мама почує і здогадається, що тут діється щось не те!

Отож, Маргарита запитала в Анні, чи може вона вийти на хвилику у «Ваксельбергер».

– Навіщо? – здивувалась Анні.

– Поясню там, – сказала Маргарита. – Але це дуже важливо! Анні погодилась.

– І якщо вони мають дачу, то нехай принесе зі собою ключ від неї! Але непомітно!

Маргарита переказала це доручення. Анні трохи здивувалася, та з її спантеличеної реакції можна було зробити висновок, що родина Фройденталерів таки має дачу.

– За десять хвилин буду на місці, – пообіцяла Анні. Коли Маргарита і Флоріан прийшли у «Ваксельбергер», Анні була вже там. Вона сиділа за одним столиком із Гінцелем. Гінцель справляв враження стурбованого та заклопотаного. •

– Панове, – сказала Анні до Флоріана та Маргарити, – я не можу дати вам ключа від дачі! Він десь зник. Я обшукала всюди, але, мабуть, його хтось заникав! – Анні посміхнулась. – Але для алькову кохання в тій хижці зараз уже заохолодно!

Маргарита розповіла Анні те, чого та ще не знала, а Гінцелєві – те, чого ще не знав він.

– І що ви тепер будете робити? – спитав Гінцель.

– Поїдемо на ту кляту дачу, – пояснив Флоріан. – І що більше нас буде, то краще! – Він із викликом поглянув на Гінцеля.

Спочатку Гінцель відмовлявся йти з ними. Гансик, казав він, його ніколи не любив, ніколи в житті, від самого початку, тож він його не послухається.

– Тим краще! – сказав Флоріан. – Ми ж ідемо не для мирних переконувань, а щоби пригрозити!

І додав, що страшенно шкода, що Гінцель уже не ходить в обладунках шкіряного рокера, бо це би, певно, справило належне враження на Великого Лицаря та його Великого Васала.

– Мені така акція не до душі, – поскаржився Гінцель.

~ Мені – теж, – сказав Флоріан і спитав Гінцеля, чи є в нього краща ідея. Серйозно так спитав, без глузування. Гінцель не мав кращої ідеї і погодився йти з ними.

Коли Маргарита, Анні, Гінцель і Флоріан прямували стежкою з гірки до дачі Фройденталерів, надворі вже споночіло. Вони йшли мовчки. Маргарита думала, що робити, коли Гансика на дачі не виявиться. Крім того, вона докоряла собі, що не зателефонувала додому. Мама вже мала би повернутися з занять, і ніхто не міг їй сказати, де могла подітися така зазвичай пунктуальна Маргарита.

– Ти мав рацію, – сказала Анні, коли вони підійшли до дерев'яної хатки. – Вони тут!

Хатка стояла посеред маленького садочка, між голими фруктовими деревами і такими самими голими кущами. За скляними дверима горіло світло.

– Обережно, хвіртка рипить! – тихо попередила Анні.

– Ну то й що? – сказав Флоріан. – Ми ж не бавимося у пластунів! – Він засміявся. – При тому темпі, з яким може втікати Гансик, його дожене навіть людина з ампутованою ногою!

Покрокрокували до хатинки. За скляними дверима висіла фіранка; Гінцель розчахнув двері. Посеред кімнати на канапі сидів Гансик. Плечі його були вкриті сірою ковдрою, ще одна лежала у нього на колінах. На його обличчі був вираз розпачі, (наскільки його кругла пика взагалі могла щось виражати), навіть не намагався втекти. Він сидів на канапі, як приклеєний- на підлозі перед ним стояв спакований червоний рюкзак. У кімнаті смерділо газом, бо дві горілки плитки були відкручені на повну потужність.

Очевидно, так Гансик намагався зігрітися.

"Де Міхі?" спитала Анні.

Він втупився у стіну і Мовчав.

Гінцель зменшив полум'я. Флоріан зісмикнув ковдру з Гансикових плечей і схопив його за комір сорочки.

- Слухай ти гаде» сказав 'він і безпорадно подивився на Маргариту, було видно, що він не знає, що робити далі. На допомогу йому прийшов Гінцель.

Ми хочемо поговорити з тобою без викрутасів, старий, ~ сказав він.

"Де Міхі?" ще раз, запитала Анні.

Нуж! -Де твій Великий Лицар? – вигукнув Флоріан і спробував трясти Гайсика за комір. Однак Гансикові габарити не дозволили цього – він ледве поворухнувся. Міхіпішов до мене додому, щоби принести мої речі! Бо ми мусимо тікати!

Гансик схлипнув і розплакався, видаючи дивний звук, наче який молоток, хоча Флоріан його вже не чіпав, "Втекти за кордон» – почула Маргарита між двома схлипуваннями-А між двома іншими: «Поліція!» А тоді: «Бо я все зіпсував"

Генцель присів біля Гансика.

-Хочете втекти? спитав він. – Але куди, старий?

-Туди, де нас не впіймають, – схлипував Гансик. Маргарита знову вкрила брата ковдрою.

-Гансику- сказала вона. – Через таке ніхто не втікає.Якось утрясється!

Гансик, не припиняючи схлипувати, заперечив, що «нічого не втрясється!», бо «поліція про все знає».

Минуло досить багато часу, доки Маргарита збагнула, чому Гансик конче хоче тікати: в суботу посеред ночі Гансик і Міхі пішли з дачі до будинку, в якому пан Штенгенбергер, за яким вони стежили, відвідував

квартиру Сobotки. Вони принесли три камені, обгорнули їх листами і обв'язали шнурками. Міхі чекав на розі, а Гансик із каменями прокрався до будинку. Він мусив кинути камені. Не у вікна квартири Сobotки – вона ж була на третьому поверсі. Такого кидка Гансик нізащо би не втнув. Він мусив просто кидати камені у будь-які вікна, а на аркушах, у які були загорнені камені, було написано: «УВАГА! ВАША СУСІДКА З КВАРТИРИ 21 МАЄ ОДРУЖЕНОГО КОХАНЦЯ, В КОТРОГО ДВОЄ ДІТЕЙ! НЕ ДОПУСТІТЬ, АБИ БУЛО ЗРУЙНОВАНО СІМ'Ю! ЧОРНИЙ ХРЕСТ ПОМСТИ!»

Перший камінь Гансик кинув так незграбно, що той ударився об стіну будинку. Другий влучив у віконну раму. І саме тоді, коли Гансик хотів кинути третій камінь, хтось схопив його за плече. Якийсь чоловік тримав його і не пускав. І все бачив.

– І він точно пішов у поліцію, – схлипував Гансик, – і вони вже точно побували в тата! І тому нам треба тікати!

– Ти сказав тому чоловікові, як тебе звати? – спитала Маргарита.

– А цього і не треба було, – схлипував Гансик, – то був Бремзенштаєр, з молочного магазину!

Гінцель встав. Очевидно, він не хотів сидіти біля Гансика. Він прошепотів до Маргарити:

– Він геть поїхав! Повна втрата почуття реальності, кажу тобі!

– Він переляканий, як ховрах, – тихо сказав Маргариті Флоріан. – Йому вже не треба погрожувати!

Гансик продовжував схлипувати. Після кожного третього схлипування він голосно ревів.

Анні весь той час мовчки стояла біля дверей. Раптом вона розчахнула двері, вискочила в сад і з криком: «Стій, ти від мене не втечеш!» – помчала по стежці до хвіртки. Зріст у того, за ким вона гналася, був такий, як у Міхі, та оскільки надворі вже зовсім стемніло, не можна було роздивитися добре. До того ж упав туман. Анні зникла в туманній темряві. Незабаром долинув її гучний крик, тоді інший голос заверещав іще голосніше, і з туманної темряви виринула Анні, волочачи за собою Міхі й лаючись: «Вкусив мене, паскуда!»

Міхі впав на землю і дав волочити себе, мовби він труп. Анні тягнула його за собою однією рукою, наче візок без коліщаток. Хлопець був вимашений у болоті. Притягнувши його до дверей, Анні

нахилилася, взяла брата під пахви, підняла й кинула, відсапуючись і лаючись, у куток. Міхі вдарився головою до дерев'яної стіни.

– Анні! – розпачливо крикнув Гінцель.

– Цей гімнюк заробив, – Анні показала вкушену руку.

– Гімнюк – теж тільки бідолаха! – сказав Гінцель.

– Дивися, щоби я не вмерла від співчуття! – Анні з ненавистю поглянула на свого брата. – Тобі що, його шкода?

– Трішки шкода, – сказав Гінцель.

– Ти здурів, – Анні потерла і стурбовано оглянула вкушене місце. – Та він заслуговує добрячого прочухана!

– А що це дасть? – запитав Гінцель.

– Що дасть – мені пофіг! – вигукнула Анні.

Флоріан попросив Гінцеля й Анні відкласти їхню суперечку про м'які та жорсткі методи виховання і подумати, що робити тепер.

– Ну, що робити? – сказала Анні. – Ми потягнемо цих дітисьок додому! Я свого, Маргарита – свого! А тоді нехай наші старі мастять собі голови! – Анні підійшла до свого брата. – Але потрібно, щоби хтось допоміг мені дотарабанити цього типа додому. Сама я не впораюся!

Гінцель і Флоріан подивилися на Маргариту. «Ти згодна?» – запитували їхні погляди. Маргарита кивнула. Анні та Флоріан поставили Міхі на ноги.

– Ми вирушаємо додому, Великий Лицарю, – сказав Флоріан.

– А якщо знову почнеш кусатися, – сказала Анні, – ноги повисмикую.

Однак не виглядало на те, щоби Міхі збирався чинити опір. У нього клацали зуби, ніби він старшенно змерз. І виглядав ще меншим і хирлявішим, аніж звичайно. Він слухняно посунув між Флоріаном і Анні. Маргарита й Гінцель підняли Гансика з канапи.. Та не встиг він устати, як відразу ж гепнувся назад.

– Ідіть вперед! – гукнув Гінцель навздогін Анні і Флоріанові. – Ми вас доженемо! Гансика ноги не тримають.

Маргарита й Гінцель удруге поставили Гансика на ноги. До дверей хатинки вони його сяк-так довели. Та на порозі він знову упав на землю.

– Маргаритко, моя квітко, так не піде, – сказав Гінцель. – Нам із ним ніколи не впоратись. А щоби його нести, він трішечки занадто

добре вгодований!

– Але ми мусимо! – розпачливо вигукнула Маргарита.

Гінцель похитав головою.

– У такому темпі – два кроки вперед, впав підняли і ще два кроки – ми тільки після опівночі дійдемо до трамвайної зупинки. Тоді вже і трамваїв не буде!

– А якщо ти збігаєш по таксі? – спитала Маргарита.

Гінцель подумав:

– А якщо я приведу твою маму?

Маргарита похитала головою.

– Приведи краще тата, – сказала вона тихо. – Подзвони йому. Внизу, там де ми завернули за ріг, я бачила телефонну будку.

Гінцель пробурмотів номер телефону помешкання Маргаритиною тата, щоби переконатися, що він його пам'ятає. Маргарита кивнула і прошепотіла:

– Але швидше, прошу тебе. Гінцель побіг. Маргарита зачинила двері і спробувала повернути Гансика на канапу.

– Ходи, Гансику, ходи, підлога холодна, будь ласка, будь ласка ходи! – шепотіла вона братові на вухо, та він не зрушив з місця.

Не допомогло ні шарпання, ні смикання, ні копання, ні штурхання. Гансик лише спромігся на тихий стогін: «Я би хотів зараз бути мертвим».

Отож, Маргарита присіла біля брата і накрила його плечі ковдрою.

– Кожен часом робить дурниці, Гансику! – сказала вона і хотіла погладити хлопця, але той відсмикнув голову. – Найголовніше, щоби ти зрозумів, як це було тупо! – сказала Маргарита.

– Це не було тупо! – сказав Гансик. – Це тільки ви так кажете. Це було цілком правильно. Ми їм показали! Вони, певно, точно перелякалися до смерті!

І Гансик знову заривав. Маргарита вже не мала бажання його потішати. Загорнута в ковдри схлипуюча гора драглистого сала раптом видалася їй доволі чужою. З її улюбленим братчиком Гансиком зарюмсаний монстр не мав нічого спільного.

Маргарита вийшла з будиночка, виглядаючи Гінцеля. Тепер довкола вже була темнюща ніч. Маргарита злякалася, що Гінцель не знайде дороги назад. Стежка до цієї дачі виглядала точнісінько так само, як і до сусідніх. Маргарита повернулась у будиночок і почала

шукати вимикачі, вирішивши, що треба засвітити всі лампи, щоби Гінцель міг орієнтуватися на світло. Вона знайшла один вимикач для лампи під стелею і ще один -до двох ліхтарів праворуч і ліворуч від вхідних дверей.

– Вимкни світло, – занув Гансик. – Мене болять очі!

– Примружся, – тільки і сказала Маргарита. Вона прихилилася до відчинених дверей і почала чекати.

– Зачини двері, мені зимно, – промимрив Гансик. ~ Заткайся! – гримнула Маргарита.

Коли Гінцель вибіг, Маргарита не подивилася на годинник. Але, стоячи у відчинених дверях, вона спостерігала за секундною стрілкою свого годинника. Та вже накрутила тринадцять кіл. «За цей час, – у паніці думала Маргарита, – можна було тричі збігати до телефонної будки і назад. Навіть якщо бігти повільніше, ніж Гінцель. Навіть якщо він побіг до ресторану, за чотири квартали звідси, то теж уже давно мав би бути тут».

– Зараз приїде поліція? – тихо спитав Гансик. – Гінцель пішов за фараонами?

– Що за дурні питання! – відрубала Маргарита, вдивляючись у ніч.

– Чого ж ми тоді чекаємо? – спитав Гансик, цього разу трохи голосніше.

– Чого ж нам іще чекати? Транспорту для тебе! Ти ж буцімто не можеш ходити!

Кілька хвилин панувала тиша. Потім Гансик промовив:

– Здається, мені вже краще. Маргарита обернулася.

– Що значить «здається»? То ти можеш іти чи ні? Не дивися на мене так тупо! Спробуй!

Гансик зробив вигляд, ніби хоче підвестися з долівки й ніби це коштує йому неймовірних зусиль.

– Не вдавай із себе хворого, ти, тепле масло! – крикнула Маргарита. – Тобі нічого не бракує! Ну! Вставай!

Гора ковдр і справді підвелася. Гансик був у вертикальному положенні, наскільки можна говорити про вертикальне положення щодо кулі.

Маргарита констатувала, що після тринадцяти хвилин минули ще п'ять. З Гінцелем щось сталося! «Може, він уже не повернеться? – подумала вона. – Я мушу давати собі раду сама!»

– Ну, то ходи, – Маргарита стягнула з Гансика ковдру, схопила його за лікоть і підштовхнула до дверей.

– Там темно, хоч око вибери! – сказав Гансик.

– Ну то й що? – спитала Маргарита.

– Я зашпортаюся, – сказав Гансик.

– Нічого не вдієш, – сказала Маргарита.

– Над диваном висить ліхтарик, – сказав Гансик. Маргарита зітхнула, зняла з гачка ліхтарик, увімкнула його й

взяла червоний рюкзак, доволі важкий. Вона саме хотіла повернути вимикач, коли почула голоси і, визирнувши з дверей будиночка, побачила, що в сад, присвічуючи собі дорогу ліхтариком, швидким кроком заходять тато й Гінцель.

Вони наблизились, і слабкий промінь ліхтарика освітив Гансика. Гансик стояв із опущеною головою.

Гінцель перший підійшов до Маргарити.

– Я чекав на твого тата біля ресторану, – сказав він, – бо він сам не знайшов би сюди дорогу!

– А мені сказали, що він не може йти, – озвався тато.

– Він передумав, – сказала Маргарита.

– Дуже мило з його боку, – сказав тато. – Тож рушаймо! Чи хтось ще хоче лишитися тут?

Тато з ліхтариком попереду, за ним Гансик і ззаду Гінцель із Маргаритою, тягнучи вдвох червоний рюкзак, вийшли з саду і попрямували стежкою нагору до дороги. Гансик, незважаючи на світло ліхтарика, кілька разів шпортався.

Угорі на вулиці стояв припаркований «Ровер» із увімкненими фарами. Тато навіть не замкнув машину. Гінцель відчинив дверцята і запхав Гансика всередину. Гансик гепнувся на заднє сидіння і перекинувся.

– Не прикидайся мертвим, старий, – сказав Гінцель, підняв його і присів поряд із ним.

Маргарита сіла спереду біля тата. «Ровер» рушив. Дуже повільно. ~ Дай мені, будь ласка, цигарку, – попросив тато. Маргарита витягнула з бардачка цигарки і натиснула кнопку електричної запальнички.

– Поїдете зі мною, – спитав тато, – чи залишите мене з цим нещастям самого?

– Звичайно, ми поїдемо з тобою, – сказала Маргарита і трішки потішилася, що тато у своєму душевному сум'ятті нічого не мав проти Гінцелевого товариства.

Розділ 9,

у якому ця історія закінчується, а в родинному житті Закмасрів натомість починається новий період

Після доволі мовчазної поїздки додому та незвичної транспортної акції (Гансик знову прикинувся мертвим і відмовлявся йти сходами, тож довелося його нести) Гінцель і Маргарита затягнули хлопця до вітальні й посадили на диван. Маргарита пішла до кухні варити каву. Вона почула, як тато сказав:

– Ну, Гансику, а тепер будь такий ласкавий і поясни мені все! Бо я здурію! Те, що мені розповів Гінцель, не може бути правдою! Не може бути, щоби мій син чатував в автобусах на якихось «жертв», писав листи з погрозами і шпигував, чи не має хтось двох коханок! Неможливо! Не сиди тут переді мною, як Будда зі сала! Скажи, врешті-решт, що ти не є таким підлим паскудою!

Маргарита сумно втупилась у кавовий фільтр, спостерігаючи, як стікає коричнева рідина, і думала: «Боже милостивий! Це ж казна-що! Як Гансик має зізнатися, якщо тато запевняє, що його синочок не здатний ніколи у світі зробити щось настільки погане, бо це надто жахливо?»

Маргарита відвела погляд від коричневої маси у фільтрі, зітхнула, зайшла з похиленою головою до вітальні, підвела очі і промовила:

– Тату! Те, що він робив це, доведено чорним по білому, тобі не треба більше питати! Облиш!

Тато припалив цигарку. «Це вже десята, відколи ми пішли з дачі», – подумала Маргарита.

Тато затягнувся й уважно подивився на Гансика. Маргариті не сподобався татів погляд. Вона не побачила в ньому ні симпатії, ні приязні, ні бодай спроби щось зрозуміти. «Зараз у нього таке почуття, як було у мене в хатинці, – подумала Маргарита. – Гансик видається йому чужим, тато не хоче мати з ним нічого спільного!»

Гінцель сказав:

– Я думаю, пане Закмаєре, Гансикові це не видається аж таким підлим. Він дивиться на це інакше!

Маргарита помітила, як Гансик недовірливо зиркнув з-під лоба на Гінцеля.

Тато відхилився, склав руки на животі й випростав ноги. Він виглядав, як людина, котра вмощується подрімати в поїзді під час довгої подорожі.

– Як не крути, – пробурмотів тато, – аяне можу збагнути, як саме на це дивиться Гансик! І що робити далі, мені теж не зрозуміло!

– Треба поговорити з тим чоловіком із молочарні, – сказав Гінцель.

– З яким чоловіком? – спитав тато.

– З тим, котрий злапав Гансика на гарячому, – сказала Маргарита. '

– З'ясувати, чи справді він ходив у поліцію, – сказав Гінцель.

– Це мене хвилює найменше, – сказав тато. Він підняв одну руку і зробив нею невпевнений рух. – Що мене обходить поліція? Гансикові ж ще немає чотирнадцяти. Йому нічого не зроблять. І крім того, якби той тип написав на нього скаргу, поліція вже давно була би тут!

Гансик підняв голову. Проблиск зацікавлення з'явився на його обличчі. Маргарита зрозуміла, що є шанс змусити брата заговорити.

– Що він сказав, той Бремзенштаєр? – спитала вона.

– Він узагалі казав, що піде в поліцію? – уточнив Гінцель.

– Він почав сваритися, – пробурмотів Гансик, – і хотів мене вдарити. А я втік!

– Він побіг за тобою? – Маргариті не вірилося, що Гансикові вдалося від когось урятуватися втечею.

– Він пішов у кнайпу, – сказав Гансик. Тато скрикнув:

– Та облиште ці дурниці! Він навіть не розбив шибу. Поліції на це начхати!

– Але листи з погрозами їх зацікавлять, – сказав Гінцель.

– Про них не знає жодна людина в місті, – сказав тато. А тоді знову повторив, що це все – не проблема. Максимум кілька неприємностей, із якими він легко впорається, та й то – в найгіршому разі.

– Моя біда в тому, що в мене такий син!

Тато не встиг змалювати свою біду детальніше, бо хтось подзвонив у двері. Маргарита побігла відчиняти. То був Флоріан.

– Шляк трафить, – простогнав він. – Ви не уявляєте, що я пережив!

Він пішов із Маргаритою до вітальні, гепнувся поряд із Гансиком на канапу, кивнув татові й Гінцелєві і сказав:

– Фройденталери – це повне жахіття! Такого я ще ніколи в житті не бачив! Ми приходимо туди з Міхі, і спочатку старий хоче бити Анні. Де вона так довго була, кричить він. І що вона десь волочиться. І чого вона ще має нахабство приводити мене. А Анні кричить, що ми тільки забирали Міхі з дачі, бо він хотів утекти з дому, і що він уже кілька разів ночував на дачі, а не в Закмаєра. Тут старий хапає іншу жертву – малого – і починає гамселити його. А стара бігає довкола і верещить, аби він не забив дитину до смерті. А я все поривався піти, але Анні мене не відпускала. Вона казала, що я її свідок. А малий ревів як недорізаний і постійно кричав, що він не винний і що його підбив на це Закмаєр, і що це той у всьому винний.

– Він бреше! – сказав Гансик. – Міхі такого ніколи би не сказав!

– Розслабся, старий, – сказав Флоріан. – Тішся, що я не розповідаю тобі всіх подробиць!

Він повернувся до Маргарити.

– Ця вся історія з Чорним Лицарем Помсти старого Фройденталера зовсім не цікавить. Він зациквився на втечі й на ночівлі на дачі! Точнісінько, як Анні й казала! «Це йому так не минеться», – кричав старий, лупцюючи Міхі!

Маргарита пішла до кухні по каву. Коли вона з повною тацею проходила через передпокій, задзвонив телефон. Маргарита не підійшла до телефону, бо злякалася, що це старий Фройденталер. А з ним їй зараз найменше хотілося говорити.

– Тату, телефон, – сказала Маргарита, ставлячи тацю на журнальний столик.

– Якщо він почне говорити мені якісь дурниці, то нехай начувається! – пробурмотів тато, виходячи до передпокою.

Очевидно, він мав такі самі побоювання, як і Маргарита. Однак це телефонував зовсім не Фройденталер, а мама, котра хвилювалася за Маргариту.

– Не турбуйся, – сказав тато у слухавку. А тоді: – Ні-ні, Гансик не хворий! – І нарешті: – Я не хочу обговорювати це по телефону! Якщо тебе це справді цікавить, приходь сюди!

– Вона прийде? – спитала Маргарита, коли тато повернувся до вітальні. Тато кивнув.

Гансик устав.

– Я мушу йти спати. У мене завтра контрольна з англійської, – пробурмотів він, вийшов і зник у своїй кімнаті. Було чути, як він замикає за собою двері дитячої на ключ.

– Ну, ви дивіться! Він просто взяв і пішов, – розгублено сказав тато.

– А що йому лишалося робити? – спитав Гінцель.

– Я теж піду, – сказав Флоріан. – Я хотів тільки зайти на хвилинку, щоби сказати, що Фройденталер усе валить на Гансика. Щоби ви були готові, пане Закмаєре!

– Нехай валить, – сказав тато.

– Бо, знаєте, – пояснив Флоріан, – коли про це довідаються у школі, то скажуть, що це не дивно, бо в Гансика, я маю на увазі... – Флоріан зітхнув, очевидно, він не знав, як це краще сформулювати. – Тобто... – спробував він знову, – тобто, бо Гансик не живе з мамою, а Фройденталер стверджує, що Гансик був ініціатором!

– Яке це має значення, хто був ініціатором, – сказав Гінцель.

– Для тебе, може, й ніякого, – не погодився Флоріан, – а для нашого дерика – має! Ті старі пеньки завжди шукають, хто був заводієм і підбурювачем. І тоді той бідака дістане!

– Бідака так чи інакше дістане, – сказав Гінцель. Маргарита принесла до вітальні червоний рюкзак. У ньому

була вся бухгалтерія Чорного Хреста Помсти. Ціла купа чорних зошитів із «притиколами», і чернетки листів із погрозами, і грамоти з відбитками великих пальців, зробленими кров'ю. І Ганси-ків диплом «Великого Васала», і ціла купа іншого божевільного причандалля. Як тільки вони повернулися додому, Маргарита переглянула вміст рюкзака. Тепер вона поставила його біля татового крісла і сказала:

– Я теж уже піду! Там всередині документи цих мудрагелів. Покажи їх мамі, щоби вона відразу збагнула, в чому річ!

Тато витяг із рюкзака чорний зошит, розгорнув його і почав читати.

– Ну, то па-па, – сказала Маргарита татові.

– До побачення, – сказав Гінцель і підвівся.

– Добраніч, – сказав Флоріан.

Тато лише кивнув. Він так заглибився у «Притикол» Хреста Помсти, що навіть не попрощався.

На вулиці було зимно. Накрапав дощ. Маргарита йшла по вулиці між Флоріаном і Гінцелем.

– Тепер він досяг свого, – сказала Маргарита.

– Хто? – спитав Флоріан.

– Чого? – спитав Гінцель.

– Аби мама повернулася до тата, – пояснила Маргарита. Флоріан і Гінцель сказали, що це смішно. Через такого трохи недолугого підлітка ніхто не буде відновлювати розбите подружнє життя.

– Ви не знаєте моєї мами, – сказала Маргарита. – Вона цього не витримає! Вона почувається в усьому винною. А тато завжди хотів, аби вона повернулася! Тепер він їй скаже, що не дає собі раду з вихованням Гансика. А він і справді не дає!

~ Але ж ви не можете примусити їх знову вдавати з себе міцну сім'ю Закмаєрів! ~ вигукнув Гінцель.

– Я взагалі нікого ні до чого не примушую, – сказала Маргарита, мало не плачучи. – Саме тому я і пішла геть! Не хочу бути присутньою при тому, як вони будуть обговорювати все це свинство!

Через два дні вранці перед будинком Марі-Луїзи припаркувався «Ровер». Тато виніс із квартири Марі-Луїзи чотири великі валізи, дві маленькі валізи, купу коробок і пакунків. Мама була на заняттях. Меді та Пепі також були у школі. Марі-Луїза була на роботі. А Маргарита прогуляла школу, щоби допомогти татові. Вона вирішила, що відтепер не мусить уже гнатися за середнім балом 1,6.

Маргарита посклала валізи, коробки та пакунки у багажник і на заднє сидіння.

– Нічого не забули? – спитав тато.

Маргарита сказала, що подивиться ще раз, і побігла назад у дім, хоча була цілком певна, що все вже в машині. Мама ще зранку позносила речі в коридор.

Дівчина повільно пройшлася квартирою. У своїй кімнаті вона сіла в червоний плюшевий фотель. На її ліжку лежав кіт і дивився на неї.

– Меді тепер не буде тебе нервувати, – сказала Маргарита. Сепі піднявся, вигнувся, позіхнув, потягнувся і скочив їй на

коліна. Він штовхнув її носом у живіт. Маргарита погладила kota по спині.

– Ах, старий! – сказала вона. – Добре тобі! Ти своїх сто двадцятіро дітей зовсім не знаєш! А твої сто двадцятіро дітей не знають тебе!

Сепі замуркотів. Маргарита помітила, що він збирається вмотитись у неї на колінах для пообіднього сну.

– Вибач, старий, – сказала вона, встала, пересадила kota назад на ліжку і вийшла з квартири. Дівчина захряснула двері й поклала ключ, як було умовлено з Марі-Луїзою, під килимок.

– Маргарито, де ти там? – гукнув із брами тато. Маргарита побігла вниз по сходах. Тато нетерпляче чекав унизу.

– Ми ще мусимо нині так багато встигнути! – сказав він.

– До повернення мами зі школи треба купити квіти і приготувати гарну маленьку вечерю. Гадаю, сьогодні була би доречна ікра. А ще треба зайти до майстра, який перегородить нам дитячу і «кабінет». Тоді в нас будуть чотири маленькі кімнати,

– сказав він, – і дві великі. І всім буде зручніше! Правда, я добре придумав?

Маргарита тільки кивнула. Татові цього було замало.

– Ти що, не рада, що ми знову разом?

– Не знаю, – пробурмотіла Маргарита.

Тато був просто в розпачі. Він розгорнув перед нею перспективу зразкового майбутнього зазмаєрівського життя. Життя, в якому насамперед мамі буде набагато-набагато краще.

– Вона може спокійно закінчити своє навчання, з цим я вже змирився, – сказав тато.

– Як чудово, – пробурмотіла Маргарита. Важко було сказати, чи тато справді не помітив насмішки в її голосі, чи просто не хотів на це реагувати.

– І пані Маєр залишиться в нас, – сказав тато. – Вона щоранку займатиметься хатньою роботою. І машину мамі купимо, щоби вона не мусила витратити так багато часу на дорогу до школи!

– Це просто клас, який ти став благородний!

Цього разу тато таки відреагував на іронію в Маргаритино-му голосі.

– До дідька! ~ вигукнув він. – Я роблю, що можу! Що ж тут поганого?

Маргарита помовчала. Тато звернув на узбіччя і зупинився.

– Поясни мені, що тобі не подобається! – вимагав він. Маргарита продовжувала мовчати, лише потягнула правою рукою за пальці лівої, аж хруснули суглоби. Тато знервовано посмикав за вуса і сказав:

– Я не поїду далі, доки ти мені цього не поясниш!

– Я вважаю, що це не правильно, – сказала Маргарита. -Одна річ – Гансик, а ваше подружнє життя – зовсім інша. Ти шантажуєш маму! Вона робить це з примусу!

– Неправда! – крикнув тато. – Це була їїпропозиція! Вона сказала, що іншого виходу немає!

– Поїхали далі, – сказала Маргарита. – Тут заборонено зупинятись! Але тата це не обходило.

– Повір мені, – сказав він. – Я не сказав ані слова! Це була її ініціатива, чесно, Маргарито!

– Тут заборонено зупинятися! – повторила Маргарита.

Тато розпачливо подивився на Маргариту і поїхав далі. Мовчки вони проїхали півміста. Лише біля будинку майстра, котрий мав перегородити їм кімнати, перед тим, як вийти з машини, тато поклав Маргариті руку на коліно і сказав:

– Маргарито, ти навіть не можеш собі уявити, як я тішуся, що ми всі тепер знову разом!

Незважаючи ні на що, Маргариту ці слова не могли не розчулити.

О четвертій пополудні тато і Маргарита поїхали забирати зі школи Меді. Меді вийшла разом із Пепі. Пепі озирнувся і сказав:

– Марі-Луїза знову запізнюється! Вона завжди приїздить останньою!

– Ми почекаємо з тобою, доки вона приїде, – сказала Маргарита.

Добрих десять хвилин вони стояли під школою, аж під'їхав старий «фольксваген», із якого вискочила Марі-Луїза.

– Вибач, Пепі, – сказала вона. – Я ледве прорвалась! А татові пояснила:

– Я працюю в іншому кінці міста й о пів на четверту закінчую роботу – просто неможливо встигнути!

Тато сказав:

– Відтепер я буду завжди забирати Меді. Я працюю тут неподалік. Якщо хочете, могу й Пепі брати зі собою і висаджувати перед вашим

будинком. Це мені по дорозі, справді!

– Це серйозна пропозиція? – спитала Марі-Луїза.

– Я можу і зранку його відвозити, – сказав тато.

Пепі був у захваті. Як автомобільному фанатові йому дуже сподобався великий «Ровер». Марі-Луїза також розчулилась.

– О! Ви подарували мені півтори години на день. Це було б ідеально, – сказала вона і подивилася на тата, напевно, вперше в житті майже з любов'ю.

– Тоді до завтра. Рівно пів на восьму перед твоєю брамою, – звернувся тато до Пепі.

– Надійно? – спитала Марі-Луїза.

– Залізно, – сказав тато. Маргарита, Меді й тато сіли в «Ровер».

– Їй теж нелегко, одній із дитиною, – сказав тато. – Чому би їй не допомогти, тим більше, що це так просто!

– Прошу тебе, пригальмуй! – Маргарита відчула, як у ній закипає лють. – Від твоєї безмежної доброти мене зараз знудить.

– Що я знову робив не так? – спитав тато.

– Зараз нічого! – скрикнула Маргарита. – Але твоя дорога до роботи все життя пролягала повз будинок Марі-Луїзи і школу Меді! Чому ж ти раніше не додумався, що тобі нічого не варто підкинути дітей зранку до школи! Для людини, котра з радістю готова допомогти матері, яка сама виховує дитину, це була доволі проста думка, чи не так?

Тато не відповів. Він удав, ніби дуже зайнятий дорогою.

Коли Маргарита, тато і Меді приїхали, мама вже була вдома. Вона сиділа в кімнаті й пояснювала Гансикові приклади з математики. Меді не дала їм займатися далі математикою, бо конче хотіла знати, де буде проходити стіна в дитячій і яка частина кімнати належатиме їй. Спочатку вона хотіла праву частину кімнати, а коли Гансик погодився з цим, Меді змінила свою думку і захотіла ліву частину. Коли Гансик погодився і з цим, вона оголосила, що взагалі не хоче жодної половини дитячої, і почала вимагати половину «кабінету».

– Замовкни нарешті, – сказала мама. – Яку кімнату ти отримаєш, вирішую я. Завтра я тебе про це повідомлю.

Мама вийшла з дитячої, а Меді показала їй услід язика. Маргарита сіла на своє старе ліжко.

– Ну як, тобі краще, Гансику? – спитала вона. Гансик несміливо посміхнувся. '

– Йой, Гансику, – вигукнула Меді, – ти стаєш все жирніший і жирніший! Ти вже, як повітряна кулька!

– Меді! Лиши Гансика у спокої! – прикрикнула на сестру Маргарита.

– Ні, правда! Якщо його вколоти голкою, він точно лусне, -сказала Меді. – З нього зі свистом вийде все повітря!

– Ще одне слово – і я тебе вдарю, – пригрозила Маргарита.

На Меді це подіяло. Вона підійшла до книжкових полиць, витягла одну зі своїх старих книжок із малюнками і почала гортати її. Маргарита ще якийсь час посиділа на своєму ліжку, щоби пересвідчитися, що Меді не почне чіплятися до Гансика. Ієрекоінгавшись, що Меді захопилася книжкою, Маргарита вийшла з дитячої і хотіла спитати тата, чи не допомогти йому готувати вечерю.

Тато і мама були у спальні. Маргарита почула, як тато сказав:

– Я подумав, що, доки не збудують стінки, було би наймудрі-ше, Щоби ти жила у спальні, Маргарита піде в кабінет, а я буду спати у вітальні. Гансик і Меді якось помістяться вдвох у дитя-чш, га?

– Навіщо все так ускладнювати! – почула Маргарита голос мами. – Я чотирнадцять років спала з тобою в одному ліжку. То вже якось дам собі раду в наступні чотирнадцять днів, звичайно, якщо тільки я тобі не заважатиму!

– Я думав, що тобіце заважатиме, – сказав тато. – Я боявся, що тобі буде неприємно ділити ложе з огрядним підстаркуватим дядьком!

– Та ну! – сказала мама. – Раніше ти був ще товстіший!

– Але тоді ти все терпіла, бо симпатизувала мені, – сказав тато.

– Толерантність залежить не від симпатії, а від світогляду, -сказала мама.

А Маргарита, зупинившись перед дверима спальні, пробурчала сама до себе: «Боже-боже, тепер стара пісня почнеться спочатку!» А тоді дуже голосно крикнула:

– Що там з вечерєю? Пані та панове, я хочу їсти!

Тато вискочив зі спальні й побіг до кухні. Маргарита сіла у крісло і заплющила очі.

На якусь мить у неї виникло бажання втекти зі старого-нового дому у «Ваксельбергер», до Габі, чи Гінцеля, чи Іксі, чи ще когось, хто не

має нічого спільного зі здоровою сім'єю та розподілом спальних місць! Однак, сповнена почуття обов'язку, Маргарита пододала цей егоцентричний порив і сиділа з заплющеними очима, чекаючи на вечерю, аж доки не почула кроки і не відчула біля себе запах маминих парфумів.

– Втомилася? – спитала мама.

– Майже зовсім ні, – пробурмотіла Маргарита.

– Ти сердишся? – спитала мама.

– Та ні! – сказала Маргарита. – Я ж гнучка і відкрита до нових експериментів. Певно, що Гансика треба підремонтувати!

– Але, Маргарито, – сказала мама. – Ти все неправильно зрозуміла.

– Ти робиш це тому, що тепер у тебе кращі карти? – спитала Маргарита і, не розплющуючи очей, проїхалася на кріслі.

– Кращі карти? Що ти маєш на увазі? – спитала мама.

– Бо тато, врешті-решт, тобі в усьому поступився, – сказала Маргарита і знову покрутилася на стільці. – Навіть машину тобі купить. І взагалі, всіляко підлизується.

– Він таки чогось навчився, – сказала мама. – Я думаю, тепер із ним можна буде жити. Я відповіла на твоє питання?

– Ні! – сказала Маргарита, зупинила крісло і подивилася на маму. – Жити можна і без нього. Навіть досить незле. Принаймні мені!

Мама подивилася на Маргариту й зітхнула. Маргарита ще трохи покрутилася на кріслі.

– Ну, добре! – сказала мама. – Це насамперед через Гансика. Та я не можу сказати, що мені це неприємно. Ти маєш рацію: в мене тепер чудові карти. Я маю все, чого вимагала, коли виселялася звідси. Мої вимоги, так би мовити, повністю виконані. Більшого я не можу чекати, хіба ні?

До вітальні в'їхав столик на коліщатках, повний тарілок, склянок і пляшок. За ним з'явилися тато, Меді й Гансик.

– У нас є шампанське, і воно зараз вистрілить, і мені теж дадуть лик! – оголосила Меді.

– Риб'ячі яйця я їсти не буду, навіть якщо вони називаються Ікра, – заявив Гансик.

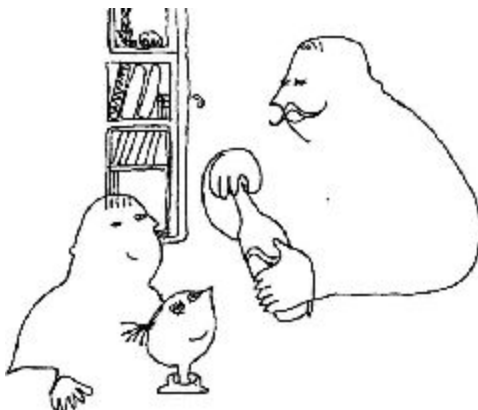
– У нас ще є шинка, і салямі, і взагалі все, – сказав тато, переставляючи тарілки, склянки та шампанське на стіл. Тоді почав відкорковувати пляшку. Гансик і Меді зачаровано дивилися на нього.

– Якщо все зробити правильно, – пояснив тато, – воно не вистрілить!

– Зроби, щоби воно вистрілило! – вигукнула Меді. – Прошу, тату, нехай воно вистрілить!

Корок вистрілив у стелю, Меді заверещала від захоплення, шампанське полилося з пляшки.

– Келихи, давай сюди келихи! – крикнув тато, і мама*підставила келихи під пляшку.

Маргарита взяла собі повний келих, підняла його і сказала:

– Будьмо, мамо! Будьмо, тату! – вона зробила великий ковток шампанського і засміялася, а тоді зробила ще один великий ковток і ще раз засміялася.

– Шампанське лоскоче в носі? – спитав тато.

– Ні, – сказала Маргарита, – просто я вирішила, що буду сприймати все з гумором! Справді! Ви що, не бачите, як це все смішно?

Тато спантеличено похитав головою, мама ледь посміхнулася, Гансик дивився перед собою в невизначеному напрямку, Меді сміялася разом із Маргаритою.

– У вас нема почуття гумору, – прохихотіла Маргарита і допила келих до дна.

– Маргарито, а тепер стримайся! – попросив тато.

– Маргарито, не дурій, – сказала мама.. Маргарита припинила сміятися, витерла зі щік сльози сміху,

налила собі ще ковток шампанського, підняла келих і сказала, звертаючись до тата і до мами:

– Ні, не бійтеся! Я не здурію! Я залишуся все тією ж спокійною і розважливою Маргаритою! Ручне гальмо ввімкнено! За щасливе

майбутнє, пані й пане Закмаєри!

Маргаритко, моя квітко

Розділ 1,

у якому той, хто не читав першої та другої частин цієї історії, має нагоду познайомитися з її героїнею

Маргариті Марії Закмаєр було сімнадцять років, вона мала сірі, як дунайська рінь, очі, волосся кольору спанієля, малесенький дитячий носик, зріст один метр і сімдесят сантиметрів, і тіло її було чудово сформоване по всій довжині. Об'єктивно Маргариту можна було назвати «дуже вродливою», а суб'єктивно вона себе теж такою вважала.

Маргаритин тато добре заробляв, працюючи прокурисом на макаронній фабриці. Маргаритина мама заробляла мало. Вона була соціальна працівниця. Маргаритин брат Гансик був великим п'ятнадцятирічним занудою з купою проблем. Маргаритина сестра Меді була маленькою дев'ятирічною діставучкою.

Маргарита жила зі своїми батьками, братом і сестрою в солідно підклеєній сімейній гармонії. Підклеєній, бо три роки тому гармонія була геть розвалилася. Після численних сварок Маргаритині батьки розійшлися. Мама пішла жити до подруги, взявши зі собою Маргариту і Меді. Гансик залишився з татом. Добровільно. І Маргарита була твердо переконана, що будь-яка спроба налагодити подружнє життя батьків – цілком марна справа.

У тому, що Маргаритині тато і мама врешті-решт возз'єднались і тепер розігрували сімейну гармонію, був винен Гансик. Він був «важким» підлітком, і тато не давав собі ради з його вихованням, особливо в «душевному секторі». Гансик ставав дедалі «важчим», затятішим, замороченішим і товстішим, а маму через це все більше гризли докори сумління, бо вона вважала, що, пішовши з дому, стала причиною ненормального розвитку свого улюбленого синочка.

А що добрі матері не можуть бути щасливі, коли комусь із їхніх дітей погано, то мама вирішила «залатати» подружжя.

Наскільки інтенсивно батьки відновили подружнє життя, Маргарита не знала. Найрадше вона схилилася до думки, що тато і мама живуть одне з одним як брат і сестра, суто в інтересах родини. Однак часами вона в цьому сумнівалася. Певні докази свідчили проти цього. Та Маргарита не надто ламала собі голову над батьківськими інтимними проблемами, бо, по-перше, від природи була делікатною особою, а по-друге, сама по самісінькі вуха загрузла в еротичних клопотах. І вони цілком задовольняли її потреби в сексуальних турботах.

Маргаритині еротичні проблеми були пов'язані з обставиною, яка сама по собі була дуже втішна. Річ у тому, що Маргарита дуже подобалася хлопцям! А особливо двом істотам чоловічої статі, котрі вже роками намагалися здобути її прихильність. Однією з них був Гінцель, милий хлопчина лагідної вдачі, іншою – Флоріан Кальб, однокласник. Кальб був не такий лагідний, як Гінцель, але натомість більше відповідав Маргаритиним естетичним запитам. Він був найгарнішим хлопцем у Маргаритиному класі. А на думку Габрієли – хто-хто, а вона зналася на чоловічій красі! – навіть найгарнішим хлопцем усієї школи. Маргарита не мала нічого проти, щоби крутити романи з Гінцелем і Флоріаном одночасно. Вона почувала в собі достатньо сили для цього. От тільки хлопці з цим не погоджувалися. Флоріан постійно висував свої претензії на дівчину, Гінцель весь час сиг-нілізував про свої побоювання втратити Маргариту. Висловлюючись менш науково, обидва були страшенно ревниві!

Маргарита страждала від цих ревнощів і дійшла гіркого висновку, що подвійна любов не конче означає подвійне задоволення. Уже кілька років вона намагалася дати лад своїм почуттям і вибрати одного з двох. Прийняття цього вкрай наболілого рішення перешкоджала насамперед Маргаритина ідея-фікс, буцімто після того, як вона зробить свій вибір, їй треба буде зі своїм обранцем негайно «йти до ліжка». А цього їй зовсім не хотілось.

У школі в Маргарити було все гаразд, хоча вона вже і не вчилася так сумлінно, як раніше. Вона так довго була найкращою ученицею, що вчителі до цього звикли. Вони все ще вважали Маргариту «здібною дівчинкою» і ставили їй добрі оцінки. А коли вона не могла дати вичерпної відповіді на якесь питання, то це доброзичливо списувалося на «невдалий день». Той факт, що ця несправедлива прихильність

учителів тільки зовсім-зовсім трішки обурювала Маргаритиних однокласників, і вони її за це не зненавиділи, свідчить про те, якою великою любов'ю та повагою вона втішалася серед товаришів.

Поза тим із Маргаритиної біографії треба було би розповісти, що у минулому в неї були «жирні часи». Усі Закмаєри були раніше страшенно грубі. Такі товсті, що сусідський хлопець Конні називав їхнє сімейство не інакше, як «Заки-Рюкзаки».

Однак Маргарита одночасно з мамою скинула зайве сало, причому, на відміну від мами, їй навіть не довелося самозречено голодувати. З якої такої таємної причини стопився Маргаритин жирок? Щодо цього у членів сім'ї Закмаєрів були різні думки. Мама була тієї думки, що Маргаритине дитяче сальцеросло через лінощі і зникло, коли дівчина почала вести більш жвавий і рухливий спосіб життя. А тато вважав, що Маргарита заразилася маминою манією схуднення. Він потайки підозрював, що вона вибльовує всі ті добрі харчі, які поїдає! Це ж останнім часом стало модним серед бабноти! Про це пишуть у кожному журналі!

Брат Гансик теж підозрював Маргариту в чомусь такому і страшенно лютився, що вона стала стрункою! Гансик думав приблизно так: «Коли ми всі ще були грубі, ми були круглою і цілком задоволеною сім'єю! Всі нещастя почалися з маминої дурнуватої дієти». З цього Гансик робив такий висновок: той, хто худне, підлий, бо намагається зруйнувати сімейне щастя! Тож у стрункій фігурі своєї сестри він убачав дику зраду інтересів-родинного спокою. Він теж помітив, що сімейна гармонія полатана сяк-так, і боявся, що штукатурка не сьогодні-завтра тріснути, а сало вважав чудовим «клейстером» і кожен кілограм, набраний Маргаритою або мамою означав би для Гансика додаткове почуття безпеки. Та ні Маргарита ні мама не робили йому цієї маленької послуги. Вони навіть не здогадувалися, наскільки тісно пов'язані для Гансика сало та сімейна гармонія.

P.S А ще варто би було згадати, що Маргарита мала кілька маленьких звичок. Вона часто чухала живіт, хоча він їй і не свербів. Інколи вона тримала в роті пасмо волосся, мимоволі жуючи його. Вона також тягнути себе за пальці, аж поки хрухнуть суглоби. А ще вона часто шморгала носом. Так, ніби в неї був нежить, а вона не мала при собі хустинки. Дарма, що в неї ніколи не було нежитю, і вона завжди мала при собі хустинку.

Розділ 2,

у якому Габрієла в подвійному розпачі Маргарита має сумний привід побавитися в офіціантку

Маргарита стояла ца Трамвайній зупинці, їла морозиво і дивилася на небо. Морозиво було малйнове, і з нього стікали липкі краплі, а по небу великими згрзяшгшшвли хмари.

Поряд із Маргаритою стояла Габрієла. Вона теж їла напіврозтоплене морозиво і теж спостерігала за скупченнями хмар/

– Ну, якщо вони там нагорі і далі будуть так господарювати, – сказала Маргарита, – то скоро погається дощ.

– Хмари йдуть геть, – заперечила Габрієла, – там ззаду вже нісшу набагато світліше!

Маргарита злизала морозиво з великого пальця і глипнула на «там ззаду». Там ззаду було зовсім не світліше, а нагромаджувалося щось загрозливе синьо-чорне та сірчано-жовте.

– Як слимаки! – пробуркотіла Маргарита. – За той час, що ми тут стоїмо, в кожній хмарини з'явилося по десятку дітей!

Те, що залишилося від морозива, Маргарита викинула у смітник і витерла липкі пальці до холош штанів.

– Але прогноз погоди був дуже добрий, – зазначила Габрієла. Маргарита не заперечувала, хоча прогноз погоди, який вона чула по радіо після школи, з абсолютною певністю обіцяв швидке наближення дощового фронту.

Маргарита розуміла, що Габрієлу непереборно тягне у басейн. Передучора вона познайомилася там із таким собі цілком Приємним і приступним Анатолем. Анатоль натякнув їй, що є велика ймовірність зустріти його післязавтра на дерев'яних давках ліворуч від басейну. Свого прізвища він Габрієлі не назвав і номера телефону не дав. Отож, у Габрієли був єдиний реальний шанс іще раз побачити Анатоля – дерев'яні лавки ліворуч від басейну. От тільки Маргарита дуже сумнівалася, що той Анатоль з'явиться там за таких метеорологічних умов. Однак цим сумнівом вона не могла поділитися з Габрієлою. Це би ту страшенно образило! Вона не могла собі уявити, що юнак відмовиться від зустрічі з нею тільки через трохи нездалу погоду.

Габріела була схильна фатально перебільшувати свій «рейтинг» у представників протилежної статі.

Сама Маргарита не мала великої охоти провести пів дня у басейні. Крім того, там зараз гарантовано нікого не було. Флоріан сьогодні працював у крамниці делікатесів, де заробляв собі кишенькові гроші, а Гінцель мав термінове замовлення. І якщо Габріела зустрінеться у басейні зі своїм Анатолем – а зовсім виключати цього не можна було, – вона повністю переключиться на нього, а Маргарита опиниться між Уші-1 і Уші-2, Отті Горнеком і кількома іншими типами, котрі тільки те й роблять, що лежать із затканими вухами і слухають свої плеєри, контактуючи між собою лише тоді, коли їм потрібно допомогти намастити спину кремом від сонця.

Саме в той момент, коли попереду на перехресті з-за рогу вигулькнув трамвай, на малинове морозиво Габріели впала перша велика краплина дощу. Габріела зробила скривджену мінку, як маленька дитина, якій на Різдво не поставили в хаті ялинку.

– Яке нахабство, яке нечуване нахабство! – мимрила вона, набурмосено дивлячись на асфальт, на якому з'являлося щораз більше чорних цяток від дощу.

– Спокійно, стара. Завтра точно знову буде сонце, – потішила подругу Маргарита.

– А що мені з того завтра? – буркнула Габріела. Це прозвучало так, ніби завтра її вже не буде на цьому світі.

– Ходи, стара, – сказала Маргарита. – Не побивайся так. Ходім у «Ваксельбергер». Все одно сьогодні ніякого басейну вже не буде.

У кав'ярні «Ваксельбергер», окрім Іксі, не було ні душі. Іксі ж сиділа за шинквасом і малювала нігті бузковим лаком. Побачивши Маргариту і Габріелу, дівчина лише підняла голову, стомлено сказала: «Добривдень, сестри», – і продовжила манікюр.

Маргарита з Габріелою сіли за мармуровий столик, найближчий до шинквасу. Габріела витягнула з торби рушник і витерла мокру голову, а тоді почала розчісувати скуйовджене волосся. Пасмо за пасмом. Вона прискіпливо пильнувала, щоби її зачіска завжди була бездоганна. Навіть у школі Габріела дратувала вчителів тим, що користувалася гребінцем частіше, ніж олівцем.

Маргарита глянула на Габрієлін рушник і не змогла стримати делікатної посмішки. На блакитній тканині залишилися великі рожеві

плями – фарба для волосся облізла!

Попри всю делікатність Маргаритиної посмішки, Габріела її помітила. Вона зіжмакала рушник, кинула на Маргариту їдкий погляд, запхала рушник назад до торби, встала, спробувала зверхньо наморщити носика і промовила:

– Я йду додому. Щось не хочеться мені тут сидіти, тут нудно! Л тоді перекинула торбу за спину і, хряснувши дверима, вийшла з «Ваксельбергера».

Іксі опустила пензлик і подивилась услід Габріелі.

– Ну, ви таке бачили! – сказала Маргарита. – Які ображені гонори!

– Що сталося? – запитала Іксі. Та не можна було сказати, що це; її справді цікавить.

Маргарита засміялася:

– Вона завжди запевняє, що її волосся руде від природи, хоча раніше в неї було цілком звичайне каштанове волосся. Вона каже, що це, напевно, від великої кількості морквяного соку! А тут я помітила, що на рушнику лишилася фарба, і дозволила собі посміхнутися. А вона відразу втекла! – Маргарита знизала плечима. ^ Останнім часом у неї взагалі якісь рецидиви підліткового віку.

Іксі встромила пензлик назад у пляшечку і помахала в повітрі пальцями, щоби прискорити процес підсихання лаку.

– Тобі щось принести? – запитала вона.

– Я можу зачекати, – відповіла Маргарита.

Іксі колись ходила з Маргаритою в одну школу. Минулого літа вона кинула навчання зі сімома «незадовільно» в табелі. У неї не було жодного бажання лишатися на другий рік. Потім вона півроку взагалі нічого не робила, тільки скандалила вдома з батьками.

Пізньої осені старий кельнер із кав'ярні «Ваксельбергер» пішов на пенсію, а що Іксі все одно проводила у «Ваксельбергері» більше часу, ніж деінде, то вона влаштувалася сюди на роботу і тепер була тут офіціанткою. З фінансового погляду, це була жалюгідна робота, адже основний прибуток офіціанта – чайові, а у «Ваксельбергер» приходили переважно колишні однокласники Іксі, котрі вважали недоречним давати Іксі на чай. Натомість їм видавалося цілком доречним замовляти в Іксі напої у борг, а Іксі абсолютно не вміла вимагати заборговане назад. Щоправда, в шухляді у неї лежав грубий зошит, у якому вона присвятила кожному неплатоспроможному гостеві окрему

сторінку і записувала там у довгі стовпчики неоплачені рахунки, та найбільше, на що Іксі була здатна, – це час до часу питати в одного чи другого: «Скажи, а ти не хочеш щось трохи заплатити?» І щоразу мусила задовольнитися відмазкою: «Звичайно, Іксі, сонечко, наступного тижня».

Маргарита була одним із небагатьох платників серед постійних клієнтів «Ваксельбергера». У неї завжди були гроші. Не тому, що тато чи мама давали їй надто щедрі кишенькові. Просто Маргарита вміла добре розподіляти свою готівку. Можна впевнено сказати, що вона не успадкувала цю поважну рису характеру ні від тата, ні від мами. Вони обоє витрачали свої гроші набагато легковажніше, ніж їхня донька. Часами, коли мама надто вже заходила в «мінус» у своєму банку і не хотіла «знову жебрати в тата», вона навіть «стріляла» в Маргариту.

На думку мами, це в Маргаритиній крові «мендлювалися» гени Альберта, брата прадіда. У родині Закмаєрів його вважали єдиним предком, котрому щастило у грошових справах. І оскільки йому вже було 92 роки, тато і мама частенько міркували, що би такого вчинити, щоб увійти до списку спадкоємців предка Альберта. Зазвичай вони доходили висновку, що Маргарита могла би трішки попідклубатися про старенького. Тоді, мовляв, він би полюбив її, і це би позначилося на відповідному параграфі заповіту. Але Маргарита відмовлялася. Вона терпіти не могла прадіда Альберта. І зовсім не гналася за грішми. Вона просто вміла їх витрачати. Проте люди, котрі не дають ради зі своїм бюджетом, майже ніколи не помічають цієї тонкої різниці.

Іксі досушила лак. Маргарита замовила лимонад.

~ Закінчився, – пробуркотіла Іксі. – Привезуть аж наступного понеділка. Та лише якщо пан шеф заплатить до того часу все, що він заборгував пивзаводу.

– Тоді просто тонік, – попросила Маргарита.

– Теж скінчився, – буркнула Іксі.

– А каву ще маєш? – запитала Маргарита.

Іксі кивнула. Вона встала, підійшла до кавоварки, витрусила зі ситечка фуси і наповнила його свіжою кавою.

Кава теж скоро скінчиться.

-А взагалі, як справи? поцікавилася Маргарита.

– Паскудно, – сказала Іксі.

– Паскудно, як завжди, чи якесь особливо? спитала Маргарита.

Іксі натиснула на важіль кавоварки. У горнятко полтекла чорна рідина. Разом, із нормальним гудінням кавоварка видавала ще якесь химерне пристукування.

– По-особливому паскудно,.. – Паскудно-препаскудно, як ніколи.

– Чого? – запитала Маргарита.

Іксі вийшла з кавою з-за шинквасу і поставила горнотко перед подругою. Цукру вона не принесла. Маргарита завжди пила каву без цукру. Вершків для еспресо теж не було.

– І вона вже теж до дупи – Іксі показала на кавоварку. -Треба купувати нову. Механік сказав, що її вже не можна поремонтувати. Але пану шефові таке і не в голові. Це й не дивно, якщо подивитися, як ідуть його справи.

Іксі підсіла до Маргарити сперлася ліктями на стіл і поклала підборіддя на долоні.

– Іксі, що з Тобою? - Маргарита була щиро стурбована. Вона знала Іксі як незаморожену особу. Якщо в неї через щось паскудно-препаскудно на душі, то це «щось» було явно не дрібницею. Несплачені борги, поламана кавоварка та невдалий бізнес аж ніяк не могли схвилювати Іксі наскільки, щоби їй стало паскудно-препаскудно.

– Паніка на «Титаніку», сказала Іксі. Вона пошкрябала бузковими нігтями щоку, від чого на них з'явилися червоні смуги.

Маргарита скуштувала каву. Вона була гидка на смак і ледве тепла. Кавоварка навіть не переварила воду, не кажучи вже про пару. Але тепер, подумала Маргарита не відповідний момент для того, щоби скаржитись.

– І хто розводить паніку на «Титаніку»? – допитувалася Маргарита.

Іксі припинила чухатися.

~ Роберт, – почала вона, – на Різдво, коли ми посварилися, підчепив цю Адріану. Пригадуєш? Така фарбована руда незграба з чорно-фіолетовою помадою та зеленими віями. Вона завжди сидить у «Какаду»!

Маргарита кивнула. Роберт регулярно повертався до Іксі. Кожні два місяці вони закохано возз'єднувались і через кожні два місяці сварились і ставали найзапеклішими ворогами. І так уже два роки. А рудою незграбою була бліда красуня, котру Маргарита бачила тільки кілька разів у житті. Маргариті було важко сказати, чи справді ця

дівчина незграба. Для Іксі всі тимчасові кохані Роберта автоматично ставали незграбами й офермами.

– І ця незграба, – сказала Іксі, – зустрічалася минулого літа з одним типом із Берліна. Вона його зняла десь у Греції. І тоді він приїхав із нею до Відня. А потім, на Різдво, коли ця оферма затусувала з Робертом, він знову вшився до Гамбурга!

Маргарита кивнула і подумала: «Напевно, я ніколи не втямлю, як цей ланцюжок романів пов'язаний із паскудним-препас-кудним настроєм Іксі».

– І тепер, – продовжувала Іксі, – Герберт, ну, Герберт-Кальоша, ти його знаєш, він завжди влітку ходить у таких дивних Гумових калошах, також був у Гамбурзі. Там він познайомився з кількома братами, котрі знають того чувака, ну, того, що з Берліна, з котрим зустрічалася ця незграба Адріана...

Іксі замовкла.

Маргарита пошкрябала живіт і безпорадно подивилася на Іксі, чекаючи на продовження історії. Оскільки Іксі мовчала, вона запитала:

– І що?

Іксі ковтнула і продовжувала мовчати.

– І що? – повторила Маргарита трохи наполегливіше.

– Ну, і той тип буцімто ВІЛ-інфікований, – промовила Іксі. Маргарита глибоко вдихнула і з переляку забула видихнути.

– Вчора ввечері Герберт-Кальоша був тут і все мені розповів, – Іксі запхала вказівний палець до рота, покусала ніготь і виплюнула шматочки бузкового лаку. – Якщо я інфікована... не знаю, що я тоді зроблю, чесно, не знаю.

Маргарита нарешті видихнула. Загалом, усі завжди визнавали, що вона чудово вміла розраджувати. Але тут їй не спадало на гадку жодне підбадьорливе слово.

– А ця руда незграба, – сказала Іксі і вкусилась у середній палець, – вона не хоче робити тест. Герберт-Кальоша поговорив із нею, коли був тут. Вона не хоче нічого знати, так вона йому сказала.

– А ти? – спитала Маргарита.

– А чому я? Якщо вона не хоче перевіритися, то це однозначно, – сказала Іксі. – Бо тільки через півроку можна знати точно. А минуло вже понад рік, відколи вона зустрічалася з тим типом. Якщо вона інфікована, то ми теж, розумієш? – На очі Іксі навернулися сльози. –

Якби ти знала, як той цілий Роберт усіх без розбору... – в Іксі затремтіло підборіддя. – Він навіть не пам'ятає всіх тих бабів, із котрими спав після Різдва. – Іксі витерла рукою сльози з очей. При цьому під повіки їй потрапили маленькі шматочки лаку. Іксі заплющила очі й почала їх терти так, що вони аж почервоніли.

~ Не так, це нічого не дасть! – сказала Маргарита. Вона витягнула паперову хусточку, зігнула кутик, нахилилася над Іксі і спробувала витягти скалки. Потягла верхню повіку Іксі догори, а нижню вниз, але вилувити скалки не вдавалося. Кутик носовичка не встигав їх упіймати.

– Найліпше – поплач, – сказала Маргарита. – Це – найкращий спосіб.

Іксі нахилила голову і голосно схлипнула. Маргарита погладила її по голові. Вона довго стояла, гладила чорне коротке наїжачене волосся Іксі й підозрювала, що сльози вже давно вимили з н очей усі скалочки. Вона потішала подругу, поки не відчинилися двері й до кав'ярні з галасом не ввалилося шестеро змоклих до нитки хлопців і дівчат на чолі з Отті Горнеком. Отті був однокласником Маргарити. Раніше вона ставилася до нього непогано, та за останній рік він перетворився на справжнісінького крутелика, і Маргарита намагалася його оминати. Приятелів Отті вона не знала.

~ It's raining cats and dogs!* - вигукнув Отті. Він скинув свою червону футболку і скрутив із неї тугу ковбаску. З ковбаски на підлогу потекла вода. Двоє інших хлопців зробили те саме. Дівчата захихотіли. Іксі підскочила і зникла за дверима туалету. Отті опустил мокру ковбаску:

– В Іксі якісь проблеми?

– Та так, трохи, – невпевнено сказала Маргарита.

– Може, її розвеселити? – запитав Отті.

– Ні в якому разі!

– А що таке? – спитала одна з дівчат. – Може, ми не сподобались офіціантці? Чи вона саме в цей момент раптом вирішила взяти відпустку?

* Ллє як із відра (англ.)

Усі вони із зацікавленням поглядали на Маргариту, але та не мала сили вигадувати зараз якісь пояснення.

– Сідайте, сьогодні я замість Іксі, – зітхнула вона. Молоді люди присіли за столиком біля вікна. «Пива! Пива! Пива!» – закричали хлопці. «Коли! Коли! Коли!» – заверещали дівчата.

Маргарита пішла до холодильника, сподіваючись, що принаймні пиво та кола ще не «скінчилися». І не розчарувалась у своїх сподіваннях. Вона принесла з холодильника три пляшки коли і три пляшки пива, пошукала відкривачку, знайшла її, відкоркувала пляшки, поставила їх на тацю і, балансуючи, віднесла напої до столика біля вікна.

– Зараз принесу склянки, – сказала Маргарита і принесла шість склянок.

Отті і двоє інших хлопців почали вихвалитися своїми м'язами. Отті гордо продемонстрував велетенський біцепс. Він запропонував дівчатам помацати залізну структуру його м'яза. Дівчата, хихочучи, прийняли цю пропозицію. Двоє інших хлопців пропихали між рукою Отті й дівчатами свої біцепси, стверджуючи, що в них мускулатура не гірша. Одна дівчина, щоби перевірити це, заходилася виміряти їх шнурком. Отті запротестував. Він кричав, що шнурок розтягується, тому можна махлювати!

– Чи не хотіли би ви розрахуватися? – запитала Маргарита якнайувічливіше, наслідуючи кельнерську манеру.

Отті і двоє інших хлопців опустили залізні руки. Дівчата спантеличено подивилися на Маргариту.

– Що це за нові порядки? – здивувався Отті. – Це аж ніяк не відповідає тутешнім традиціям і свідчить про злісну недовіру!

Дівчина, котра міряла шнурком м'язи, вказала на Отті:

– Це він нас запросив, він за все заплатить!

– Дуже люб'язно з його боку! – сказала Маргарита дівчині зі шнурком і простягнула руку до Отті. – Три пива – це шістдесят шилінгів, три коли – це ще шістдесят шилінгів. З тебе сто двадцять шилінгів, дорогенький Отті!

– Я розрахуюся завтра, – незворушно сказав Отті.

– Зі мною таке не пройде! – Маргарита не забирала простягнену руку.

– Але я на нулю, я справді не можу, – сказав Отті.

– Ні фіга! – Маргарита похитала головою. – Сьогодні після школи, коли ти купував цигарки, ти розраховувався соткою. І у твоєму гаманці була як мінімум ще одна сотка. Я стояла за тобою і добре бачила!

– У мене їх вже нема, чесно, нема, – вигукнув Отті. – Відразу ж після цього я позичив їх Уші-1! Вона попросила на кіно!

– Не жени! Покажи гаманець! – не здавалася Маргарита. Отті страшенно обурився:

– Ти що, припухла? Куди ми потрапили? Відколи це у «Ваксельбергері» шмонають! Докотилися!

Дівчинка зі шнурком витягнула з торбинки маленький гаманець. Очевидно, хотіла розрахуватися за свою колу. Отті здався. Зітхаючи, він витягнув із кишені штанів сотку і двадцятку та вручив їх Маргариті. Новоспечена офіціантка взяла купюри, сказала: «Щиро дякую», ^ пішла до шинквасу і поклала гроші в абсолютно порожнє портмоне Іксі.

«Наразі, – подумала вона, – для Іксі, певно, нічого більше не можна зробити». Тоді вона знову сіла за свій столик, задумливо втупилась у катастрофічну каву і почала чекати на повернення Іксі з туалету.

Іксі сиділа в туалеті, аж поки до дверей не підійшла одна з дівчат і, голосно гримаючи, почала вимагала пустити її. Тоді Іксі вийшла, налила собі подвійного джину, запалила сигарелу й підсіла до Маргарити.

Молоді люди вже не розважалися, порівнюючи біцепси. Тепер, галасуючи та перебиваючи одне одного, вони сперечалися, які шанси мають гравці в «Пілота». Отті клявся, що при цьому можна шалено швидко розбагатіти. Дівчина зі шнурком намагалася його переконати, що це-малоймовірно. Двоє інших хлопців вважали, що, граючи в «Пілота», можна розбагатіти, тільки якщо вчасно «сісти в літак». Одна з двох дівчат стверджувала: «Далі, ніж до помічника пілота, тобі все одно ніколи в житті не дійти!» А третя дівчина безперервно повторювала: «Я нічого не розумію! А як взагалі грають у цю дурнувату гру? Якщо кожен платить по двадцять тисяч шилінгів, то, відповідно, кожен і отримає, не більше як двадцять!»

– І коли вже ті придурки звальять? – Іксі втупилась у свої нігті, на яких залишилося кілька оаз бузкового лаку. – Вони так верещать, що можна звар'ювати, моя голова і так вже як бубон!

– Слухай, – сказала Маргарита, – моя мама знає людей із консультації для ВІЛ/СНІД-інфікованих. Не хочеш туди піти?

Іксі рішуче похитала головою.

– Я тільки хотіла, щоби ти знала, – провадила далі Маргарита, – якщо надумаєш, вона би могла піти з тобою. І тобі не було би так неприємно.

Іксі знову похитала головою. Ще сильніше.

– Ну, Іксі... ~ почала Маргарита, але замовкла, бо в цей момент двері кав'ярні відчинились і на порозі з'явився Роберт. Він боровся з велетенською чорною парасолею: у відкритому стані вона у двері не пролазила, а закрити її ніяк не вдавалося. Роберт брутально пропхав парасоллю через двері, зігнувши при цьому дві спиці.

– Паскудство, – сказав Роберт до парасолі, поставив її біля холодної печі, підійшов до Маргарити й Іксі, сів між ними, взяв із рук в Іксі склянку з джином і одним ковтком випив усе, що було в ній.

– Може, тобі дати ще мій бичок? – жовчно спитала Іксі, простягаючи йому свою сигарелу. Роберт спокійнісінько взяв її.

– Ти говорив з Адріаною? – поцікавилась Іксі. Роберт похитав головою.

– Я без поняття, де вона тусується. В «Какаду» її не було і в барі «Черновіц» – теж.

– А чому ти не зайшов до неї додому? – спитала Іксі.

– Додому? – Роберт вирячив очі. – Я вже давно забув, де вона живе!

– На Гернальзерштрассе, – сказала Іксі. – І ти це прекрасно знаєш!

– Та ж ця вулиця тягнеться на три кілометри! – Роберт постукав себе вказівним пальцем по чолі. – Ти що, здуріла?

Думаєш, я буду ходити і шукати у п'ятистах будинках? Я вже навіть забув, яке в неї прізвище, Майгофер чи Гофмаер! – Роберт затягнувся сигарелою. – Тепер тільки давай без істерик. Не ставай на роги лише тому, що Герберт-Кальоша наплів тобі якісь бздури.

Іксі взяла в Роберта порожню склянку, пішла до шинквасу і налила собі ще джину.

– Нерви в Іксі вже геть ні до чого! – вишкірився Роберт до Маргарити. – Стає на вуха через кожну фігню!

– Нічого собі фігня, ти, ідіоте, – прошипіла Маргарита.

– Ой, я тебе прошу, Маргарито! – Роберт відхилився назад і спробував видмухнути з диму кільце. Йому це не вдалося. – Та ж це

все – тільки чутки. Сенсації від Герберта-Кальоші варті не більше, ніж маячня у бульварних газетах.

Маргарита витягнула з гаманця п'ятнадцять шилінгів і поклала їх біля горнятка кави. Їй не хотілося сидіти поряд із Робертом. Вона ніколи не мала симпатій до цього типа. Маргарита встала і гукнула до Іксі:

– Бувай, я забіжу завтра після школи! І попрямувала до дверей.

– Маргарито, там дощ! – крикнув їй услід Роберт. Маргарита обернулася:

– Який же ти спостережливий, ти, мудрець! – сказала вона і вийшла з «Ваксельбергера».

Маргарита повільно пленталася додому. Дощ стукав по її голові, футболка прилипла до тіла, джинси стали тверді та важкі. «Я поговорю про Іксі з мамою, – подумала вона. – Мама знає, що робити». Тоді Маргарита згадала, що в мами сьогодні вечірнє чергування. А потім – це мама розповіла сьогодні за сніданком – вона ще хотіла «заскочити» з Марі-Луїзою на якесь «прийняття». У когось із колег був день народження.

«Але чим мама може тут зарадити? – подумала Маргарита. – Вона нічого не зможе зробити, крім як переконати Іксі перевіритися. Та якщо Іксі не хоче, то її справа. Вона ще може розсердитися на мене, що я розповіла про це мамі».

Коли Маргарита дійшла до зупинки, під'їхав трамвай. Двері автоматично відчинилися.

Не роздумуючи, дівчина підбігла і заскочила у вагон. Трамвай рушив, і мокра наскрізь Маргарита подумала: «Наступна зупинка – просто перед Гінцелевим будинком. Напевно, я сіла в цей трамвай тільки тому, що хочу провідати Гінцеля!»

Розділ 3,

*в якому Маргарита спростовує всі Гінцелеві аргументи,
хоча це абсолютно не свідчить, що сама вона знає краще, в
чому річ*

Гінцель уже майже рік мав свій власний дуже успішний бізнес. Він працював у Bird Art*. Принаймні так було написано на візитних картках, які він собі надрукував для бізнесових справ:

Bird Art
Гінріх Целляндер-Целлергаузен
Гівандтнерштрассе 7

(Номера свого телефону Гінцель не вказав зовсім не з увічливості. Просто в нього не було телефону!)

Гінцель робив модні аксесуари для заможних дам із відважним характером. ВИШ АКТ – так він назвав свій індивідуальний бізнес, бо здебільшого виготовляв прикраси з пташиного пір'я: в наймайстерніший і найоригінальніший спосіб обклеював, обшивав і обліплював модне причандалля різнокольоровими пташиними пір'їнами, малесенькими та велетенськими, гладенькими та пухнастими – як йому підказувало його натхнення.

* Bird Art – пташине мистецтво (англ.) 248

Цю роботу Гінцель знайшов, чи то пак винайшов, зовсім випадково. Торік він хотів зробити Маргариті на день народження розкішний подарунок. Такий, який би відповідав його безмежному кохання до неї. А оскільки на той момент у нього абсолютно не було грошей, то йому спало на думку занести до антиквара єдину цінну річ, якою він володів, – розкішний свічник І.і розмальованої порцеляни, спадок від прадіда.

Таке рішення далось йому нелегко, бо хоч Гінцель і ненавидів усіх своїх живих родичів, але до спадщини покійних плекав ніжні почуття.

В антиквара, до котрого Гінцель пішов зі своїм свічником, він побачив велику картонну коробку, повну маленьких паперових пакетиків із пташиним пір'ям. Гінцелєві з першого ж погляду сподобалося пір'я, і він запитав продавця, що з ним роблять.

Антиквар пояснив, що тепер воно нікому не потрібне. Він просто купив його разом із купою інших, корисніших речей. А от раніше з таких пір'їн робили дамські капелюшки. Маленькі шапочки з тонкої цупкої тканини обклеювали такими пір'їнами. Це була клопітна праця: пір'ячко до пір'ячка, пір'їнку на пір'їнку, густо-густо, аж поки вся шапочка не перетворювалася на пишну пташку. Тільки, звісно, без голови та хвостика!

Антиквар захоплено описував Гінцелєві ці капелюшки з пір'я. І тут хлопцеві сяйнула геніальна ідея. Він спакував назад прапрадідів свічник і купив в антиквара коробку з пір'ям. За ціною пачки цигарок. Гінцель приніс коробку додому, відрізав од старого солом'яного капелюха криси і за кілька днів пильної праці обклеїв шапочку пір'ям.

Ніколи в житті Маргарита не отримувала на день народження подарунка, який би приводив усіх у такий шалений захват! Навіть

абсолютно незнайомі жінки та дівчата зупиняли її на вулиці або у трамваї і питали, де можна придбати таку прекрасну шапочку, і були смертельно розчаровані, коли дізнавалися, що ця розкішна річ – унікальна та неповторна, і неможливо ніде купити щось подібне. Габрієла, Іксі й Анні Фройденталер, звичайно ж, теж негайно забажали таку саму несамовиту шапку, і добросердний Гінцель не міг опиратися їхнім проханням. А тоді Маргариті спало на думку, що пір'ям можна прикрашати не лише головні убори, але і будь-які інші аксесуари.

(До речі, в певному сенсі Маргарита була експертом із пташиного пір'я, бо пір'їни колись колекціонував Гансик. Але це захоплення в нього вже давно минуло).

Спочатку Гінцель робив прикраси з дружніх почуттів і за мізерні гроші. Та Маргариті це не сподобалося.

– Я протестую! Ти ж не Червоний Хрест! – дорікала вона Гінцелєві. – У тебе ж ніколи нема грошей! То чого ти маєш задурно гарувати на бабноту, в якій грошей більше, ніж у тебе? Ти знайшов ринкову нішу і мусиш обернути це собі на користь!

Гінцель ніяк не міг зважитися вимагати з «клієнток» гроші, тому практична Маргарита взяла на себе збут і рекламу ВІКБ АКТ. Це було зовсім не важко. Вона просто постійно ходила «в пір'ї». То в шапочці з пір'ям, то у кліпсах, то в поясі, а інколи навіть у сандалях, прикрашених пір'їнами, комірі, брошках, браслетах або намисті з пір'я. А така симпатична дівчина, як Маргарита, без сумніву, була для ВІКБ АКТ дуже ефектною та ефективною вітриною! Усіх, хто звертав увагу на ці прикраси, вона повідомляла, що її приятель Гінцель може зробити це за двісті-триста шилінгів і що вона готова прийняти замовлення.

Попит був колосальний! На кожній перерві до Маргарити підходила щонайменше одна потенційна клієнтка, і Маргарита видавала їй квитанцію про замовлення і брала завдаток.

Тепер у Гінцеля була така гора замовлень, що Маргариті часто доводилося говорити комусь: «Вибач, але це буде готове не скоріше, як за два місяці. Швидше ніяк не вийде!» І за двісті-триста шилінгів у Гінцеля тепер уже нічого не можна було купити. Найдешевшим товаром, який пропонувала Маргарита, були «кліпси з пір'їнами на срібній тканині» за чотириста шилінгів. А що? Зрештою, ціну ж визначає попит!

Гінцель потроху звик клеїти пір'я за гроші. Йому це навіть сподобалось. І те, що він нарешті заробляє гроші, і сама робота. До речі, період «пір'я в чистому вигляді» залишився вже позаду. Тепер Гінцель комбінував пір'я зі стразами та бісером, зі шкірою та перлинами, з тюлем і мереживом, а часом – навіть із миленькими технічними відходами, які він витягав із поламаних телевізорів, радіоприймачів та іншого електронного мотлоху. Його останнім шедевром були «білі пір'їни з очима плюшевих ведмедиків». А ще Гінцель почав постачати свій ВІКХ) АКТ в один модний бутик у центрі міста. Там його витвори продавали за дуже високими цінами. І це Гінцеля страшенно обурювало. Він часто скаржився Маргариті: «Я не хочу брати участі в цьому! Вони нічого не роблять, тільки продають, а заробляють більше від мене!»

Однак Маргарита наполягала, щоби Гінцель і далі постачав свій товар у цей бутик, бо, звертаючи увагу клієнтів на те, скільки коштує Гінцелевий виріб у крамниці, вона тепер завжди могла укоськати тих, кому її ціни видавалися зависокими.

Робота у ВІКО АКТ знов -уже вкотре – дуже змінила хлопця. Отож, Маргарита знала вже третій варіант Гінцеля.

Гінцель № 1, той, із яким вона познайомилася три роки тому, був хлопакою в чорній шкірі, з майже налісо поголеним черепом, із якого стирчало одне єдине, помальоване на червоно, пасмо волосся завтовшки з пензлик для гоління.

Гінцель № 2, той, на якого перетворився хлопець після року знайомства, одягався у стилі «а ля дідусь». Черевики на шнурівках вище від кісточок, шлейки зі шкіряними петлями, нічна сорочка без комірця, з гаптуванням на бортах, смугасті штани та прапрадавній в'язаний светр на защіпці з латками на рукавах. І круглі нікелеві окуляри на додачу.

Гінцель № 3, тобто новий Гінцель, мав підстрижене їжачком волосся, носив рогові окулярі, черевики на грубих підшвах, льняну вим'яту куртку з закасаними рукавами, а під нею – шовкову футболку. І широкі штани з гудзиками на ширинці.

Гінцель № 3 навіть пахнув дорогим одеколоном і регулярно відносив свої брудні речі до пральні, а потім навіть їх ретельно прасував. І – що раніше робив украй рідко – обрізав нігті й чистив зуби! «Життя – це зміни», – говорив він, коли хтось дивувався з його неймовірної здатності до перетвілень. Єдине, що не змінилось у Гінцелевій зовнішності, відколи його знала Маргарита, – це метелик у натуральну величину, витатуйований у хлопця на лівій щоці. Чи Гінцель і справді, як він стверджував, був прив'язаний до цього релікту з того часу, коли ще був неформалом, чи просто боявся процедури видалення татуювання, що, як казали, є дуже болючою, – цього Маргарита достеменно не знала. Та у будь-якому разі Гінцель щиро любив свого метелика і часто ніжно його погладжував.

Гінцелеве помешкання було таке саме, як і тоді, коли вони познайомилися: помальовані на чорно стіни, полакована на чорно підлога, на ній – велетенський матрац у чорно-білу смужку. І тьмяне світло від ламп у чорних абажурах.

Цей затишний родинний гробівець не надавався для виготовлення ВІКБ АКТ. Тут можна було тільки зіпсувати очі, а все одно до пуття не розрізнити кольорів. Отож, коли бізнес почав розцвітати, Гінцель зайняв, у тому самому домі, де й жив, маленьке приміщення з входом із вулиці. Будинок належав його батькові, старому Целляндерові-Целлергаузену. І хоча той був невисокої думки про Bird Art, як, зрештою, і про свого сина загалом, але те, Що «нероба» – так називав старий Гінцеля – нарешті почав їмислюватися над «серйозністю життя», йому все-таки трішки Імпонувало. Щоправда, він вважав «неможливим», аби чоловік міг займатися такою «бабською дурнею», та погодився з бабусею Цилдяидер-Целлергаузен, що Гінцелеву

ініціативу слід розглядати як «почин». Отож, батько безкоштовно віддав «неробі» кімнату площею шістнадцять квадратних метрів, у якій колись давно була швацька майстерня. Це старому було зовсім не важко, адже приміщення і так уже п'ять років стояло порожнє, бо його ніхто не хотів винаймати. На Гшвандтнер-гасе жили тільки турецькі та югославські робітники і старі люди з маленькими пенсіями. Тож не було сенсу відкривати тут крамниці. Маргарита допомогла Гінцелєві трішки привабливіше оформити страшенно похмуру кімнату. Вона взялася до роботи, не шкодуючи фарби. Стіни помалювала в яскраво-жовтий колір, двері та вікно – у фіолетовий, підлогу – в жаб'ячо-зелений.

– Маргаритко, моя квітко, та в мене очі вилізуть на лоба, – стогнав Гінцель, який зник до свого затишного темного барлогу.

А коли Маргарита на довершення розмалювала текстильними фарбами старе простирадло у бузковий, рожевий і небесно-блакитний кольори і повісила його замість фіранки, Гінцель заявив, що захворів. І на три дні емігрував до свого гробівця. А коли виповз, на носі в нього були окуляри від сонця.

Тепер Гінцель уже спокійно працював у своїй барвистій майстерні без ніяких окулярів. Він навіть уже не протестував, коли кілька днів тому Маргарита притягла велетенське старе плетене крісло і помалювала його золотим лаком. Він змирився і з цим «божевільним тронем».

Отож, Маргарита по-турецьки сиділа на своєму «божевільному троні» й доповідала Гінцелєві, який, лежачи на підлозі, сортував пір'їнки, про «особливо паскудну-препаскудну» проблему Іксі.

– О, прокляття, прокляття, – бурмотів Гінцель раз у раз, поки Маргарита оповідала. Коли вона скінчила свою розповідь,

Гінцель мовчав. Дівчина, котра очікувала від друга детального та співчутливого коментаря, спитала:

– Ну, що ти про це думаєш?

Гінцель вишпортував маленькі блакитні папужачі пір'їнки з різнокольорової купи пір'я.

~ А що я маю про це думати? – спитав він.

Маргарита запхала до рота пасмо волосся і почала його жувати.

– Такий гад, цей Роберт, – сказала вона.

– А чому тебе обурює саме Роберт? – спитав Гінцель. – Просто тому, що ти і раніше ніколи не могла його терпіти?

– Гей, гей, а тепер стоп! – від здивування Маргариті аж волосся випало з рота. – Одне з другим не має нічого спільного! Спочатку цей ідіот підсуває Іксі таку свиню, а тоді ще й каже, щоби вона не впадала в істеріку, бо, можливо, це все неправда!

– Один показує свій страх, інший ~ приховує, – спокійнісінько сказав Гінцель.

Маргарита вигукнула:

– Цьому йолопові не треба нічого ні приховувати, ні показувати, йому треба просто переконати Адріану, щоби вона перевірилася! Я так вважаю!

– Маргаритко, моя квітко, ти все спрощуєш, – Гінцель лагідно похитав головою, відірвавшись від сортування пір'їн. – За скромними підрахунками, за останні місяці Роберт мав близько десяти інтимних контактів на місяць. Тільки за півроку це становить шість десятків тіток. І все це були не надто цнотливі дівчатка. Інакше вони би з ним не спали! І кожна з них могла колись переспати з кимось, хто міг її заразити!

Гінцель устав і відніс блакитні пір'їни на робочий стіл біля вікна.

– Якщо подивитися на це так, то і справді з боку Іксі трохи істерично зосереджувати гнів на тій бідній Адріані! – Гінцель підсунув собі під задок крісло на коліщатках і розклав папужа-че пір'я на столі. – І якщо там справді щось є, то в цьому могла бути винна й Іксі власною персоною!

– Що ти верзеш! – вигукнула Маргарита. – Робертові ти нараховуєш по шістдесят дівчат за півроку, а Іксі, яка ніколи...

Маргарита замовкла. Іксі була вірна дівчина, та цього року, десь так на Паску, коли вони знову вкотре посварилися з Роберт-том, вона захопилася таким собі Крістіаном. І якби той не мав постійної дівчини, то Іксі точно проміняла би свого Роберта на нього.

– Ну, то що, Маргаритко, моя квітко? – Гінцель криво посміхнувся до Маргарити. Здавалося, він відгадав її думки.

– У неї ж був тільки той Крістіан, і більше нікого! Гінцель кивнув.

– Але з ким натомість спав він, не знає ніхто!

– Крістіан дуже солідний! – вигукнула Маргарита. – У нього вже багато років є постійна подруга!

– А з ким ще спить вона? – спитав Гінцель.

– Ні з ким! – запевнила Маргарита. – Вона ще солідніша! Чесно!

– Та не нервуйся так, – сказав Гінцель. – Я тобі вірю. Але і найсолідніші люди можуть десь заразитися. Тут же йдеться не про моральну проблему, а про хворобу.

Маргарита пошкрябала живіт і безпорадно прийохалася. Гінцель узяв смужку полотна, два цвяхи та молоток і прибав тканину до стола.

– Єдина людина з усіх, кого я знаю і котра справді може бути цілком спокійна за своє минуле, – сказав Гінцель, стукаючи молотком, – це ти, Маргаритко, моя квітко. • Бо ж лише абсолютна цнотливість є абсолютним захистом! Це тобі кожен панотець скаже! – Гінцель намастив прибиту до стола шматку огидним смердючим клеєм і засміявся. – Колись іще дійде до того, що хтось винайде тотальний кондом. Одягаєш на маківку, натягаєш до носаків черевиків і запаюєш. І жодної тобі небезпеки! Хіба прийде якась свиня і проколе дірку в твоєму гігієнічному костюмі!

– Га-га, дуже смішно, – розлючено сказала Маргарита.

– Але в будь-якому разі, – Гінцель відхилився назад і проїхав на кріслі довкола кімнати, – таймінг був просто класний!

– Який таймінг? – зауваження Гінцеля дещо спантеличило Маргариту.

– Ну, такий вірус – фокус-покус! – з'являється саме тоді, коли за ним волає дух епохи! – Гінцель проїхав іще одне коло на кріслі. – Або навпаки: дух епохи починає несамовито волати, тільки-но з'являється вірус! Я так і не второпав, що тут було спершу, курка чи яйце! – Гінцель зупинив крісло і постукав пальцем по смужці тканини, щоби перевірити, чи клей уже достатньо підсох. Виявилось, що ні. Гінцель проїхав іще одне коло. – Хай там як, але це якнайкраще пасує всім реакційним смердюхам. На казочки про моральність і порядність, душевну чистоту і всілякі такі збочення не клювала вже жодна християнська душа. А тепер у них є чим погрожувати. Кара за гріхи, яку Бог насилає через пиндик!

– Ти так говориш, ніби сам Папа попросив Дух Святий наслати вірус СНІДу! – вигукнула Маргарита.

– Я би не здивувався, – пробурмотів Гінцель.

– Ти геть звар'ював! – Маргарита стукнула себе рукою по чолі. – Облиш ці свої божевільні теорії! Іксі вони не допоможуть! Якщо ти

такий мудрий, то скажи, що їй зараз робити!

Гінцель знову постукав вказівним пальцем по смужці тканини. Тепер клей підсох до потрібної консистенції. Гінцель узявся до роботи. Він обережно накладав пір'їни густими рядами і притискав їх до тканини.

– Ну, то що робити Іксі? – напосідала Маргарита.

– Не гавкай на мене, – сказав Гінцель.

– Я не гавкаю, – Маргарита потягнула правою рукою за пальці лівої. Маленький палець ніяк не хотів хрускати. Маргариті довелося смикати разів десять, аби видобути з нього звук.

– Та ні, Маргаритко, моя квітко, гавкаєш! Ще й як! – Гінцель поклав другий ряд пір'їн.

– Ні! – закричала Маргарита. – Тільки через те, що ти не знаєш, що відповісти, ти стверджуєш, що я гавкаю! Завжди, коли ми підходимо до найголовнішого, ти перескакуєш на іншу тему!

Гінцель притиснув пір'я до тканини.

Чому саме я, бідний-нещасний Гінцель, повинен знати відповідь? – спитав він. – Я ніколи ще не пропонував своїх послуг у розв'язанні чужих проблем. Я знаю тільки одне: якщо колись найближчим часом, поки ті мудрагелі ще не винайшли вакцину, ти все-таки наважишся зі мною спати, то я прийду до тебе озброєний презервативом. Про всяк випадок і без усякої істерики!

Маргариті не хотілося вносити ще і це коло проблем у їхні й без того складні дебати.

– Про нас обох зараз не йдеться, – крижаним голосом сказала вона.

– А шкода, – Гінцель зітхнув. – Мені би це було значно цікавіше.

Маргарита сперлася на поручні золотого трону, підняла задок, випростала ноги, які були складені по-турецьки, й зіскочила.

– Я йду додому, – сказала вона.

– Ну, звісно-ясно, – скривися Гінцель. – Завжди, коли ми підходимо до найголовнішого, ти зіскакуєш!

– Бо це найголовніше для тебе, а не для мене! – роздратовано крикнула Маргарита. – І тому, що це паскудно, підло і нечесно! З одного боку, ти запевняєш, що не хочеш ні до чого мене примушувати, що чекаєш на моє добровільне рішення, а з іншого – постійно на мене тиснеш!

– О'кей, о'кей! – Гінцель підняв обидві руки, як негідник у вестерні, котрий здається благородному ковбоєві. – Я вже заспокоївся. Ніколи в житті не скажу про це ні слова. Треба буде

– зачекаю до твого п'ятдесятиріччя й тільки тоді почну трохи наполягати.

– Клянешся-божишся? – спитала Маргарита.

– Клянуся-божуся, – відповів Гінцель.

Маргарита підсунула золотий трон до стола. Гінцель опустив руки.

– Все блакитне? – спитала Маргарита.

– Тільки до середини, а тоді зелене, – сказав Гінцель.

– А там, де блакитне зустрічається з зеленим, – сказала Маргарита, – ми можемо пришити хвостик норки.

– Там буде гудзик від уніформи провідника, – авторитетно заявив Гінцель. – Зтюлевою рюшечкою довкола!

Маргарита кивнула, вмостилася на золотому троні, притягла до себе бляшану покритку з зеленими пір'їнками і почала викладати їх на іншому кінці полотняної смужки.

Гінцель нахилився до Маргарити і легесенько поцілував її в потилицю.

– Я тебе дуже люблю, – тихо сказав він.

– Я тебе теж, – пробурмотіла Маргарита.

– Дуже чи тільки трішечки? ~ прошепотів Гінцель.

– Дуже, – пробурмотіла Маргарита не зовсім переконано.

– Наскільки дуже? – Гінцель ніжно покусував Маргаритин шийний хребець.

– Настільки, що допомагаю тобі клеїти ці дурнуваті пір'їнки, – сказала Маргарита.

– Так-так, – пробурчав Гінцель. – Спільна праця – це і справді найвища насолода!

~ Аякже, – сказала Маргарита.

– Невже на світі ще є ідіоти, – зіронізував Гінцель, – котрі цілуються і сплять одне з одним, не здогадуючись, що блаженство приходить через спільне наклеювання пір'їн!

– Шалено смішно! – скривилася Маргарита. ~

– Скажи, а твоє ідеальне уявлення про закохану пару містить принаймні пункт про спільний прийом їжі? Чи це для тебе вже занадто велика заборонена втіха? Річ у тому, що я сьогодні ще не обідав!

– Я ж не можу через тебе обідати двічі на день! – Маргарита намагалася відтерти з пальців клей. – Але якщо хочеш, я піду з тобою до грека і буду дивитися, як ти їси. Це тобі щось дасть?

– Це дасть мені гори натхнення! – Гінцель устав.

– Але потім продовжимо роботу! – Маргарита встала теж. – Бо якщо та мимра з 6-А не отримає завтра свій пояс, то вона його ніколи не візьме! Так вона сказала. І має рацію! Вона чекає вже місяць!

– О'кей, о'кей, пані бригадирко! – Гінцель узяв свою парасолю й підштовхнув Маргариту до дверей. – Якщо треба, я буду клеїти до півночі! Тільки, щоби ти була мною задоволена!

Розділ 4,

у якому Маргарита не сприймає серйозно татову скорботу і випадково розбиває серце Меді

Додому Маргарита прийшла тільки близько опівночі. У неї ламало спину і стугоніло в голові. Після кількох годин наклеювання пір'їн у Маргарити завжди боліла спина. А клей, із яким працював Гінцель, був справжнім хімічним монстром. Від нього наморочилось у голові, навіть якщо постійно перевітрювати кімнату.

Маргарита сподівалася застати вдома маму. Та мама, на жаль, була ще на «прийнятті». Вона щоразу планувала прийти додому раніше, та завжди затримувалася допізна.

Тато сидів у вітальні й дивився телевизор. Те, що це був вестерн, Маргарита почула ще в коридорі. З вітальні долинали гучні постріли.

Двері до кімнати Меді були зачинені. Мабуть, вона вже спала.

Гансик у піжамі був у кухні. З незадоволеним виразом обличчя він стояв перед креденсом. Напевно, шукав їжу. Гансик жер цілісінькими днями. Мама вже давно перестала мучити його дієтами. Це не мало жодного сенсу. Якщо хлопця недогодували вдома, він витрачав усі кишенькові гроші на дешеві харчі.

Маргарита приєдналася до брата. Вона відчинила холодильник. Лампочка холодильника освітила пачку масла, пакет молока та банку маринованих огірків. Маргарита зазирнула в ящик для овочів. Половинка цитрини та рештки зів'ялої петрушки лежали на купці скоцюрблених морквин.

~ Мама знову нічого не купила! – поскаржився Гансик.

– Тато знову нічого не купив! – поправила брата Маргарита. – Сьогодні ж була його черга!

– Тато до шостої працював! – сказав Гансик.

– Так буває постійно саме в ті дні, коли його черга йти за продуктами, – пробурмотіла Маргарита. – В інші дні він звільняється вже о четвертій.

~ Так нечесно! – вигукнув Гансик. – Ти завжди проти тата!

Маргарита взяла суху булочку і подумала: «Спокійно! Тільки не сперечатися, це нічого не дасть! Хлопець просто хоче тебе спровокувати!»

– Тато заробляє в чотири рази більше, ніж мама, – сказав Гансик. – Він же не може, як простий слюсар, працювати від дзвінка до дзвінка.

– По-перше, що ти можеш знати про те, коли і як працює простий слюсар, – сказала Маргарита. – А по-друге, якщо ти вже аж так

шкодуєш тата, то чому би тобі хоч раз не підняти свою дорогоцінну дупу і не піти за продуктами самому?

– Не будь вульгарна! – вигукнув Гансик.

– Хто вульгарний? – Маргарита не почувала за собою жодної провини.

– Ти сказала «дупа»!

Похитавши головою, Маргарита вийшла з кухні. Гансик стає все дивніший! Тепер він уже обурюється з приводу безневинної «дупи». Це вже ненормально!

Жуючи суху булочку, Маргарита почимчикувала до вітальні й підсіла до тата, котрий сидів на канапі і тримав на колінах миску з арахісом. Лушачи горіхи та напихаючи ними рота, він дивився на екран. Там голомозий бандит погрожував юнакові з білявими кучерями.

Не відводячи погляду від бандита, тато підсунув Маргариті миску з горіхами. Маргарита відсунула її назад. Вона не дуже любила арахіс.

За спиною в бандита з'явився другий білявий юнак, котрого бандит не помітив. Юнак витягнув кольт і зажадав від бандита, щоби той кинув зброю. Бандит із незворушною посмішкою виконав це прохання. Тато вимкнув звук і сказав:

О пів на четверту я подзвонив Гансикові, щоби він купив гир, ковбасу, хліб і пиво. Приходжу о сьомій додому, а він лежить у ліжку і хропе, а коли я його розтермосив, каже, що вже (Ідо. І ще дивується, що магазині зачинені!

Маргарита, утримуючись від коментаря, поклала суху булочку на столик і вдала, ніби дивиться беззвучний вестерн.

– І до всього цього він ще заявляє, – провадив далі тато, – іцо Меді вже досить велика, щоби ходити за продуктами, і обурюється, що я посмів дати йому таке доручення!

– А чого ви не пішли до ресторану? – спитала Маргарита.

– Бо спочатку ми чекали на тебе! – в татовому голосі ледь-ледь вчувався докір, – а потім було вже запізно для Меді. Я ж не можу вести таку маленьку дитину в ресторан о дев'ятій годині.

Докір у татовому голосі розлютив Маргариту. її розсердило звинувачення, що через неї родина залишилася голодна. А найбільше її розлютило, що в їхній родині з їжі вічно робили якісь смішні проблеми! Це ж просто анекдот! У понеділок і вівторок, коли за

придбання продуктів відповідала Маргарита, все було гаразд. У п'ятницю та суботу, коли ходити за продуктами повинна була мама – а в ці дні, перед вихідними, всього треба було купити набагато більше, ніж завжди, – теж не виникало проблем. І тільки по середах і четвергах, коли обов'язок забезпечити родину харчами мав тато, завжди щось траплялось! А Гансик, хоч і жер більше за всіх, ніколи не ходив до магазину! Це взагалі неприпустимо! Він уже не дитина! Та Маргарита не бачила сенсу доводити це татові посеред ночі. Вона вказала на пульт дистанційного управління і попросила: «Тату, зроби так, аби ті чуваки знову заговорили!»

Тато покладав пультом, зображення зникло, екран почорнів. Маргарита подумала, що тато помилково натиснув не на ту кнопку, але він сказав:

– На біса тобі звук, ти ж усе одно вЖЕ нічого не зрозумієш, це дрантя йде вже майже годину!

Маргарита тихенько зітхнула. Не те, щоби вона конче хотіла дивитися вестерн, але тепер їй стало остаточно зрозуміло, що назривала чергова розмова «батько – донька». А для цього Маргарита була надто змучена. Тато постійно шукав приводу вилити їй душу і поскаржитися на життя. Він хотів, аби Маргарита його пошкодувала і потішила. От тільки проблема полягала в тому, що Маргариті було важко його пошкодувати і потішити, бо татова доля зовсім не видавалася їй аж такою нещасною.

– Маргарито, – сказав тато, – чи не могла би ти якось донести до маминої свідомості, що було би краще, якби вона облишила ці свої вечірні чергування. Гі ж ніхто не може до цього змусити, бо ж у неї сім'я!

– Вечірні чергування конче потрібні, – сказала Маргарита. – Люди, котрі вдень працюють, можуть прийти до неї на прийом тільки ввечері. Робітник не може просто так відпроситися з роботи, тату.

– А тобі не здається дивним, – сказав тато, – коли жінка більше піклується про волоцюг, вар'ятів, бомжів, жебраків і покидьків, аніж про свою власну...

– Тату, прошу тебе! – перервала його Маргарита. Цю татову стару пісню вона знала напам'ять.

– Але ж це правда! – вигукнув тато.

– Це неправда, – сказала Маргарита. – Мені не здається, що про мене замало піклуються.

– А мені здається, – сказав тато. – По понеділках і четвергах у неї вечірні чергування. По вівторках вона має ту дурнувату групу психологічної підтримки, а по середах ходить на якісь ідіотські курси підвищення кваліфікації. А я сиджу вдома сам-один, і мені не залишається нічого іншого, як тільки плювати і лапати.

– Але мамі це все подобається, – сказала Маргарита. – Ти мав би тішитися, що в неї цікаве життя.

~ Але ж ми сім'я! – вигукнув тато. Маргарита кивнула.

– А в сім'ях, – сказала вона, – часом трапляється, що мати працює, а син залишається на другий рік. – Маргарита подумала, що, властиво, їй не випадає вчити тата жити, але все-таки Додала: – Чому би тобі теж не робити щось таке, що ти любиш? Тебе ж ніхто не примушує сидіти тут цілими вечорами і дивитися телевізор!

Маргарита замовкла. Врешті-решт, вона ж не була консультантом служби довіри.

~ Просто я сімейна людина! – Тато зітхнув так глибоко, що аж затряслося його товстезне черево. – І я ж уже в усьому поступився. – З жалісною міною він обшукав миску арахісу, яку все ще тримав на колінах. Нелущених горіхів він там не знайшов, і його обличчя стало ще нещаснішим.

– Інші жінки, – сказав він, – інші жінки...

– Що інші жінки? – спитала Маргарита.

– Були би раді, – пробурмотів тато.

Маргарита чекала, щоби довідатися, з приводу чого інші жінки були би раді, але тато не закінчив речення. Тож Маргарита сказала:

– Але мама – не інша жінка. І вона є така, як є. І я рада, що вона така. Клянуся, тату, дивлячись на мам моїх приятельок, мушу сказати, що мені з матір'ю пощастило, чесно!

– Мені потрібне тепло, – поскаржився тато, – і увага, і затишок, і турбота. Іншими словами – любов! Може, мені пошукати її деінде?

– Якщо вдома тобі не вистачає... – Маргарита знизала плечима, ~ то чом би й ні?

Тато здивовано витріщився на Маргариту:

– Ти серйозно? Маргарита кивнула.

– Ти радиш своєму батькові завести коханку? – тато обурено затряс головою.

– Ну, я тобі не порадила безпосередньо, – сказала Маргарита. – Але якщо ти тільки так зможеш задовольнити свої потреби, то, можливо, для тебе це був би вихід.

Маргарита знову позіхнула й підвелася.

– Я мушу йти спати, тату, – сказала вона. – Вже пів на першу, а в мене завтра контрольна з німецької.

– Вибач, що затримав тебе, – тато був просто вбитий горем. Маргарита вийшла з вітальні. Тато залишився сидіти на канапі й безуспішно намагався знайти в мисці бодай один горішок.

Позіхаючи, Маргарита попленталася до лазнички. «І чого він вічно сидить тут, як монумент, і чекає, коли повернеться мама, – подумала вона. – Цим він тільки псує їй все задоволення від приємно проведеного вечора. І вона нервується! А він стає ще нещаснішим!»

Маргарита саме чистила зуби, коли до лазнички причвалав Гансик.

– Ти ще не спиш? – здивувалася Маргарита.

Заснеш тут, коли ви кричите на цілу хату, – промимрив Гансик. Він відчинив дверцята аптечки. – А ще в мене печія! -поскаржився він.

– Це все – наслідок пожирання смальцю, дорогенький братику! – Маргарита виплюнула спінену пасту.

– Мені погано, – простогнав Гансик.

Маргарита вже майже почала йому співчувати, аж тут Гансик, не припиняючи стогнати, додав:

– І температура в мене. Я завтра не піду до школи. Уже без жодного співчуття Маргарита сказала:

– Будь ласка, не відмазуйся печією. З чого в тебе завтра контрольна?

– У мене нема контрольної, – простогнав Гансик і нервово закліпав.

– Певно, що є! – хоча Маргарита і не була детально поінформована про братові шкільні справи, та вона непогано зналася на Гансиковій психології. Упевненість, із якою вона це сказала, подіяла!

– Тільки тест з історії, – зізнався Гансик. – А мама не позаймалася зі мною. А сам я не можу!

Гансик присів на краєчок ванни, і Маргарита стурбовано помітила, як починає відчувати відразу до брата, так ніби вона його аніскілечки не любить.

Теоретично їй хотілося присісти біля хлопця, покласти руку на його грубі плечі, заспокоїти. Але це було абсолютно неможливо. Усе в ній чинило спротив тому, щоби хоч кінчиком пальця торкнутися цієї гори сала, що стогнала, сидячи на ванні. А тут іще ця гора сала взяла і безсоромно пукнула. Ванна спрацювала як резонатор і перетворила звук на громовий гуркіт. Сірководневий сморід поширився по лазничці. Маргариту мало не знудило. Вона поквапилася чимшвидше прополоскати рот. Гансик продовжував пукати.

– Тепер ти бачиш, що в мене справді щось недобре зі шлунком? – із докором запитав він.

Маргарита хотіла втекти з лазнички.

– Залишся! ~ вигукнув Гансик і міцно схопив сестру за РУку.

Маргарита хотіла звільнитись, але занадто рвучко відвела руку назад і нехотячи вдарила нею верхню полицю скляного стелажа, так що та вискочила з гачків.

Маргарита відреагувала блискавично й підхопила полицку на льоту, однак усе, що на ній стояло, опинилося на кахельній підлозі. Баночки, тюбики, навіть пляшечка з одеколоном уціліли. Розбився тільки Мікі Маус, хоч і був із пластмаси. То була електрична зубна щітка. Точніше, Мікі Маус заввишки приблизно сорок сантиметрів слугував підставкою для електричної зубної щітки: в його лапі була спеціальна дірочка для щітки, а коли діти чистили зуби, Мікі Маус схвально кивав головою. Цю кічуху Меді отримала на день народження і любила понад усе.

Тепер кічуха Меді, розбита на чотири великі черепки, лежала на підлозі, біля товстих Гансикових ніг.

– Але це не я! – вигукнув хлопець, заповхав вказівний палець правої руки в ліву ніздрю і знову гучно пер дну в.

Маргарита причепила поличку на місце, порозклала баночки, тюбики й одеколон, позбирала пластикові черепки Мікі Мауса і поклала їх на стелаж.

– Меді тебе вб'є, – сказав Гансик. Це прозвучало зловтішно. Маргарита не відповіла нічого. Вона пішла спати.

Наступного ранку зі солодкого сну Маргариту вирвав шалений крик. У три голоси. Дівчина натягнула ковдру на вуха, та це не допомогло. Тож вона встала з ліжка і, позіхаючи та протираючи очі, виповзла в коридор.

Дикий крик долинав із Гансикової кімнати. Маргарита попленталася туди.

Перед Гансиковим ліжком стояла мама.

– Припиніть! Негайно припиніть! Що це має бути? Ви що, геть подуріли? – кричала вона.

Гансик лежав на ліжку, затуляв руками голову і верещав.

- Це не я! Це Маргарита! Чесно!

На Гансиковому круглому череві сиділа Меді й обіруч навмання гамселила брата.

– Ти брешеш! Ти розбив усе моє щастя і навіть не хочеш признатися! – верещала вона.

Маргаритин заспаний мозок повільно починав розуміти причину пекельних вересків. Коли він нарешті все збагнув, Маргарита заводала, перекикуючи триголосий вереск:

– Меді! Залиш його у спокої! Він каже правду! Це я! Меді миттю скотилася з Гансикового живота.

– Мені дуже шкода, Меді, – сказала Маргарита. – Вибач! Я куплю тобі нового. Я знаю, де такі продаються.

– Та нічого страшного! – Меді посміхнулася Маргариті. -Я ще, може, спробую склеїти.

Меді вибігла з Гансикової кімнати. Гансик заповпався в ковдру-

– В чому річ? – Мама переступала босими ногами по підлозі. Ранок був холодний.

Маргарита поінформувала маму. Мама накинула Гансиків купальний халат і присіла на його ліжко. Вона обережно постукала по горі ковдри.

– Гансику, – промовила вона. – Ну ж бо, Гансику! Меді не хотіла! Ти ж її знаєш!

Гора ковдри захиталася. Мама погладила її.

– Мене ця дурна корова б'є, – схлипнув Гансик з-під ковдри. – А їй, їй вона каже, вона каже, що нічого страшного!

Мама подала Маргариті знак вийти з кімнати.

Маргарита з радістю послухалася.

Біля дверей туалету Маргарита зустріла тата.

– Боже святий, що там знову з тим хлопцем? – запитав тато, стурбовано морщачи чоло. Маргарита поінформувала і тата.

– Дідько би його забрав, – вилаявся тато. – Невже він ніколи не припинить поводитися, як немовля! От тюхтій! Він що, не може сам дати собі раду з такою пір'інкою?

– Я не пір'інка! – обурено дзвякнула з лазнички Меді.

– Ти блоха! – гукнув тато в напрямку лазнички. Це прозвучало дуже доброзичливо. А тоді тато покрокував до кухні. Готувати сніданок. Сніданок – то була татова робота.

Маргарита зайшла в туалет. Не встигла вона сісти на унітаз, як двері відчинились і на порозі з'явилася Меді.

Коли Маргарита робила свої справи в туалеті, вона не любила компанії.

– Меді, вийди геть, – пробурмотіла вона, однак Меді проігнорувала прохання сестри.

Вона прихилилася до стіни поряд із рулоном туалетного паперу і винувато глипала, смикаючи за папір.

– Але майже завжди винен він, – сказала вона. – І я його біла не сильно.

Маргарита відірвала шматок паперу.

– Скажи йому, що тобі шкода.

– Але мені аніскілечки не шкода, – Меді посміхнулася. – Я би могла його лупцювати безперервно.

– Ну, Меді, – сказала Маргарита.

– Чесно! – Меді кивнула. – Він мені діє на нерви. В мене аж руки сверблять, коли я його бачу.

Маргариті знову нічого не спало на думку, крім: «Ну, Меді».

– А тепер, ~ промуркотіла Меді, – мама мусить його потішати. А в мене відірвався гудзик від червоної сукенки. Вона буде весь ранок займатися цим ідіотом, і в неї не залишиться часу пришити мені гудзик.

– Меді, якщо ти негайно вийдеш із тубзика і даси мені спокійно покакати, я пришую тобі гудзика, – пообіцяла Маргарита.

– Чесно? – спитала Меді.

– Чесно! – підтвердила Маргарита, і задоволена Меді пішла. За чверть години Меді, вже зовсім не задоволена, а дуже-дуже розлючена вийшла з татом із квартири.

На ній була червона сукенка. Гудзик був пришитий, але одним-єдиним стібком, і з нього на довгій червоній нитці звисала голка.

Пришити сестрі гудзик Маргариті завадив телефонний дзвінок. Телефонував Гінцель, аби повідомити, що в нього сьогодні немає ніякого бажання працювати на ВІКО АКТ, а натомість він піде в Отакрінзький басейн і з нетерпінням чекатиме там на Маргариту після школи.

Маргариті довелося довго вмовляти його не йти в Отакрінзький басейн, а поїхати на Старий Дунай, бо після обіду в Отакрін-зькому басейні збереться весь клас. Включно з Флоріаном! Басейн із Гінцелем і Флоріаном одночасно – нічого доброго це не віщувало! Самі лише сварки та суцільні тортури! Маргарита вже кілька разів пережила їх і не мала бажання повторювати це!

Меді не могла чекати, поки Маргарита намовить Гінцеля податися на Старий Дунай. Вона мусила йти з татом, бо він відвозив її до школи машиною. Школа Меді з групою продовженого дня була розташована на іншому кінці міста.

У машині Меді сама спробувала пришити собі гудзик. Сяк-так їй це вдалось, от тільки нитка кілька разів обмотала гудзик. Але Меді все одно була страшенно горда з результатів своєї праці. Чому тато, замість того, щоби її похвалити, пробурмотів лише: «Бідна дитина», – вона не зрозуміла. Та вона цим і не переймалася. Меді вже давно змирилася з тим, що дорослі розмовляють і поводяться незрозуміло.

Розділ 5,

у якому Маргарита проводить спочатку одну безтурботну годинку, а потім іще одну

Щосереді Маргарита з мамою зустрічалися для «бабської розмови». Відразу ж після школи Маргарита їхала до мами на роботу, забирала її звідти на обідню перерву, і вони проводили разом дві години у «малого італійця».

«Малим італійцем» вони називали один ресторан, на відміну від «великого італійця», де все було значно-значно дорожче. До «великого італійця» вони ходили тільки разом із татом, бо тоді рахунок оплачував він.

Маргарита дуже любила ці бесіди з мамою.

Вдома їм не вдавалося нормально поспілкуватися. Мама постійно займалася Меді та Гансиком. Або татом. Маргарита могла хіба коротенько обговорити з нею побутові справи. Кожна трішки довша бесіда закінчувалася тим, що втручався хтось із членів сім'ї, безпардонно чогось вимагав і переривав розмову.

Тому мама та Маргарита вирішили дозволяти собі раз на тиждень таку розкіш, як обід удвох. Марі-Луїза, мамина приятелька, зазвичай по середах теж обідала у «малого італійця» і на півгодинки підсідала до їхнього столика, щоби побалакати з дівчиною. Та не довше! Вона ж знала, що Маргариті треба було обговорити з мамою цілу купу справ.

Проте цієї середі Марі-Луїзи в «малого італійця» не було. І Маргариті не довелося вдаватися до ностальгійних спогадів. Марі-Луїза взяла лікарняний, бо Пепі захворів на якусь підступну літню форму грипу. А стара сусідка, котра пильнувала його, коли він хворів, сама загрипувала.

– Просто збожеволіти можна, – сказала мама Маргариті. – Можна подумати, що Пепі робить це навмисне! Тільки-но Марі-Луїза щось собі спланує, як він хворіє!

– А що вона спланувала цього разу? – спитала Маргарита і подумала: «Певно, що так! Оскільки Марі-Луїза постійно щось планує, то бідному Пепі взагалі хворіти ніколи!»

– Завтра-післязавтра, – сказала мама, – відбудеться конференція, на яку вона обов'язково хотіла піти. Але тепер про це не може бути й мови.

– Яка конференція? ~ поцікавилася Маргарита.

– Ах, знову щось таке езотеричне, – сказала мама.

– Ну, то й не шкода, – сказала Маргарита.

– Але для неї це дуже важливо! – не погодилася мама і кивнула офіціантові Маріо. Насправді «Маріо» звали Руді. Та ім'я «Руді» не дуже пасує кельнерові італійського ресторану. Тож шеф перехрестив його на Маріо. Офіціант проігнорував маму.

– Я дзвонила до пані Маєр, – сказала мама. – І запитала, чи не могла би вона завтра і післязавтра посидіти з Пепі!

Пані Маєр була хатньою робітницею родини Закмаєрів. Двічі па тиждень по п'ять годин вона «згрубіла» давала лад їхньому господарству.

– І що? – спитала Маргарита.

– Вона знайшла якусь відмовку! – мама зітхнула. – Очевидно, просто не хоче.

– А може, я? – спитала Маргарита.

– Ти? – мама була здивована. – Як тобі таке спало на думку? Ні, від тебе цього ніхто не може вимагати.

– Але якщо Марі-Луїза так конче хоче на цю конференцію! – Маргарита пошкрябала живіт. – Ти ж знаєш, вона теж мені часто допомагала.

– А ти можеш прогуляти школу? – спитала мама.

Маргарита розмірковувала, чи може прогуляти післязавтра контрольну з математики... Це була остання контрольна в цьому році, та дотепер Маргарита не пропустила жодної. Математика давалася їй легко. За попередні контрольні вона мала п'ять «дуже добре» та два «добре». Властиво, найстрашніше, що може статися – математик влаштує їй додаткове усне опитування біля дошки чи без опитування поставить у табель «добре».

– Звичайно, можу, – сказала Маргарита.

– Ма-Лу згадає тебе у вечірній молитві! – мама зворушено поглянула на Маргариту.

– А що, вона вже і до цього дійшла? – стурбовано запитала дівчина.

Мама засміялася:

– Та ні, Маргарито, езотерики ж не моляться! Маргарита принохалася:

– Ти що, не можеш порятувати бідну жіночку від цього езотеричного маразму? – спитала вона.

Мама похитала головою і ще раз кивнула Марію. Цього разу він відреагував: підійшов, забрав порожні тарілки і занотував у записничку замовлення на два еспресо.

Маргарита все ще морщила носик.

– Мені це не подобається, – сказала вона. – Не може ж така мудра людина, як Марі-Луїза, навсправжки вірити в переродження! І в астрологію! І чого раптом вона запала на таку бридню?

Мама знизала плечима.

– У наш час багато хто вдається до цього. Я припускаю, що це від безпорадності. – Мама вказівним пальцем малювала на білій скатертині невидимі кренделі. – Знаєш, я завжди намагаюсь оминати цю тему. Навіщо? Ма-Лу знає, що я абсолютно не сприймаю всю цю маячню. А я не хочу її ображати. Зрештою, хіба це мене обходить? Я не маю права вказувати комусь, у що він має вірити. – Мама позакреслювала невидимі кренделі невидимими хрестиками. – Якщо вона почувається добре, то я нічого не маю проти!

Маргарита похитала головою. Щодо цього в неї була інша думка.

– У нас у школі, – почала вона, – також є один такий вар'ят. У 8-А. Він мені пояснював, що коли грішиш у цьому житті, то в наступному тебе буде покарано!

Маргарита перервала розповідь, бо офіціант поставив на стіл дві філіжанки еспресо. Коли він пішов геть, вона продовжила:

– А це означає, що всі ті, кому ведеться зле, самі в цьому винні, так? Тобто якщо вірити в це, то можна спокійнісінько спостерігати, як люди на твоїх очах конують, правда?

Мама кивнула.

– Але Марі-Луїза не така дурна. Тоді їй би довелося змінити професію. Бо той, хто так мислить, не може займатися соціальною роботою.

– Сподіваюся! – Маргарита вирішила незабаром детально розпитати Марі-Луїзу, що та думає з приводу проблеми переродження.

Мама допила еспресо, глигнула на годинник і гукнула до Марію:

– Прошу рахунок!

Маргарита згадала, що хотіла обговорити з мамою «паскуд-ну-препаскудну» проблему Іксі. Треба ж щось робити! Роберт і досі не переконав Адріану-незграбу зробити тест, і Іксі вже весь тиждень бездіяльно-депресивно просиділа за шинквасом у «Ваксельбергері». Та

зараз уже не було часу розповідати про все це мамі. Підійшов Маріо, мама подала йому гроші, Маріо відрахував мамі решту, мама поклатла монети на стіл, банкноти запхала в торбинку, пробурмотіла: «Мені пора назад до моїх вар'ятів», ~ поцілувала Маргариту в щоку і вибігла з ресторану.

Маргарита звернула увагу на чайові. П'ять монет по десять шилінгів, – їй здалося, що це трішки забагато! Вона забрала один шилінг і сховала в кишеню. Тоді допила еспресо й узяла ще одну монету. Десять відсотків чайових – так завжди каже тато, а він знається на таких питаннях. Той, хто дає менше – скнара, а хто більше – хвалько.

Маргарита хотіла взяти зі столу ще одну монету – тоді залишилося би рівно десять відсотків, – але тут підскочив Маріо і швиденько забрав гроші. Він подивився на Маргариту сердитим поглядом. Певно, стрімке скорочення чайових не залишилося поза його увагою.

Маргариті сердитий погляд офіціанта був у край неприємний. Вона взяла торбу і встала. Н ввічливе «до побачення» Маріо проігнорував.

Біля газетного кіоску перед «маленьким італійцем» уже чатував Флоріан Кальб. Маргарита не домовлялася з ним про зустріч, але Флоріан добре з'явив її звички. Він знав, де можна знайти дівчину по середах близько третьої години.

Флоріан підбіг до Маргарити, взяв у неї торбу, поклав їй руку на плече, поцілував у щічку і спитав:

– Підемо на морозиво, бебі?

Маргарита витерла рукою щоку: інколи поцілунки у Флоріана виходили дещо вологими. А тоді провела краєм долоні по шії:

– Тільки не це! – сказала вона. – Я сита по самісіньку зав'язку! Антипаста, лазанья і полуниці з вершками! В мене більше не влізе ні шматочка!

– А як щодо кіно? – спитав Флоріан.

Маргарита скривилася. Кіно посеред білого дня, та ще й коли світить сонце! Ця ідея їй не сподобалася. Крім того, кіносеанси з Флоріаном завжди перетворювалися на сеанси любощів. А зараз Маргарита не мала настрою для інтенсивного обміну пестощами.

– Може, до парку? Посидимо на сонечку? – спитав Флоріан.

Маргарита кивнула. Сонце – це завжди добре. Сонця їй ніколи не могло бути забагато.

Вони поплентались у напрямку міського парку, час від часу зупиняючись перед вітринами, захоплено роздивляючись одні товари, хихочучи з інших. Паралельно вони обговорювали шкільні справи. Флоріан мав у школі кілька поважних проблем.

З латини та математики в нього було щось посередині між «задовільно» і «незадовільно». З математики навіть дуже близько до «незадовільно». Та Флоріан не дуже тим переймався! До шкільних проблем він уже звик. Щоразу перед закінченням навчального року повторювалось одне і те саме. І дотепер йому завжди вдавалося не залишитися на другий рік. Окрім того, Флоріан стверджував, що не було би нічого страшного, якби йому довелося повчитись у якомусь класі двічі. «Я все одно до пуття не знаю, що робити з тим дурним атестатом, – говорив він. – Можливо, якщо побуду в школі на рік довше, мені щось і спаде на гадку!»

Хоча дівчина і сумнівалася, що Флоріанд справді так думає, та вона в таких випадках завжди кивала. Маргариту, яка мала відмінні й подекуди не зовсім чесно заслужені оцінки, трохи мучили докори сумління, коли йшлося про чийось «погану успішність».

Перед «ексклюзивним» магазином одягу для поважних пань Маргарита і Флоріан дістали напад сміху. Вони схлипували та кувікали аж до кольок у животі, тримаючись за боки.

Крізь велику шибу вони побачили неймовірно грубезну даму, котра приміряла білу шовкову сукеночку з велетенськими рожевими горошинами і задоволено оглядала себе в дзеркалі. Поряд стояла худа, як тріска, тітонька-продавець і вдавала страшенний захват від цієї огрядної кульки в горошки.

«Кулька в горошки» і «тріска» помітили веселунів за шибою. Продащиця розлючено витріщилася на Маргариту і Флоріана. Мабуть, вона вирішила, що їхні веселощі заважають бізнесу. «Кулька в горошки» погрозово піднесла кулака. Флоріан і Маргарита розреготалися ще дужче.

– Обережно! – проіржав Флоріан. – Зараз вона вийде і нокаутує нас!

Раптом Маргарита перестала сміятися. Вона схопила Флоріана за руку і потягла його далі. Флоріан опирався:

– Але ж, Маргарито! – вигукнув він. – Та стара розвалюха нам нічого не зробить! Ти що, злякалася?

– Не тому, – Маргарита взяла Флоріана під руку і прихилила голову до його плеча.

– Я просто уявила собі, що в такій-от крамниці стоїть наш Гансик, а перед вітриною якісь типи іржуть, як гієни!

– Ващ Гансик не приміряв би сукеночки в горошок! -Флоріан знову засміявся. Він, певно, уявив собі зазмаєрівського нащадка у білих воланах із рожевими горошками.

– Але ж ми сміялися не з сукенки, а з тітки, – сказала Маргарита. – А це підло. Ти навіть не уявляєш собі, як це підло. Я ще добре пам'ятаю, як страждала, коли хтось глузував із мене. А тепер сміюся сама!

Флоріан не став коментувати Маргаритину самокритику.

– До речі, про Гансика, – згадав він, – Він вже сказав удома, що Берті його вигнав?

Студент-математик Берті був репетитором Кальба та Гансика.

– Берті сказав, що Гансик зовсім безнадійний. Такого дурня, як він, ще світ не бачив. Його мозок міцно стулений, як черепашка здорового молюска!

Маргарита потерлася щокою до Флоріанового плеча.

– Прошу тебе, облиш цю тему, – сказала вона. – Дай мені провести безтурботну годинку. Якщо я почну думати про мого брата, відпочинку кінець!

Флоріан облишив цю тему й цілеспрямовано покрокував до міського парку. Вони знайшли лавочку між трояндових клумб і просиділи на ній безтурботну годинку, наставивши обличчя сонцю і заплющивши очі. Час від часу Маргарита мружилась і задоволено констатувала, що анінайменша хмаринка не наближається до сонця. Часом Флоріан ніжно цілував Маргариту у вухо. Або в шию. І тоді дівчина задоволено зітхала. Маргарита була би не від того, щоби провести ще одну таку саму годинку. Однак Флоріанові ніколи не вистачало терпцю спокійного всидіти на місці. А крім того, він боявся, що згорить його симпатичний носик.

– Шкіра вже напнулася, – поскаржився він. Маргарита, примружившись, поглянула на Флоріанів ніс.

– Він ще навіть не почервонів, – заспокоїла вона хлопця.

– За годину мій шнобель буде, як стоп-сигнал! Я ж знаю свій ніс! – сказав Флоріан. Він дуже пильнував свою красу.

– Зірви листок і накрій ним ніс, – запропонувала вона, вказавши на клени, що росли неподалік від їхньої лавки.

Флоріан обурено відмовився.

– Маєш розум?! – вигукнув він. – Щоби я сидів з листком на носі!

– А що тут такого? – здивувалася Маргарита.

– Це ж виглядає так по-дурному, – сказав Флоріан.

– Боже, Флоріане! І чого ти такий марнославний? – спитала Маргарита.

– Я зовсім не марнославний, – сказав Флоріан.

– Ще й який! Такий самий, як Уші-2! – Маргарита захихотіла. У класі Уші-2 вважалася королевою марнославства.

Флоріана так обурило цей докір, що він аж укусовив Маргариту за плече. Маргарита заверещала і хотіла дати хлопцеві ляпас, але той блискавично схопив її за руки. А в нього було набагато більше сили, ніж у неї! Маргарита спробувала звільнитися, та це їй не вдалося.

~ Забери свої слова назад! – зажадав Флоріан.

Маргарита засміялась.

– І не подумаю, – прохихотіла вона. – Людина, котра понад усе боїться, що в неї почервоніє ніс, марнославна!

Не відпускаючи Маргаритиних рук, Флоріан притиснув її до лавки.

– Ти негайно забереш свої слова назад, – прошипів він. Маргарита не второпала, чи він усе ще жартує, чи вже по-справжньому ображений. Вона засмикала ногами і закричала:

– А коли в тебе на бороді вискакує прищик, ти береш лікарняний, щоби тебе ніхто не побачив з цим потворством!

– То був не прищ, то був абсцес, ти, дурна корово, ти! – вигукнув Флоріан і притис Маргариту до лавки так сильно, що вона аж скрикнула від болю.

Старий пан із маленьким песиком на шнурку поспішив Маргариті на допомогу. Песик загавкав, старий закричав:

– Негайно відпустіть даму! Інакше я покличу поліцію! Геть спантеличений Флоріан відпустив Маргариту. Вона випросталась і потерла плечі.

– Що ви собі думаєте! Посеред білого дня! І вам не соромно? – вилаяв Флоріана старий, а потім вклонився Маргариті: -Ходімо зі мною, панночко, – сказав він. – Цей пан вас уже не скривдить. Я вам гарантую!

– Щиро дякую, – Маргарита вдячно посміхнулася. Вона встала, поправила футболку і сказала, звертаючись до літнього пана:

– Вже навіть у парку на лавочку не можна присісти. Відразу хтось підходить і чіпляється. Що за часи!

Флоріан із розкритим ротом сидів на лавці. Почуття гумору в нього було не надто розвинене.

Старий пан подивився на Флоріана з відразою. Було помітно, що йому дуже хотілося схопити хлопця за шкірку і потягти до найближчого відділку поліції. Однак він, мабуть, усвідомлював, що фізично на це не спроможеться.

– Ходімо, моя панночко, – сказав він до Маргарити. – Я вас виведу звідси! Він запропонував Маргариті руку. Дівчина взяла пана під лікоть.

– Там попереду, – старий вказав у напрямку дитячого майданчика, – ви будете в безпеці. Там багато матусь із діточками...

Маргарита неквапно попрямувала до дитячого майданчика попід ручку з літнім паном. Песик, помахуючи хвостиком, біг за ними. Не доходячи до майданчика, Маргарита зупинилася.

– Я краще піду додому, – сказала вона. – Після цього випадку в мене шок!

Старий пан поставився до цього з розумінням. На прощання він порадив Маргариті, щоби вона, навчена цією «пригодою», ніколи не сідала на лавочку в безлюдному закутку парку, і почимчикував зі своїм песиком далі. Маргарита, посміхаючись, дивилася йому вслід.

Щойно чоловік і песик зникли за кущами бузку, прибіг Флоріан, вимахуючи Маргаритиною торбою. Не встиг він виголосити своєї обуреної промови, як Маргарита, хихочучи, сказала:

– Я просто не хотіла розчаровувати сподівань літнього добродія.

Флоріан поставив торбу на стежку, обняв Маргариту і поцілував. Коли за деякий (некороткий!) час Маргарита вивільнилася з його обіймів, попереду, біля куща бузку, вона побачила пана з песиком.

– Тільки би він виявився короткозорим, – сказала Маргарита Флоріанові, – бо тоді всі його сподівання – коту під хвіст!

Флоріан підняв Маргаритину торбу, затис її під пахвою, другою рукою обняв дівчину за стегна, і вони пішли до виходу.

Він хотів запросити Маргариту на морозиво. Вона відмовилася, заявивши, що мусить іти додому.

– А от і неправда! – сказав Флоріан. – Ти підеш до Гінцеля!
– Спочатку додому, – ухилилася від прямої відповіді Маргарита.
– А тоді до Гінцеля, – наполягав Флоріан.
– Ну то й що? – дівчина зупинилася. – Нехай і так! Флоріан мовчки випустив торбу з рук, розвернувся і побіг.

Маргарита підняла її, стріпала з неї бруд, зітхнула й пішла на трамвай у напрямку Гшвандтнер-гасе.

Гінцель був у майстерні. Він саме згинав із тонесенького срібного дроту «павутиння». Маргарита поцілувала його в метелика на щоці.

– Ти пахнеш Кальбом, – сказав Гінцель.

Це, звісно, була цілковита нісенітниця. По-перше, від Флоріана нічим не пахло, а по-друге, Гінцель був би хіба останнім, хто міг би вчути цей запах. У нього ніколи не було тонкого нюху.

Гінцель просто знав, що Флоріан полюбляє забирати Маргариту з обіду в «малого італійця». Він довідався про це, коли одного разу сам вирішив зустріти Маргариту після її розмови з мамою і нашттовхнувся там на Кальба.

~ Тішся, що я тут, і дай мені спокій, – незворушно сказала Маргарита.

Гінцель, схиливши голову, колупався у дротах і зовсім не справляв враження такого, що тішиться.

– Я можу піти, – сказала Маргарита.

– Принаймні поцілуй мене, чи що, – сказав Гінцель.

– Я вже поцілувала, – сказала Маргарита.

– Ти поцілувала не мене, а метелика, – сказав Гінцель. Він підвів голову і заплющив очі. Маргарита задовольнила його прохання.

Розділ 6,

у якому Маргарита розуміє клопоти Кальба, але не поділяє поглядів Маріг-Луїзи

По дорозі зі школи Флоріан знову порушив складну проблему канікул. Не можна було на нього за це ображатись, адже планування відпустки – важливе питання в житті кожної людини. Маргарита це розуміла, та в неї все одно було таке враження, що на неї тиснуть.

~ Та не напосідай так! – відрубала Маргарита і скинула Флоріанову руку зі свого плеча. – Все не так просто! Спочатку я мушу підлизатися

до тата, а на це потрібний час!

Флоріан Кальб мав твердий намір на канікулах вирушити разом із Маргаритою в подорож Європою. На всі два місяці, з квитком «Іпіеггаіі», на який молоді дається велика знижка. Зі опальником, наметом і посудом. Уже кілька місяців він двічі на тиждень по обіді підпрацьовував помічником продавця у крамниці делікатесів, аби назбирати грошей на дорогу. А які запеклі суперечки зі своїми старими йому довелося витримати, щоби вибороти дозвіл на канікули без батьків! Старі Кальби ніяк не хотіли відпускати свого малого Кальба самого. «Поки ти не стоїш на власних ногах, а ходиш пішки під стіл, під мій стіл, -затято повторював старий Кальб, – ти будеш їздити у відпустку з матір'ю і зі мною!» А стара Кальбиха так само затято торочила: «У мене не буде жодної спокійної секундочки, якщо я знатиму, що ти так далеко від мене! І сам-самісінький!»

Те, що він збирався подорожувати зовсім навіть і не «сам-самісінький», а пліч-о-пліч із Маргаритою, Флоріан завбачливо приховав. Адже всього, що хоч віддалено могло бути пов'язане зі сексом, старі Кальби боялися, як вогню. На їхню думку, еротика лише відволікає від навчання та послаблює фізичний розвиток підростаючого покоління. Підростаюче покоління мусить ходити до школи, займатися спортом і слухатися батьків, а інше – зась!

Лише Флоріанова погроза, що в разі, якщо його не відпустять в омріяну подорож, він кине школу, примусила батьків задуматись. І все-таки потрібен був страшний скандал, аби старі Кальби нарешті збагнули всю серйозність погрози. Спочатку батько-Кальб кричав:

– Це смішно! Звичайно, ти не кинеш школу. Про це не може бути й мови! А як не будеш ходити добровільно, я знайду спосіб тебе примусити!

– Цікаво, який? – спитав Флоріан.

~ Якщо буде треба, я щодня водитиму тебе за руку! – погрожував старий Кальб.

Флоріан розсміявся. Він мав зріст метр вісімдесят п'ять і неабияку «раму», тоді як тато-Кальб був маленький худенький чоловічок.

– Якщо кинеш школу, – асистувала Кальбові Кальбиха, – то вже не будеш наш син! Житимеш у підвалах і зійдеш на пси!

На це Флоріан незворушно відповів, що в підвалі йому буде зручно, а «сходити на пси» він буде, працюючи штатним нарко-дплером і

позаштатним сутенером.

Тоді старі Кальби здались. Очевидно, вони і справді повірили, що їхній син може зробити таку блискучу кримінальну кар'єру. Після наради, яку було пошепки проведено за зачиненими дверима подружньої спальні, вони неохоче погодились відпустити нащадка в самостійну поїздку.

Тож Флоріан Кальб не мав жодних підозр, коли Маргарита брехала йому, що мусить випросити дозвіл у тата. Насправді ж усе було значно-значно складніше. Щоправда, в тата були певні плани на літо, які стосувались і Маргарити. Він хотів разом із дружиною та дітьми полетіти на місяць до Португалії. А на решту канікул збирався відіслати своє потомство до бабусі у Цветль. Однак татові плани – хай би там кого вони стосувались – не були для Маргарити непереборною перешкодою. Тато не мав звички когось до чогось примушувати. Від цього він уже давно відучився. Маргаритина проблема полягала в тому, що Гінцель теж хотів поїхати з нею у відпустку, і теж на всі два місяці. Він планував пожити на якомусь безлюдному югославському острові.

До цієї проблеми додавалася ще одна! Мамі Зовсім не хотілося до Португалії. Тобто їй не хотілося до Португалії з чоловіком і дітьми. Вона мріяла – нарешті! – поїхати у відпустку сама. Байдуже куди! Про це знала тільки Маргарита. Татові мама про це наразі нічого не сказала. Вона все ще не була впевнена, чи може собі дозволити здійснити цю мрію. Як пояснила вона Маргариті, їй треба було спочатку самій для себе вирішити цей конфлікт між обов'язком і бажанням. Маргариті було зрозуміло, що мамина самостійна відпустка означатиме для тата пекельні муки. І що він нізащо не погодиться їхати в Португалію сам із Гансиком і Меді. До того ж Гансик і так уже протестував проти Португалії. Він не любив сонця. А ще більше -середземноморські страви. До речі, Меді теж була не в захваті від Португалії. їй радше хотілося провести всі канікули зі своїм другом Пепі. А того відсилали на літо, до бабусі в Зальцбург.

Отож, тема відпустки була міною сповільненої дії. І Маргарита не хотіла стати тією, хто запустить її механізм. Вона казала собі: спочатку мама мусить вирішити свій конфлікт між обов'язком і бажанням! А тоді подивимося!

Маргариті було зрозуміло: від маминого рішення залежала і доля її, Маргаритиної, відпустки. Якщо мама зробить те, що вона вважає своїм «обов'язком», і поїде разом із родиною до Португалії, то Маргарита зможе просто сказати: «Забудьте про мене, в мене зовсім інші плани!» І тоді їй залишиться тільки вирішити проблему Гінцеля-Флоріана.

Якщо ж мама послухається свого «бажання» і не поїде до Португалії – отоді почнеться! Усіх жахливих деталей того, що саме почнеться тоді, Маргарита навіть не могла собі уявити. Втім, можна було передбачити, що тоді їй доведеться щось робити, щоби якимось порятувати «підклеєну» сімейну гармонію. Вона не зможе просто так узяти і покинути напризволяще тата з Гансиком і Меді. І їй доведеться замінити у відпустці маму. І на Флоріана-Гінцеля залишиться тільки один місяць канікул. І поділити цей місяць «фіфті-фіфті» буде абсолютно неможливо. Ні один, ні другий нізащо не задовольниться двома тижнями! Єдиною людиною, з котрою Маргарита могла б обговорити ці складні проблеми, була мама. Та саме через маму вона наразі не хотіла піднімати це питання. Якби мама помітила, що її конфлікт між обов'язком і бажанням створює труднощі для Маргарити, вона би тієї ж миті відкинула «бажання» й підкорилась «обов'язку». А цього Маргарита аж ніяк не хотіла!

Тож дівчина вже просто не могла чути це прекрасне слово «відпустка» й нічого не мала би проти, якби цього року канікул не було взагалі.

У четвер і п'ятницю Маргарита бавилась у медсестру. Пепі був доволі спокійним пацієнтом. Він дрімав, переглядав книжки з малюнками і дивився телевизор, просив Маргариту почитати йому вголос і кожні три години отримував ліки, три сухарики та горнятко рум'яноквого чаю. Від одноманітності й нудьги Маргарита теж не страждала. Першого дня її відвідав Флоріан, приніс смажену рибу в алюмінієвій фользі й попросив позайматися з ним математикою. Перед завтрашньою контрольною. Маргарита промучилася з ним кілька годин, упродовж яких її ангельський терпець повільно, та невпинно тріщав по всіх швах. І коли врешті-решт вона сказала: «І звідки в одній окремо взятій людині може бути стільки дурості?!» – Флоріан образився і вже не захотів займатися. Він увімкнув радіо і знайшов станцію з рок-музикою. А коли Маргарита попросила його стихити звук, бо поряд спить хворий Пепі, він образився ще дужче. Коли ж

дівчина відмовилася вийти з ним із кімнати Пепі, щоб у вітальні «побути разом без перешкод», Флоріан розлютився остаточно.

– А якого милого я взагалі приходив? ~ спитав він. – Я теж не знаю, – сказала Маргарита.

~ До дідька лисого! – вигукнув Флоріан і завершив на цьому свій візит.

Наступного дня прийшов Гінцель. Це втішило не лише Маргариту, але й Пепі. Малий обожнював Гінцеля.

~ Щойно я тебе побачив, я відразу видужав, – заявив він і зажадав, аби Гінцель обов'язково збудував з ним гелікоптер із «Лего». – Але не в ліжку! У вітальні!

Гінцель відніс ящик із конструктором «Лего» до вітальні і влаштував для Пепі на килимі тимчасове лігво з диванних подушок і ковдр. Але коли він хотів перенести туди хворого, виявилось, що Пепі вже знову заснув. Отож, гелікоптер Гінцелєві довелося будувати вдвох із Маргаритою. Вони з запалом узялися до роботи, час від часу вигукуючи страшні погрози на адресу кота Сепі, який вовтузився серед розкиданих деталей «Лего» і бавився ними в «мишки».

– Тобі часом хочеться бути маленькою? – спитав Гінцель у Маргарити.

– Часто! – відповіла Маргарита – А тобі?

– Залежно в чому, – сказав Гінцель. – Назад до своїх старих я би не хотів. Хіба до Закмаєрів!

Маргарита засміялась.

– Але Закмаєри перетворили би тебе на стокілограмову дитину. Ти би став Гансиком!

Гінцель надув щоки – так, що аж його метелик змінив свої обриси.

– Не смій насміхатися з Гансика! – Маргарита лягнула Гінцеля з обох боків по щоках, і з них зі свистом вийшло повітря.

– Я просто спробував відчутти себе на його місці, – пояснив Гінцель. Він обняв Маргариту і прошепотів їй на вухо: – Я ж люблю грубих. Я і в тебе закохався, бо ти була товстуха. У твоє сало! Тепер я продовжую тебе любити просто з вірності!

Ідилію парочки, що обнімалася серед подушок, перервав кіт Сепі. Він нявкнув, скочив на стіл, а звідти – Гінцелєві на плечі і, щоби втриматися там, уп'яв хлопцеві в тіло всі свої пазури.

– Сепі, гаде, я ж тобі не дерево! – заволав Гінцель.

Сепі перелякано зіскочив із його спини. Галас розбудив Пепі. Він причвалав у вітальню і обурено запитав:

– А чому ви почали будувати гелікоптер без мене?

– Ми тільки підготувалися, – заспокоїв його Гінцель. Пепі опустився на подушки й відштовхнув од Гінцеля Маргариту.

– Будувати будемо ми вдвох! – сказав він. – А ти... – звернувся він до Маргарити, – ти подаватимеш нам потрібні деталі.

– А чого це я маю бути вашим підручним? – запротестувала Маргарита.

– А того, – вигукнув Пепі, – що ти дівчина! А дівчата не можуть будувати гелікоптери!

– От так-так, – засміявся Гінцель. – Отаке-то виховання у феміністичних колах!

Маргарита підвелась і пішла до кухні. «О'кей, – сказала вона собі. – Ну, то дівчина піде до плити – туди, де їй і місце!» – і почала прибирати в кухні, стурбовано розмірковуючи, звідки в малого такі дивні погляди.

Вечорами в четвер і п'ятницю Маргарита допізна дискутувала з Марі-Луїзою, яка поверталася додому сповнена нових вражень і розповідала всілякі дивні речі. Виявляється, на конференції йшлося зовсім не про езотерику, як припускала мама. Це захоплення в Марі-Луїзи вже минуло!

Тепер вона цікавилася Місяцем. Вона хотіла досягнути місячну релігію. Місяць, повчала вона Маргариту, – це жіночий принцип. Натомість Сонце – чоловічий. І з цим треба боротися. Треба повернутися до жіночого принципу. Спочатку, повідомляла вона здивованій Маргариті, на землі панував матріархат, і люди поклонялися Місяцю, й усе було добре. А тоді настав патріархат, і люди почали поклонятися Сонцю, й усе стало погано!

Ма-Лу розповідала про «Богиню космічної ночі» та про «Магічне в жіночому». Маргарита, яка була невисокої думки про місячних богинь і магію, сперечалася, відстоюючи фемінізм без магії та без Місяця, Ма-Лу їй перебивала, Маргарита не давала себе перебивати і намагалася переконати Ма-Лу, що все можна вирішити на засадах елементарного партнерства, і чула у відповідь, що вона має надто «вужькі» погляди.

У суботу, з головою, переповненою місячними премудростями, Маргарита повернулася додому. На порозі її зустрів похмурий тато. Він був такий знервований, що навіть кінчики його вусів, які зазвичай закручувалися догори лагідними шітками, цього разу сумно звисали додолу.

Маргарита здогадувалася, що до такого розпачу тата довела подвійна нічна самотність, але вдала, ніби нічого не помічає. Як найвеселішим тоном вона поцікавилася:

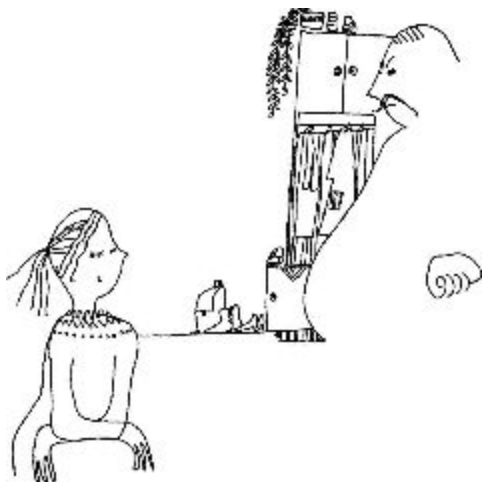
– Ти вже поснідав, тату?

– Звичайно, – відповів тато крижаним голосом.

– А мама і Меді де? Пішли за продуктами? – веселеньким голосом провадила Маргарита.

– Припускаю, що так! – голос тата не хотів танути.

– Скажи, тату, ти на щось злий? – спитала Маргарита з удаваною наївністю.

– Та що ти! – саркастично заперечив тато. – Як ти могла таке подумати! Для цього ж немає анінайменших підстав, правда?

~ Певно, що ні, тату, – промуркотіла Маргарита. Тут тато не витримав:

– Ти що, знущаєшся з мене?! – закричав він. – Просто так береш і прогулюєш школу, щоби доглядати за тим нечемою, і навіть не вважаєш за потрібне повернутися ввечері додому.

– Тату, хто нечема? – Маргарита несхвально похитала головою.

– Вибач, ~ сказав тато. – Це в мене просто вирвалося. Звісно, бідний Пепі ні в чому не винний!

– А що ти маєш проти того, щоби я переночувала в Марі-Луїзи? – спитала Маргарита. – Це ж до певної міри теж мій дім. Мені було приємно поспати у своєму колишньому ліжку.

– Твоє ліжко ~ тут! – Тато показав вказівним пальцем, грубим, як добряча ковбаска, в напрямку Маргаритиної кімнати.

Тоді розсердилася Маргарита.

– Яке ліжко я вважаю своїм, шановний тату, – це, мабуть, моя особиста справа, і не тобі це визначати!

– Ах так! – від обурення татове обличчя налилося кров'ю, чоло та щоки почервоніли. – Так-так! – верещав він. – Якщо хочеш, можеш завести собі всюди по ліжку! Ще одне в Гінцеля, а ще одне, можливо, в того дурника Кальба!

– Ну, тату! – Маргарита не могла стримати сміху. Надто комічною їй видалась ідея мати власне ліжко у квартирі Кальбів.

– Перестань сміятися! – Тепер у тата почервоніли ще й вуха.

Маргарита намагалася повернути собі серйозний вираз обличчя. Коли їй це вдалося, вона присіла на канапу, слухняно склала руки на колінах, подивилася на тата і сказала:

– Отже, я вже не сміюся. Мов до мене твої слова. Я тебе уважно слухаю.

Тато був спантеличений. Він не знав, як провадити далі цей діалог без Маргаритинового опору.

– Отже, – сказав він, – отже...

– Отже що? ~ поцікавилася Маргарита.

– Отже! Кожна людина має обов'язки! – Тато знову більш-менш увійшов у свою роль. – Твій обов'язок – школа. І ти повинна виконувати цей обов'язок.

Маргарита кивнула.

– Я теж так вважаю, тату!

– Вважати замало. Ти його не виконуєш! От у чому річ! – вигукнув тахо, затиснув кінчики вусів між великим і вказівним пальцем і почав смикати їх донизу.

– Виконую, – сказала Маргарита. – Через місяць я принесу тобі табель зі середнім балом приблизно 1,3. А це – неабищиця.

На мою думку, це трішки більше, ніж нормальне виконання обов'язку.

Тато гепнувся у фотель навпроти Маргарити.

– До виконання обов'язків належить також відвідування уроків! – Він потягнув себе за вуса так, що його верхня губа випнулася набагато більше за нижню. – Я теж мушу щодня ходити на фірму і не можу прогулювати. Бо інакше я втратив би роботу!

– Прошу? ~ Маргарита нахилилась уперед. Вона не розчула татових слів. Коли хтось натягує верхню губу на нижню, чути лише невиразне шамотіння.

Тато відпустив вуса і повторив свою тезу про обов'язки, відвідування уроків і втрату роботи. Маргарита заперечила:

– Та мені справді нічого не загрожує. Мене не виженуть.

– Але що це за ставлення до праці! – вигукнув тато.

– Ах, тату! – Маргарита встала, присіла на поручні татового фотеля і прихилила голову до його чорних кучерів. Вони пахли рум'янком і цигарковим димом.

– Не верзи таку бридню, – тихо сказала вона в кучері. – Ставлення до праці і все таке інше – це ж не має значення, тату! – Маргарита занурила руку в кучері й почухала татів череп. – Я ж не хрущ, якого можна закрити в сірниковій коробці. Я хрущ, який літає!

Тато зітхнув. Коли йому чухали голову, він завжди ставав безпорадний.

– Так, так, – пробурмотів він. – Ви всі літаєте, а я товстий тупака, котрий не може навіть повзати!

– Та ні, тату! – Маргарита поцілувала чорні кучері. – Ти тато-хрущ, котрий тішиться, що його донечка-хрущ вміє так гарненько літати. Хіба ні?

– Ні, – пробурмотів тато.

Трохи згодом повернулися з магазину мама та Меді.

Меді хотіла знати, як почувається Пепі й чи можна буде його відвідати сьогодні або завтра. Мама поцікавилася татовим настроєм і спитала, чи вчинив він Маргариті скандал.

Маргарита повідомила Меді, що Пепі все ще лежить у ліжку, та його можна провідати будь-коли, якщо тільки Меді не боїться заразитися. А мамі прошепотіла:

– Він спробував.

– Хто що спробував? – перепитала Меді, яка завжди чула шепіт за кілометр. – Чому ти щось приховуєш, Маргарито? Що мені вже знову не можна знати?

Маргарита проігнорувала нарікання Меді.

– I am him over, – сказала вона до мами. – Against me, he never comes up!*

Мама засміялася. Меді заверещала:

– Не говори англійською, Маргарито, щоби я не могла нічого зрозуміти!

Мама хотіла відвернути увагу молодшої доньки і витягла з торби пакетик Гумових ведмедиків:

– Дивися, Меді, – поманила вона. – Тут твої гумові ведмедики! Меді навіть не глянула у бік цукерок.

– Якщо ти така підла, – закричала вона на Маргариту, – то я теж буду підлою і не перекажу тобі те, що конче мушу тобі переказати! Що, з'їла?

– Do, what you don't can let**, – сказала Маргарита до Меді. Часом їй подобалося дратувати сестру.

– Я тобі точно-точно-точно нічого не скажу! – верещала Меді. Маргарита допомогла мамі порозкладати продукти, частину

* Моє було зверху. Йому мене ніколи не перемогти, (англ.) – Тут і далі Маргарита говорить не зовсім правильною англійською.

** Роби те, чого не можеш облишити! (англ.)

*** Одного дня сестро, я відріжу тобі язика, (англ.)

– в холодильник, частину – на полиці.

– One day sister, I cut up your tongue***, – сказала вона Меді. Вона не повірила, що Меді справді мала передати їй якусь важливу інформацію.

– А це дуже важливо! А тепер ти ніколи про це не дізнаєшся! – не вгавала Меді.

Мама закрила руками вуха.

– Меді, благаю! – скрикнула вона. – Це неможливо витримати, верещи, будь ласка, трішечки тихіше!

Меді, навіть коли говорила нормально, мала доволі різкий голос, а коли вона була збуджена, то верещала, як бензопила без мастила.

– Не можна кричати тихо! – закричала Меді, схопила мішечок із гумовими ведмедиками, розірвала його, кинула до рота кілька цукерок і вибігла з кухні.

Мама відкрила вуха.

– Здурити можна від цієї дівчини! – сказала Маргарита.

– Те, що ця дівчина конче мусила тобі переказати, – це що приходив Конні і хотів терміново з тобою поговорити.

– Сусідський Конні? – Маргарита була дуже здивована.

Сусідський Конні ще ніколи не хотів із нею терміново поговорити. Дотепер він дзвонив у двері зазмаєрівської квартири, тільки щоби позичити викрутку, цигарки або кубики льоду. Маргаритині контакти з Конні обмежувалися світською балачкою в під'їзді чи на трамвайній зупинці. А впродовж деякого часу, та це було вже давно, вона кілька разів зустрічала його в Габрієли. Тоді Габрієла ходила з таким собі Ебергардом, а цей «давним-давно забутий» Ебергард був однокласником Конні.

Конні був на рік старший за Маргариту. Він уже закінчив школу. Кілька днів тому склав випускні іспити.

– Що він міг від мене хотіти? – ламала голову Маргарита, жуючи пасмо волосся.

– Може, він запалав до тебе полум'яною пристрасстю! – засміялася мама.

– Але тоді це якась загальмована пристрассть! – Маргарита теж засміялася. – Йому треба було зробити це десять років тому. Тоді я би відповіла йому взаємністю.

– Більшість речей у житті отримуєш тоді, коли вже їх не хочеться, – зітхнула мама.

– У Конні така класна дівчина! – Маргарита виплюнула пасмо. – Ти бачила? Така чорнява красуня. Вона приходить до нього тричі на тиждень. І завжди за дванадцять дванадцята панічно втікає!

Мама кивнула. Певно, на останній трамвай!

До кухні зайшов тато. Він переглянув продукти, які мама з Маргаритою ще не встигли сховати. Маргарита помітила, що кінчики його вусів знову були скручені в шістки.

Тато радісно схопив пластикову склянку, в якій у молочній рідині плавала коричнева кулька.

– Копчена моцарела! – вигукнув він. – Чудо-о-о-о-во! А свіжий базилік купила?

Мама мовчки витягла з торби вазонки із базиліком. Тато відкрив пластикову склянку і з насолодою принюхався до сиру.

– А ми його з'їмо сьогодні чи завтра? – спитав він. Мама промовчала.

Тато поставив склянку на холодильник.

– Вельмишановна зі мною не розмовляють? Мама мовчала.

– І як довго вельмишановна мають намір продовжувати мовчанку? – Тато закрив покришкою скляночку з моцарелою.

Мама прихилилася до дверей і схрестила руки на грудях. І продовжувала мовчати.

Тато звернувся до Маргарити:

– Вона на мене зла. Тільки тому, що я насмілюся висловити свою думку!

– Він висловив її досить голосно! – мама також зверталася до Маргарити. – Горлав, як навіжений! Можеш бути певна, весь будинок

почув кожне слово, від першого до останнього поверху!

– Ну, добре! Мені шкода, вибач! – тепер тато знову звертався до мами. – Що я мушу зробити, щоби повернути твою прихильність?

Маргарита, прослизнувши повз маму, вийшла з кухні. Вона не хотіла стояти на заваді примиренню батьків. У її присутності – це вона помічала вже кілька разів – мама була набагато менше готова до компромісів. Напевно, припускала Маргарита, мама хотіла бути для неї взірцем стійкості.

У коридорі Маргарита позіхнула. Давалася ознаки майже безсонна ніч. Маргарита поміркувала, чи не прилягти їй на пообідній сон. І вирішила дозволити собі таку виняткову розкіш. «Але перед тим, – подумала вона, – заскочу до Конні. Бо інакше я не зможу задрімати з цікавості!»

Розділ 7,

у якому два будинки мрій перетворюються на один

Двері сусідської квартири відчинила мама Конні.

– Ах, Маргарито! – вигукнула вона, впустила дівчину до квартири і провела у вітальню. Маргарита ще ніколи в житті не заходила в сусідську квартиру так далеко. Дотепер її пускали лише в коридор.

Дівчина сіла у квітчастий фотель, на який їй вказала мама Конні. Ошелешена розкішшою вітальню, Маргарита примружилася. Вона ще ніколи не бачила в одному приміщенні стільки меблів і декорацій усіх видів і гатунків. «Як в антикварній крамниці, хіба що порошок нема, а все чистесенько вилізано!» – подумала вона.

Мати Конні зрозуміла Маргаритину реакцію по-своєму. Вона з гордістю оголосила:

~ Я пристрасна колекціонерка! От тільки через це з часом у помешканні стає трохи тісно!

Мати Конні справді мала рацію! Усім тим мотлохом, напханим у вітальню, можна було спокійно вмешлювати п'ятикімнатні апартаменти. Крім стола з шістьма кріслами, Маргарита мала нагоду оглянути м'який куток для восьми осіб, журнальний столик, телевізор, книжкові полиці, дві старовинні сільські шафи (одну полаковану й одну пофарбовану), дитячу колиску (в ній замість немовляти розмістилися вазонки), два обтягнуті рожевою тканиною ослінчики

для молитви, креденс (у стилі бідермаєр, із купою гнічників нагорі), самовар (латунь, із рельєфними гірляндами), прядку (перелаштовану на торшер), дерев'яну скриню (ковану), письмовий пульт (у ролі міні-бару), бочку для масла (перетворену на підставку для газет), ночви (з граніту, повні кактусів) і велетенський вівтар, де замість ікони була причеплена фотографія тата Конні. На двох стінах рядочком висіли старі дзеркала, помножуючи всю цю пишноту до неможливості.

– Конні зараз прийде, він вибіг у кіоск, – сказала мама Конці. – Я зроблю нам каву.

Маргарита була така вражена незвичним інтер'єром, що навіть не запротестувала проти кави, хоча боялася, що це може вплинути на її пообідній сон. Мати Конні вибігла до кухні, Маргарита вмостилась у фотелі. Зі стелі над нею нависало велетенське колесо від воза. Воно було драпіроване рожевими оборками, а спиці прикрашені безліччю лампочок. Маргарита заплющила очі.

Конні повернувся швидше, ніж його мати встигла зварити каву.

– Гей, пані сусідко! Оце звичаї! Не ночувати вдома, вештатися десь цілу ніч, а тоді серед білого дня бавитись у сплячу красуню! – вигукнув він.

Маргарита виринула з дримоти.

– Звідки ти знаєш, що я роблю вночі? Конні посміхнувся.

– Поки твоя мама не зачинила вікно, з новинами вашого життя могли ознайомитися всі мешканці. Та й потім – теж! -Він показав на свою маму, котра принесла каву. – Моя мамуча сьогодні спеціально не вмикала порохотяг, боячись пропустити продовження зазмаєрівської епопеї!

Мати Конні поставила каву та філіжанки на журнальний столик.

– Я цікавлюся життям людства. – Здавалося, вона аніскілечки не знітилася. – Це – «Арт деко», – пояснила вона, підсуваючи Маргариті філіжанку.

Маргарита почувалася зобов'язаною пробурмотіти: «Дуже гарно», – і детально розглянула філіжанку. Вона була як дві краплі води подібна на розпаровані горнятка в господарстві цветльської бабусі. Маргарита вирішила під час наступного візиту до Цветля знайти на горищі старий посуд, забрати додому і показати антикварові. Можливо, подумала вона, це принесе несподіване збільшення кишенькових грошей.

Мати Конні налила каву й сіла поряд із Маргаритою. Конні підсунув до столика ослінчик для молитви й уюмився на ньому.

Мати Конні сказала:

– Отож, Конні зараз у дурній ситуації. А все тому, що він завжди такий спонтанний. І завжди лізе поперед батька в пекло! А тоді пошивається в дурні! Ясно, що треба було дати завдаток, але чому це завжди мусить робити саме він? Інші теж не бідніші за нього! Вони би теж могли...

– Мамучо, – перервав Конні материнський словесний потік, – чи можу я спочатку пояснити пані сусідці, про що йдеться?

– Звичайно, пардон! – мама Конні лагідно усміхнулася синові.

– Моя дівчина і я... – почав Конні, та мати його знову перебила.

– Ти її вже, напевно, бачила, Маргарито! Вона часто до нас заходить!

– Мамучо! – закричав Конні.

– Мовчу, мовчу, – мама Конні зробила винувату міну.

– Отже, ми з Мартіною, – продовжив Конні, – хотіли цього року поїхати на все літо до Греції. Там є будиночок, про який я мрію вже чотири роки! Я милувався ним щоразу, коли ми відпочивали там з батьками. А цього року я – цілком випадково -познайомився з одним типом, котрий знає власника. І винайняв цей будинок!

– У березні! – знову втрутилася мама Конні. – Ця нещасна дитина заплатила наперед за всі два місяці!

– Бо інакше хтось би вихопив мені його з-під носа! – вигукнув Конні. – Люди записуються в чергу, щоби потрапити в цей будинок.

– Але тато вважає, що вистачило би дати завдаток, – сказала мама Конні. – А наш тато...

– Мамучо! – викрикнув Конні – Якщо ти мене ще раз Переб'єш, проллється кров!

Погроза подіяла. Мати дала синові спокійно договорити, і Маргарита довідалася, що Конні зі своєю дівчиною Мартіною, її сестрами Габі й Урсі, а також з приятелем Андреасом, його дівчиною Бібі та її подругою Лотті хотіли провести літо в цьому грецькому «будинку мрії». Але тепер Мартіна провалилася на Іспиті з математики і їй перенесли його на осінь. І тато категорично заборонив їй їхати до Греції. За кару Мартіна мусила провести все літо у бабусі в Ішлі, а

щоби зробити покарання ще суворішим, тато звелів їй тричі на тиждень по дві години займатися математикою з репетитором.

Сестри Габі й Урсі молодші за Мартіну, і без старшої сестри їх не відпускають. А друг Конні Андреас передучора потрапив па мопеді в аварію і тепер лежить у лікарні в гіпсі. Учора він довідався, що гіпс на ногах знімуть тільки через шість тижнів, а хребет буде в гіпсовому корсеті три місяці. Отож, як учасник подорожі до Греції він відпадає. А його подруга Бібі не хоче покинути свого бідного загіпсованого хлопця. А її подруга Лотті не хоче їхати до Греції без Бібі. Якщо вже без Бібі, то ліпше з батьками, бо вони летять у США.

Так чи інак, тепер у Конні був прекрасний будинок на грецькому острові, та не залишилося нікого, хто би міг скласти йому товариство.

– Всі інші мої друзяки, – зітхнув Конні, – вже давно спланували свої канікули і не можуть змінити плани!

– За таких обставин Конні найліпше було би залишитися вдома, – знову втрутилася мама Конні. – Але після всіх тих мордацій із випускними іспитами він таки заслужив собі гарні канікули. А крім того, якщо в Ішлі Мартіну охоронятиме її дра-кониха-бабуся, то він все одно не матиме з того жодної користі. І взагалі, на мою думку, йому слід триматися подалі від цієї жахливої сімейки! Мартіна дуже мила, але ця ідіотська родинка вважає, що це наш Конні винен у тому, що вона провалила іспит. Вони стверджують, що він заважав їй вчитися. Він – їй! Він же сам блискуче склав іспити! Якщо йому вистачило часу на підготовку, то їй, певно, теж нічого не мало би завадити.

– Я хотів дати оголошення в газету, щоби знайти піднаймачів, – сказав Конні, – але ж ніколи не знаєш, хто зголоситься. От я і подумав, ану ж спочатку спитаю пані сусідку. Чи ти теж уже маєш якісь плани?

Конні витягнув із кишені штанів гаманець, а з нього – фотографію і підсунув її Маргариті.

– Це він!

На фотографії був білий двоповерховий будиночок із пласким дахом, блакитними віконницями та дверима й білим балкончиком над входом. До дверей вели дві сходинки. На них дрімало двійко рудих котів.

Обабіч сходинок у зелених бляшаних відрах росли олеандрові деревця.

– Там відразу за ним починається море, – пояснив Конні, – а навпроти – кав'ярня «Липке крісло». Вона так називається, бо там можна приклеїтися дупою до пластикових стільців. А поряд – стара капличка, але вона зачинена!

– Ми вже багато років відпочиваємо в тому селищі, – сказала мама Конні, – і було би справді дуже прикро, якби тепер, коли він нарешті винайняв будинок своєї мрії, все зірвалося.

– Матусю, серденько, а чи не хочеш ти піти до кухні і почати потроху готувати хавчик? – спитав Конні.

Мати Конні підвелася.

– Так-так, – сказала вона без краплини образи в голосі. – Я зрозуміла твій тонкий натяк!

Вона долила Маргариті й Конні кави і вийшла з вітальні.

Маргарита втупилась у фотографію. Вона відразу ж упізнала цей будиночок. То був будинок не лише сусідової, але і її власної мрії.

Торік Закмаєри були у відпустці в Греції. На острові Нак-сос. Одного разу Маргарита, мама та Меді поїхали на прогулянку катером. Тато і Гансик, звичайно ж, не брали в цьому участі. Такий стрес їм був не до вподоби! У відпустці тато і Гансик

завичай лежали в тіньочку або плавали на надувних матрацах. Катер тричі причалував у портах сусідніх островів. За третім разом – на острові Паром. І тут Маргарита побачила цей дім. Двоє англійців, обгорілих на сонці, один молодий, другий старший, сиділи на білих сходинках перед вхідними дверима, попиваючи з бляшанок пиво. Вони запросили на пиво маму та Маргариту. Але Меді цього не допустила.

«Якщо в них нема пива для мене, – обурено закричала вона, то про це не може бути й мови! Вічно ви знайомитеся з людьми, котрі не мають дітей. Вас ніколи не цікавить, щоби мені теж було з ким побавитися!»

Маргарита закохалась у будиночок з першого погляду. Вона часто згадувала про нього, навіть після відпустки.

– Звичайно, ти можеш взяти з собою, кого захочеш, – сказав Конні.
– Що більше, то краще. – Він нахилився до Маргарити. – Хата дорожча, ніж я сказав своїй мамучі. Якщо я не знайду піднаймачів, я повний банкрут.

У Маргаритиній голові клубочилися, наштовхуючись одна на одну, різні думки. «Гінцель хоче поїхати з тобою в Югославію! Флоріан хоче

подорожувати з тобою Європою! А якщо мама послухається свого бажання, тобі загрожує Португалія! Май розум, не ускладнюй ситуацію ще більше!»

Однак раптом усі думки кудись поділися, й у Маргаритиній голові залишилось одне-єдине, напрочуд спокійне міркування: «Я хочу в цей будинок, а що хочуть інші – мене не обходить!»

Маргарита поклала фотографію на журнальний столик і кивнула Конні.

– Правду кажучи, в мене була ціла купа планів, – сказала вона, – але можеш на мене розраховувати, вважай мене своїм піднаймачем!

Маргарита навіть не запитала про ціну. «Задля здійснення деяких мрій, – сказала вона собі, – можна забути про ощадливість». Ударивши по руках, вони зафіксували укладення угоди і з'їли по тарілці грецького салату, який приготувала мама Конні. Жуючи, Маргарита ще встигла отримати від доброї жіночки деяку цінну інформацію про вартість умеблювання вітальні, а тоді, тихенько наспівуючи собі щось під ніс, почимчикувала в рідну домівку, дивуючись своїй радісній безтурботності. Вона ж сама визнавала, що в такій ситуації радше пасував би панічний настрій. Урешті-решт, можливі конфлікти з різними рідними та близькими особами через її рішення – це аж ніяк не дрібниця!

Маргарита розмірковувала, з ким першим вона поділиться своїми планами на літо. Тут у неї був величезний вибір! «Ні в якому разі не з Гінцелем, – подумала вона. – Він негайно впаде в депресію. А це мене похитне, і я зміню своє рішення. Йому не подобається Парос. Він каже, що це острів для багатеньких снобів! Він хоче в якесь югославське задуп'я! Винаймати комірчину в тамтешнього листоноші!»

«Спочатку я поговорю з Флоріаном, – міркувала далі Маргарита. – Він буде лаятись і сваритись. Отже, я теж зможу лаятись і сваритись. І це буде трохи легше!»

Проте за хвилину Маргарита стояла перед своєю родиною, яка в повному складі обідала у вітальні. Всі як один відірвалися від поглинання моцарели і хором запитали:

– Ну, то що хотів від тебе Конні?

«Хто перший питає, той перший отримує відповідь», – подумала Маргарита, сіла між мамою та Меді й, утупившись у скатертину,

заговорила:

– Ми домовилися, що проведемо все літо разом на Паросі, в будинку, про який, як виявилось, мій обоє, незалежно одне від одного, вже давно мріяли!

Раптом усі припинили жувати. У кімнаті запанувала могильна тиша.

Маргарита відвела очі від скатертини і подивилася на присутніх. Гансик сидів із відкритим ротом, Меді покусувала нижню губу, мама посміхалася. Тато мружив очі, ніби його засліплювало сонце, і закручував кінчики вусів у напрямку підборіддя.

– Мені шкода, – сказала Маргарита, – якщо я цим перекреслила чийсь плани.

– Облиш ці свої пишномовні фрази! – Тато відпустив вуса, стиснув руки в кулаки й ударив ними по столі так, що аж тарілки перелякано затанцювали.

Меді закричала: '

– Тоді я теж не поїду в Португалію! Тоді я поїду з Пепі до його бабусі. Вона сказала, що візьме мене! Пепі її вже питав!

– А я залишуся на все літо в нашої бабусі! – вигукнув Гансик.

– Ви що, всі повар'ювали? – тато підскачів і забігав по вітальні * від вікна до дверей, від дверей до вікна. Вперед назад, вперед назад. Коли тато хвилювався, він не міг всидіти на місці.

– Закмаєре, припини бігати, – сказала мама – Для мене твоя біганина – як психотерор. Мене це лякає.

Тато гепнувся на канапу.

– Я не вважаю доцільним, – сказала мама, – насильно запихати невдоволених дітлахів у літак до Португалії.

– Що ви всі раптом почали мати проти Португалії? -поцікавився тато.

– Закмаєре, йдеться не про Португалію, – м'яко сказала мама. – Йдеться про те, що в цій сім'ї кожен хоче відпочивати відповідно до власних бажань.

– А в тебе які бажання? – визвірився на маму тато. – Кажі спокійно, ну, давай! – він підскачів і знову почав бігати взад уперед між вікном і дверима. – Ну? Вельмишановна хоче з Марі-Луїзою на Північний полюс? Чи самотійно в Нікарагуа? У гарної жінки в дорозі завжди є купа шансів завести нові знайомства!

Мама відхилилася на своєму кріслі назад і, морщачи чоло, спостерігала за татовою біганиною.

– Пардон! Забув! Це ж психотерор! – Тато знову гепнувся на канапу.

– Дякую, Закмаєре! – Мамине чоло розгладилося. Вона задумливо розглядала свого товстезного чоловіка, котрий відсапу-вася посеред подушок. – А що би ти сказав на те, – спитала вона, – якби ми, ти і я, поїхали кудись самі-одні, тобто вдвох? Можливо, в Шотландію? Ти ж давно вже туди хотів.

– Ти і я, тільки вдвох? – тато вирячив очі.

– Що, правда, незле? – мама доброзичливо посміхнулася до спантеличеного тата.

Ця посмішка вколола Маргариту, мов ножем у серце. Вона була не просто доброзичлива, але і жертвна. Однак, здавалося, крім Маргарити, цього не помітив ніхто. Ніхто ж, окрім неї, і не знав, що мама мріяла провести відпустку сама-одна, а не сама-удвох.

Меді та Гансик збагнули, що тато вже не чинитиме опору здійсненню їхніх найпотаємніших мрій. Меді з різким вереском-писком поскакала в коридор, щоби зателефонувати Марі-Луїзі та Пепі.

Гансик посміхнувся широкою посмішкою, як ясний місяць на малюнку в дитячій казочці. Він швиденько наклав собі на тарілку залишки моцарели, напхав нею рота і радісно заговорив, розпльовуючи довкола маленькі шматочки сиру:

~ Це буде прекрасне літо! Я здурію від щастя!

Маргарита позбирала брудний посуд і хотіла віднести його до кухні.

– Я сам! – Гансик забрав у неї стос тарілок. Маргарита скам'яніла, мов дружина Лота, і дивилася братові вслід. Це неможливо! Гансик добровільно рухається! Гансик допомагає! Гансик – а про це свідчило дзеленчання, що долинали з-за дверей – навіть складає посуд у посудомийну машину! А тоді Гансик повернувся назад і запитав сестру:

– Маргарито, можеш мені пояснити задачі з математики? Дружина Лота ожила. Маргарита кивнула:

– Певно, що так, – сказала вона і подумала: «Ми є свідками справжнісінького дива. Тепер головне – не припуститися помилки, бо інакше диво загнеться в зародку!»

Маргарита пішла за братом до кімнати. Гансик витягнув із портфеля зошит і підручник з математики.

– Ціле літо у Цветлі! – сказав він. – Я просто не вірю, що може бути стільки щастя нараз!

Маргарита абсолютно не могла собі уявити, де у цветльському літі криється хоч краплиночка щастя, але вона кивнула Гансикові. Вона вже давно не бачила, щоби її брат так щиро радів. Щоправда, вона підозрювала, що Гансикове щастя пов'язане з можливістю непорушно лежати під грушею і поглинати неймовірні кількості бабусиних харчів, але вирішила не зосереджуватися на цій думці.

Гансик розгорнув підручник з математики. Його щаслива міна враз спохмурніла. Маргарита вклала у свій голос максимальну впевненість:

– Ми двоє мудрагелів, і ми з цим швидко впораємося! Ми це зараз полускаємо, як горішки!

Гансик показав сторінку з вправами.

– Він сказав, що це легесеньке домашнє завдання! Дитячі забавки! Але я не можу, тут два невідомі, я цього не розумію!

Маргарита взяла книжку в Гансика з рук і подивилася на підкреслені приклади. Ні, ці рівняння були не дитячими забавами – вони були просто немовлячими. Та Маргарита вдала, ніби мусить добре подумати. Здавалося, Гансикові це сподобалося.

Перша задача була така: «У Фріца дві скарбонки. Якщо в одну з них він покладе ще п'ять шилінгів, то в ній буде стільки само грошей, скільки й у другій. А якщо у другу він додасть ще десять шилінгів, то в ній стане вдвічі більше, ніж у першій. Скільки грошей у кожній із його скарбонок?»

– Маєш рацію, – почала Маргарита. – Ми тут маємо справу з двома невідомими.

Гансик гордо кивнув.

– А що в нас буде «ікс», а що «ігрек»? – спитала Маргарита. З надією в голосі Гансик відповів:

– «Ікс» буде Фріц, так?

Маргарита придушила в собі ознаки сум'яття. Вона просто сказала:

– Знаєш, це не дуже добра ідея. Фріц же нам відомий. Невідомі нам гроші в скарбничках.

– Точно! – вигукнув Гансик. – Гроші в одній скарбничці -це «ікс», а в другій – «ігрек»!

Маргарита захоплено закивала.

– А що тепер? – зробивши це грандіозне відкриття, Гансик знову був розгублений і безпорадний.

– Оскільки в одній скарбничці на п'ять шилінгів більше, ніж в другій, – пояснювала Маргарита, – ми можемо сказати, що «ікс» плюс п'ять дорівнює «ігрек». А «ігрек» плюс десять дорівнює «ікс» помножити на два..

Маргарита замовкла. Не виглядало на те, що Гансик стежив за ходом її думок. Дівчина подумала, що вміти порахувати й вміти пояснити – два цілком різні таланти. А мати до цього терпець – третій талант. '

– У тебе ще є колекція кульок-мармульок? – спитала Маргарита.

Гансик кивнув і приніс коробку зі скляними кульками. Маргарита відібрала п'ятнадцять червоних кульок і двадцять зелених. Червоні вона поклала на одну купку, зелені – на іншу.

– Нехай це будуть наші скарбонки, – Маргарита показала на купки. – Червоні – це «ікс», а зелені – «ігрек»!

І Маргарита почала бавитися з братом мармульками, аж поки Гансик не зрозумів. Інші сім задач, у яких ішлося про однокласників, кораблі, вугілля двох сортів, кілометри на годину, печиво, безробітних і молоко, Гансик вирішив самостійно та без допомоги мармульок.

Після виконання цієї роботи Гансик страшенно стомився, та водночас був дуже гордий собою.

– Маргарито, – похвалив він сестру, – ти найкращий репетитор на світі. В того дурнуватою Берті я ніколи нічого не розумів. А з тобою я відразу все второпав!

– Певно що так, Гансику! – сказала Маргарита і залишила брата, сумно думаючи: «Бідоласі не потрібний репетитор, бідоласі потрібний цілісінькій батальйон добровільних помічників у галузі розвитку!»

Розділ 8,

у якому Флоріан пускається берега, а тато ненароком дезінформує Гінцеля

Суботній вечір Маргарита провела на дискотеці «Конекшен». Загалом, вона не дуже любила дискотеки. Музика, яка там гриміла, була для неї заголосою і не надто відповідала її смаку. Маргарита ~ під

впливом Гінцеля – стала фанаткою джазу. Фанаткою Моцарта вона була з власної ініціативи. Поп- і рок-музику вона цінувала тільки в певних межах, а диски, які ставив ді-джей «Конекшену», здебільшого перебували поза цими межами. Крім того, Маргарита не любила «вимахуватись». Останнім часом необхідність трансформувати свій душевний стан у рухи на переповненому танцмайданчику охоплювала її тільки зрідка.

Здебільшого Маргарита просто стояла за шинквасом; дивилася, як танцюють інші, і слухала, як хтось верещить їй щось у вухо.

Цього вечора в «Конекшені» була й Іксі. До того часу, коли прийшла Маргарита, Іксі вже добряче вискакалася на танцмайданчику. Тепер Маргарита стояла за шинквасом, попивала теплувату колу і спостерігала за подругою. Здавалось, Іксі знову була у формі й у доброму гуморі, ба просто як на крилах! Вона кивнула Маргариті й послала їй повітряний поцілунок. Трохи згодом, відсапуючись, вона підійшла до шинквасу і замовила собі щось отруйно-зеленого кольору з рожевою піною.

– Як справи, сестро? – прокричала вона Маргариті. Маргарита прискіпливо оглянула Іксі. Ні, Іксі точно не була обкурена. Дії інших наркотиків теж не спостерігалось. То що ж могло перетворити цю купку нещастя, яку впродовж останніх двох тижнів Маргарита щодня навідувала у «Ваксельбергері», на сьйливу та безтурботну дівчину?

Іксі поклала руку Маргариті на плече, потягнула через фіолетову соломинку свій зелений напій, поставила склянку на шинквас і прокричала Маргариті у вухо:

– Герберт-Кальоша! – придурок. Той, про кого йому розповів цей чувак у Берліні, був зовсім не той, з ким спала незграба Адрі-ана, він зараз живе в Голландії. Про нього вони нічого не можуть знати! – Іксі знов узяла свій напій і потягнула його через соломинку. – Кажу тобі, – вона просто сяяла, – я вже давно не була така щаслива, як сьогодні! – Іксі допила коктейль, поцілувала Маргариту в щоку і повернулася на танцмайданчик.

Маргарита охоче пораділа би разом із Іксі, та їй це не дуже вдавалось. Отже, берлінецьнезграби Адріани- фальшива тривога!

Ну то й що? Коли Маргарита уявляла собі піраміду інтимних контактів, на вершині якої перебувала Іксі, в неї мороз по шкірі йшов. Іксі з Робертом, Роберт із безліччю інших дівок, ті дівки з безліччю

інших чуваків, а чуваки... Без сумніву, незабаром можна очікувати наступну серію «паніки на Титаніку»!

Поки Маргарита снувала цю сумну думку, до шинквасу підійшов Флоріан Кальб. Його супроводжувала білява дівчина, котрої Маргарита ще ніколи не бачила. На Маргаритину думку, білявка виглядала просто неможливо. Якби її роздягнути і змити під душем усю косметику, то результатом стало би дещо повну вате дівчисько, яке могло би спокійно зіграти роль доньки фермера-скотаря у будь-якому якому фільмі з життя селян. На чолі над водянисто-блакитними очима в неї нависали бісерні торочки, через що дівчина видавалася трохи косоокою. Рештки волосся, що не були прикрашені бісером, стояли сторчма, рясно политі чимось рожевим. З вух звисали дитячі дармовиси: зліва – пластмасовий місяць, справа – пластмасова зірка завбільшки з ялинкову прикрасу. Місяць був фіолетовий, зірка – зелена. А на шиї в цієї безумної курки теліпалося намисто з пластмасових тигрячих зубів. Її чималенький торс був запакований у білу корсетку з рюшами, а стегна ледь-ледь прикривала широка картата міні-спідничка. З неї стирчали дві дуже короткі ніжки, які закінчувалися червоними лаковими чобітками на 12-сантиметрових підборах. Флоріан смачно поцілував місячне вухо молодой хуторяночки і крадькома поглянув на Маргариту. Помітивши, що опинився в полі її зору, він закарбував іще один смачний поцілунок на вусі своєї супутниці, цього разу – на зірковому.

Маргарита й оком не змигнула. Вона вже добре знала цю Флоріанову тактику. Це мало означати приблизно таке: «Дивися сюди, Маргарито! Я можу мати на кожен палець по п'ятеро дівчат! Я заходжу на дискотеку, озираюсь – і перша жертва вже моя! Я можу вже хоч зараз ушитися звідси разом із цією подругою і задовольнити з нею свої сексуальні потреби! Тож будь мудра, шановна Маргарито, і сама задовольни мої сексуальні потреби, бо інакше я тебе покину і ти пошкодуєш!» Тепер Флоріан цілував свою білявку поміж бісерних торочок.

З Маргарити було досить! Вона відвернулася від Флоріана та його молодой хуторяночки й у глибині дискотеки, за столиком у найдальшому кутку, побачила Габрієлу. Маргарита взяла склянку з колою і крізь натовп танцюристів пішла до однокласниці.

У кутку музика гриміла не так сильно. Тут можна було порозумітися без крику.

Біля Габрієли за столиком сиділа Анні Фройденталер.

– Я не заважаю? – спитала Маргарита.

Габрієла й Анні запевнили, що Маргарита їм абсолютно не заважає. Маргарита принесла від іншого столика вільний стільчик, підсіла до Габрієли та Анні й запитала, чи у школі відбувалося щось таке, про що їй було би варто знати.

– Контрольна з математики – то було повне свинство, -сказала Габрієла. – Він дав приклади, яких ми не робили на уроці. Можливо, буде повторення. Даремно прогуляла, стара!

Маргарита навіть не намагалася пояснити справжню причину своєї відсутності. Габрієла їй усе одно би не повірила.

Анні подивилася на годинник і злякано скрикнула. Одинадцята вже минула! А батько дозволяв їй гуляти лише до одинадцятої.

– Сестри, мені пора додому! – Анні підвелася, т.а перед тим, як піти, сказала на прощання:

– Можу поклястися в одному: коли я нарешті вийду з-під опіки мого хатнього дракона, рік не буду спати!

Тільки-но Анні пішла, Маргарита виклала Габрієлі найновішу інформацію про свої плани на канікули. Маргариті не хотілося зачіпати цю тему при Анні, в якій свободи було не більше, ніж у пса на ланцюгу.

Навіть на вихідні вона не мала права нікуди поїхати без батьківського нагляду. А про канікули без тата-мами могла тільки мріяти. Маргарита вважала, що порівняно з життям Анні її власні проблеми – майже розкіш, і якимось чином випадає скаржитися перед такою нещасною людиною.

– Не хочеш поїхати з нами? – спитала Маргарита.

– Я не можу, нема грошей, – засмучено відповіла Габрієла.

– Та що ти! – вигукнула Маргарита. – Якщо я переконаю Гінцеля їхати з нами, ми поділимо платню на чотирьох, а варити їсти можна самим, тоді це взагалі не буде дорого!

– Я не можу собі дозволити навіть Крітцендорф, – сказала Габрієла. – Цього року відпустки в нас не буде взагалі! – Габрієла витягнула з кишені гребінець. – А що з Флоріаном? -спитала вона. – Ти хочеш, аби він теж поїхав з вами?

Маргарита прийохалась і прошкрябала живіт.

– Що ти кажеш? – Габріела нахилилася до Маргарити. Маргарита прокричала їй у вухо:

– Я знаю тільки одне: я хочу в той будиночок! І хто бажає їхати зі мною, нехай їде!

Габріела зробила на голові проділ і почала вкладати пасмо за пасмом.

– Вітаю! – сказала вона. – Прихопи зі собою дві свої особисті проблеми, і веселі канікули тобі гарантовані! До речі: здається, Іксі ще міркує, куди би поїхати у відпустку. Я щось таке чула, ніби Роберт хоче летіти в Туреччину з іншою дівчиною.

– Свиня, – сказала Маргарита.

– Але це тільки в тому випадку, якщо в Іксі взагалі ще до чогось буде бажання. Останнім часом у неї такий депресняк, що хоч через паркан вішай.

Маргарита показала на танцмайданчик.

– Це минуло. Вона знову весела і танцює вже кілька годин поспіль!

Габріела встала, щоби подивитися на воскреслу Іксі, та між нею і танцмайданчиком виявилось забагато людських тіл. Так і не побачивши Іксі, вона знову присіла і продовжила вкладати волосся.

– А що з нею було?

Маргарита не почувала за собою права давати таку довідку.

– Я теж не знаю, – пробурмотіла вона і, щоби змінити тему, спитала: – Бачила свого Анатоля?

Габріела згіршено похитала головою.

– Можливо, завтра в басейні. Але якщо завтра знову буде дощ, я застрелюся! – Габріела зробила вимучену мінку. Та не через самотубчі плани, а через вузлик у волоссі, який вона саме намагалася розплутати. – Можливо, він зараз на якійсь дискотеці. Але ж не можу я бігати від дискотеки до дискотеки і шукати його. Та і без грошей мене нікуди не пустять!

Маргарита теж вважала, що Габріела не могла шукати Ана-толя по дискотеках. Навіть, якби її туди пускали безкоштовно.

– Але я так на нього запала, – поскаржилася Габріела. – Він мені щоночі сниться. Навіть снилося, що ми з ним спали! – Габріела запхала гребінь назад у кишеню. – Я маю на увазі, у сні. То було суцільне божевілля. За школою, де гараж для велосипедів. А вчитель

математики стояв зовсім близько біля нас і дивився. – Габріела захихотіла. – З великим циркулем і дерев'яним трикутником в руках.

– Сон жахів, – сказала Маргарита.

– Зовсім ні! – заперечила Габріела. – бласне, от що смішно: у сні мені це абсолютно не заважало. А зараз я себе питаю, чи не закохана я насправді у вчителя математики! Такі сні ж не сняться просто так!

Учитель математики викладав у класі Маргарити і Габріели тільки від Різдва, відколи захворів старий математик. Новий викладач був молодий і за всіма параметрами «вище від середнього» – як щодо зовнішності, так і щодо педагогічних здібностей.

– Думаєш, можна закохатись у когось несвідомо? – спитала Габріела.

Маргарита не встигла на це нічого відповісти, бо тут почалася Габріелина улюблена пісня.

– Ой, я не всиджу на місці! – вигукнула Габріела, підскочила і побігла на танцмайданчик.

Маргарита вирішила, що на сьогодні норму відвідування дискотек виконано. Вона проштотвалася до виходу повз шинквас, де все ще стояли Флоріан і хуторяночка, не випускаючи одне одного з обіймів і не відводячи одне від одного здебілілих поглядів.

Підійшовши до свого будинку, Маргарита помітила, що в помешканні Закмаєрів іще горіло світло. Це було дивно. Після півночі світло могло світитися хіба в маминій кімнаті. Мама страждала через безсоння. Вона часто прокидалася серед ночі й не могла вже заснути. Тоді вона читала, аж поки не дзвенів будильник. Але цього разу яскраво освітлена була вітальня!

Маргарита відчинила браму, піднялася на свій поверх, відімкнула двері квартири і почула голоси. Один голос звучав дуже різко. Верескливо-крикливо. Як голос Меді, тільки по-доросло-му! Жодних сумнівів – то був голос тітоньки Ізольди. Маргарита зітхнула. Ізольда, татова двоюрідна сестра, приходила в гості два-три рази на рік. І щоразу без попередження. Властиво, вона гостювала в них тільки тоді, коли сварилася з Ебергардом, своїм супутником життя. А що скандали з Ебергардом вона, звісно, заздалегідь не планувала, то і не могла завчасно повідомляти про свої візити. Але це було її щастя, бо якби вона замельдувалася наперед, тато і мама гарантовано знайшли би

якусь відмовку, щоби зайвий раз не зустрічатися зі зварйованою родичкою.

Мама була в кухні. Вона нарізала електричним ножом тоненькі кружальця замороженої шинки і розкладала їх на тарілці. Маргарита вказала на двері вітальні:

– Та корова не піде, поки не розморозиться шинка? – з жахом спитала вона.

Мама пробурмотіла:

– Боже борони, – запхала тарелю з шинкою в піч і ввімкнула гриль.

Маргарита поміркувала, чи зобов'язана вона привітатися з тіткою Ізольдою, і вирішила, що це буде перебільшенням родинної ввічливості.

– Я йду спати, ~ сказала вона. – Даються знаки дві недоспані ночі.

Маргарита хотіла вийти з кухні, та мама її спинила:

– Маргарито!

– Так? – Маргарита зупинилась у дверях кухні.

– Мені здається, тато зробив щось жахливе, – сказала мама.

– Щодо кого і чого? – спитала Маргарита.

– Приходив Гінцель. Щойно ти пішла, – сказала мама.

– Гінцель? Він же в Зальцбурзі!

Гінцель часто їздив до Зальцбурга. По пір'я. У Відні було важко дістати стільки гарних пір'їн, скільки було потрібно Гінцелєві для його ремесла. Тож він знайшов постачальника в Зальцбурзі. А ще в нього там був старий шкільний приятель. Виїжджаючи до Зальцбурга по пір'я, Гінцель завжди залишався там ночувати.

– Він не знайшов місця в готелі, – сказала мама. – А переночувати у друга не міг, бо до того приїхав хтось із Франції. Тому він повернувся того ж дня і прийшов до нас.

– Ти йому сказала, що я в «Конекшені»? – спитала Маргарита.

Властиво, це було зайве, бо Гінцель і без того знав, що Маргарита щосуботи ходила на дискотеку.

– Я не встигла нічого сказати, – продовжувала мама, – бо тут тато – але справді без злого наміру – часом на нього находить, ти ж його знаєш...

Маргарита присіла на табуретку. Якщо мама розповідала так обережно та делікатно, то, напевно, і справді сталося щось дуже погане. Але що тато міг заподіяти Гінцелєві?

– То що сталося? – нетерпляче спитала Маргарита. Мама витягла тарелю з шинкою з печі. На вигляд шинка була не дуже апетитна. Кружальця потворно повидувалися, покрутилися, а на краях потемніли.

Мама з огидою розглядала потворну шинку.

– Коли прийшов Гінцель, – продовжувала вона, – тато саме розповідав Ізольді про те, що ми з ним летимо в Шотландію. Я хотіла його зупинити, бо підозрювала, що це ризикована тема, я маю на увазі, через твої стосунки з Гінцелем і все таке інше, але тато не второпав...

Маргарита хруснула пальцями. Вона вже здогадувалася, чим закінчиться мамина розповідь.

– А коли тато повідомив Ізольду, що ти їдеш із Конні до Греції, – сказала мама, – Гінцель зовсім скис. Він сидів, як мішок, ніби в нього в тілі не залишилося жодної кісточки, – мама відкрила бляшанку з консервованими ананасами, почала витягати з неї кружальця і накривати ними потворні криві шматочки шинки. – А тоді швиденько попрощався і забрався геть. Як у воду опущений! Я побігла за ним, але він не хотів, аби його потішали, а крім того, я не знала, що йому сказати. Ти ж мене не поінформувала, я ж не знаю, що у вас там відбувається. – Мама хотіла взяти тарілку, але тарілка все ще була дуже гаряча. Мама почала шукати ганчірку. – Скажи, Маргарито, ти що, пообіцяла Гінцелю, що поїдеш з ним у відпустку?

Маргарита кивнула.

– Дідько би його взяв, ~ пробурмотіла мама. Вона знайшла тільки одну шматину і намагалася підняти тарілку однією рукою, та це їй ніяк не вдавалось.

У Маргарити було таке враження, що треба щось сказати на свій захист.

– Я ж хотіла йому запропонувати, щоби він їхав з нами! - вигукнула вона. – Йому ж байдуже, куди їхати, на югославський острів чи на грецький!

– Це ти так думаєш! – замість другої шмати мама взяла рушник. – Але мені не здалося, що йому байдуже! – Мама взяла тарелю і понесла її до вітальні.

Маргарита залишилася сидіти на табуретці, чекаючи маминого повернення. Та мама не повернулася. З вітальні долинали верески Ізольди і татове бурмотіння.

– Ну, не то не, – пробурмотіла Маргарита, плюнула на вечірню гігієну і почвралала до своєї кімнати. Вона навіть не ввімкнула там світло, скинула сандалі та штани, залізла в ліжко і скрутилася калачиком під ковдрою. Її остання думка перед сном була: «Якщо я чогось справді хочу, справді-справді хочу, то ніхто, але справді ніхто-ніхто, мені не перешкодить!»

Розділ 9,

у якому Маргарита, по-перше, роздратована, по-друге, ламає голову над проблемами, тож, із якого боку не глянь – невеселе життя

У неділю Маргарита проспала до обіду. Перше, що вона зробила того сонячного дня, – написала оголошення. Грубим фломастером на шматку картону вона вималювала:

МАРГАРИТИ НЕМАЄ ВДОМА, Я НЕ ЗНАЮ, ДЕ ВОНА І КОЛИ ПРИЙДЕ!

І приклеїла записку липкою стрічкою в коридорі на стіні над телефоном. Після цього вона добряче поснідала: з'їла яйце, тост із джемом, ківі, запивши все це апельсиновим соком і еспресо. На запитання тата, з якого це дива його донька раптом вирішила піти «в підпілля», вона коротко відповіла:

- Сьогодні в мене день тиші і спокою!
- А для Гінцеля, якщо подзвонить? – поцікавилася мама.
- Тим більше, – пробурмотіла Маргарита.
- А для Габрієли? – спитала Меді.

~ І для неї! – нетерпляче вигукнула Маргарита. Хоча дзвінка Габрієли вона і не боялася, та вирішила: якщо вже ховатися, то від усіх без винятку!

Весь день Маргарита провела за в'язанням. І за прокльонами. З ниток дванадцяти різних кольорів вона намагалася витворити строкатий шедевр в'язального мистецтва, однак дванадцять клубків вовни страшенно плутались і Маргариті постійно доводилося їх розплутувати. Мама їй допомагала. Вона мала набагато більше терпцю. І гострі нігті, які чудово надавалися для розв'язування вузликів.

Схилившись над заплутаним різнокольоровим в'язанням, мама сказала:

- На твоєму місці я пішла би до Гінцеля і все йому пояснила.
- І не подумаю, – відповіла Маргарита.
- Чому? – здивувалася мама. Маргарита знизала плечима.
- Не маю бажання вислуховувати його скигління і скавуління.

Мама взяла ножиці й розрізала різнобарвний клубок.

– Це було розв'язання Гордієвого вузла, – сказала вона. Маргарита відклала в'язання.

– З мене досить цього всього, – сказала вона. – Я ж іще Флоріанові пообіцяла поїхати з ним! І взагалі, не бачу жодного виходу!

Мама засміялася:

– Дитинко, дитинко, ну й веселе ж у тебе життя!

Мама віддавна з упередженням ставилася до Флоріана. Вона вважала його «солоденьким тупаком» і «малолітнім лялюсем». Обіцянки доньки Флоріанові були їй не до душі.

– А чого ти, властиво, хочеш? – спитала мама. – Ти хочеш, аби вони обоє поїхали з тобою на Парос? Чи тільки Флоріан? Чи тільки Гінцель? Чи ні один, ні другий?

– Якби я це знала, мамо! – зітхнула Маргарита і почухала живіт.

У понеділок, ідучи до школи, Маргарита прийняла рішення: на великій перерві вона розповість про все Флоріанові. Щоби змусити себе до цієї неприємної розмови, вона наклала на себе кару на той

випадок, якщо в останній момент злякається й відступить. «Якщо я йому сьогодні цього не скажу, – поклялася вона собі, – то після обіду три години займатимуся з Гансиком математикою!»

Однак, зайшовши до класу, Маргарита згадала, що на п'ятому уроці, на латині, Флоріан складатиме свій най-най-найвирі-шальніший усний іспит. І було би просто неприпустимо завдати йому такої тяжкої душевної рани безпосередньо перед цим відповідальним моментом!

Флоріан, блідий і нещасний, сидів за партою і, вступившись у словничок, бурмотів латинські слова. Коли Маргарита пройшла повз нього, він підвів голову і мляво запитав:

– Ти гніваєшся? Через того мопса?

– Та ні, – м'яко сказала Маргарита.

– Це тільки тому, що я був бухий, – сказав Флоріан.

Якби переляканий Флоріан не викликав у Маргарити співчуття, вона би йому пояснила, що негарно називати «мопсом» дівчину, з котрою ще вчора він залюбки цілувався! Це нечесно!

Та вона лише кивнула і залишила Флоріана у спокої.

Ні на уроках, ні на перервах Флоріан не відривався від словничка. А після іспиту, який він п'яте через десяте таки склав, хлопець був такий щасливий, що Маргарита подумала: не можна так відразу зіпсувати йому настрій. Вона перенесла «вирішальну розмову» на дорогу додому.

По дорозі від класу до воріт школи Маргариті вдалося видушити з себе тільки:

– Слухай, я мушу з тобою поговорити!

Флоріан узяв це повідомлення до відома. Однак перед школою, прихилившись до своєї машини, стояла опецькувата хуторяночка.

– Що тут робить цей мопс? – пробурмотів Флоріан і хотів повернутись у будівлю школи. Очевидно, вирішив утекти через подвір'я, спортзал і гараж для велосипедів. Але Маргарита міцно тримала його за руку.

– На тебе чекає дама! – сказала вона – Ти ж не залишиш її стояти на дощі!

– Я не кликав сюди мопса, – прошипів Флоріан.

– Але ж ти й дупа! – сказала Маргарита. – Спочатку цілуватися, що аж гай гуде, а потім прикинутися мертвим!

Флоріан вирвався від Маргарити, забіг назад у школу і зник у коридорі, що вів на подвір'я.

Після обіду Маргарита займалася з Гансиком математикою -обіцянка є обіцянка! Гансик був у захваті.

– Можливо, наступної п'ятниці мені таки вдасться скласти іспит, – розмірковував уголос брат. – Тоді на канікулах залишиться тільки підтягнути англійську, і в мене буде суперкласне літо!

Вечір Маргарита провела перед телевізором. Щоразу, коли дзвонив телефон, вона здригалася. Лякаючись, що то Гінцель. Але даремно вона боялася, бо Гінцель так і не зателефонував.

У вівторок на великій перерві Маргарита сказала Флоріанові:

– Вийдімо з класу, я мушу з тобою поговорити!

– О'кей, – погодився Флоріан і потюпав за дівчиною в коридор. Маргарита почала без будь-якого вступу:

– Флоріане, – сказала вона.

– Я вирішила. Я не поїду в Європу.

Флоріан не дав Маргариті договорити.

– Не дурій, – сказав він і обняв її, хоча професор Гюбнер, черговий по коридору, стояв тільки за якісь кілька метрів од них. – Мопс – це справді було просто так! Нічого серйозного. Вона мене анітрішки не цікавить!

– Та ж не про це йдеться, – сказала Маргарита і скинула Флоріанові руки зі своїх плечей. – Я просто хочу до Греції. Там є такий будиночок...

– Але клянуся тобі! – перервав її Флоріан. – Мопс мені зовсім не подобається! Та баба мені сто років не потрібна, чесно! – Флоріан був твердо переконаний, що Маргарита гнівається на нього через хуторяночку і хоче покарати, погрожуючи не поїхати з ним у відпустку.

Аж до дзвінка на наступний урок Маргарита намагалася донести до нього свою думку. І тільки почувши, що про відпустку у Греції вже все домовлено зі сусідським Конні, він допетрав, що йдеться не про «сцену ревнощів» і що Маргарита має цілком серйозні наміри. Флоріан почав лаятися, як віденський візник. Він навіть договорився до того, що назвав Маргариту «найду рнішою людиною в світі».

На наступному уроці, а це була англійська, Флоріан кинув Маргариті записку. «ТИ НЕ ПЕРЕДУМАЛА?» – прочитала Маргарита, зім'яла папірець і заперечливо похитала головою. За кілька хвилин до

неї прилетіла ще одна записка. Цього разу Флоріан написав таке: «ЯКЩО ТИ НЕ ПЕРЕДУМАЛА, ТО МІЖ НАМИ ВСЕ СКІНЧЕНО!» «Скінчено» він тричі підкреслив.

Маргарита вирвала з блокнота листок, написала: «ЩО ВСЕ?» – склала його і кинула Флоріанові. Флоріан прочитав Маргаритине питання, люто видер зі середини свого словничка листок і щось на ньому нашкрябав. Він не помітив, що ззаду до нього наближається вчителька англійської. Саме в той момент, коли хлопець хотів згорнути своє послання, вчителька вихопила в нього з-за плеча папірчик і, підступно посміхаючись, голосно прочитала: «НАША ЛЮБОВ, ТИ, ДУРНА КОРОВО!»

Вона докірливо похитала головою:

– Але ж це речення неповне, шановний пане Кальбе! Коли Флоріан гнівався, він не фільтрував, хто надається як об'єкт агресії, а хто – ні.

– Це тебе гімно обходить, – прошипів він, вирвав із рук учительки папірець і подер його на дрібні шматочки.

Учителька англійської почервоніла. Її блакитні очі обурено заблищали.

– Це негарно, – сказав їй Отті Горнек, як суворий, але люблячий батько. – Любовні справи підлягають закону про захист персональних даних!

– Точно, – незадоволене бурчання долиняло з усіх боків.

– Не дивно, що тут починаєш хамити, – сказала Уші-1.

– А підкрататися ззаду – це вже взагалі... – сказала Уші-2.

Мовчки вислухавши всі ці нарікання, вчителька покрокувала до свого столу, взяла стос скопійованих із англійських газет статей, кинула їх на першу-ліпшу парту і скомандувала:

– Роздати!

– Слухаюся, пані генералко! – сказала Юдіт, якій випало це завдання.

– В останні тижні перед закінченням навчального року ви просто нестерпні! – вигукнула вчителька.

– Ви – теж! – сказав хтось іззаду. Учителька вдала, ніби не почула.

Після уроку англійської Флоріан підійшов до Маргарити і пожбурих їй на парту червону ручку та зелений годинник марки «ЗшаїсЬ». Ручку Маргарита подарувала йому на Різдво, а годинник – на день народження.

– Ось, маєш свої дарунки! Від тебе мені нічого не треба! -Тоді він розвернувся, пішов на своє місце, витягнув із торби комікс і вдавав, ніби його нічого не цікавить так, як дядько Даго-берт і його племінники.

– Після чого розлучення набуває чинності, – прокоментував подію Отті Горнек.

– Який ідіот, – сказала Габріела.

Маргарита запхала ручку та годинник до торби і подбала, щоби на її обличчі не відобразилася жодна емоція. Очевидно, їй це вдалося, бо Уші-1 захоплено прошепотіла:

– Маргарито, моє шанування. Ну, ти даєш! Ти холодна, як собачий ніс. Якби я так могла!

Після уроків Габріела запропонувала піти, як завжди, у «Ваксельбергер». Маргарита відмовилася. Вона не мала бажання довго і нудно обговорювати з Габріелою цю «жахливу подію». А Габріела точно хотіла саме цього.

– Тобі зле, стара? – співчутливо поцікавилася Габріела.

Маргарита кивнула, хоч аж надто погано вона і не почувалась. І її це трохи бентежило. Адже щойно розірвалися стосунки, які тривали три роки! Проте загалом її душевний стан можна було визначити просто як «доволі знервований».

– Побачиш, – сказала Габріела, прощаючись із Маргаритою на розі перед «Ваксельбергером». – Він уже завтра приповзе до тебе назад!

– Ліпше не треба, – сказала Маргарита. – Змене справді вже досить!

Габріела пішла у «Ваксельбергер», а Маргарита почимчикувала додому. «Мама мала рацію, – думала вона. – Він тупак і телепень! Йому важливо тільки те, що хоче він! Не дав мені навіть розповісти про будинок моєї мрії! Але фіг із ним! Він би все одно не вкурив! Людина, котра мене гейби ж так палко любить, мила би розуміти мої бажання! Та навіть якщо він цього і не розуміє, то мав би погодитися! Тоді це було би кохання! А якщо він такий, то і мені на нього начхати!»

Маргарита підійшла до великого перехрестя і нерішуче зупинилася на пішохідному переході. Тричі загорялося зелене світло в напрямку дому. Коли світлофор учетверте мигнув зеленим оком, Маргарита прийняла рішення. Вона розвернулася і цілеспрямовано покрокувала на Гшвандтнер-гасе. «Зараз я і це владнаю, – подумала вона. – Тепер я

хочу переконатися! Якщо виявиться, що Гінцель такий самий придурок, як і Флоріан, то я принаймні буду знати!»

Маргарита сподівалася застати Гінцеля в майстерні, але там було зачинено. Вона зазирнула крізь шибу дверей і побачила, що на столі все чисто прибрано. Жодної ганчірочки, жодної пір'їнки! Тож Гінцель не просто «вискочив» кудись на хвильку. Він сьогодні навіть і не сідав за роботу!

Маргарита зайшла в будинок і піднялася сходами до його квартири. Дзвінка в Гінцеля не було. Маргарита погримала у двері. Вона стукала і кричала довго й голосно, однак ніхто не озвався. Тільки двері сусіднього помешкання відчинились, і звідти визирнула старенька сусідка.

– Його нема вдома, панночко, – сказала вона. – Гадаю, вже кілька днів. Бо не чути музики. Нарешті маємо святий спокій! – і зачинила двері.

Маргарита витягла з торби блокнот і написала на ньому: «ПОДЗВОНІ МЕНІ, БУДЬ ЛАСКА. ТЕРМІНОВО! МАРГАРИТА!» Вона вирвала листок із блокнота й підсунула під ґрати дверного віконця. А тоді збігла сходами вниз і написала ще одну записку такого самого змісту, зробила вказівним пальцем дірку в аркуші й почепила його на клямку дверей майстерні. Після цього Маргарита пішла додому і почала чекати Гінцеле-вого дзвінка. А щоби час минав швидше, займалася з Гансиком математикою. Цього разу їй було важко пояснювати правила! І терпцю бракувало. В якийсь момент вона навіть визвірилася на брата:

– Функція – це відповідність елементів однієї множини елементам іншої множини. Це може влізти в твою голову чи ні? Це ж ясно як білий день!

Щоправда, Маргарита негайно попросила пробачення:

– Я сьогодні сама не своя, Гансику, – сказала вона...

– Нервуєшся? – спитав Гансик. – Через Флоріана? – Він нахилився до Маргарити: – Я чув, що між вами все закінчено.

– Ти звідки знаєш? – Маргарита страшенно здивувалася.

– Від Фройденталера, – сказав Гансик. – А той – від своєї сестри. А вона – від когось із вашого класу.

– Німа пошта працює просто чудово, – незадоволено пробуркотіла Маргарита.

Гансик підсунувся до сестри ще ближче:

– Він сказав, що Кальб повернув тобі авторучку та годинник.

Маргарита кивнула.

– Даси мені годинник? *- попросив Гансик. – Він набагато гарніший, ніж мій! '

Маргарита витягнула годинник і авторучку.

– Ручку теж можеш взяти!

Вона поклала речі на Гансиків письмовий стіл. Хлопець був зворушений.

– Ти така добра, – сказав він.

– Я рада, що хоч хтось ще так думає, – Маргарита знову сіла біля Гансика і роздумувала, як пояснити тупуватому хлопцеві, що таке функція, не вживаючи при цьому таких абстрактних слів, як «множина» й «елемент». Але Гансикові на сьогодні було вже досить математики. «На іспиті він цього все одно не спитає», – такими словами він завершив засідання. А тоді вдягнув годинник, запхав авторучку в нагрудну кишеню сорочки і вклався в ліжко.

– Я сьогодні не поспав по обіді, – позіхаючи, пояснив він Маргариті.

– Ну, то подрімай трохи! – сказала Маргарита і вийшла з Гансикової кімнати. Вона перенесла телефон до вітальні й сіла в'язати. Так, в'язучи та розплутуючи нитки, вона сиділа біля телефону, коли прийшла з групи продовженого дня Меді. Так само сиділа Маргарита, і коли прийшов із роботи тато. Вона доручила татові пильнувати телефон і, якщо зателефонує Гінцель, переказати йому, що вона, Маргарита, в його повному розпорядженні. Тоді вона пішла до магазину, притягла додому пиво, мінеральну воду, хліб, сир, масло, шинку, стейк і салат. Тато доповів, що Гінцель не телефонував.

Не подзвонив Гінцель і ввечері. Маргарита чекала його дзвінка до півночі. А тоді пішла спати і провела ніч у бентежних снах.

Розділ 10,

*у якому в Маргарити з переляку тремтять коліна, а мама,
як і належить добрій матері, намагається цьому
зарадити*

Маргарита встала на годину раніше, ніж звичайно, неквапно прийняла душ, поснідала і, коли решта Закмасрів, позіхаючи, тільки почала вилазити з ліжок, вийшла з дому. Вона сіла у трамвай і під'їхала дві зупинки до Гінцелевого будинку, сподіваючись не побачити своєї записки на дверях майстерні. Та аркуш у клітинку все ще був там!

Маргарита забігла в будинок, помчала сходами до Гінцелевої квартири. Там теж виявилось, що її записка все ще стирчала за ґратами. Старенька сусідка знову відчинила двері.

– Він ще не повернувся, – сказала вона. – У нас усе ще святий спокій!

Занепокоєна Маргарита поїхала до школи, де відбула п'ять нудних уроків і чотири перерви. Вона так хвилювалася за Гінцеля, що навіть не помітила, як інтенсивно Флоріан фліртує з Юдіт. Габріелу й Уші-1 це дуже обурило! Як не дивно, в цій ситуації їх більше обурювала Юдіт, аніж Флоріан.

– От лахудра, – прошепотіла Габріела Маргариті. А Уші-1 зазначила:

– Ну, ясно! Ця змія вже давно чекала на таку ситуацію! Вона вже кілька років закохана в нього!

– Справді? – спитала Маргарита.

Уші-1 хотіла навести детальніші докази на підтвердження своїх слів, але Маргариту це не цікавило. Вона пробурмотіла тільки: «Ну і на здоров'я!»

Після школи Маргарита знову поїхала трамваєм до Гінце-левого будинку. Її записки все ще були на місці. Дівчина подалась у «Ваксельбергер». Там вона застала тільки Іксі та Габріелу. У літні сонячні дні постійні відвідувачі «Ваксельбергера» воліли сидіти в садку перед цукернею. Коли світило сонечко, у «Ваксельбергері» справді було нестерпно: брудні шиби пропускали всередину забагато світла, й уся занедбаність і недоглянутість кав'ярні аж надто відверто впадала в вічі.

– Іксі, коли Гінцель був тут востаннє? – замість привітання спитала Маргарита.

Іксі задумалася.

– Сьогодні – ні, сестро, – сказала вона. – Вчора – теж ні. В понеділок? Ні, теж ні. Він цього тижня взагалі ще тут не був!

Це відкриття Іксі дуже здивувало. Щоби Гінцель не з'являвся у «Наксельбергері» кілька днів – такого ще не бувало!

– Щось сталося? – спитала Габріела. Маргарита розповіла.

– Можливо, він вдома і спить, – сказала Габріела. – Коли мені погано, я теж можу спати день і ніч. У нього ж нема наглядача, котрий би йому це забороняв!

– Я ж грюкала в двері, що дурна! – вигукнула Маргарита.

– А може, він обкурився до нестями? – припустила Іксі.

– Він не курить траву! – заперечила Маргарита.

– А може, він поїхав по пір'я? – спитала Габріела.

– Він уже їздив, в суботу! – вигукнула Маргарита.

– Тільки не панікуй, стара, – сказала Габріела.

– А я панікую! – скрикнула Маргарита і розплакалася. Габріела погладила Маргариту по лівому плечі, Іксі погладила Маргариту по правому плечі.

– Часом я мрію про світ без чоловіків, – сказала Іксі. – Від них тільки хаос!

– Так, ні на що інше вони не годяться! – підтвердила Габріела.

Маргарита висякалась і витерла з очей сльози. А тоді подивилася на годинник:

– Я вже мала бути в мами, – сказала вона. – Сьогодні ж середа!

– Подзвони їй, стара! – похмура міна Габріели повеселішала. – Розкажи їй, що сталося! – Габріела була дуже високої думки про Маргаритину маму.

Іксі підсунула подрузі телефон.

– А чим тут може зарадити мама? – пробурмотіла Маргарита, але покірно взяла слухавку і набрала номер.

– Привіт, мамо, – схлипнула вона.

– Що сталося, Маргарито? – спитала мама. Маргарита розповіла мамі про свої клопоти.

– А який ти робиш висновок з того, що записка все ще в дверях? – спитала мама.

Замість відповіді Маргарита знову схлипнула. Вона не наважувалася вимовити вголос, який висновок вона з того робить.

– Ти ж маєш ключ від Гінцелевої квартири, правда? – спитала мама.

– Ні, тільки ключ від майстерні, – схлипувала Маргарита. – Але те, що його нема в майстерні, видно крізь двері!

– І ніхто не має запасного ключа? – спитала мама.

Тут Маргариті спало на гадку, що в майстерні, на гачку біля вікна, висить запасний ключ від квартири.

– То зайди в майстерню і візьми той ключ, – сказала мама.

– Я боюся, – прошепотіла Маргарита.

– Що ти кажеш? – мама не розчула Маргаритинового шепотіння.

– Я боюся, – повторила Маргарита ще тихіше. Габріела взяла слухавку в Маргарити з рук:

– Вона боїться, пані Закмаєр! ~ прокричала вона. – Я би пішла з нею, але що робити, якщо він, якщо він, тобто я маю на увазі, якщо він... – Габріела теж не наважувалася висловити, чого саме боїться Маргарита. Мама її зрозуміла.

– А де ви зараз? – спитала вона.

– У «Ваксельбергері», – сказала Габріела.

– О'кей, тоді йдіть у майстерню і візьміть ключ, – наказала мама. – Я до вас під'їду. За чверть години я буду там!

Габріела поклала слухавку.

– Вона туди приїде, – сказала вона. Маргарита підскочила, всіякалась і витерла сльози.

– Можете залишити свої торби тут, – сказала Іксі. – От побачиш, сестро, – додала вона і обняла Маргариту. – Він валяється у своєму лігві і дає хропака, забувши про все на світі. Він же не з тих, хто вкорочує собі віку через такі дрібниці. Хто завгодно, тільки не він!

Коли Маргарита і Габріела підбігли до Гінцелевого будинку, мама вже парку вал а машину перед брамою.

Маргарита відчинила майстерню, взяла з гачка запасний ключ і віддала його мамі.

Слідом за мамою та Габріелою Маргарита піднялася сходами.

– Ну що ж, спробуймо! – мама двічі повернула ключ у;шмку.

Двері квартири відчинилися. Мама зайшла досередини. Габріела дибала за мамою назирці. Маргарита зупинилась у коридорі. У неї

калатало серце, болів живіт, тремтіли коліна і свистіло у вухах. Вона боялася, що словосполучення «родинний гробі вець» із жарту може перетворитися на правду. А її мозок послу жливо ілюстрував цей страх яскравими картинами. Маргарита бачила, як блідий мов полотно Гінцель лежить на смугастому матраці посеред давно вигорілих свічок, як мама бере його за руку, шукає пульс і не знаходить. А Габріела піднімає з пофарбованої на чорно підлоги порожні баночки від якихось ліків.

Ці жахливі картини так чітко стояли в Маргарити перед очима, що вона ніяк не відреагувала на стару сусідку, котра і цього разу визирнула з дверей свого помешкання, запевняючи, що в будинку «все ще панує святий спокій». І лише коли мама весело гукнула: «Маргарито, заходь!» – огидні ілюстрації в Маргаритиній голові зникли, й дівчина, минаючи малесенький коридорчик, зайшла в чорну, як вороняче крило, доріжку Гінцеля.

Мама підняла чорні жалюзі й відчинила вікна.

– Хлопець випарувався! – сказала вона. – Точнісінько так, як я і припускала!

На підлозі були розкидані якісь лахи. Видно було, що тут поспіхом пакували валізу і викидали зайвий тягар.

– А тут, – мама ходила по «родинному гробівцю» і збирала з підлоги світло-сірі аркуші, – тут купа недописаних листів до тебе! – вона простягнула Маргариті цілий стос паперу. – Можливо, з цього ти зрозумієш, що він задумав.

Маргарита поклала стос листів на матрац. Вона не хотіла починати читати у присутності мами та Габріели. Мама здогадалася про це.

– Гадаю, в тебе зараз немає ніякого бажання йти до «малого італійця», – сказала вона.

Маргарита кивнула.

– То я піду, – сказала мама. Маргарита кивнула.

– Ну, ходімо, красуне, – звернулася мама до Габріели. – Залишмо Маргариту саму!

Було видно, що Габріела не в захваті від маминої пропозиції. Та вона дуже поважала Маргаритину маму! Тож, не протестуючи, а тільки стримано зітхаючи, вона вийшла разом із мамою з квартири.

Маргарита лягла на смугастий матрац, перекинулася навznak, заплющила очі і спитала себе, чи їй узагалі слід читати ці чернетки.

Здавалося, мама вважала це «нормальним». Бо ж інакше вона би не віддала Маргариті цей стос листів. «Але Гінцелєві, -подумала Маргарита, – це би точно не сподобалося. Якби він хотів, аби я їх прочитала, то запхав би їх у великий конверт і кинув би мені в поштову скриньку! Він же не міг передбачити, що ми вдеремось у його родинний гробівець! Я би теж не хотіла, щоби хтось читав чернетки моїх листів. Мені би це було дуже неприємно. Якби я була шляхетна людина, – подумала Маргаркта, – то пішла би геть, не прочитавши ні рядочка!»

Та аж такою шляхетною людиною Маргарита не була. Вона перекотилася на живіт, розплющила очі й почала читати, рядок за рядком, чернетку за чернеткою. І все це – тричі поспіль.

Загалом, тут було тринадцять чернеток. Кожна починалася словами «МАРГАРИТКО, МОЯ КВІТКО». Однак, окрім звертання, між листами не спостерігалось майже нічого подібного. Маргарита спробувала їх посортувати. За часом створення. Та неможливо було навіть зрозуміти, який лист Гінцель написав першим, а який останнім. Отже, Маргарита прочитала таке (послідовність довільна):

...оскільки ти так несподівано (принаймнідлямене)змінити свої плани,я свої теж міню.Наразі незнаю,куди мені заманеться,вбудь-якому разі я подорожуватиму стільки,на скільки вистачить...

з мене досить!Я не твоїй песик,якого ти.....мені так зле,як ніколи,я.....бажаю тобі гарних канікул.Така мудра дівчинка,як ти,завжди приймає правильні рішення,навіть якщо я.....ще один невинний жартик з твого боку!Неображайся, що я його тобі трішки зіпсував і втік,і ти не матимеш втіхи бачити моє розпачливе обличчя.....такого дурня,як я,світ не бачив.Я тут усе життя вважаю,що моїм суперником може стати лише Кальб,і тремчу,щоби той телепень,недай Боже,неприпав тобі до душі більше,ніж я,а в цей час.....чому ти мені в очі не сказала,що закохалась у свого шановного пана сусіда?Я ж уже звик страждати і завжди готовий вибачити моїй Маргаритці все,що завгодно.Це вже для мене не вперше.....гарного літа з новим коханням бажає тобі..... віддай,будьласочка,людям готові замовлення(вони всі лежать на стелажі,вгорі зліва)і потім тих,хто ще чекає на свій мотлох.Особисто в мене зараз ні на що не вистачає нервів.На той випадок,якщо хтось не хоче чекати і вимагає назад аванс:Роберт

винен мені ще дві штуки. Забери їх у нього і поверни завдатки. Якщо це тобі заскладно, теж не страшно. Мені зараз усе по цимбалах... я не гніваюся на тебе, але думаю, що зараз мені буде важко тебе бачити, бо моя безмежна доброта теж має межі. І ти їх перейшла. Тобі, мабуть, дуже весело! Дурненький Гінцель протуркотів тобі всі вуха про острів і хатку листоноші, і шашилик із баранини, і маленьку бухту, і олеандровий садочок, господар, якого вже зі самого ранку п'яний і співає сумних пісень, а ти киваєш і киваєш, а сама знаєш, що не побачиш цього разом зі мною, бо їдеш у Грецію з молодим сусідом... я не хочу, щоб ти бачила мене таким сумним, як зараз. Я їду геть. Прощавай, Маргаритко, моя квітко... я тебе всеодно шалено люблю, мені здається, щ о моє серце розбите надрузки і вже ніколи не зростеться...

А у тринадцятій чернетці після звертання взагалі не було ні слова, тільки кілька поморщених і безколірних плям завбільшки з шилінг. Маргарита вирішила, що це висохлі сліди сліз. Це її так зворушило, що на її сірі, як дунайська рінь, очі теж навернулися сльози. Маргарита схилила голову над заплаканим листом, і на світло-сірій папір упало ще кілька крапель. Схлипуючи, Маргарита тицьнула вказівним пальцем у мокрі плями, розтираючи власні сльози поверх Гінцелевих. На душі в неї було паскудно-препаскудно. Як жахливо, що через неї Гінцель так страждає! І що через страждання Гінцеля вона сама так страждає, теж жахливо!

Втираючи сльози, Маргарита встала зі смугастого матраца, скинула джинси та блузку, знайшла серед речей, які залишив Гінцель, картаті льняні штани та смугасту шовкову футболку й одягнула їх. Штани їй довелося тричі підкачати. Тоді підперезалася широким шкіряним поясом, вбрала Гінцелевий светр і знову присіла на матрац. Відчуваючи на тілі Гінцелеві речі, Маргарита трохи заспокоїлася. Вони пахли Гінцелем, вони були на дотик, як Гінцель. Вона почувала себе, немов у Гінцелевій шкірі, і це и втішало.

Понад дві години Маргарита просиділа на смугастому матраці. Вона не мала сили повертатися до щоденних проблем. їй видавалося неможливим отак узяти й піти додому! Або у «Ваксельбергер»!

І блукати вулицями теж безглуздо! Просто нічого-нічого вже не мало сенсу!

Врешті-решт, Маргарита вирішила – про всяк випадок – написати Гінцелеві листа. Може, подумала вона, він незабаром по-иернеться. Наприклад, сьогодні! Або завтра вранці! Невеличкий шанс, що хлопець візьметься за розум, усе-таки залишався!

На помальованому в чорний колір ящику, який служив Гінцелеві нічним столиком, Маргарита знайшла останній чистий аркуш. Єдиним письмовим приладдям у квартирі виявився товстий червоний фломастер. Отож, великими червоними літерами вона написала на аркуші таке:

Любий Гінцелю, я мало в чому впевнена, але в тому, що нелюблю сусіда Конні, я не сумніваюся. Тут ідеться про будинок моєї мрії, а не про кохання. І проте, що я не хочу бути м'ячиком між бажаннями та потребами інших людей. І якби ти не втік, то я би тобі все це пояснила. І спитала би тебе, чи поїдеш ти зі мною в будинок моєї мрії. Проте, що я їду в будинок моєї мрії, я сама довідалася тільки в суботу ополудні. Хочеш-вір, хочеш-ні!

І якщо ти, повернувшись, не зайдеш до мене негайно, то я більше не скажу тобі ні слова. Ніколи в житті.

Твоя Маргаритка.

Р.5.: Будь-ласка, приходьчим швидше!

Маргарита поправила Гінцелеву чорну подушечку і поклала на неї свій лист. Тоді встала, зачинила вікно, опустила чорні жалюзі, вийшла з квартири, забрала свою стару записку і зачинила двері.

Старенька сусідка чигала в коридорі.

– Тепер ви сюди вселяєтеся, панночко? – спитала вона. Маргарита похитала головою.

– Бо якщо вселяєтеся, то я хотіла би попросити, щоби ви не вмикали так голосно музику, – сказала старенька сусідка.

– Я не вселяюся! – сказала Маргарита.

– Бо з ним я не можу боротися, він же син власника будинку, – сказала старенька. – Але вас хочу попередити: якщо знову буде такий шум, то я покличу поліцію!

– Я не вселяюся! – крикнула Маргарита і побігла сходами вниз.

– Я вже бачу: з вами теж не буде спокійніше! – роздратовано гукнула старенька їй услід.

Маргарита повісила ключ від квартири на місце і почала шукати прикраси, які треба було віддати замовникам. Вона знайшла пояс із пір'їн, три пари кліпсів і строкату, як папуга, «підвіску», яка була призначена для того, щоби звисати з пояса на животі. Маргарита знала, що ці речі треба було віднести в бутик. А де ж решта? Навіть не заглядаючи у список, Маргарита згадала, що є ще п'ять невиконаних замовлень.

Вона присіла за стіл і погортала зошит із нотатками. Один браслет, чотири пари кульчиків, два пояси, один капелюшок-пілотка й один комірчик. Маргарита сама пообіцяла замовницям, що ці речі будуть готові до кінця навчального року! Якщо вона не дотримає слова, вони роздеруть її на шматочки. Наївно було би сподіватися, що хтось погодиться чекати до осені! Повернути завдаток? Ця ідея аж ніяк не подобалася Маргариті. Дарма, що вона почувала в собі сили «вибити» з Роберта дві штуки й отримати готівку для такої акції, та віддавати назад майже зароблені гроші? Ні, це не відповідало її газдівському характеру. До того ж це не дуже добра реклама для фірми, адже від підприємства клієнти повинні очікувати надійності!

Маргарита глибоко зітхнула і згадала «народну мудрість» від цветльської бабусі: та завжди говорила, що важка праця допомагає забути горе. Тож Маргарита переглянула Гінцелеві ескізи й узялася до роботи. Чітко за ескізами вона виготовила чотири пари кульчиків і пів браслета. Від цього в неї розболілися спина та голова і почало тиснути у шлунку. Однак останнє не було наслідком вдихання клею – то був звичайнісінький голод. Маргарита вирішила, що на сьогодні з неї вже досить ВІКБ АКТ. Треба негайно дати трохи якоїсь поживи череву. От тільки при собі в неї не було ні шилінга. Її гаманець був у торбі, а торба лежала в Іксі в кав'ярні. Тож Маргариті не залишалось нічого іншого, як вирушити в напрямку до «Ваксельбергера». На розі вона зустріла Анні Фройденталер. Анні тримала в руках пакетик картопляних чіпсів. Маргарита вихопила його в Анні з рук і накинулася на чіпси.

– Гей! – запротестувала Анні. – Залиш і мені щось! Це моя вечеря!

– Помиляєшся, – сказала Маргарита з повним ротом. – Це мій обід!

Анні погодилася, що Маргаритина потреба нагальніша, й уже не протестувала. Маргарита навдивовижу швидко поглинула чіпси, висипала в рот крихти й оголосила:

– Отак! А тепер я хочу пити, як слон!

Спрагу вона мала намір угамувати у «Ваксельбергері», та Анні, почувши про це, захвилювалася.

– Маргарито, тобі ліпше туди не йти, – сказала вона зі стурбованим виразом обличчя.

– Чому? ^ здивувалася Маргарита.

– Бо там Флоріан, – сказала Анні. Маргарита облизала солоні губи.

– Ну то й що?

– З ним та корова з бісером на мізках, – сказала Анні. – І ті двоє таке виробляють!

– Що саме? – Маргарита витерла рукою губи.

– Таке, – сказала Анні, – що Отті вже питав у Іксі, чи «Ваксельбергер» бува не придбав ліцензію на бордель.

Маргарита зім'яла порожній пакет від чіпсів і викинула його у смітник.

– Я не можу на це зважати, – сказала вона. – В Іксі моя торба. І гроші. І речі, які мені потрібні завтра до школи.

Зайшовши у «Ваксельбергер», Маргарита попрямувала до шинквасу, не дивлячись ні направо, ні наліво. Незважаючи на це, вона все одно помітила, що за столиком біля вікна Флоріан із його хуторяночкою злились у палкому поцілунку: велетенське дзеркало, яке висіло за шинквасом, хоч і було досить каламутне, та дуже добре продемонструвало їй парочку закоханих. Маргарита замовила в Іксі подвійну колу і попросила віддати торбу. Габрієла вже поінформувала Іксі про Гінцеля.

– От бачиш, сестро, – сказала Іксі, – я ж відразу казала, що нічого не сталося!

Маргарита пила колу велетенськими ковтками.

– Нічого не сталося? – перепитала вона в перерві між двома ковтками. – Ну, ти даєш! Ти хоч раз бачила людину, яка би так швидко стала подвійною вдовою?

Іксі засміялася.

– Не смійся, в мене болить душа, – пробурмотіла Маргарита між двома наступними ковтками.

– Пардон, сестро, – Іксі перестала сміятись. – Але зовсім не видно, що в тебе щось болить.

Маргарита зробила останній ковток коли.

– Це добре, що не видно, – сказала вона. – Найменше, чого мені би зараз хотілося, – щоби всі це побачили.

– Можеш бути певна, – сказала Іксі. – Ти виглядаєш незворушною і холодною, як морозильник, чесно!

Маргарита кивнула.

– Так і є! Гаряче повітря виходить через задню стінку! Іксі знову засміялася.

– До речі, – вона показала на столик Флоріана. – Цього можеш собі запросто повернути назад. Перед тим, як приперлася ця бісерна завіса, він мені тут парканадцять годин виливав душу. З тією дівулею він зв'язався просто з розпачу.

Маргарита поклала гроші за колу на шинквас, узяла під пахву торбу і сказала:

– Я нікого не збираюся повертати, бо не я перша почала. Угоду розірвав він!

Після цього вона кивнула Іксі й, не роззираючись ні направо, ні наліво, вийшла з кнайпи.

По дорозі додому Маргарита розмірковувала, чи їй узагалі ще хочеться миритися з Флоріаном. У цьому вона не була цілком певна. Ні, властиво, вона не була певна ні в чому! Маргарита згадала, що їй колись одного разу сказала Марі-Луїза (тоді Маргариту це страшенно обурило): «Я підозрюю, що ти зовсім не закохана в цього Кальба. Ти просто закохана в кохання до нього. А для закоханої в кохання Кальб і справді найкращий екземпляр!»

Маргарита зупинилася перед вітриною перукарні й подивилася на себе в дзеркало. Вона поправила кілька своїх спанієле-вих кучерів і, морщачи чоло та носик, пробурмотіла до свого відображення: «Цей період мого життя здано в архів із позначкою «закрито»!»

Розділ 11,

у якому Маргарита страждає від одного вирваного зуба значно більше, ніж, від іншого, проте відхиляє пропозицію лікаря

Наступні дні, а також усі вихідні Маргарита присвятила неухильному виконанню обов'язків, пам'ятаючи про бабусин рецепт лікування горя.

Щодня після обіду вона сиділа за Гінцелевим столом, сумлінно і зятато виготовляючи ВІКБ АКТ. Вона розгребла всю гору невиконаних замовлень і навіть зробила кілька нових маленьких штучок. Вона клеїла, продавала, збирала гроші і складала їх удома в металеву касову скриньку. Щовечора, перераховуючи прибутки, вона зі смутком думала: «Коли він повернеться, то побачить, що я для нього означаю! Всього за кілька днів я заробила для нього стільки, скільки він не зміг би і за два тижні!»

Крім того, Маргарита регулярно займалася з Гансиком математикою. Кожного вечора по дві години. Світилом Гансик від того не став, але принаймні часами Маргариті все-таки здавалося, що її брат потроху починає активізувати свої маленькі сірі клітини для математичного мислення.

Маргарита прибирала у своїй кімнаті. Так завзято й інтенсивно, що Меді, зайшовши до сестри, послизнулася на напастованій, як дзеркало, підлозі й ударила.

А ще Маргарита дов'язала светр, отой із квітами дванадцяти різних кольорів. Вона подарувала його мамі. У самої зараз не було настрою дефілювати в такому шедеврї в'язального мистецтва.

За винятком цієї надмірної працьовитості в поведінці Маргарити не було жодних відхилень. Навіть найуважніші спостерігачі не могли помітити в неї якихось ознак, які вказували би на незадовільний душевний стан. Та, зрештою, аж такою бідною-нещасною Маргарита і не почувалася. Хіба що на матраці в Гінцеля, коли читала його листи. От тільки тепер у неї було якесь дуже дивне відчуття. Таке, ніби їй вирвали великі корінні зуби й від них у роті залишилися дірки, і вони трохи поболовали і дуже бентежили. Тієї дірки, де раніше був зуб «Флоріан», майже не відчувалося. Вона тільки заважала і псувала настрій. Було прикро, що Кальб поводив себе так по-підлітковому, щоби не сказати по-дитячому. Відносно дорослий хлопець, на думку Маргарити, мав би гідно вийти зі ситуації розриву з коханою. Натомість Флоріан, як вважала Маргарита, не виявляв анінайменшої гідності. Те, що він, як молодий когут, бігав за кожною спідницею, не зробивши жодної «перерви на траур», її не дивувало. І у кращі часи, коли в їхніх стосунках загалом було все гаразд, Флоріан інколи не міг стриматись і «скакав у гречку». «Зняти» дівчину – для Флоріана це було як спорт, який додавав йому почуття власної гідності.

Сумно було, що тепер Флоріан безперервно наговорював на Маргариту всім однокласникам і спільним друзям, називаючи її «вередливою лахудою», «ревнивою дурепою» та «підступною падлюкою».

Мало не на кожній перерві Маргарита вислуховувала від однокласників звіти про те, що на неї «гнав» Флоріан. До того ж його ненависть мала родинно-клановий характер! Вона поширювалася на всю сім'ю Закмаєрів. Інакше, як «мішок сала», Гансик у його розповідях не фігурував. Про нього говорилося, що він тупий, як пень, і жере все, що бачить. Про Меді Флоріан розповідав справжні страхіння. Що вона тільки те й робить, що нудить і марудить. І пісяє в ліжко. А це зовсім не відповідало дійсності. Меді могла впієтися, хіба якщо її сильно лоскотали. Часом, коли тато був у доброму гуморі, він жартома лоскотав Меді. І тоді вона – регочучи – мочила штани.

Та особливо Флоріан «наїжджав» на Маргаритину маму. Він розповідав, буцімто вона правдива емансипантка, не піклується ні про чоловіка, ні про дітей, і міняє коханців як рукавички! А Маргаритин тато такий дурний, що нічого не помічає!

Габріелу Флоріанова поведінка обурювала значно більше, ніж Маргариту.

– Яка підлість! – говорила вона Маргариті. – Та піди ж нарешті до нього і врж йому по пиці! Або ще ліпше – копни його в яйця, цього мерзотника!

Маргарита не збиралася робити ні того, ні того. Вона просто не удостоювала Флоріана жодним поглядом, думаючи зі сумом: «Якщо він зараз так про мене говорить, то він мене ніколи не любив! І взагалі, він не здатний нікого любити. Мама і тато ж йому нічого не зробили! Хіба вони заслужили, щоби він так на них накидався?» Та водночас Маргарита самокритично констатувала, що її любов до Флоріана теж не могла бути безмежно великою, якщо тема «Флоріан» так швидко перестала бути для неї болючою, не спричиняла ні безсонних ночей, ані сліз, ані втрати рум'янцю чи здорового апетиту.

Давати собі раду з другим «вирваним зубом», Гінцелем, Маргариті було набагато важче. Дірка від нього була дуже болюча і не збиралася гоїтися. З кожним днем вона боліла все більше, бо надія на те, що Гінцель повернеться і покійно проситиме про примирення, з кожним днем ставала дедалі примарнішою.

Сумно було також, що ні мама, ні Габріела не виявляли співчуття до Маргаритиних проблем. Габріела дуже неделікатно казала: «Це все тому, що ти була така нерішуча!»

То була цілковита дурня! Адже саме в той момент, коли Маргарита прийняла рішення, в неї і з'явилися обидва «вирвані зуби»! «Один раз у житті, один-однісінький раз, – не без співчуття до себе думала Маргарита, – я чітко заявила про свої потреби, і відразу ж від мене всі відвернулись! У принципі, – з сумом говорила собі Маргарита, – між «софті» Гінцелем і «мачо» Флоріаном немає жодної різниці. Вони плели однакові петлі, хіба що різними нитками! Але обидва готували мені гамівну сорочку! Приймаючи рішення, я мала вибрати між бажаннями обох добродіїв, і жодному з них будинок моєї мрії не видавався вартим обговорення. Один негайно запідозрив мене в несамовитих ревнощах, інший – у несамовитому коханні!»

На Кальба Маргарита не ображалася, та усвідомлювати, що й Гінцель – не менший егоїст, було боляче! І те, що Маргариту до сліз зворушили чернетки його листів, урешті-решт, теж нічого не змінювало! Скільки би вони не свідчили про душевний біль і сердечні муки! Тепер, коли перше розчулення минуло, Маргарита раптом помітила, скільки в них крилося нерозуміння та недовіри. Як він міг отак ні сіло ні впало запідозрити Маргариту в палкому коханні до Конні? День у день вона була разом із Гінцелем! Як той козел це собі уявляв? Що вона, повернувшись від нього, відразу хутенько поспішала на побачення в сусідську квартиру? Що за маячня! У неї вже було досить проблем із тим, як розподілити вільний час між Флоріаном і Гінцелем. Повісити собі на шию ще і третього – на це не вистачило би навіть її організаційного таланту! І взагалі! Зрештою, вона ж була чесною людиною! Вона ж ніколи не приховувала від Гінцеля своїх стосунків із Флоріаном! Тільки про відпустку вона з ними обома не поспішала говорити. Але ж це зрозуміло!

«І мала рацію, – переконувала себе Маргарита. – Оскільки, врешті-решт, я вирішила їхати в будинок моєї мрії, не було вже потреби вибрати між Європою та безлюдним островом!» Маргариту страшенно обурювало, що мама не могла цього зрозуміти, вважаючи, що у проблемах доньки винна її «нерішучість і спричинений нею хаос у плануванні відпустки».

Коли у середу в «малого італійця» мама знову висловила такі думки, Маргарита не витримала і скипіла:

– Що ти верзеш! Відчепися від мене нарешті зі своїми псевдопсихологічними бздурями!

А тоді підскочила, перекинувши склянку з колою, і вибігла з ресторану. Не встигла вона вийти за двері, як її лють вивітрилася, та Маргарита подумала, що не дуже гонорово буде тепер покірно повертатися до мами. До того ж мамина обідня перерва і так уже закінчувалася.

Маргарита вирішила поїхати додому і навідати Когіні. їй треба було нарешті з'ясувати з ним питання орендної плати. Дотепер Конні постійно повторював: «Побачимо! Яюсь домовимося!»

Але тато хотів нарешті знати, скільки грошей він має дати Маргариті на відпустку.

Маргариті довелося досить довго дзвонити у двері сусідів. Урешті-решт, відчинив Конні, в самих лише майтках і зі скуйовдженим чубом. Він заспано мружився:

– Боже мій, – сказав він, позіхаючи, – що, вже обід?

– Вже скоро вечерея, пане сусідо, – сказала Маргарита і прокрокувала в сусідську вітальню.

– Я ліг спати тільки під ранок, – Конні спробував пальцями пригладити собі волосся. – Ніч трохи затягнулася. Стільки всього було!

Маргарита сіла на своє постійне місце під колесом до воза.

– Ходімо ліпше в мою кімнату, – сказав Конні. – Натще я важко переносу маму чин інтер'єр!

– А я від нього волочуся! – Маргарита не зрушила з місця. – Мені ж не щодня доводиться бачити таке!

– Ти безсердечна людина, – Конні присів на ослінчик поряд із Маргаритою. – Маєш якусь справу чи просто так зайшла?

– Мені треба знати, скільки я маю тобі заплатити, – сказала Маргарита. – Татові потрібно спланувати видатки.

– Байка! – Конні знову позіхнув. – Скільки не шкода, пані сусідко. Та я тебе і задурно візьму!

– Ти сказився? – спитала Маргарита. – Я думала, що ти повнісінький банкрут і шукаєш платоспроможних піднаймачів!

– Позаторішній сніг! – Конні просміхнувся. – Я навіть не підозрював, якою прибутковою справою може стати атестат зрілості! З

цієї урочистої нагоди мої родичі розщедрилися, як ніколи! За останній тиждень я отримав гроші від двох дідусів, двох бабусь, від трьох тітоньок і чотирьох дядьків. Я тепер при касі, причому непоганій. Та ще й можу розтринькати всі свої заощадження, бо мамуча оплатить мені курси водіїв, а мій батечко відступить мені тачку, бо купує собі нову! Отже, по ргоБІет, пані сусідко!

– Все одно, – сказала Маргарита, – я мушу знати, які в тебе уявлення про мою частку.

– Ну, будеш мене запрошувати щовечора на «кампарі-оранж», – сказав Конні.

– Ні! – запротестувала Маргарита. – Так не піде! Конні встав.

– Я мушу зробити собі каву, бо інакше зараз знову засну! Маргарита попленталася за Конні до кухні. Сусідська кухня

також була яскравим свідченням колекціонерської пристрасті господині. Стіни прикрашало всіляке антикварне причандалля з міді та латуні, дерева та порцеляни. Старі селянські меблі були явно дещо загроміздкі для маленького приміщення. Маргарита присіла на підвіконня.

– Будеш каву? – спитав Конні. Маргарита кивнула.

– Еспресо чи люру? – спитав Конні.

– Байдуже, – сказала Маргарита.

– Тоді люру, – постановив Конні. – Мені потрібно не менше як літр.

А літр еспресо серце не витримає.

Він налив у кавоварку води і насипав кави.

– То скільки я маю заплатити за два місяці проживання і харчування? – спитала Маргарита.

– А скільки ти собі уявляла? – спитав Конні.

– Ніскільки, – сказала Маргарита.

– Ну, то й будеш платити ніскільки, – сказав Конні.

– Я мала на увазі не «ніскільки», – вигукнула Маргарита, – а тільки, що я собі ніскільки...

Конні не дав їй договорити:

– Пані сусідко, ти переливаєш з пустого в порожнє!

– Ти сам почав! – вигукнула Маргарита. – А крім того, зі мною ніхто не поїде! Тобто більше не буде нікого, хто би міг розділити з нами кошти.

– Не роби з цього проблем, – сказав Конні. – Зараз мене набагато більше хвилює, чому в тебе такий похмурий погляд. Можна подумати, що канікули тебе анітрішечки не тішать!

– А от і неправда! – Маргарита принохалася. – Тішать. Справді. Несамовито тішать!

Конні взяв зі столу мамині окуляри, вбрав їх, підійшов упритул до Маргарити й уважно розглянув її обличчя крізь скельця, ніби вивчав географічну карту.

– Не знав, що людина, котра тішиться, може мати такий погляд, як ти, – сказав він.

Маргарита відвернула обличчя від Конні.

– Це тільки через деякі неприємні супутні обставини, – пробурмотіла вона.

Конні зняв окуляри.

– В мене вони теж є, – сказав він.

– А саме? – спитала Маргарита.

– Моя кохана вважає тебе занадто звабливою, – зітхнув Конні. – Спочатку моя кохана нічого не мала проти, щоби я їхав відпочивати без неї. Але відколи вона дізналася, що зі мною їдеш ти, все пішло шкереберть. Вона думає, що ти можеш мене спокусити.

Конні вимкнув кавоварку і витягнув з старовинного креден-са дві кавові філіжанки.

– Що за дурня! – сказала Маргарита.

– Не така це вже й дурня!

Конні витягнув із кавоварки глечик, налив каву у філіжанку і подав Маргариті.

-Принад у тебе ціла купа, а я маю схильність на них спокушатися.

Маргариті стало трохи ніяково. Вона пошкрябала живіт.

– Дати молока? – спитав Конні.

– Дякую ні, сказала Маргарита.

-Якщо добре подумати, то у принципі,це божевілля-жити з таким розкішним екземпляром,як ти, і задовільняти свої потреби за межами дому!-Конні сів за стіл і випив свою каву великими ковтками.

-Не говори так.Це нечесно щодо твоєї дівчини.

Конні засміявся.

-Гарно,гарно, пані сусідко!Люблю жіночу солідарність.Тільки цього разу, ти солідарна з дамою, котра не розуміється на жіночій

солідарності. Вона вважає тебе розпусною стервою, від якої можна чекати всього, чого завгодно.

-Я з нею поговорю, -сказала Маргарита і приюхалася.

-Як хочеш, -сказав Коні і знизав плечима.

-Коли вона сьогодні прийде?- спитала Маргарита.

-Вона не прийде!- Коні встав і долив собі кави.

-Ну, то завтра, -сказала Маргарита.

-Пані сусідко, -промовив Коні, -моя кохана взагалі вже ніколи не прийде. Вона мене відшила! Ічора опівночі на трамвайній зупинці!

-Через мене?- Маргарита була така вражена, що навіть облишила прийохуватися.

-Через мене,-сказав Конні. - Бо я зізнався, що ти мені подобаєшся.Бо я сказав , що ти супер.І не тільки зовні.Що в тебе, крім усього іншого, чудовий характер! -Конні гримнув по столі філіжанкою так, що аж вихлюпнулася кава.-І вона ще завжди казала, що головне це чесність і відвертість! А коли з нею чесно і відверто, то вона ридає і ображається!

– Може, в неї просто здали нерви, – сказала Маргарита. -Іспит на осінь, ціле літо без канікул – слухай, їй зараз дуже несолодко, ти мусиш її зрозуміти!

Конні втупився в розливу каву, тицьнув пальцем у кавову калюжу і написав на світлому столі коричневою рідиною: «ГІМНО». І, вже не намагаючись видаватися «незворушним», сказав:

– Я все розумію, – пані сусідко. – Але те, що мені вчора вилила на голову моя кохана, – це вже занадто! Чесно! Там було кілька таких закидончиків... Це було зовсім не смішно! Почалося все через тебе, але далі!... – Конні похитав головою, пригадуючи вчорашню сварку. – Що тобі сказати, сусідко, що тобі сказати...

– Що сказати? – перепитала Маргарита.

– Ах, нічого! – Конні зробив непевний рух рукою. – Тут можна сказати тільки одне: «До побачення!»

– Все якось втрясється, – сказала Маргарита. Конні похитав головою.

– Вона сказала, що в ліжку я ні до чого. Вона сказала, що їй ніколи, жодного разу, зі мною не подобалось. І до того ж я, мовляв, не джентльмен, і в мене нікудишні манери. І я не цікавлюся музикою, бо не ходжу в оперу. І в театр. І мої друзі – ідіоти, з ними нема про що говорити. Одне слово, я останнє гімно!

– Чого не скажеш під час сварки, – пробурмотіла Маргарита, але це прозвучало не дуже переконливо.

Мокре коричневе «ГІМНО» висохло. Конні спробував реставрувати це свідчення свого настрою рештками кавової калюжі. Але їх вистачило тільки на те, щоби підмалювати «ГІМН».

– А які в тебе супутні обставини? Що заважає тобі посміхатися своїми чарівними устами? – спитав він.

Маргарита не бачила причин не розповісти Конні про свої «вирвані зуби», адже від покинутого коханця можна було сподіватися співчуття і розуміння!

Маргарита мала рацію! Конні її розумів. Він анітрішечки не звинувачував її в тому, що сталося. Підсівши до дівчини на підвіконня, він поклав руку їй на плече і потішив:

– Це минеться, пані сусідко, нічого не триває вічно. Все так не буде. За два роки забувається навіть найстрашніше горе!

– А чому саме за два? – здивувалася Маргарита. Коцні знизав плечима:

– Так завжди стверджує моя мамуча, – сказав він. – А кому ж, як не їй, це знати: в неї часто трапляється страшне горе.

Маргарита прихилилася до Конні.

– Ти дієш на мене заспокійливо, – пробурмотіла вона.

– Я радий, – пробурмотів Конні.

Так вони і сиділи в кухні на підвіконні, аж доки з передпокою не долинули якісь звуки. Хтось зайшов у квартиру.

– Це мамуча, – Конні забрав руку з Маргаритиною плеча. – Не треба, щоби вона бачила нас так. – Він зісковзнув із підвіконня. – Бо вона негайно роздзвонить по всій околиці про наші заручини! – Конні спробував весело посміхнутися. Це йому не дуже вдалося. – Хоча я, властиво, нічого не мав би проти!

Маргарита заперечливо похитала головою. Доброзичливо, та дуже рішуче.

– Що, і запропонувати не можна? – спитав Конні.

– Дякую! – в Маргаритиному голосі не вчувалося насмішки. – Дуже мило з твого боку. Але зараз це зовсім недоречно!

– Я так і думав, – сказав Конні. Він налив собі третє горнятко кави. – Нічого страшного! Ми ж ще молоді! От поїдемо до сонця, неба й моря і будемо любитись, і шануватись, і зализувати одне одному рани.

Маргарита засміялася. Конні теж засміявся.

– Ну, бачиш, пані сусідко, – сказав він, – твоє горе зліпити до купи з моїм горем і розділити навпіл – і все виглядає вже не так жахливо, правда?

Маргарита не встигла відповісти нічого, бо до кухні зайшла мама Конні й одразу ж заговорила. Вона посварилася з м'ясником. Обурена, вона підсувала Маргариті й Конні під ніс шматок яловичини, щоби

вони підтвердили, що м'ясо за жирне і надто жилаве! І що м'ясник – ошуканець, бо продав його за ціною першого сорту! Той шахрай може собі таке дозволити лише тому, що він єдиний м'ясник у цілому районі! Монополіст клятий!

Розділ 12,

у якому Маргарита бере себе в руки, а добре слово покращує зіпсуті стосунки

Останній тиждень навчального року почався з дощового понеділка. Коли Маргарита прокинулася і, мружачись, подивилася на темно-сіре небо, з якого, як із душі, лив дощ, вона вирішила, що ліпше цей день узагалі не починати. Пощо вставати і кудись іти? Навчання вже скінчилося. Жодних контрольних уже не буде, ніякого нового матеріалу, всі оцінки виставлені! Останній тиждень учні просто відсиджували в школі, як у почекальні вокзалу, з якого вже не відходять поїзди. Принаймні так було завжди, тож можна припустити, що і цього року буде щось подібне. От тільки тепер у почекальні разом із іншими сидів Кальб! А Маргариті було нелегко щодня впродовж п'яти годин, зібравши всю волю в кулак, вдавати, ніби и колишній хлопець для неї не існує! Їй коштувало велетенських зусиль ніколи не дивитись у його бік, робити гак довкола його парти, не перетинатися з ним ні по дорозі до смітника, ні деінде, не зіштовхуватись у дверях. «Невже я не заслужила, – подумала Маргарита, – відпочити від цієї тяжкої праці хоча б один день!»

Дівчина вилізла з ліжка, почвாலала до вікна, зачинила його, опустила жалюзі, повернулася назад у ліжко і натягнула на голову ковдру, щоби не чути ранкового руху у квартирі.

Тільки-но Маргарита занурилася у солодку дрімоту, як до кімнати зайшла мама, стягнула з її голови ковдру, примовляючи:

– Маргарито, вставай, тобі пора до школи!

– Я сьогодні до школи не піду, ~ пробурмотіла Маргарита, не розплющуючи очей.

– Ти хвора, Маргарито? – стурбовано спитала мама.

– Просто не хочеться, – пробурмотіла Маргарита.

– Мені – теж, – сказала мама.

– Ну, то лягай і спи, – пробурмотіла Маргарита.

– Було би добре, – сказала мама, – але в мене робота.

– Я не винна, – пробурмотіла Маргарита і знову натягла ковдру на голову. Мама вийшла з кімнати. І хоч у дівчини на голові була ковдра, вона почула, як у коридорі мама оголосила:

– Маргарита себе погано почуває, можливо, в неї навіть літній грип.

А ще Маргарита почула, як заверещала Меді:

– В мене теж літній грип! А тато крикнув:

– Не сміши!

А Гансик сказав:

– Ну, а я не помічаю в себе жодних ознак грипу! Маргарита посміхнулася і поклала на голову подушку. Тепер

до неї справді не долинали жодного звуку. Перед тим, як знову заснути, вона подумала: «Класно! Наш Гансик, здається, потроху видряпується! З нього будуть люди! У нього вже починає з'являтися воля до життя».

Гансикова воля до життя не в останню чергу була пов'язана з тією обставиною, що Маргарита допомогла йому «витягнути» обидва іспити, які він мав скласти «на осінь». Незадовго до виставлення остаточних оцінок вона підійшла до двох учителів, котрі погрожували поставити Гансикові «незадовільно». З янгольським терпінням і переконливіше за будь-якого дипломованого психолога вона пояснила їм, що з педагогічного погляду було би геть неправильно «провалити» Гансика саме тепер, коли він нарешті почав учитися і старатися. «Він повинен бачити, що його зусилля приносять плоди! – агітувала Маргарита викладачів. – Якщо він не бачитиме успіхів, він знову все закине!»

Спочатку цей аргумент видавався вчителям не дуже переконливим, однак Маргарита наполягала, змальовуючи щирими та зворушливими словами Гансикову психіку, а крім того, пообіцяла в наступному навчальному році інтенсивно опікуватися братом. «Даю слово, що наступного року він не опуститься», – запевнила вона, дивлячись учителям просто в очі й гіпнотизуючи їх своїми сірими, як дунайська рінь, оченятами.

Першим здався вчитель математики. Швидше заради Маргарити, ніж заради Гансика. А тоді дав себе вмовити й учитель англійської. І врешті-решт, класний керівник теж благословив цей «експеримент».

Маргарита не розповіла Гансикові, що ходила до вчителів. Гансик повинен був свято вірити, що зусилля, яких він доклав, позитивно позначилися на його успішності. «Тільки так, – думала Маргарита, – можна «підремонтувати» його психіку. Якщо Гансик довідається, що «залагодженню» його проблем посприяла старша сестра, він знову розхолодиться».

Маргарита проспала до обіду і прокинулась уся мокра від поту. В кімнаті було гаряче і задушливо. Дівчина підняла жалюзі й відчинила вікно. Злива минула, лише кілька шматків темних хмар швидко пливло в яскраво-блакитному небі.

Маргариті захотілося випити кави, причому не на самоті, а в товаристві. Вона у прискореному темпі прийняла душ, одягнула Гінцелеві речі (як завжди останнім часом) і подзвонила у двері до сусідів. На жаль, удома була тільки мама Конні. Тож цілу годину Маргарита була змушена сидіти в антикварному салоні й вислуховувати сусідчину балаканину. Жіночка не хотіла відпускати Маргариту, не поділившись із нею всім своїм розпачем з приводу колишньої дівчини свого сина. Адже її поведінка була просто вершиною нахабства! А вони ж, мовляв, завжди були такі «люб'язні» й «направду привітні» до цієї «стерви», так поблажливо ставилися до всіх її вибриків, заплющували очі навіть на те, що в неї така міщанська сімейка! І раптом виявляється, що ця «кретинка» не задоволена таким прекрасним хлопцем, як їхній син! У житті завжди так! Ціле щастя, що «бідний хлопчина» принаймні вчасно це зрозумів! Важко собі уявити, що було би, якби він іще й одружився з тою «дуриndoю», і лише тоді, коли на світ з'явилася би дитина або навіть двоє чи троє діточок, помітив би, з ким має справу! У тому, що в Конні народилися би діти, його мати, звісно, не сумнівалася! Втім, хтозна, чи були б у них діти? А тоді могло би дійти навіть до того, що та «стерва-кретинка-дуринда» не дозволяла би найкращій у світі бабусі спілкуватися з онуками! Таке можна цілком собі уявити! При думці, що до неї не пускають майбутніх онуків, мама Конні мало не розплакалась. У всьому тому, що Маргариті довелося вислухати, їй насамперед видалося дивним, що ця жіночка була в курсі всіх справ! Або Конні переповів їй свою сварку з Мартіною до найменших дрібниць, або ж мати їх підло підслуховувала! Вона знала навіть про те, що Мартіна «в ліжку» з Конні мала небагато втіхи.

– Прошу дуже! – кричала мама Конні з палаючими очима. – Та ж у її віці жінка ніколи нічого з того не має! Це приходить лише після тридцяти! Чи ти маєш іншу думку, Маргарито?

Маргарита не бачила приводу повідомляти маму Конні, що вона стосовно цього не має жодних думок, бо в неї катма відповідного досвіду. Вона лише невпевнено пробурмотіла: «Можливо», – і хотіла змінити тему. Однак матері Конні саме ця тема, очевидно, дуже припала до душі, й вона вперто намагалась ініціювати дискусію про жіночу здатність відчувати оргазм, його фізично-географічні особливості, причини та можливі перешкоди. Втім, замість діалогу вийшов монолог. Урешті-решт, під вигаданим приводом, буцімто їй треба нагодувати брата обідом, Маргариті вдалось утекти.

У «Ваксельбергері» Маргарита застала півкласу. Однокласники сиділи довкола кількох зісунутих до купи столів. Поряд із Габріелою були два вільні крісла. Маргарита сіла на одне з них і спробувала збагнути, про що ж так збуджено і голосно дискутує компанія. Йшлося про гроші та борги! Кінець навчального року був водночас останнім терміном сплати боргів. І той, хто не отримав позичених грошей до початку канікул, втрачав шанс повернути їх собі! З того, хто восени вимагав назад торішні борги, тільки кепкували і говорили: «Минулося за давністю років!»

Тепер компанія сперечалася, чи можна передавати борги. Наприклад, Габріела була винна Штефанові п'ятдесят шилінгів, тоді як Отті Горнек був винен п'ятдесят шилінгів Габріелі. Вона заявила, що Штефан міг би вимагати гроші не від неї, а від Отті. Штефан на це не погоджувався, бо не бачив жодного шансу забрати в Отті свої «папери».

– Я би ніколи в житті не позичив йому грошей! – аргументував він – Я ж собі не ворог!

Маргарита хотіла саме взяти слово й підтримати аргументи Штефана, навіть якщо через це їй довелося би пожертвувати солідарністю з подругою, коли до столика наблизився Флоріан, який виходив у туалет. Лише вмостившись на своєму кріслі, він помітив, що сидить тепер поряд із Маргаритою. Дівчину несподіваний близький контакт із Флоріаном спантеличив, і вона так і не виголосила промову про перенесення боргів. Уся компанія раптово теж втратила інтерес до справи. Однокласники вичікувально поглядали на Маргариту і

Флоріана. Яка напружена ситуація! Розсварені закохані помилково опиняються поруч одне з одним!

Маргариту це розлютило! «От свині, – подумала вона. -Ніхто мені не сказав, біля кого я сідаю! Всі тішились наперед із того, який у мене буде глупий вигляд, коли я це помічу! У школі вони весь час тільки й чатують на те, щоби я почала з'ясовувати з Флоріаном стосунки, щоби зчинився неймовірний скандал! Саме тому вони мені постійно детально переповідають, що він на мене наговорює! Тепер вони сподіваються, що це нарешті станеться, і нетерпляче чекають на вибух велетенської бомби у присутності очевидців!»

Менше за все Маргариті хотілося вдовольнити цей хворобливий інтерес однокласників. З максимальною невимушеністю, на яку тільки була здатна, вона відкинулася у кріслі назад і вдала, ніби близькість Флоріана не становить для неї жодних проблем. А от Флоріан не був невимушеним. Здавалося, він почував себе дуже незатишно. Його писок став рожевий, мов у поросяти, він нервово крутив у руках склянку з колою, з усіх сил намагався дивитися так, аби навіть найменший шматочок Маргарити не потрапив у поле його зору. Хлопець намагався вдавати, ніби і не помітив, що крісло поряд із ним уже зайняте. Дуже голосно та метушливо він почав розповідати Отті Горне-кові одну «офігенну історію» про те, що з ним буцімто сталося вчора ввечері. У цій «офігенній історії» йшлося про те, що Флоріан цілу ніч пив, і про всілякі «п'яні подвиги», які закінчилися тим, що він – буцімто – видряпався в парку на ліхтар і наблю-вав звідти якомусь перехожому на солом'яний капелюх. Слухати цю маячню було прикро не лише Маргариті, але й усім присутнім. Старшокласники похмуро втупились у келихи з пивом, горнятка з кавою та склянки з колою. Навіть Отті, який ніколи не вирізнявся надмірною делікатністю, слухав дуже стримано і кидав на Флоріана несхвальні погляди. Якби Флоріан міг адекватно реагувати на сигнали однокласників, то мав би здогадатися, що найліпше було би зараз цю «офігенну історію» плавно заокруглити. Однак він так захопився, що не контролював уже ні сили звуку, ні швидкості мовлення. Він натякав на якісь сексуальні пригоди та вживання наркотиків, – усе це гейби мало місце після видряпування на ліхтар, – і сміявся сам до себе, голосно та верескливо. А оскільки ніхто, крім нього, не сміявся, Флоріан компенсував цю відсутність реакції посиленням власного реготу.

Маргарита страждала. Раптом контроль за власною поведінкою перестав їй видаватись аж таким важливим. Не можна допустити, щоби Флоріан так ганьбив себе і виставлявся на посміховисько.

Маргарита поклала руку Флоріанові на коліно, міцно притиснула і тихесенько промовила:

– Припини, прошу тебе!

Важко було сказати, чи почув її Флоріан. Однак, продовжуючи змальовувати свою «офігенну ніч», він почав затинатися й, урешті-решт, закінчив свою історію млявою фразою: «Таке буває раз в житті...»

Полегшено зітхнувши, однокласники повернулися до обговорення проблеми боргів. Маргарита не забрала руку з Флоріанового коліна, та вже не тиснула на нього.

– Слухай, Флорі, – сказала вона так тихо, щоби почути її міг лише він. – Це справді погано, якщо ти так на мене гніваєшся. Треба ж якось жити мирно.

– Певно, що так, – сказав Флоріан, вступившись у склянку з колою.

– Ніхто ж із нас не винен, що так сталося, – сказала Маргарита.

– Певно, що так, – сказав Флоріан, не відводячи очей від склянки з колою.

– Рано чи пізно це все одно би скінчилося, – сказала Маргарита.

– Певно, що так, – сказав Флоріан, припалив цигарку і простягнув пачку Маргариті. Маргарита похитала головою.

– Давай не будемо злопам'ятні, – сказала вона.

– Певно, що так, – сказав Флоріан і кинув пачку цигарок Отті Горнеку, який благально склав руки.

Маргарита помітила, що однокласники, незважаючи на жваву дискусію, потайки спостерігали* за їхнім діалогом і були розчаровані. Не сталося нічого, про що потім можна було би попліткувати! їх ошукали! Здавалося, навіть Габріела вважала так, бо вона невдоволено прошепотіла до Маргарити:

– Що з тобою, стара? Ти що, миришся з цим гадом?

– Тільки на засадах християнської людяності, – прошепотіла у відповідь Маргарита.

– Але ж цей гад поняття не має, що воно таке, – сказала Габріела.

– Зате я маю, – відповіла Маргарита. – Цього досить!

– Дуже помиляєшся, стара, – сказала Габріела і кинула на Флоріана нищівний погляд. – Можеш не сумніватися: завтра він буде вихвалитися перед усіма, що ти хотіла відновити з ним стосунки, але він тебе відшив!

– Не буде, – сказала Маргарита.

Габріела зітхнула й відвернулася від Маргарити. Точнісінько, як добросердна та досвідчена бабуся, котра розуміє, що молодь має вчитися на власних помилках.

Маргарита встала й підійшла до шинквасу. Іксі мила кухлі, клянуци свого шефа, котрий, на її думку, ніяк не може второпати, що посудомийна машина в наш час належить до стандартного устаткування кожної кав'ярні.

– Цей ідіот думає, що в мене шість рук! Дві, щоб обслуговувати, дві – щоби варити каву, і дві – мити посуд!

– А що ще сталося? – спитала Маргарита.

Якщо Іксі так люто кляла свого шефа, то в неї мусили бути й інші проблеми. Сама лише необхідність мити склянки не довела би спокійну Іксі до такого стану.

– Нічого! – сказала Іксі. – Абсолютно нічого!

– Справді? – недовіжливо перепитала Маргарита.

– Справді нічого, – сказала Іксі. – Бо те, що Роберт знову зняв собі якусь дівку і забув про моє існування, не рахується. Я вже до цього звикла, і мене це не гребе!

Маргарита потягла себе за пальці. Жоден із них не захотів хрускати.

– Кого цього разу? – спитала вона.

Іксі жбурнула помитий келих на бляшану сушку з такою силою, що той розлетівся на друзки.

– Таку собі панюсю, – сказала вона, змітаючи скалки з сушки. – З проділом посередні і янгольськими кучериками. їй, певно, кортить спробувати всього, що забороняють матуся і татусь! Курить із ним траву і думає, що після цього вона починає все розуміти! На кшталт: «Ах, в яке зіпсуге товариство я потрапила!»

– Йому скоро набридне, – сказала Маргарита.

Іксі захпала до рота великий палець і висмоктала кров - вона порізалася скалкою від келиха.

– А мені що з того? – сказала вона. – Вчора він з нею звалив, здається, до Туреччини.

Нарешті Маргаритині пальці були готові хруснути.

– Не хочеш поїхати зі мною в будинок моєї мрії? – спитала вона – На грецький острів?

Іксі похитала головою.

– Я повний банкрут, – зітхнула вона. – Роберт прихопив зі собою все, що я наскладала собі на відпустку. І нічого не сказав. Він забрав навіть ті гроші, які я відклала на квартплату. У бляшанці залишив одну-однісіньку сотку. І записку, що восени мені все поверне!

Маргарита підрахувала подумки свої заощадження, додала і те, чим наділить її тато, і те, що докине мама, і те, що лежало на ощадній книжці № 1 та на ощадній книжці № 2, і те, що було «заникано» у скарбонці.

– Іксі, – сказала вона, з'ясувавши для себе стан своїх фінансів. – Гадаю, в мене вистачить грошей на нас обох. І зараз вони мені зовсім не потрібні.

– Дуже дякую! – Іксі нахилилася над шинквасом і поцілувала Маргариту в щоку. – Але це неможливо. Ти ж не Червоний Хрест. І взагалі! Я вирішила на все забити!

– Як це? – стурбовано спитала Маргарита.

~ Я не просто йду в відпустку, – сказала Іксі. – Я звільняюся. Поїду в Англію. Гувернанткою. Я ж завжди любила дітей. І зміна декорацій піде мені на користь. Я вже домовилася: моя сестра про все подбає. А вона в мене така, що коли обіцяє, то виконує.

Іксі оглянула кнайпу.

– Крім тебе, мені нікого і нічого не бракуватиме, чесно!

– І як довго ти там пробудеш? – спитала Маргарита.

~ Десь так між одним роком і вічністю, – відповіла Іксі.

Маргариті стиснуло горло і замлоїло в животі. Те, що незабаром тут уже не буде Іксі, її дуже засмутило. Так, ніби рятівний острів, до якого зазвичай припливаєш, зненацька пішов під воду. Раптом Маргариті стало зрозуміло, що її «найкращою» подругою була зовсім не Габріела, а Іксі. Звісно, Маргарита проводила з Габріелою набагато більше часу, знала Габріелу набагато довше, частіше обговорювала з нею життя, і його безмежну підступність, і його невеличкі радощі. Та, якби Габріела оголосила їй, що збирається емігрувати в Англію,

Маргариті не стискало би горло і не млоїло б у животі. Вона просто від щирого серця побажала би їй успіхів!

– Я писатиму тобі раз на тиждень, сестро, – сказала Іксі. – А коли я там об лаштуюся, ти приїдеш до мене в гості!

Маргарита кивнула.

Хтось із компанії старшокласників забажав пива. Іксі не відреагувала.

– Крім тебе, ніхто не знає, – сказала вона. – Не кажи їм, сестро. Я не маю охоти розмовляти з зомбі.

Спраглий пива не заспокоювався. Іксі взяла з холодильника пляшку.

– Єдине, що мене тішить, ~ це те, що незабаром мені не треба буде бачити цих ідіотів.

– Але перед тим, як розрахуватися з роботи, позабирай борги, – сказала Маргарита.

Іксі похитала головою.

– Легше надоїти з мертвого цапа молока, ніж витягнути з цієї банди бодай шилінг, – сказала вона, поставила пляшку на тацю й віднесла до столика. Маргарита думала, що Іксі відразу ж повернеться назад. Побачивши, що Іксі вступила в розмову з Габріелою, вона вийшла з «Ваксельбергера».

– Гей, стара, залишся! – прокричала їй услід Габріела. Маргарита вдала, ніби не почула. На душі в неї було сумно

і невесело. їй хотілося побути самій. Безцільно блукаючи вулицями, вона розмірковувала, чи не зайти на Гшвандтнер-гасе, та вирішила, що цього ліпше не робити. Чому Гінцель мав би повернутися саме сьогодні? А якщо навіть і так, то в нього на подушці лежав її лист! Якщо, прочитавши це послання, він не побіг її шукати, то на ньому все одно можна поставити хрест! Маргарита пішла у бік центру, вирішивши, що поліпшенню її душевного стану зараз посприяло би відвідання магазинів. Для поїздки їй усе одно потрібні бікіні та сандалі. Маргарита зупинялася перед вітринами, роздивлялася купальники і сандалі, та заходити у крамниці їй не хотілося. Вона не звикла купувати речі сама. Останні кілька років вона завжди вибирала одяг у супроводі Гінцеля. Гінцель був експертом з питання «що личить Маргариті?».

Розчарована безуспішним розгляданням вітрин, Маргарита зробила перерву в невеличкому кафе, де заковтнула велетенську порцію

шоколадно-малиново-горіхового морозива. Після цього в неї страшенно скрутило живіт: бідний шлунок запротестував проти того, що йому сьогодні, крім гіркої кави та лютого морозу, ще нічого не перепало.

Біль швидко перекинувся зі шлунка на кишки. Маргариті треба було негайно в туалет! У маленькому кафе туалету не виявилось. Маргарита розрахувалася, вибігла з кав'ярні й почала шукати громадську вбиральню. Здається, на сусідній вулиці вона колись бачила туалет. Стиснувши сідниці, дівчина помчала до того «громадського закладу». Але там на дверях висіло оголошення: «Тимчасово зачинено». Маргариту охопила паніка. Її кишки бунтували так шалено, що вона була цілком певна: якщо зараз не трапиться «будиночок зі сердечком», катастрофа неминуча!

На чолі в Маргарити виступили краплини поту. Чи є тут десь кав'ярня? Установа? У державних установах завжди ж є туалети для відвідувачів! Може, зайти в перший-ліпший магазин і попроситись у туалет? Здається, це можливо! Але ж як соромно! Втім, звісно, накласти у штани посеред міста було би ще гірше!

Саме в той момент, коли Маргарита вже вирішила змиритися з жахливим фактом, що за мить вона стоятиме з повними штанами, в її нещасному вимученому мозку сяйнула рятівна ідея: за рогом була мамина робота! Як любляв говорити Гінцель: «Де біда, там і рятунок!» Саме так! Твердо знаючи, що відразу ж при вході в мамину установу вона побачить четверо рятівних дверей, Маргарита опанувала себе. Вона швидко повернула за ріг. На чолі у неї все ще блищали краплини поту, але паніка минула. У бічну вулицю, за ріг, знов у бічну вулицю, ще раз за ріг. Піднімаючись сходами, Маргарита на ходу розстігнула блискавку на штанах і врешті-решт опустила на унітаз першого ж туалету. Такого полегшення вона вже давно не відчувала! Набагато довше, ніж було потрібно, просиділа Маргарита там, насолоджуючись «порятунком». І коли краплинки поту на її чолі висохли, вона вийшла з туалету. Як на світ народилася! Вона попрямувала до маминого кабінету. Мами в кімнаті не було. Та на письмовому столі стояла мамина торбинка. І мамин записник, і повне горнятко кави. Отож, мама була десь неподалік! У сусідньому кабінеті працювала Марі-Луїза. Двері між кімнатами були відчинені. Маргарита зазирнула до Марі-Луїзи. Там за письмовим столом теж

нікого не було. Маргарита сіла в мамине крісло і зазирнула в записник. Серед нотаток вона побачила: «15.00 – Шобер». Була за десять хвилин третя. Отже, через десять хвилин мав прийти Шобер. Мама якось розповідала Маргариті про нього. Йому двадцять п'ять років. Дев'ять із них він провів у в'язниці. І тепер мама докладала зусиль, аби він незабаром бува знову не потрапив туди. Вона не мала особливої надії на успіх. Маргарита спробувала уявити, як мама розмовляє з Шобером. Удома мама ніколи багато не говорила про свою роботу, бо щоразу, коли вона про це розповідала, тато починав сваритися. Він вважав людей, котрими опікувалася мама, «огидними». Маму обурювало його ставлення до її «підшефних». «Один раз злочинець – навіки злочинець», – говорив тато. І: «Обставини тут ні до чого! У нашому суспільстві ніхто не мусить ставати кримінальним злочинцем!»

Маргарита розмірковувала, чи задоволена мама своїм фахом, враховуючи невеликі шанси на успіх у ресоціалізації «злочинців». Тут до сусіднього кабінету ввійшли мама та Марі-Луїза. Сидячи у кріслі, Маргарита не могла їх бачити, але почула, як Марі-Луїза спитала:

– То ти йому сказала? А мама відповіла:

– Ще вчора. Він такий злий. Ну, ясно!

Маргарита хотіла гукнути: «Привіт, мамо!» – та мама продовжувала:

– Знов у нього невдалий роман. Поступово це стає звичкою. Але з мене досить. Він же знав, що я заміжня і що в мене діти! І що мені мої діти важливіші, ніж він, – це ж йому завжди мало бути зрозуміло!

– Кляті чоловіки! Всі егоїсти! – сказала Марі-Луїза. – А як ти себе після цього відчуваєш? Дуже зле?

Маргарита не дочекалася маминої відповіді. Якомога тихіше вона встала з маминого крісла, прокралася навшпиньки до дверей і вибігла, щиро сподіваючись, що мама її не помітила.

Розділ 13,

у якому Маргарита роздумує про зворотний бік скелястої брили й цілу ніч чергує на телефоні

У вівторок уранці Маргарита знову чемно сиділа у школі і п'ять годин поспіль дрімала. Дрімати їй ніхто не заважав: однокласники вже не мучили її повідомленнями про те, яку чергову гидоту розповідав

про неї Флоріан. Бо Флоріан про неї вже нічого не розповідав! Маргаритине християнсько-людяне примирення у «Ваксельбергері» подіяло.

Це визнала навіть Габрієла.

– Моє шанування, стара, – сказала вона Маргариті на великій перерві. – Ти знову мала рацію!

На першу годину Маргарита «замовила» собі до школи тата. Він повинен був іти з нею купувати бікіні та сандалі. Щоправда, порівняно з Гінцелем, який мав вишуканий смак, тато був лише другосортним консультантом у питаннях моди. Натомість він мав іншу перевагу – чекову книжку, яку залюбки витягав із кишені. Звичайно, він трохи дивувався, коли виявлялося, що чотири манюні «шматяні трикутнички», з яких складалося бікіні, коштують більше, ніж велетенська футболка, проте чеки підписував не вагаючись. А на той випадок, якби закінчилися чеки, в тата були наготові й інші платіжні засоби, наприклад, Атегісап Ехргеzz Сагсі чи Біпегз СІІЬ Сапі. І Маргариті ніколи не доводилося просити: «Тату, а купи мені ще це...»

Якби Маргарита не була дуже скромною дівчинкою, то з експедиції за бікіні та сандалями вона могла повернутися додому з десятком пакунків із модними цяцьками. За обідню перерву тато не змигнувши оком міг витратити стільки, скільки інші люди не заробляють навіть за місяць. Але Маргарита не гинула за шматами, а крім того, вона сумнівалася, чи тато і справді з чистим сумлінням міг дозволити собі такі видатки. Про гроші в родині Закмаєрів ніколи багато не говорили. Хіба, що тато заробляє «добре», а мама – «погано». І що загалом це становить кругленьку суму, тож немає потреби «скнаритись». Однак час від часу Маргарита розглядала витяги з банківських рахунків, які лежали на татовому письмовому столі, й бачила, що всі рахунки тата були в мінусі. Коли хазяйновита й ошадлива Маргарита починала розпитувати тата про фінансове становище родини, той лише сміявся, пояснюючи, що його «мінус» – це «дрібниця», бо в нього у банку величезний кредит, і кожна «пристойна» людина сьогодні має борги, і це йде на користь національній економіці з огляду на збереження місць праці. Економіка повинна процвітати, а процвітати вона може тільки тоді, коли зароблені гроші не тримати в панчосі, а радісно витратити!

Хоча Маргарита і не дуже розумілася на «економіці», проте в неї були деякі сумніви щодо того, що національна економіка процвітатиме,

якщо тато купуватиме французьке вино, італійське взуття, німецький автомобіль, швейцарські годинники, японський телевізор і голландські троянди. Вона була переконана, що тато просто не вмів поводитися з грішми, принаймні зі своїми власними. Натомість із грошима власника макаронної фабрики він поведився раціональніше. Бо інакше не піднявся б у «макаронній фірмі» до посади найвищого прокуриса!

Після походу по крамницях Маргарита вийшла з татової машини перед зазмаєрівським будинком тільки з шістьома пакунками. Висадивши доньку, тато поїхав далі, до своєї «макаронної контори».

У торбинках лежали два купальники, дві пари сандалів, чотири футболки, одна міні-сукенка, льняні штани і трохи косметики. Задоволено вимахуючи пакунками, Маргарита зайшла в під'їзд і наштовхнулася на Конні. Він стояв біля поштових скриньок і виймав пошту.

– Пані сусідка з обновками? – Конні вказав на торби. Маргарита кивнула. Конні проінспектував написи на пакетах.

– О, пані сусідка вбирається у пристойних магазинах, – зазначив він.

Маргарита не зрозуміла, чи це було сказано з докором, тому про всяк випадок пояснила:

– Я була з татом, а він любить такі крамниці.

– Чемний тато, – сказав Конні, а тоді вказав на зазмаєрівсь-ку поштову скриньку. – У вас теж повно пошти.

Маргарита відкрила поштову скриньку і витягла грубий стос пошти.

– Тут все одно саме рекламне дрантя, – пробурмотіла вона і переглянула стос. Між проспектами нових супермаркетів, пропозиціями взяти участь у лотереї, повідомленнями про знижки на меблі та каталогами розпродажів вона знайшла кольорову листівку. З одного боку на ній була зображена скеляста брила, оточена з усіх боків морем, а на звороті було написано: *«З любов'ю, давньою, аленезмінною, Гінцель!»*

Маргарита прочитала цю звістку, та серце в неї не закалатало від радості: на превеликий жаль, листівку було адресовано «пані Елізабет Закмаєр». Підтвердження Гінцелевої незмінної любові до мами Маргариту анітрішки не втішило. Дівчина ще раз уважно переглянула

стос пошти, однак кольорової листівки для «Маргарити Закмаєр» там не було.

– Може, пошта винна, – сказав чуйний Конні, який відразу ж збагнув, у чому річ.

– Пусте, – прошипіла Маргарита. – Ніхто, крім цього ідіота, не винен!

– Але принаймні він зголосився! – сказав Конні.

– Як чарівно з його боку, ~ гірко пробурмотіла Маргарита. ~ Якщо ти спитаєш мене, психолога-аматора, – сказав Конні,

– то, по суті, він зголосився до тебе, тільки не безпосередньо, а через матінку. Щоби не втратити гідності!

Маргарита кинула листівку в один із пакетів, запхала рекламний матеріал у контейнер для макулатури і похитала головою.

– А от і ні, – сказала вона. – Гінцель справді любить мою маму. І вона його – теж. В них кохання з першого погляду!

– Маєш зараз щось до роботи? – спитав Конні, коли вони піднімалися сходами на свій поверх.

– Практично ні, – сказала Маргарита.

– Тоді склади мені компанію, – сказав Конні. – Нам з тобою треба обговорити деякі проблеми з перельотом.

Маргарита відчинила двері своєї квартири.

– А саме?

– З квитками до Афін все о'кей, – сказав Конні, зайшов у коридор і кинув на підлогу шість пакунків, які допомагав Маргариті нести нагору. – Але з рейсом Афіни – Парос щось не виходить. Ми все ще у списку бажаючих, і не відомо, чи дійде до нас черга.

Конні прокрокував у зазмаєрівську вітальню, гепнувся на шкіряну канапу, озирнувся і сказав:

~ У вас тут дуже приємна порожнеча. Вона позитивно впливає на мою сітківку!

Маргарита підсіла до Конні:

– І що це означає? – спитала вона.

– Що я був би не від того, щоби стати вашим піднаймачем, – сказав Конні. – Я страшенно страждаю в нашому хатньому інтер'єрі, напханому антикваріатом!

– Ні, я маю на увазі той список бажаючих, – що це означає?

– нетерпляче перепитала Маргарита.

– Це означає, що ми довідаємося в останній момент, чи зможемо летіти, чи ні. Можливо, навіть не раніше, ніж в афінсько-му аеропорту.

– Шляк трафить, – пробурмотіла Маргарита.

– Точно, – сказав Конні. – Тому, гадаю, було би розумніше, якби ми відразу зарезервували собі місця на кораблі. Щоправда, доведеться пливти вісім годин. Ти не страждаєш на морську хворобу? Ми ж можемо потрапити в шторм!

Маргарита ще ніколи не плавала кораблем у шторм, тому не знала, чи добре переносить хитавицю.,

– Найгірше, що з тобою може статися, – це те, що ти почнеш блювати, як чапля, – сказав Конні, – але на цей випадок поряд з тобою буде людина, котра триматиме тебе за ручку і витиратиме тобі піт з чола.

Маргарита дала згоду на резервування квитків на корабель, зробила Конні «кампарі-оранж» і запитала його, чи не помирився він із Мартіною. Конні заявив, що про жодне примирення не може бути й мови, і швиденько попрощався, згадавши раптом, що терміново мусить щось купити. Маргарита здогадувалася, що в Конні не було ніяких пильних справ. Він утік тому, що до вітальні зайшов Гансик. Хлопець притарабанив давно пожерту молями колекцію пташиних пір'їн.

– Думаю, я знову почну збирати пір'я, – оголосив він Конні та Маргариті й хотів продемонструвати сусідові найкращі екземпляри своєї колекції. Та, очевидно, Конні не мав абсолютно ніякого бажання вислуховувати, чим різниться пір'я папуги та канарки.

І хоча Маргарита теж не мала жодного інтересу до такої лекції, та заради брата вона все терпляче витримала. А щоби від цієї тортури мав задоволення не тільки Гансик, Маргарита вициганила у брата всі «дублікати». Відтак вона отримала величеньку купку чудових різнокольорових пір'їн. Розкішні екземпляри для Гінцелевого ВІФ АКТ! Цей щедрий дарунок Маргарита сховала в коробку з-під черевиків, сумно подивилася на кольорові пір'їнки і меланхолійно подумала: «Здається, я геть здуріла! Він кидає мене, а я збираю для нього пір'я! Це вже ненормально!»

Як не дивно, мама прийшла додому відразу ж після роботи. Вона сказала, що в неї болить голова, і тому вона не в стані сьогодні йти на свою групу психологічної підтримки. «І вечеряти, – заявила вона, – я теж не буду».

Вона взяла дві газети, пішла до своєї кімнати і зачинила за собою двері. Це мало означати: «Хочу тиші, прошу турбувати лише у крайньому випадку!»

Гансик і Маргарита з розумінням поставилися до маминого бажання, та Меді, яка повернулася з групи продовженого дня, це абсолютно не обходило. Вона вдерлась у мамину кімнату, залізла до мами в ліжко і почала доповідати їй розгніваним верескливим голосом про велику сварку з «дурною-предурною-най-дурнішою» однокласницею.

Маргарита спробувала виманити Меді з маминої кімнати.

– Ходи, побавимся в якусь гру, – сказала вона.

– Ти що, здуріла! – заверещала Меді. – Я тобі що, мала дитина? Якщо конче хочеш зі мною в щось пограти, то тільки в карти. В тарок!

Маргарита не вміла грати в тарок, тож була змушена відмовитися від цієї пропозиції і спробувала інше:

– Ходи до кухні, приготуємо твою улюблену страву!

– Ти що, здуріла! – заверещала Меді. – Моя улюблена страва – кукурудза з баночки, а її не можна приготувати!

– Залиш Меді в мене, – сказала мама. – Вона відволікає мене, і мені легше!

– Тому я й тут! – гордо вигукнула Меді й почала радісно боксувати маму в живіт.

Маргариті видалося трохи дивним, що вересклива Меді «відволікає» маму від головного болю, однак вона не протестувала й пішла до кухні готувати вечерю. Дівчина вирішила зварити гуляш. Цю страву любили і тато, і Гансик.

Коли Маргарита різала цибулю, задзеленчав телефон. Вона побігла в коридор, узяла слухавку, сказала: «Закмаєр», – повторила: «Закмаєр», – запитала кілька разів: «Алло, хто там?» -але ніхто не відповів. Вона поклала слухавку і знову заходила біля цибулі. Коли Маргарита почала нарізати м'ясо, знову задзвенів телефон, і знову ніхто не відповів. Третій дзвінок пролунав, коли Маргарита смажила цибулю. Загалом, поки Маргарита готувала гуляш, телефон дзвенів сім разів, але ніхто не зголошувався. Однак Маргарита була впевнена, що на іншому кінці дроту хтось був. Щоразу вона чітко чула, як німий абонент клав слухавку.

На наступні два дзвінки відповідав Гансик. Пізніше він стверджував, що чув тиху музику. І дивне покашлювання.

Коли телефон задзеленчав удесяте, Маргарита саме накривала на стіл, а Гансик у своїй кімнаті сортував пір'їни. «Поцілуй мене в дупу», – пробурмотіла Маргарита, розкладаючи біля тарілок виделки та ножі. «Може, якщо ніхто не підійде, той козел нарешті заспокоїться», – подумала вона. Після десятого дзвінка Маргарита почула, як мама сказала: «Закмаєр, добридєнь». Оскільки дівчина була переконана, що «телефонний ідіот» із мамою теж не вступить у контакт, вона не особливо дослухалась. Аж поки не прискакала Меді.

– Мама з ним свариться! І як! – повідомила вона.

– Це не допоможе, – сказала Маргарита. – Такі типи тільки тішаться, коли люди нервуються!

– Мама ж його знає, – сказала Меді.

– Не вигадуй! – Маргарита похитала головою.

– Я не вигадую, – сказала Меді. – Вона тільки не хоче, щоби ми про це знали, – Меді смикнула Маргариту за футболку. – Якщо мама йому каже, що він може розказати їй це завтра і щоби він не верз дурниць, то це ж означає, що вона його знає. І що він не німий, хіба ні?

Маргарита вийшла в коридор. Не те, щоби навшпиньки, та намагаючись не зчиняти зайвого шуму. Мама не було видно. І телефон зник зі свого постійного місця. Маргарита пішла за натягнутим телефонним дротом, від розетки, вздовж стіни, за ріг. Дріт привів її до дверей туалету. Двері були зачинені. Отже, мама спробувала сховатися від своїх нащадків якнайдалі, наскільки дозволяв десятиметровий кабель. Вона сиділа з телефоном у туалеті! ґ

Меді прийшла за Маргаритою, показала на двері туалету і прошепотіла:

– Нам не можна чути, що вона йому каже!

Маргарита збагнула, що в цій ситуації правильно було б узяти Меді й відтягнути її звідси якнайдалі. Мама ж має право розмовляти по телефону без перешкод і підслуховувань. Будь із ким. Однак навіть Маргарита не завжди чинила згідно зі своїми моральними принципами. Особливо тоді, коли була непевна і хотіла з'ясувати правду. Тож вона залишилася біля Меді й чітко почула, як мама сказала:

– Лягай у ліжко і припини пиячити. Завтра вранці я до тебе зайду. Але тільки в тому разі, якщо ти негайно перестанеш пити!

Меді засміялась і потягнула Маргариту до кухні.

– Я знаю, хто це, – прошепотіла вона. – Це – Макс! Маргарита сперлася на кухонний стіл.

– Хто такий Макс? – спитала вона.

– Макс – це той, з котрим до Різдва зустрічалася Ма-Лу! -пояснила Меді. – Тепер, коли мама не могла її чути, вона знову верещала. – Той, котрому Ма-Лу зі злості кинула в голову горнятком кави!

– А чого він до нас дзвонить? – Маргарита почала жувати пасмо волосся.

– Ну, бо тепер він любить маму, – Меді знову стишила голос і присіла до Маргарити. – А він такий лабільний, той Макс!

~ Гей, що за сиромудрі слова! – Маргарита витерла губи, з яких звисало волосся. – Звідки ти можеш знати, що таке лабільний!

– Певно, що знаю, – обурилася Меді. – Якщо хтось через кожную бздурку відразу починає казирися, втрачати голову і його все нервує, то він лабільний. Мені це Пепі пояснив. А він це знає, бо чув, як Ма-Лу говорила про це з Лотті! – Меді прихилилася до Маргарити. – От тільки ми не знаємо, чи мама теж закохана в Макса! – Меді знову зашепотіла. – Але ми припускаємо, що так. Тільки, Маргарито, нікому про це ні слова. Насамперед татові. Бо він теж лабільний!

Маргарита витріщилася на молодшу сестру.

– Меді, – затинаючись пробурмотіла вона, – Меді, як ти говориш?

– Ну, тихо, а що? – прошепотіла Меді. – Щоби мама не почувала! – Меді навіть не припускала, що Маргариту спантеличив не стільки шепіт, скільки

зміст її промови. Та Маргарита не вважала за потрібне з'ясовувати це непорозуміння. – Одне ясно, – сказала Меді, зісковзнувши зі стола, – групи психологічної підтримки, в яку мама буцімто ходить щовівторка, вже два місяці як нема! – і весело поскакала з кухні.

Маргарита повернулася до плити і почала помішувати гуляш. У ньому плавали прозорі ниточки цибулі. Тато був твердо переконаний, що цибуля в гуляші повинна повністю розчинятися! Маргарита поглянула на годинник. Через півгодини тато прийде додому і закричить: «їсти, їсти, їсти!». Маргарита підозрювала, що за наступні півгодини прозорі ниточки цибулі не розваряться на кашу. Тож вона

підкрутила під каструлею газ, вивудила з неї шматочки м'яса і витягла з креден-са міксер.

Мама вийшла з туалету і повз відчинені двері кухні попрямувала до своєї кімнати.

– Будеш їсти з нами? – гукнула Маргарита.

– Дякую, ні, я сита, – сказала мама. – Ти навіть собі не уявляєш, яка я сита!

– Так, так, здогадуюся, – пробурмотіла Маргарита, запхала міксер у каструлю й увімкнула.

Тато прийшов із роботи вчасно. Він весело закричав: «їсти, їсти, їсти!» Довідавшись, що в мами болить голова і вона лежить у ліжку, він дуже розхвилювався і хотів лікувати її чаєм, холодними компресами, аспірином і теплими словами, однак Маргарита пояснила, що буде ліпше, якщо він навіть не заходить до мами в кімнату.

– Думаю, вона зараз спить, – сказала Маргарита. – Сон – це найкращий лік!

Тато погодився і облишив свою самаритянську ініціативу. Від гуляшу тато був у захваті. Він хвалив не просто з увічливості -це можна було зрозуміти з того, що він змів аж три порції.

Після вечері, коли Маргарита, Гансик і тато прибирали в кухні, знову задзвонив телефон.

– Це все одно фальшива тривога, – сказав Гансик і подався в коридор, але Меді вже помчала до телефону і заверещала:

– Все ще Закмаєри! – і знову поклала слухавку.

– Нас тут вже кілька годин дістає якийсь ідіот, – поінформував тата Гансик. ~ Вес час дзвонить і не каже навіть «няв»!

Тато зазначив, що не можна допускати такого телефонного терору, треба подзвонити на телефонну станцію. Там, мовляв, можуть «відстежити» дзвінок. Тоді терориста буде незабаром викрито. Він відклав рушник, прокрокував у коридор, узяв телефонний довідник і хотів подивитися, за яким номером можна замовити «відстежування».

– Навряд чи вони ще працюють, – сказала Маргарита.

– Може, і працюють, – сказав тато.

Маргарита не хотіла допускати «відстежування»! Вона забрала в тата довідник.

– Слухай, тату, – сказала вона. – Я цілком певна, що це хтось із моїх однокласників! Бо вчора хтось постійно дзвонив до Габрієли, а позавчора – до Штефана, а позапозавчора – до Уші Маєр!

Звичайно, «відстежувати» Маргаритиною однокласника тато не хотів. Він же не був якийсь нелюд і з розумінням ставився до підліткового божевілля. Він навіть пригадав, що свого часу, в молодості, теж так по-ідіотськи жартував. *

– Тільки я тоді був молодший, – сказав він. – У вашому віці я вже не був такий дурний! – Тато знову заходився витирати посуд. – Але зараз діти дорослішають набагато повільніше!

Незадовго до півночі – Гансик і Меді вже спали, а Маргарита саме була в лазничці й чистила зуби – знову пролунав телефонний дзвінок. Не встигла Маргарита відкласти зубну щітку, як тато вже був біля телефону.

– Закмаєр, – почувла Маргарита. А за кілька секунд дуже лагідним тоном: – Любий хлопчику, якщо ти негайно не припиниш свої дурні жарти, я, на жаль, буду вимушений поговорити з твоїми батьками! – Тоді тато пожбурих слухавку і гукнув: – Маргарито, я думаю, це подіяло!

Маргарита опустила на край ванни, викашляла і виплюнула спінену пасту. Якщо з повним ротом піни боротися з нападом сміху, можна легко захлинутися! А тут було з чого похихотіти, адже, коли чоловік погрожує коханцеві татом і мамою, це справді кумедно.

Вкладаючись спати, Маргарита, щоби запобігти подальшим дзвінкам, забрала телефон до себе в кімнату. Вона поставила його біля ліжка на диванну подушку, поклала зверху ще дві подушки і накрила цю подушкову гірку ковдрою. Вранці Маргарита туманно і невиразно пригадала, що вночі її розбудили приглушені, але тривалі дзвінки, вона знайшла між подушками слухавку і, позіхаючи, пробурмотіла: «Дай мені поспати, любий Максе!» Глибокий і добряче п'яний голос жалібно промовив: «Але я так тебе кохаю!» – на що вона відповіла: «Я тебе теж, Максе!». У слухавці почулося схлипування, і тоді вона запхала схлипувачу слухавку під подушку.

Маргарита не була певна, чи це було насправжки, чи тільки їй наснилося. Так чи інак слухавка лежала біля подушки поряд із телефоном і тихенько пікала.

Розділ 14,

*у якому Маргарита дає мамі добру пораду, відхиляє мамину
добру пораду і страждає від надмірного споживання
крюшону*

Цієї середи Маргариті зовсім не хотілось іти на зустріч із мамою. Дівчині не виходив із голови «Макс», і вона не знала, що їй робити. Зізнатися мамі, що вона в курсі? Чи вдавати, ніби вона вірить у якогось телефонного ідіота, не вартого того, щоби про нього говорити? Мама завжди казала, що, коли сумніваєшся, треба поводити себе так, як «спонтанно» підказує тобі серце. «Якщо так, – подумала Маргарита, прямуючи до «малого італійця», – то найкраще наразі про цю справу просто забути. Чого мене мають обходити мамині проблеми? Я не знаю жодної доньки, котра була би порадицею власній матері в любовних справах! Хоча мама – точно не єдина мати, яка має любовні справи! Матері – дорослі та мудрі. Вони самі знають, що робити, – сказала собі Маргарита. – Проте, з іншого боку, – заперечила вона сама собі, – якщо вони ховаються з телефоном у туалеті, це свідчить, що вони, властиво, не знають, що їм робити. І що вони зовсім не мудрі!»

Зайшовши до «малого італійця», Маргарита вирішила залишити розв'язання проблеми для мами. Якщо мама має потребу поговорити про Макса, вона, напевно, це зробить! А якщо вона цього не зробить, то це означатиме, що в неї немає такої потреби!

Мама не мала потреби говорити про Макса. Натомість вона мала потребу говорити про Гінцеля. Гінцель зранку телефонував їй на роботу.

– Було дуже погано чути, – сказала мама, ріжучи свою піцу. – Доводилося страшенно кричати. Зв'язок з такими маленькими островами завжди поганий! – Мама поклала до рота шматочок піци. – Мабуть, – сказала вона з повним ротом і невинним поглядом, – мабуть, учора ввечері то був Гінцель, який намагався додзвонитись і ніяк не міг прорватися!

Маргарита опустила ніж і виделку і з розкритим ротом витріщилася на маму. Це було справді нечувано!

– Принаймні сьогодні я розібрала номер телефону, за яким йому можна подзвонити! – мама зазирнула у свою торбинку, витягла звідти папірчик і тицьнула його Маргариті. Маргарита не взяла записки.

~ Подзвони йому сьогодні ввечері, – порадила мама, – він сказав, що ввечері його завжди можна там застати. Він чекає твого дзвінка, правда!

– Якщо він хоче зі мною поговорити, – сказала Маргарита, – то сам може подзвонити мені!

– Вчора він намагався. Кілька годин поспіль! – Мама знову заходилася пиляти піцу. – Він тому мені сьогодні й зателефонував, що вчора не зміг до нас додзвонитися!

– Мамо, а тепер, будь ласка, зупинися, – вигукнула Маргарита, – і припини бавитися в службу шлюбних знайомств! Фіг він вчора дзвонив! Його ж звать не Макс!

– Я просто подумала, що так уб'ю відразу двох зайців, – розгублено сказала мама.

– Яких двох зайців? – спитала Маргарита.

Мама відсунула тарілку з піцою. Апетит у неї, очевидно, випарувався.

– Заєць номер один, ~ сказала вона, – я би пояснила ті дурнуваті дзвінки, а заєць номер два – помирила би тебе з Гінцелем.

– На зайця номер один не купиться навіть Меді, – саркастично зазначила Маргарита. – До речі, то саме вона просвітила мене щодо існування Макса. – Маргарита побачила, як на маминому обличчі з'явився розпачливий вираз, і швидко додала: – Але дитина сприймає це спокійно! Мене вона попросила нічого не розповідати татові, бо він лабільний!

– Це жахливо, – пробурмотіла мама.

– Що жахливо? – не зрозуміла Маргарита.

– Але ж моя наймолодша донька не може бути мені союзницею в моїх позашлюбних зв'язках! – сказала мама. Вона зітхнула. – Напевно, мені треба про все розповісти Закмаєрові!

– В жодному разі! – вигукнула Маргарита так голосно, що Марі-Луїза, яка сиділа за кілька столиків од них, здивовано поглянула в їхній бік. – Ти не можеш завдати бідному чоловікові такого удару, – продовжила Маргарита набагато тихіше, та дуже переконано. – Саме зараз, коли він так тішиться, що поїде з тобою у відпустку в Шотландію, і ширяє від щастя, мов надувна кулька!

– Але ж це неможливо, щоби діти були краще поінформовані про мої інтимні справи, ніж Закмаєр...

– Тільки твої доньки, – перервала маму Маргарита. – Назвімо це «жіночими таємницями». Через кілька днів Меді поїде з Пепі до

Зальцбурга, а восени це все перетвориться на позаторішній сніг. А що обходить тата позаторішній сніг? Нічого не обходить!

– Якщо ти так думаєш... – пробурмотіла мама.

– Саме так я і думаю, – сказала Маргарита і кивнула Марію. Їй захотілось еспресо. Марію підійшов, Маргарита замовила два еспресо.

– Ще щось? – спитав Марію.

Мама сказала: «Дякую, ні», – і звернулася до Маргарити:

– Якщо я, стара корова, слухаюся твоєї поради, то послухайся ти, молоде теля, моєї! Подзвони Гінцелеві! Ти ж його любиш!

Маргарита похитала головою.

– Не будь така вперта, – сказала мама. – Кожен може трохи показитися!

Маргарита знизала плечима так, ніби ця тема її зовсім не цікавить.

– Яка ти затята! – сказала мама. Марію приніс еспресо.

– Я би ще випила грапи, – сказала йому мама.

– Так, так, – невдоволено пробурчав Марію, – завжди одне замовлення за одним, аби мої ноги, не дай Бог, не розівчилися ходити!

Маргарита почекала, поки Марію приніс грапу, поставив келішок перед мамою і відійшов, а тоді сказала:

– Я тільки хочу таких стосунків, при яких партнер з повагою ставився би до моїх потреб.

– Ти говориш, як підручник з етики сімейного життя! - вигукнула мама.

Маргарита подивилася на годинник, допила каву і сказала:

– Мамо, це нічого не дасть. Крім того, я вже мушу бігти. Я зустрічаюся з Конні, ми йдемо викупувувати квитки!

– Ну, тоді до вечора, – сказала мама.

– Ти ввечері будеш вдома? – здивувалася Маргарита.

– Маєш щось проти? – спитала мама.

– Та ні! – Маргарита встала. – Тільки мене не буде. Габрієла влаштовує вечірку!

– Ну, то веселої забави! – мама взяла келішок із грапою і свою торбинку й пішла до столика Марі-Луїзи, де її радісно зустріли.

Сумно було Маргариті, коли вона поверталася від «малого італійця». Вона завжди важко переживала непорозуміння у стосунках із мамою.

Перш ніж вирушити ввечері на «забаву», Маргарита з'ясувала з татом фінансові справи. Тато був значно щедріший, аніж вона сподівалася.

– Мені ведеться просто блискуче, – пояснив він. – Гансика я позавтру відвезу до бабусі. Меді з Пепі від'їжджають в понеділок, і бабуся Пепі теж не хоче брати грошей за Меді. На дитиськах я заощаджую кругленьку суму. Знаєш, у що би мені обійшлися ці ненажери в Португалії?

Тато був у дуже доброго гуморі. Маргарита була схильна пояснити це не стільки його «блискучим» фінансовим становищем, скільки тією обставиною, що його кохана дружина вже другий вечір поспіль сиділа вдома.

– А ми двоє, – сказав тато й підсів до мами на канапу, – ми проведемо розкішну відпустку з усіма прибамбасами. То невже ж я залишу мою Маргаритку в біді! Рівні права для всіх членів родини! – Тато нахилився до мами і закарбував смачний поцілунок на її шиї.

Мама скривилася так, ніби в неї раптом розболілися зуби.

– Ми будемо їсти лососів і омарів, – сказав тато, – ми візьмемо напрокат велику машину і будемо зупинятися в п'яти-зіркових готелях! – тато знову поцьомав маму в шию. – І полетимо першим класом!

– Слухай, Закмаєре! – мама відклала в'язання й відіпхала татову голову зі свого плеча. – Летіти першим класом? Ти збожеволів? На дідька ці понти?

– За спеціальним тарифом, – сказав тато.

– Все одно! – вигукнула мама. – Скасуй замовлення!

– Вже викуплено! – сказав тато. – Нічого не можна змінити.

Мама знову взяла в'язання.

– Не нервуйся, моя красунечко! – тато хотів поцілувати її ще раз, але мама відсунулась, і тато поцілував повітря.

– А коли ви, властиво, відлітаєте? – спитала Маргарита.

– Першого серпня, – сказала мама.

Це не прозвучало так, ніби вона чекає – не дочекається цієї дати.

– Ні! – сяючи щасливою посмішкою, вигукнув тато. – Другого серпня! – Він знову поцілував маму і цього разу поцілів.

– Це ж річниця нашого весілля! І це буде наша весільна подорож. Коли ми одружилися, нам довелося перервати весільну подорож на третій день. Бо мамі через вагітність було не до того,

– тато посміхнувся, пригадуючи минуле. – Вона не могла витримати навіть прогулянку в гондолі. Блювала по десять разів на день. Бідна вона була!

Маргарита вже не могла витримувати одностороннє татове туркотіння. Вона заховалась у лазничці й розмалювала своє обличчя різними косметичними засобами: очі обвела чорним, вії намалювала синім, повіки – фіолетовим, щоки – рожевим, губи

– пурпуровим, а волосся напшикала золотим лаком.

– Ти виглядаєш, як кінозірка, – замилювався Гансик, коли Маргарита вийшла з лазнички.

Підбадьорена компліментом брата, Маргарита пішла на вечірку, яку Габріела влаштувала у своєму саду, з ліхтарями, свічками та персиковим крüşоном. Включно з господинею на забаві було дванадцять осіб. Усі, крім Маргарити і Габріели, прибули парами: Уші-1 – з хлопчиною з 7-В, Штефан – зі своєю Ірмі, Анні Фройденталер – зі своїм однокласником, Уші-2

– з юнаком, із котрим вона нещодавно познайомилась у басейні. А Отті Горнек – як не дивно – з Флоріановою хуторя-ночкою.

Під тиху (щоби не дратувати сусідів!) музику п'ять парочок вправлялись у взаємному обміні пестощами. А Габріела тим часом виливала Маргариті своє горе: її Анатоль не прийшов! Вона його «нарешті-нарешті» знову зустріла у басейні, й він залізно пообіцяв прийти на її свято.

З люті й горя Габріела безперервно пила персиковий крüşон, спорожняючи склянку за склянкою. «Будьмо, стара», – бурмотіла вона за кожним ковтком і закликала Маргариту теж піднімати келих. Маргарита робила їй цю ласку, цокалася з нею і пила. А оскільки персиковий крüşон був дуже солодкий, то вона не помітила, що поглинає неймовірну кількість алкоголю. Коли Штефан та Ірмі на очах у дівчат обнялись і поцілувалися, Габріела розридалася.

– У кожного хтось є, тільки я сама-самісінька, – схлипувала вона. – Всі цілуються, а мені лишається тільки напиватися! Мені ніколи не щастить! Ніхто мене не любить! Ніхто, ніхто, ніхто!

Габріела, схиливши голову на коліна, рюмсала і стогнала. Маргарита поплескала їй по спині.

– Не переймайся, стара, – сказала вона. – Мені теж не ліпше!

Промовивши це, вона відчула, як у неї стиснуло горло. Душевний біль заразний! Але розревітися на забаві у присутності п'яти закоханих парочок – це вже справді нікуди не годиться!

Маргарита забрала руку з Габрієлиної спини, встала – трішки похитуючись – і, навіть не попрощавшись, рушила додому, найкоротшою дорогою – через паркан. Погано освітленою доріжкою вона крокувала до центральної вулиці, зосередившись на тому, щоб іти рівно. «Бідна Габрієла, – думала Маргарита. – Бідна, бідна Габрієла! Але ж я, я ще набагато, набагато, набагато бідніша! Мені теж не щастить! Мене теж ніхто не любить!»

Напівдорозі на Маргариту напала гикавка. Маргаритиному затуманеному мозку це видалося дуже недоречним. Раз у раз видавати з себе «гик-гик» було смішно! Просто кумедно! А безмежний душевний біль не міг супроводжуватися кумедним «гик-гик»! Ще одна підлість, яку підсунуло бідній Маргариті життя! Інші люди могли страждати шляхетно та вишукано, а Маргаритину муку знецінювала якась дитяча гикавка!

Удома Маргарита застала тільки Гансика та Меді. Меді вже мирно похропувала, а Гансик саме вийшов до кухні за «опівнічною перекускою», яка складалася з велетенської банки оселедців.

– Тато і мама пішли, – наминаючи оселедець, сказав Гансик, – на пиво, в пивний сад, бо сьогодні такий теплий вечір.

Маргарита підсіла до Гансика.

– Гарно було? – спитав Гансик.

Черговий напад гикавки завадив Маргариті відповісти. ~ З'їж щось, – порадив Гансик, – і гикавка перейде!

Маргарита полізла у банку, виловила оселедець і проковтнула його. Не встиг він приземлитись у шлунку, як їй стало нестерпно погано. Крюшон і оселедець не порозумілися між собою. З великими зусиллями Маргарита пододала шлях до туалету. Виблювавши все випите і з'їдене, вона почвாலала до ліжка. Гансик допоміг сестрі роздягнутися, накрив її, і вона заснула. Так ментально, як засинають лише дуже п'яні люди.

За сніданком Маргарита почувалась усе ще жахливо. У неї боліла голова, и мучила спрага, а коли тато кинув на пательню сало і вибив туди яйця, її знову мало не знудило.

– Цілком нормальне похмілля, – незворушно констатував тато. – Ну, ясно! Жодна розумна людина не буде пити крющон! Крющон – це смертовбивство! – На думку тата, Маргариті зараз допомогло би пиво! Пиво – найкращий засіб від похмілля! Але проти цього запротестувала мама.

– Пиво з самісінького ранку, – сказала вона, – це теж смертовбивство! Чорна кава з квашеними огірками, – сказала мама, – от що треба було би Маргариті!

Маргарита вийшла з кухні. З переляку, що Меді зараз запропонує їй хліб зі смальцем, а Гансик – морозиво! У лазничці вона випила чотири склянки води і попленталася до школи. Там вона побачила Габріелу, яка мало не лускала від щастя. Анатоль таки прийшов! Після опівночі! І з приятелем! І той приятель був чарівний! Він би дуже добре пасував Маргариті! Надзвичайно!

– Це твій тип, – сказала Габріела.

– В мене взагалі немає свого «типу», – пробурмотіла Маргарита, схиливши голову, бо так вона найменше боліла.

Габріелину пропозицію «задля експерименту» провести вечір із чарівним «типом» Маргарита відхилила.

Після обіду вона пішла у «Ваксельбергер». То був останній робочий день Іксі. Подруги сумно сиділи за столиком. Інших відвідувачів у кав'ярні не було. Постійні клієнти, певно, товклись у басейні чи десь на природі. Іксі намагалася дивитись у майбутнє оптимістично.

– Я почну нове життя, – сказала вона. – І рада, що залишаю позаду все це гімно.

Та прозвучало це не дуже радісно. А прощаючись, Іксі ридала так, що Маргаритине ліве плече промокло наскрізь.

– Якби я принаймні тебе могла взяти з собою! – схлипувала вона.

Маргарита попросила в Іксі грубий зошит із боргами. Вона вважала, що добрі справи важливіші за добрі слова. Восени вона мала намір потрясти всіх боржників Іксі.

– І якщо ти все-таки колись повернешся, – сказала Маргарита, – в тебе буде стартовий капітал!

Увечері Маргарита почала пакувати речі. Спочатку вона напхала три валізи та дві торби, тоді знову викинула всі речі на ліжко і склала тільки торбу, тоді витягла все з торби і покликала на допомогу маму.

– В мене не виходить, – поскаржилася вона. – Допоможи мені! Маргарита не вміла пакувати валізи. Вона ж іще ніколи не

їздила в далекі подорожі сама. Дотепер валізи завжди пакувала мама, а Маргарита, прибувши на місце відпочинку, нарікала, що мама забула «найважливіше». Пакувати речі мама відмовилася.

– Навіщо це робити сьогодні, – спитала вона, – якщо ти їдеш аж післязавтра? Все тільки вимнеться і стиснеться!

Цю практичну пораду Маргарита сприйняла як доказ материні байдужості.

– Не хочеш ~ то так і скажи! – визвірилася вона і копнула порожню торбу.

– Але, Маргарито, – сказала мама. – Що з тобою? Як поводить ся моя лагідна Маргаритка? Моїй Маргаритці так погано?

– Так! ~ прогарчала Маргарита і ще раз копнула торбу. Ремінь перечепився за її сандалю. Дівчина потягнула ногу назад. Разом із торбою.

– Клята торба! – викрикнула вона, схопила сумку і стягнула її з ноги! Разом зі сандалею!

– Подзвони Гінцелю, і тобі стане краще, – сказала мама.

– Іди звідси! – закричала Маргарита. – Геть з моєї кімнати!

– Але, Маргарито, – лагідно промовила мама і лягла на Маргаритине ліжко, – не кричи так на свою стару добру матір.

– Якщо не вийдеш ти, то піду я! – крикнула Маргарита і, гримнувши дверима, вибігла з кімнати.

У коридорі вона нашттовхнулася на тата. Очевидно, він, прислухаючись до сварки, наближався до кімнати доньки.

– Ну, Маргарито, – сказав він і спробував притулити дівчину до своїх могутніх грудей. – Що таке з моїм золотком? Я ще ніколи не бачив мого ангелика таким сердитим.

Маргарита вирвалася з татових обіймів. Вона хотіла сховатись у лазничці. На дверях лазнички був засув. Він міг порятувати її від родичів! Але там, посеред гори блакитної піни, сиділа Меді. Маргарита повернулася назад, знову нашттовхнулася на тата і вирушила в туалет. Там теж був засув!

– Зайнято! – гукнув Гансик, коли Маргарита посмикала за двері туалету.

– Як ви всі мені набридли! – крикнула вона і вибігла з квартири, гучно хряснувши за собою дверима.

Маргарита присіла на підвіконня в під'їзді. Ключа від квартири в неї при собі не було. Тож, аби потрапити назад, їй треба було натиснути на дзвінок. А якщо вона це зробить, то відчинить хтось із членів сім'ї і, зловтішно шкірячись, гарантовано видасть якийсь дурнуватий коментар на зразок: «Ну от, нашій Маргаритці вже легше!» Лагідним голосом і з розумінням! А Маргариті в цю хвилину воно було таке потрібне, як жаба в гороховому супі. «Не діждуться!» – вирішила вона, зісковзнула з підвіконня і подзвонила у двері сусідів.

– Ну що, пані сусідко? Великі розбіжності в поглядах? – спитав Конні, йдчинивши двері. – Твої верески лунали дуже загрозово!

– Я тільки дала волю своєму настрою, – сказала Маргарита і хотіла пройти в антикварний салон.

Конні стримав її.

– Туди можеш іти, тільки якщо маєш охоту на тіток у кількості три штуки і дядьків у кількості дві штуки, – попередив він.

– Боже борони! – вигукнула Маргарита й пішла за Конні в його кімнату.

Там стояли дві спаковані дорожні сумки, грубі, як вгодовані свині.

– Ти вже спакувався? – здивувалася Маргарита.

– То хіба я? Мамуча все спакувала! – Конні запропонував Маргариті присісти на ліжко.

На всіх кріслах, які були в кімнаті, лежали стоси книжок.

– Але це таке глупство! – Конні вказав на свої вгодовані сумки. – Тепер речі пролежать там два дні. Доки я їх розпакую, всі лахи будуть як плісировані!

Маргарита скористалася ліжком Конні не як сидячим, а як лежачим місцем. Вона не мала би нічого проти, якби Конні приліг поряд із нею. Ба навіть чекала цього! Чому, в біса, вона мала страждати від своїх дурнуватих «вирваних зубів»? Конні був абсолютно придатним протезом!

На жаль, Конні не зрозумів змін у Маргаритиних почуттях. Цілком цнотливо і чемно він зайняв місце біля її ніг і не зробив анінайменшої спроби наблизитися. Він зачитував довжелезний список речей, що їх мамуча напакувала у вгодовані сумки.

– Голки, нитки і порошок від запорів я маю, отже, можеш не брати, – сказав він. – Надувний матрац я теж беру! А ти натомість можеш взяти фен. І, якщо можна, гострий ніж. Гострий ніж завжди придасться в дорозі!

Маргарита поклала свої гарні голі ноги хлопцеві поперек колін. Конні сприйняв це спокійно, зазначивши тільки: «О! Ти вже досить засмагла!».

Маргарита відмовилася від свого наміру. «Нема в мене таланту спокушати, – подумала вона. – І протез мені не так уже конче й потрібний!»

Розділ 15,

у якому Маргарита дуже втомлюється, а мама плутає горобців і метеликів, що має дуже позитивні наслідки

Увечері того дня, коли дітям видали табелі, тато повів свою сім'ю до «великого італійця». То була родинна традиція. Цього року святкували не тільки Маргаритин прекрасний середній бал 1,2, але і Гансиків позитивний результат. (Про його середній бал – а він становив десь так 3,8 – присутні воліли не згадувати.) Маргарита не ображалась, а от Меді з цього приводу страшенно обурювалася. Вона ж теж отримала табель, у якому були самі лише відмінні оцінки за винятком «добре» з фізкультури та співів.

Коли тато і мама підняли свої келихи і виголосили привітання Гансикові, Меді гримнула обома лапами по столі й заверещала:

- А чому ви вітаєте його, а не мене?
- Зараз дійде черга і до тебе! – спробував заспокоїти її тато.
- А чому після нього? – не вгавала Меді.
- Бо він доклав більше зусиль, ніж ти, – сказав тато.
- А чому він для своїх четвірок мусив докласти більше зусиль, ніж я для своїх одиниць? – Меді запитально оглянула присутніх.
- Іж, Меді, – сказала мама. – Холодні равіолі не смачні!
- Хочеш ще помаранчевого соку? – спитав тато.
- Я хочу, щоб мені відповіли на моє питання! – заверещала Меді.
- Не будь дріб'язковою, – шепнула Меді Маргарита.
- Якщо задля своїх четвірок він більше працював, ніж я для своїх одиниць, – тріумфально виголосила мала, – то він набагато дурніший

за мене!

– В молодших класах у мене теж були самі одиниці, – прошипів Гансик. – Навіть зі співів!

Меді показала брату язика.

– Дурна корова! – закричав Гансик. Меді взяла перечницю.

– Зараз вона опиниться в тебе на черепі, – пригрозила вона. Мама забрала перечницю в Меді. Тато сказав:

– Наступного року я поведу вас до будки з сосисками – це більше відповідає вашому рівню!

– А я би і цього року більше хотіла до будки з сосисками, -говорячи це, Меді зробила широкий жест рукою, який, певно, мав надати ваги її словам, і перекинула Гансикову склянку.

– Цього слід було чекати, – пробурчав тато і нахилився над столом, аби витерти калюжу паперовою серветкою. При цьому він перекинув маленьку вазу з трьома рожевими трояндами. Вода з вази об'єдналася з Гансиковим напоєм, утворивши мармурову калюжу.

– Так, тату, хочу в будку! – верещала Меді. Маргарита подивилася на маму. Мама сиділа, склавши руки на колінах, із дещо відсутнім поглядом. Було видно, що вона відсторонено спостерігає за тим, що відбувається. Дівчина подумала: «Мабуть, ця добродійка зараз хотіла би бути поряд зі своїм Максом!»

Офіціант у чорному фракку дав вказівку хлопцеві у білій курточці допомогти татові витерти стіл. Хлопець у білій курточці приніс три маленькі білі хусточки, розстелив їх на мокрих місцях, запевняючи, що такі маленькі неприємності – це все no problem!

– Коли нарешті принесуть м'ясо? – спитав Гансик.

– Ти щойно впорався з другою закускою! – покартав його тато. – Ми ж тут для того, щоби насолоджуватись, а не ставити рекорди зі швидкості поглинання їжі!

– Велетенські тарілки, а на них – пшик! – поскаржився Гансик.

– Але цей пшик – витвір мистецтва, – повчав його тато.

– А я волів би свинячу печеню, а не витвори мистецтва, -пробурмотів Гансик.

– То йди додому і лягай у морозильник! – заверещала Меді.

– Дивись, щоби я тебе скоро не заморозив! – вигукнув Гансик.

– Скоро ти будеш у Цветлі! – верещала Меді. – Скоро ти взагалі мені нічого не зможеш зробити!

– Не псуйте мені вечерю своїми сварками і колотнечами, – сказав тато. – Погляньте, що нам принесли! – З блиском в очах тато подивився на вбраного в чорний фрак офіціанта, котрий котив перед собою візочок. На візочку у два поверхи стояли тарелі з м'ясними стравами під великими срібними ковпаками!

Тато диригував:

– Креветки для моєї дружини, кролик для маленької, телятина для хлопчика...

Маргарита відхилилася назад. «Зараз, – подумала вона, -Меді почне репетувати, що її кролик плаває в соусі і що вона терпіти не може соусу. А тато заявить, що соус – це вершина кулінарного мистецтва. А Меді буде верещати, що вона ліпше з'їла би тарілку фритків замість цієї вершини кулінарного мистецтва!» *

Маргаритине припущення негайно справдилося. Та задоволення вона через це не отримала. Як там полюбляв казати Гінцель? «Сім'я – це слово, яке я викинув зі свого словника», -так він завжди говорив.

У суботу зі самого ранку тато зайшов до Маргарити в кімнату, розбудив її і виголосив довжелезну промову. Він сказав, що йому трохи тривожно від думки, що сьогодні його люба донечка самотійно вирушає на два місяці на чужину. Він застерігав заспану Маргариту від усіх загроз і небезпек, які чигатимуть на неї в дорозі. Гроші вона повинна задепонувати в сейфі місцевого банку для відпочивальників, а денну норму фінансів носити в маленькому мішечку на шії. Вона не повинна далеко відходити від Конні, який зобов'язався її захищати, має уникати сексу з незнайомими панамі, сирі фрукти їсти тільки почищеними, запливати лише на таку відстань, щоби її могли почути з берега, накривати брудні покриття унітазів туалетним папером, після години засмагання ховатись у тінь, а на прогулянках не наступати на великі камені, бо під ними можуть чатувати отруйні змії. Не бентежити місцевих мешканців, купаючись голяка, і щодня писати батькам! На той випадок, якщо, незважаючи на всі батьківські поради, щось буде негаразд, «негайно дзвони! Ми все якось владнаємо!» А якщо щось буде негаразд у той час, коли батьки перебуватимуть у Шотландії, «негайно дзвони до моєї секретарки! Вона все владнає!»

І якби Гансик не підганяв тата до від'їзду у Цветль, тому гарантовано спала би на думку ще сотня загроз і запобіжних заходів.

Коли тато з Гансиком нарешті поїхали, мама та Маргарита сіли снідати. Мама пила тільки каву. Вчорашнє меню з восьми страв усе ще лежало в неї у шлунку важким тягарем.

– Гарно тобі відпочити, Маргаритко, – сказала мама.

– Спробую, – сказала Маргарита і схилила голову на мамине плече.

– Останнім часом я була не дуже добра до тебе, – пробурмотіла вона.

~ Нічого страшного, – сказала мама.

– Але це було зайве, – сказала Маргарита.

– Ну, не мусиш відразу почуватися винною, – мама засміялася, встала і заходилася пакувати Маргаритині речі. Тричі їй довелося розпакувати і знову перепакувати валізи, бо приходив Конні і приносив різні важливі предмети, які його мамуча забула покласти в його вгодовані сумки.

Коли Конні прийшов утретє, Меді підбігла до нього, зробила невинні очка маленької дитинки і пропищала:

– То ти тепер ходиш з моєю старшою сестрою?

– Я з нею не ходжу, я з нею лечу, – відповів Конні.

– Тоді вже треба говорити «літаю», – виправила його Меді. І додала: – Ти мені все одно більше подобаєшся, ніж Флоріан.

Але такого гарного метелика, як у Гінцеля, в тебе на щоці немає! – І знову поскакала в Маргаритину кімнату.

– Що за дурнувата дитина, – сказала Маргарита.

Але вона була несправедлива до Меді. По-перше, Меді не була «дурнувата». А, по-друге, вона була не такою наївною, як прикидалася. «Дитинку» вона вдавала, щоби можна було безкарно висловити свою думку. «Вуста дитини», що ними, згідно з прислів'ям, промовляє істина, не були для Меді спонтанною реакцією. Вона використовувала їх якомога хитріше та підступніше. І цього разу Меді ними скористалася, щоби захистити Гінцелєві інтереси, за які дуже хвилювалася.

Конні не хотів вирушати до аеропорту в супроводі та під охороною батьків. І хоча Маргарита не мала нічого проти, щоби мама помахала їй на прощання, вона виявила солідарність із Конні. Якби Маргарита взяла зі собою в аеропорт маму, то мати Конні образилася б. А так ця бідна жіночка могла потішити себе тим, що «вся молодь» тепер така – їй начхати на батьківську турботу. З запізненням на півтори години

чартерний літак піднявся зі злітної смуги, а ще через дві години довго кружляв над Афінами, бо через спізнення йому не давали дозволу на посадку. А тоді серед багажу не виявилось однієї вгодованої сумки Конні.

«We look after!»^[1] – заспокоювали Конні двоє працівників у формі. Кожні п'ятнадцять хвилин вони запевняли його в цьому. І дотрималися своєї обіцянки. Через дві години після посадки вони притягнули вгодовану сумку Конні, вимашчену чимось липким.

Коли Маргарита і Конні вийшли з аеропорту, була вже не середина дня, як планувалось, а ранній вечір. їхній корабель уже давно плив десь далеко у відкритому морі. Маргарита поставила свої речі на асфальт і, присівши на торбу, спитала:

– І що тепер?

– Наступний корабель буде тільки завтра, – сказав Конні. – І я дуже сумніваюся, що ми знайдемо готель. Вони всі переповнені.

Маргарита підняла ногу й відірвала шматочок асфальту від підошви своєї кросівки.

– Тротуар зараз закипить, – пробурмотіла вона.

– Сорок один градус, – сказав Конні.

– А ми не можемо переночувати десь у парку чи деінде? – спитала Маргарита.

– У жодному разі, – Конні похитав головою. – Завтра в нас не буде вже багажу, і ми не зможемо навіть поскаржитися, бо дикі собаки попрокушують нам горлянки.

Маргариті ця жахлива візія видалася дещо перебільшеною, та страшний жар, що линув од асфальту, зробив її такою млявою, що вона не мала сили сперечатися. Вона лише сказала:

– Якщо наші речі ще трішки постоять тут, вони приклеяться до асфальту!

– Я зараз повернуся! – не пояснюючи, що він збирається робити, Конні побіг назад у будівлю аеропорту.

Праворуч від Маргарити сонні туристи брели в напрямку аеропорту. Ліворуч від Маргарити сонні туристи брели в напрямку автобуса. Маргариті стало самотньо. Кілька хвилин, поки не повернувся Конні, видалися їй майже вічністю.

~ Вставай, пані сусідко! – вигукнув він, підхопив свої вгодовані сумки і побіг на зупинку таксі. Маргарита взяла свої речі й поспішила за ним.

~ Аеропорт місцевих перельотів, – сказав Конні таксистові.

Маргарита посклала свої речі у багажник. Спека ставала дедалі нестерпнішою. Як у печі при температурі для випікання печива. Дівчина гепнулася на заднє сидіння і скрикнула. Його обшивка була розігріта до температури для смаження ростбіфу. Конні вмощувався на гаряче крісло дуже обережно, як людина, котра має геморої.

– Ми летимо? – спитала Маргарита.

– Там дали додатковий рейс, – сказав Конні. – Ще є два місця. Якщо нам пощастить і ми не застрягнемо в корку, ми на нього встигнемо.

Маргариті й Конні пощастило. Корків не було. Вони встигли на літак. Вони би встигли на нього, навіть якби велетенський корок на кілька годин перекрив увесь дорожній рух. З причин, які так і залишилися невідомими, пасажирів додаткового рейсу майже до півночі протримали в аеропорту.

«Soop, soop» [2], – обіцяла стюардеса щоразу, коли хтось із пасажирів цікавився, коли ж нарешті прибуде той «клятий літак»,

Урешті-решт, літак таки полетів і приземлився на острові о другій ночі. Оскільки Маргарита наполягала на тому, щоби випити у буфеті коли – вона мало не вмирала від спраги, – то коли Конні та Маргарита вийшли з будівлі аеропорту, на зупинці не було вже жодного таксі.

Маргарита знову майже годину сиділа на своїй торбі, аж поки не приїхало таксі, яке Конні попросив викликати якогось працівника аеропорту.

їхати довелося через весь острів. Дівчина намагалася покуняти в Конні на плечі. Та це їй не вдавалося, бо таксист мав манеру досить рвучко вести машину, і Маргаритину голову постійно кидало від плеча Конні до шиби. Тільки коли таксі їхало зовсім поволі, прокладаючи собі дорогу в темряві, дівчина спромагалася подрімати. Але не більше як три хвилини поспіль.

– Прокидайтеся, пані сусідко, ми на місці наших мрій! -закричав Конні у вухо Маргариті й витягнув її з машини.

Маргарита вилізла з таксі, машина дала задній хід, вїхавши у вузьку вуличку. Дівчина опустила сумки Конні, які він поставив біля стіни якогось будинку, і хотіла спати далі. Конні цього не допустив.

– Ще кілька кроків! – сказав він підбадьорливо. – І вже підеш спатоньки!

Позіхаючи та мружачись, Маргарита роздивилася довкола. Два тьмяні ліхтарі освітлювали маленьку площу, на одному кінці якої вона сиділа. Посередині площі був фонтанчик. Маргарита принохалася. Цього разу небезпідставно:

– Я чую запах моря, – сказала вона.

– Якби було хоч на краплиночку світліше, ти би могла його навіть побачити! – Конні простягнув руку в бік моря.

– Там воно! Гладеньке і спокійне! А те, що видніється отам справа, – це будинок твоїх мрій, пані сусідко!

Маргарита підвелася, Конні взяв дві свої вгородані сумки в одну руку, а Маргаритині торбу та валізу – у другу. Хитаючись під подвійним тягарем, він попрямував до будинку своїх мрій.

– Ключі в тебе! – гукнув він Маргариті, яка шкандибала за ним. Дівчина відкрила торбинку, яка висіла в неї на плечі.

– Вони тут, – пробурмотіла вона, знайшовши ключі. Будинок видався їй сіро-сірою брилою. І тільки підійшовши

зовсім близько, вона змогла розпізнати – сіре на сірому – сходи перед вхідними дверима та двох опецькуватих монстрів – олеандрові деревця обабіч сходів. А на сходах теж щось було! Там щось рухалось!

– І кого ж ми тут маємо? – спитав Конні й поставив на землю свій подвійний вантаж.

– Мене ви тут маєте! – сказало те, що рухалося на сходах. – Я тут товчуся вже кілька годин. Думав навіть, що переплутав адресу!

Маргарита стала як укопана. Конні взяв у неї з рук ключ.

– Це Гінцель, – промовила Маргарита до Конні.

– Я майже так і подумав, – посміхнувся Конні, піднявся сходами й відчинив вхідні двері. У приміщенні за дверима засвітилося світло. Гінцель підвівся.

– Тут має бути ціла купа птахів, – сказав він. – І я зможу збирати пір'я!

– Брате, ти щось наплутав! – Конні прихилився до одвірка.

- Тут ціла купа метеликів, тут є навіть ціла Butterfly-Valley^[3], а от щодо Bigds, то всі вони нічим не відрізняються від горобців.

– Ну, тоді я клюнув на дезінформацію, – сказав Гінцель. Маргарита обняла Гінцеля за шию, поклала голову йому на ключицю і пробурмотіла:

- Bigds of Butterflies^[4] – яка різниця! Моя мама зовсім не тямить в зоології!

– Пані сусідка вже знову заснула? – поцікавився Конні.

– Маргаритко, моя квітко, ти спиш? – спитав Гінцель.

– Так, і дуже міцно, – пробурмотіла Маргарита.

Гінцель присів навпочіпки, внаслідок чого Маргарита опустила на верхню сходинку, і витяг свою голову з Маргаритиних обіймів. – їй треба в ліжку, – сказав він, звертаючись до Конні.

– З тобою? – спитав Конні.

– На жаль, саме в цю мить зірки, в яких це можна було би запитати, зникають у світанкових сутінках, – сказав Гінцель.

– Та я не хочу вдаватися в такі деталі, – посміхнувся Конні,

– просто питаю, чи ви візьмете кімнату на двох.

– Обов'язково, – кивнув Гінцель.

– Тоді вибирайте, – сказав Конні. – На другому поверсі гарніший краєвид з вікна, а внизу вночі прохолодніше. І десь тут мусить бути шафа, в якій лежить постіль. А я піду засвідчити моє шанування сходу сонця!

Гінцель обрав прохолодніший перший поверх, кімнату з видом на море. Він знайшов білизну, застелив двоспальне ліжку.

Коли він запихав у пошивки маленькі тверді подушки, в кімнату, позіхаючи, причвалала Маргарита. Вона впала на свіжозастелене ліжку, заплющила очі, прошепотіла: «Як добре, що ти тут», – і накрилася простирадлом.

– Завжди все стається так, як забажає наша Маргаритка, – сказав Гінцель.

– Бо це – перемога здорового глузду, – пробурмотіла Маргарита.

– Дурниці. Це – перемога симпатії, – заперечив Гінцель. Але Маргарита вже заснула, зворушливо похрюпуючи. Принаймні так здавалося Гінцелєві.

Маргарита Закмаєр 5

Маргарита і клопоти з Гансиком 131
Маргаритко, моя квітко 233

Крістіне Нестлінгер народилася 1936 року у Відні. За освітою – художник-графік. Почала писати дитячі книжки в 1970 році, відтоді опублікувала понад 100 творів для дітей та підлітків. Її книги перекладено більш як 20 мовами світу. Нагороджена численними преміями, серед яких Міжнародна премія літератури для юнацтва, Австрійська державна премія, Німецька премія літератури для юнацтва, медаль Ганса-Крістіана Андерсена (1984).

2003 року Крістіне Нестлінгер стала першою лауреаткою найвищої відзнаки, що прирівнюється до Нобелівської нагороди в галузі дитячої літератури – премії пам'яті Астрід Ліндгрєн. Оголошуючи про присвоєння премії, міжнародне журі зазначило: «Крістіне Нестлінгер – це справжній антипедагог рівня Астрід Ліндгрєн. Для її багатогранної та надзвичайно активної письменницької діяльності характерні зухвалий гумор, уважна серйозність і спокійна теплота...»